

Programmabegroting 2021-2024

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Inhoudsopgave

Algemeen	4
Aanbiedingsbrief.....	5
Samenstelling College.....	10
Missie, visie en lange termijn beleid.....	17
Programma's	20
Fysieke Leefomgeving.....	21
Sociale Leefbaarheid.....	39
Economische Ontwikkeling.....	51
Dienstverlening en Besturen.....	63
Financiën.....	73
Krachtig Noordoostpolder.....	80
Paragrafen	98
Lokale heffingen.....	99
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	106
Onderhoud kapitaalgoederen.....	122
Financiering.....	127
Bedrijfsvoering.....	133
Verbonden partijen.....	141
Grondbeleid.....	160
Financiën	169
Overzicht van baten en lasten.....	169
Financieel meerjarenperspectief.....	170
Overzicht structurele en incidentele baten en lasten.....	171
Begrotingsrichtlijnen.....	175
Overzicht taakvelden.....	177
Bijlagen	179
Algemene dekkingsmiddelen.....	180
Verloop van reserves.....	181
Verloop van voorzieningen.....	185
Geprognosticeerde balans.....	186
EMU.....	187
Investerings.....	188
Arbeidsgerelateerde kosten.....	189
Kerngegevens.....	190
Vaststelling	210

Algemeen

Aanbiedingsbrief

Voor u ligt de (meerjaren)programmabegroting 2021-2024. De P&C stukken kunt u ook online vinden op: <https://noordoostpolder.pcportal.nl/>

Inleiding

Een groeiend aantal gemeenten manoeuvreert zich naar een positie met weinig of geen financiële reserves, al dan niet gepaard gaand met schulden. Ze hebben steeds meer moeite om hun begrotingen structureel sluitend te krijgen en hun tarieven voor de inwoners en bedrijven op een redelijk en billijk niveau te houden. Begrotingstekorten en te veel schulden leiden tot niets anders dan noodgedwongen creatief bezuinigen en het doorvoeren van onorthodoxe tariefsverhogingen. Onder aanhoudende druk om voorzieningen in stand te willen houden en tarievenstijgingen zoveel mogelijk te beperken, schuilt daarbij het risico de focus van de (middel)lange termijn te veel te laten doorslaan naar de korte termijn, waarbij ad hoc 'beleid' op de loer ligt. De belangrijkste redenen die gemeenten aanvoeren voor hun benarde financiële positie zijn dat het Rijk hen te weinig financiële middelen heeft meegegeven voor de uitvoering van de per 2015 gedecentraliseerde taken Wmo, Jeugdzorg en Participatie, een in zijn algemeenheid te lage algemene uitkering en te weinig mogelijkheden om als gemeente zelf inkomsten te kunnen genereren.

In de basis zijn deze argumenten legitiem om aan te voeren waarom er bij een gemeente te weinig middelen binnenkomen. Als verklaring voor begrotingstekorten en schulden zijn het echter drogredenen. Immers: deze gemeenten hebben nagelaten hun lasten in evenwicht te brengen met hun baten. Toevlucht nemen tot schulden helpt dan niet. Sterker, als een gemeente haar begroting financieel niet in structureel evenwicht krijgt en tegelijkertijd haar schuldpositie vergroot, versterken deze twee handelswijzen elkaar, en wordt het steeds moeilijker om het tij op eigen kracht te keren, zonder draconische maatregelen te nemen.

Gemeente Noordoostpolder heeft een traditie van duurzaam sluitende meerjarenbegrotingen en redelijke en billijke tariefstellingen voor haar inwoners en bedrijven. Verder erkent Noordoostpolder het nut van het hebben van een robuuste financiële positie: het geeft comfort bij (onverwachte) tegenvallers en risico's. Het vooraf sparen voor een specifiek doel geeft geen druk op de exploitatiebegroting. Een dergelijke cultuur maakt in positieve zin verschil en dat is terug te zien in de voorliggende begroting. De Coronapandemie, die wereldwijd inmiddels is vergezeld door negatieve economische effecten, is een onverwachte tegenvaller op allerlei fronten. In de eerste plaats voor de volksgezondheid en verder maatschappelijk, voor het welzijn, de economie en ook voor de financiën van de gemeente.

Van perspectiefnota naar begroting

De perspectiefnota 2021 – 2024 die de raad 29 juni heeft vastgesteld, schetste het beeld van verslechterende economische omstandigheden, die afhankelijk van het mondiale en landelijke verloop van de Coronapandemie, economisch gezien nog niet te overzien waren. De situatie ten tijde van het opstellen van de perspectiefnota gaf aanleiding tot bezuinigen, omdat de begroting anders niet duurzaam zou sluiten.

Een andere cruciale onzekere factor was de definitieve bepaling van de hoogte van de algemene uitkering voor 2021 – 2024, die concreet zou worden met de septembercirculaire.

Begrotingsresultaten

In het volgende overzicht is het verloop zichtbaar van de begrotingsuitkomsten op basis van de perspectiefnota en de daarmee vastgestelde bezuinigen.

Bezuinigingen vanuit Perspectiefnota 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Bezuinigingen perspectiefnota 2021-2024	€ 1.308.000	€ 1.417.000	€ 1.576.000	€ 1.915.000
Aanvullende bezuiniging voor Bosbad scenario 2 t.o.v. scenario 1	€ -	€ 230.000	€ 230.000	€ 230.000

Structurele ontwikkeling en keuzes vanuit Perspectiefnota 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Ontwikkelingen en keuzes PN 2021-2024	€ 1.813.000	€ 2.225.000	€ 2.558.000	€ 2.735.000

Stand Perspectiefnota 2021-2024 inclusief scenario 2 Bosbad

	2021	2022	2023	2024
Stand PN 2021-2024	€ 29.000	€ 551.000	€ 222.000	€ 60.000
	(positief)	(negatief)	(negatief)	(negatief)

Resultaten programmabegroting 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Stand begroting 2021-2024 (inclusief kasschuif)	€ 5.422	€ 3.148	€ 233.442	€ 28.479
	(positief)	(positief)	(negatief)	(positief)

Oormerk Corona

	2021	2022	2023	2024
Reserve-oormerk effecten Corona	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ -

Uitgangspunt opstellen begroting

De uitgangspunten voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2021 – 2024 zijn het Coalitieakkoord 2018 - 2022 'Noordoostpolder daagt uit!', de meerjarenschijven 2021, 2022, en 2023 van de vigerende meerjarenbegroting 2020 – 2024, de perspectiefnota, de jaarrekening 2019, de voorjaarsrapportage 2020, afzonderlijke raadsbesluiten, het Besluit Begroting en Verantwoording en alle andere relevante ontwikkelingen.

Wat de effecten en economische uitwerking van de Coronapandemie zullen zijn, was bij de perspectiefnota 2021 – 2024 nog niet te schatten en ook nu is het te vroeg hier een helder beeld van te kunnen geven. Voor de begroting 2021 – 2024 is daarom gekozen voor een hybride aanpak. Voor alle reguliere taken hebben we de exploitatiebegroting structureel en duurzaam op orde.

Omdat de effecten van Corona, die zowel op de impact van de bedrijfsvoering als voor de duur niet zijn te schatten, is gekozen voor het aanbrengen van een reserveoormerk 'Coronagerelateerde financiële effecten' in de Reserve Beleidsplan ten bedrage van € 2 miljoen. Naast de middelen die we verwachten van het Rijk als compensatie te krijgen, heeft Noordoostpolder daarmee een solide begroting voor de komende vier jaren, waarbij de begrotingsuitvoering en onze financiële positie gewaarborgd blijven. Bij de voorjaarsrapportage 2021 zal hierover een eerste verantwoording aan de raad worden afgelegd.

Mei- en septembercirculaire

De effecten van de mei- en septembercirculaire laten voor gemeenten geen grote positieve of negatieve structurele verrassingen zien. De effecten van de beide circulaire hebben er niet voor gezorgd dat de bezuinigingen kunnen worden opgeheven. Ook niet voor een deel. Het thans voorliggende begrotingsresultaat is nog exclusief de aanstaande herverdeling van de algemene uitkering per 2022. De eerste calculaties van een herziene herverdeling gaven voor gemeente Noordoostpolder een structureel negatief effect te zien van ongeveer € 2 miljoen. Eind december / begin januari publiceert het Rijk de uitkomsten van de herverdeling die bij definitieve besluitvorming van het Rijk hierover, alsdan volgend jaar bij de behandeling van perspectiefnota 2022 – 2025, aan de orde zullen komen.

Om gemeenten incidenteel tegemoet te komen in deze economisch moeilijke tijd, heeft het Rijk de accessen voor 2020 en 2021 bevroren en de opschalingskorting voor 2020 en 2021 opgeschort. Voor gemeente Noordoostpolder heeft dit Rijksbesluit een positief effect voor 2021 van circa € 0,4 miljoen.

Een grotere impact, ook incidenteel, heeft het besluit om de incidentele financiële tegemoetkoming voor de kosten van Jeugdzorg met een jaar te verlengen. Het Rijk had eerder een incidentele tegemoetkoming vastgesteld voor de jaren 2019 tot en met 2021 en heeft daar nu ook voor 2022 een tegemoetkoming voor in het vooruitzicht gesteld. Voor een deel van de gemeenten geeft dit geen voordeel, omdat gemeenten deze incidentele bijdrage tot en met 2021, in hun begrotingen mochten doortrekken naar 2022 en 2023, als ware het een structurele tegemoetkoming.

Gemeente Noordoostpolder heeft geen gebruik gemaakt van deze ontheffingsmogelijkheid en daarom geeft dat éénmalig, voor 2022, een positief effect op de begrotingsuitkomst die substantieel is: € 0,85 miljoen.

Saillant detail van de septembercirculaire is dat de accessen voor de jaren 2022 en verder niet zijn aangepast aan de miljoenennota, maar ongewijzigd uit de meicirculaire zijn overgenomen. De reden hiervoor is dat het kabinet de accessen voor 2020 en 2021 heeft bevroren en geen effecten voor de financiering van gemeenten wil schetsen die een verantwoordelijkheid zijn van een nieuw kabinet. Op basis van berekeningen van Binnenlandsbestuur zit er voor gemeente Noordoostpolder een discrepantie van € 3,4 miljoen negatief tussen het opgenomen accres en wat het accres zou zijn op basis van de miljoenennota zoals gepresenteerd op Prinsjesdag, hetgeen onder de geldende systematiek van het Rijk een structureel karakter heeft. Wat de structurele ontwikkeling van de algemene uitkering zal zijn, zal eerst duidelijk worden nadat een nieuw kabinet hierover zijn plannen heeft gepresenteerd.

Kasschuif

De uitkomsten van de mei- en septembercirculaire geven door de incidentele componenten voor 2021 en 2022 voor de verschillende jaren een nogal wisselend beeld, met positieve saldi voor 2021, 2022 en 2024 en een negatief saldo voor 2023.

In een middelrecent verleden heeft Noordoostpolder ook met dergelijke begrotingsuitkomsten te maken gehad en daar de kasschuifmethodiek gebruikt om de onevenwichtigheid op te heffen. Deze van origine rijksmethodiek is in deze begroting hernieuwd toegepast en daarmee ontstaat een evenwichtige en structureel duurzaam sluitende meerjarenbegroting.

De kasschuif houdt in dat de positieve begrotingssaldi van 2021 en 2022 voor € 75.000, respectievelijk € 400.000 zijn geschoven naar 2023, waardoor het oorspronkelijke tekort van 2023 is teruggebracht van € 698.442 naar € 223.442.

Ontwikkeling tarieven

Conform het beleid en de richtlijnen van de perspectiefnota, stijgen de tarieven voor de afvalstoffenheffing met gemiddeld +3,1%. Voor 2021 bestaat het tarief afvalstoffenheffing naast een vastrechtdeel ook uit een variabel deel. Hierdoor heeft het gepresenteerde gemiddelde stijgingspercentage voor de afvalstoffenheffing een indicatief karakter.

De tarieven voor onroerendezaakbelastingen (OZB) worden gecorrigeerd voor de inflatiecorrectie die het Rijk toepast voor de OZB en de opgave vanuit de Perspectiefnota 2021-2024, zijnde +2,9%. De tarieven voor rioolrechten blijven op het niveau van 2020 gehandhaafd. De tarieven voor leges en begraafrechten stijgen met de inflatiecorrectie van +1,8%.

Omschrijving	OZB	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Leges	Begraafrechten
Tarifemutatie	+2,9%	+0%	Gemiddeld + 3,1%	+1,8%	+1,8%

Noordoostpolder investeert

Hét belangrijkste onderwerp van de meerjarenbegroting is dat wij als Noordoostpolder een aantrekkelijke gemeente willen blijven voor onze inwoners en bedrijven en anderen, op het gebied van wonen, werken en recreëren. Juist, ook nu de economische omstandigheden donkere wolken zien naderen. Daarvoor zullen wij alles wat redelijkerwijs in onze mogelijkheid ligt, in het werk stellen om

het voorzieningenniveau op peil te houden en op onderdelen te versterken.

Zo blijven wij investeren in:

- veiligheid en volksgezondheid;
- het sociaal domein, zij het de komende jaren met een kleinere groei van de budgetten dan we gewend waren;
- een aantrekkelijk centrum van Emmeloord;
- goede onderwijshuisvesting met een campus in Emmeloord;
- een volledig vernieuwd duurzaam Bosbad;
- verduurzaming;
- natuur en milieu;
- economische infrastructuur;
- sport en cultuur;
- het faciliteren in bouwgrond voor woningen en bedrijven;
- investeren we in de voorbereiding op en invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2022.

Hele kluit

Aan het begin van dit jaar wisten we al dat we als gemeente voor een opgave stonden, als gevolg van oplopende kosten in het sociaal domein en een algemene uitkering die hiervoor onvoldoende door het Rijk wordt gecompenseerd.

Ook voor andere taken blijven de middelen vanuit het Rijk achter, zoals voor onderwijshuisvesting en hebben we helemaal geen geld meer van uit het Rijk voor bijvoorbeeld de invulling van het Interbestuurlijk Programma (IBP).

Vanuit het IBP hebben we als gemeente opgaven op het gebied van:

- klimaat;
- toekomstbestendig wonen;
- regionale economie;
- een vitaal buitengebied;
- het sociaal domein;
- migratie;
- voorkomen en oplossen van problematische schulden;
- goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving;
- passende financiële verhoudingen.

Ondanks dat er van uit het Rijk onvoldoende middelen naar gemeenten toekomen, wordt verwacht dat we invulling geven aan deze taken en dat willen we zelf ook graag. We houden ons vast aan onze eigen kracht en vindingrijkheid die er totnogtoe voor heeft gezorgd dat wij onze inwoners en bedrijven goede voorzieningen kunnen bieden, met tarieven en belastingen op een aanvaardbaar niveau. Voor de komende begroting gaan we ook verder met de realisatie van onze ambities en zorg voor onze inwoners en bedrijven.

Financiële positie

De financiële positie van gemeente Noordoostpolder, ofwel de balanspositie, is robuust en bestaat voor het merendeel uit bestemmingsreserves. Voor het Sociaal Domein is vanaf de voorbereiding en implementatie van de drie decentralisaties Jeugdzorg, Wmo en Participatie gebruik gemaakt van middelen uit de reserves om incidentele lasten te dekken. Het beeld ten tijde van het opstellen van deze begroting laat zien dat de reserve Sociaal domein bij het opmaken van de jaarrekening 2020 negatief uit zal komen en daarmee ophoudt te bestaan. Bij een eerder raadsbesluit is bepaald dat de risico's van deze drie taken als reguliere bedrijfsvoering moeten worden gezien, waarbij negatieve effecten van uitvoering van enig begrotingsjaar onderdeel uitmaken van het rekeningresultaat.

De tweede reserve die expliciet toelichting verdient, is de reserve beleidsplan. De reserve beleidsplan, heeft als het vrije deel van de algemene reserve de functie om primair rekeningresultaten te verwerken, en verder te dienen als algemene risicoreserve, weerstandsvermogen, ondersteuning van de financieringsfunctie, en als dekking voor lasten van bestedingsdoelen met een incidenteel karakter. Na verwerking van alle mutaties kent deze reserve voor de begrotingsperiode 2021 – 2024 een laagste stand van € 318.000 voor het niet bestemde deel. De omvang van de reserve Beleidsplan per 1 januari 2020 bedraagt € 11.685.816.

Tot slot

In deze tijd van Corona, waarin veel van onze inwoners en bedrijven wordt gevraagd en die op een negatieve wijze met de gevolgen worden geconfronteerd, is het gelukt een sluitende begroting aan te bieden. Dat is fijn, maar wij willen als college benadrukken dat alles wat we doen, er niet vanzelf komt. Het zijn de mensen die dat mogelijk hebben gemaakt. In de eerste plaats onze medewerkers van de bestuursdienst en verder alle anderen die hierin hebben bijgedragen. Laten we vooral niet denken dat dit een vanzelfsprekendheid is en aandacht en waardering voor elkaar hebben en deze ook aan hen laten blijken.

Burgemeester en wethouders van Noordoostpolder,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenstelling College

Het college van burgemeester en wethouders vormt het dagelijks bestuur van de gemeente en handelt binnen de door de raad vastgestelde kaders. Het college telt 5 personen, de burgemeester en 4 wethouders. Het college vergadert elke dinsdagmorgen. De vergaderingen van het college zijn niet openbaar. Wat het college in die vergaderingen heeft besproken en besloten leest u in de besluitenlijsten.

vnr. Hans Wijnants, Jan Westmaas, Marian Uitdewilligen, Wiemer Haagsma en Anjo Simonse

Waarnemend burgemeester Jan Westmaas

Portefeuille:

- Openbare orde en veiligheid
- AZC
- Algemene, ambtelijke en bestuurlijke aangelegenheden

Project:

- Dienstverlening

Wethouder Marian Uitdewilligen

m.uitdewilligen@noordoostpolder.nl

Portefeuille:

- Volksgezondheid
- Wmo
- Armoedebeleid
- Coördinerende wethouder Krachtig Noordoostpolder
- Volkshuisvesting (wonen)
- Stads- en dorpsvernieuwingszaken (herstructurering inclusief Centrumschil)
- Cultureel erfgoed
- UNESCO Siteholderschap
- Wethouder dorpen

Project:

- Schokland

Wethouder Anjo Simonse

a.simonse@noordoostpolder.nl

Portefeuille:

- Openbare Ruimte en Groen
- Infrastructuur
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Duurzaamheid/Energietransitie
- Jeugdbeleid en jeugdzorg
- Bevorderen sport en bewegen
- Wethouder wijken
- Overige gemeentelijke gebouwen

Project:

- Lelylijn

Wethouder Wiemer Haagsma

w.haagsma@noordoostpolder.nl

Portefeuille:

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Bouwgrond exploitatie inclusief Emmelhage en Wellerwaard
- Bouw- en woningtoezicht en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Erfgoed
- Handhaving
- Markten en deelnemingen e.d.
- Sport
- Kunst, cultuur en bibliotheek

Projecten:

- Cultuurbedrijf
- Stadshart
- Omgevingswet

Wethouder Hans Wijnants

h.wijnants@noordoostpolder.nl

Portefeuille:

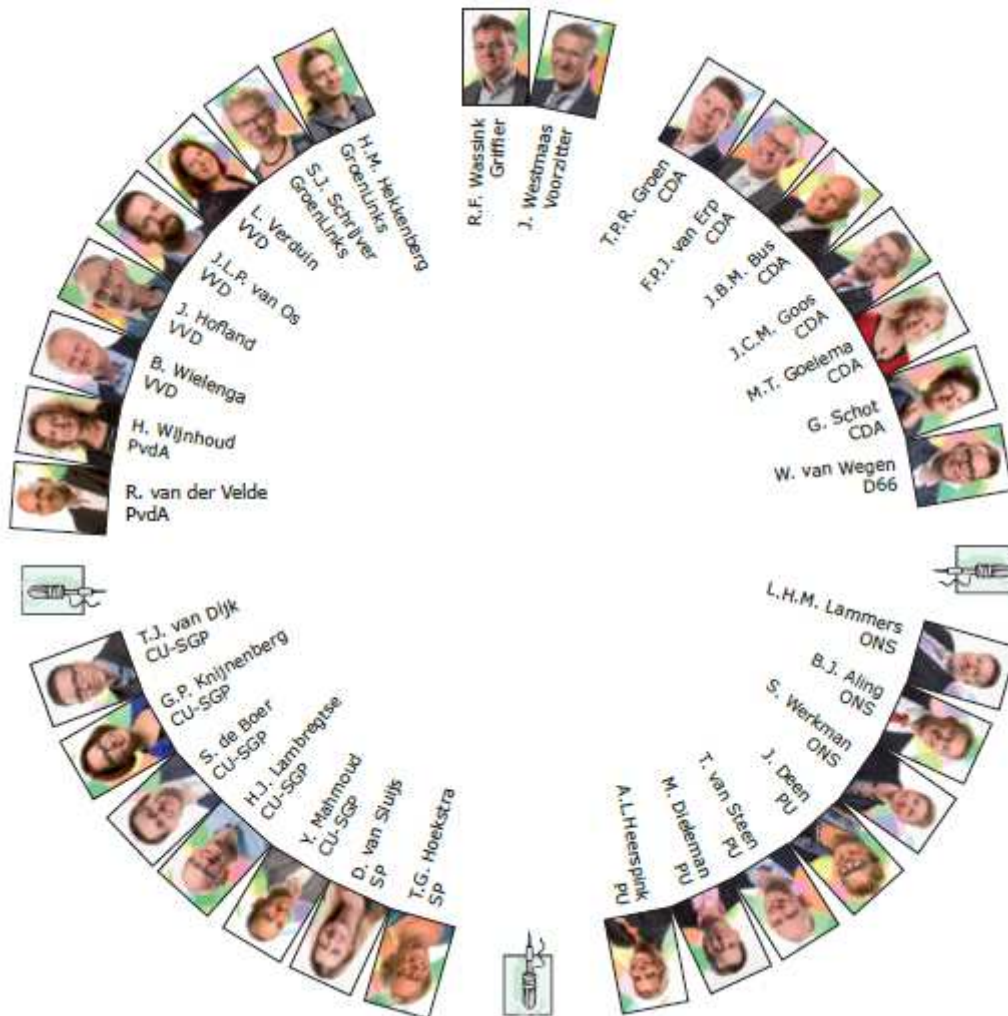
- Economische ontwikkeling
- Recreatie & toerisme
- Gebiedspromotie
- Financiën
- Onderwijstaken, volwasseneneducatie en onderwijshuisvesting
- Kinderopvang en peuteropvang
- ZZL-gelden (stimuleringsmaatregelen)
- Re-integratiebeleid, uitstroombevordering
- Sociale werkvoorziening

Project:

- VO-campus

Samenstelling Gemeenteraad

De gemeenteraad wordt rechtstreeks gekozen door de inwoners. Daarmee vertegenwoordigen de 29 raadsleden de burgers. De gemeenteraad stelt de grote lijnen vast (kaders voor het beleid), neemt de beslissingen over de belangrijkste plannen voor Noordoostpolder en controleert of het college de maatregelen uitvoert zoals de gemeenteraad heeft besloten. De gemeenteraad wordt ondersteund door de raadsgriffie. De gemeenteraad vergadert doorgaans op een maandagavond in het gemeentehuis. Deze vergaderingen zijn openbaar.

Missie, visie en lange termijn beleid

De programmabegroting is een onderdeel van de planning & control cyclus. Deze cyclus start ideaal gesproken met een missie en een visie. Deze worden vertaald in lange termijn beleid en geconcretiseerd in meerjarige beleidsnota's. Over het meerjarig beleid wordt jaarlijks in de programmabegroting verslag gedaan over de stand van zaken en de plannen voor het komende begrotingsjaar.

In de programmabegroting 2021 is een link gelegd tussen het meerjarig beleid en de programmabegroting door de relevante beleidsnota's (beleidskaders) op te nemen bij de programma's. De visie en missie voor de Noordoostpolder zijn weggelegd in de Ruimtelijke Structuurvisie Noordoostpolder 2025, Sociale Structuurvisie, het Coalitieakkoord 2018-2022 en de Perspectiefnota's.

Ruimtelijke structuurvisie Noordoostpolder

De ruimtelijke structuurvisie is primair gericht op het landelijke gebied. De visie gaat uit van een evenwicht tussen people, planet en profit. Dat betekent een balans tussen sociale, landschappelijke / ecologische en economische duurzaamheid. Voor de situatie van de gemeente Noordoostpolder komen die invalshoeken naar voren als pijlers van de toekomstige ontwikkeling van de gemeente:

- het behouden/versterken van de leefbaarheid in de gemeente: samen houden we het leefbaar. In sociaal opzicht is de gemeente sterk, krachtig en vitaal. De inwoners van de gemeente Noordoostpolder moeten zich thuis blijven voelen; het moet hier goed wonen, werken en recreëren zijn. Er is voldoende te doen en als het even tegen zit, is er hulp;
- het behouden/versterken van het cultuurhistorisch waardevolle landschap. De essentie van het unieke ontwerp vormt het vertrekpunt bij nieuwe ontwikkelingen. We gaan op verantwoorde wijze om met de beperkte grondstoffen;
- het behouden/versterken van de (plattelands)economie. Bedrijvigheid heeft de mogelijkheid zich te vestigen en te ontplooiën.

Deze drie pijlers betekenen dat we op basis van de structuurvisie richting 2025 koersen op:

- een zichtbare en beleefbare cultuurhistorie en behoud van het landschappelijk raamwerk;
- een levend landschap waarin ruimte is voor agrarisch gebruik, maar waar ook de natuur ruimte heeft;
- een duurzame gemeente Noordoostpolder, waarin we kansen bieden voor opwekking en gebruik van energie uit duurzame bronnen;
- een sterke sociale cohesie;
- het geven van ruimte om op vrijkomende agrarische bedrijfskavels (vab's) bewoning en economische bedrijvigheid mogelijk te maken;
- een zodanig woningaanbod, dat een ieder een plek kan vinden in de gemeente en waarbij we uitgaan van het opvangen van de natuurlijke groei van het aantal huishoudens;
- een situatie waarin bedrijvigheid de mogelijkheid krijgt zich te vestigen en te ontplooiën, waarbij het niet alleen gaat om bedrijven/industrie in de klassieke zin, maar ook om recreatieve bedrijvigheid en 'footloose' bedrijvigheid, zoals werken aan huis, zzp'ers en dergelijke;
- infrastructuur die ervoor zorgt dat alle doelgroepen zich veilig en snel door de gemeente kunnen voortbewegen en op het bevorderen van duurzame mobiliteit.

Sociale Structuurvisie

De sociale structuurvisie is gericht op het behouden en versterken van vitaliteit en veerkracht. Een sociaal en vitaal Noordoostpolder is een duurzaam Noordoostpolder. Een sociale structuurvisie geeft richting hoe om te gaan met de dynamiek, trends en ontwikkelingen, zodanig dat je de vitaliteit en leefbaarheid binnen de gemeente en de afzonderlijke kernen behoudt of stimuleert. Het gaat er hierbij om dat inwoners zich er thuis voelen, dat ze er goed kunnen wonen, werken en recreëren en hun vrije tijd doorbrengen en dat er een levensvatbaar voorzieningenniveau is. Of mensen zich ook daadwerkelijk thuis voelen hangt mede af van de strategische keuzes die de gemeente maakt ten aanzien van de thema's als participatie van inwoners, behoud van voorzieningen, zorg voor kwetsbare bewoners, samenhang tussen fysieke, economische en sociale krachten, struikelblokken en kansen. De sociale structuurvisie geeft richting. De gemeente zet met de sociale structuurvisie duidelijke ambities en doelen neer. Dit vraagt om verbinding tussen opgaven en partijen. Dit vraagt om verbinding van mensen, dingen samen doen om iets voor elkaar te krijgen. Samen sociaal en vitaal!

De Sociale Structuurvisie 'sociaal en vitaal op eigen kracht' uit 2012 is gebaseerd op zes kernopgaven (prioriteiten):

- 1. Onderwijs en bedrijfsleven sluiten op elkaar aan*
Jongeren moeten in Noordoostpolder na hun opleiding aan de slag kunnen. Dat betekent dat onderwijsinstellingen voortdurend kijken naar de vraag van werkgevers. Daarnaast moet er binnen de gemeente een gevarieerd bedrijvenaangebod zijn.
- 2. Iedereen doet mee*
Wie moeite heeft om mee te komen, valt op en krijgt hulp. Als het even kan signaleren netwerken in de directe omgeving of iemand een steuntje in de rug nodig heeft. Zij ondersteunen buurt- en dorpsbewoners, maken oplossingen zichtbaar en houden in de gaten of het lukt om mee te doen.
- 3. Versterken vrijwillige inzet, informele zorg & mantelzorg*
Zorgen voor een ander is dankbaar werk en fijn om te doen. Een wandeling, een kopje thee of boodschappen doen. Noordoostpolder blinkt uit in vrijwillige inzet. De gemeente zet vrijwilligers in het zonnetje en biedt ondersteuning waar nodig. Zo krijgt de eigen kracht een extra stimulans.
- 4. Herstructureren van het voorzieningenniveau*
Makkelijk meedoen aan activiteiten in de dorpen en de wijken. Dat is het idee van deze kernopgave. De gemeente vindt het belangrijk dat er in ieder dorp een goed bruikbaar gebouw staat dat voldoet aan de behoeftes van gebruikers en dat voldoende ruimte biedt voor activiteiten. Dorpsbelangen, wijkplatforms en verenigingen zijn aan zet.
- 5. Benutten buitengewoon Noordoostpolder*
Het buitengebied is uniek in opzet en aantrekkelijk rustig en groen voor wie 'naar buiten wil'. Die waarden zet de gemeente samen met ondernemers om in concrete producten. En de boerderijen die leegkomen? Daar is een nieuwe vorm van wonen en werken mogelijk. Zo krijgt het platteland de dynamiek die nodig is om er prettig te wonen, te werken en te verblijven.
- 6. Wonen & leven*
Inwoners kijken met gemeente en andere instanties in wat voor huis ze straks willen wonen. Ook sturen ze samen op leefbaarheid in hun eigen woonomgeving. In de bebouwing van dorpen en wijken gaat veel veranderen. Noordoostpolder heeft daardoor over vijftien jaar een heel ander leefklimaat. Inwoners zijn relatief ouder en woonwensen zijn anders. Dat is vertaald in een nieuw aanbod van woningen. De buurt is fijn, er is voldoende te doen dat past bij de levensfase van de bewoners.

Programma's

Fysieke Leefomgeving

Programma omschrijving

Dit programma gaat over de zorg voor de fysieke leefomgeving.

Programma doelstelling

Noordoostpolder heeft een prettige, veilige en duurzame leefomgeving.

Ambitie 1 - Energieneutraal en klaar voor klimaatverandering

Doelstelling

Noordoostpolder is energieneutraal in 2030 en is voorbereid op klimaatverandering.

Portefeuillehouder(s)

Anjo Simonse

Trends en ontwikkelingen

Klimaatverandering

We moeten in de toekomst rekening houden met hogere temperaturen, een sneller stijgende zeespiegel, nattere winters, heftigere buien en kans op drogere zomers.

Energietransitie

Een transitie naar duurzame energie is nodig. Want het klimaat verandert en de fossiele brandstoffen worden schaarser. Samen met andere overheden, bedrijven en inwoners zetten we de schouders onder de omslag naar een meer fossielvrije samenleving.

Naar een circulaire economie

Het Rijk streeft een volledig circulaire economie na in 2050. Met als tussendoel 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen) in 2030. Om deze doelen te bereiken komen er landelijke transitieagenda's met concrete programma's op het gebied van biomassa & voedsel, kunststoffen, maakindustrie, bouw en consumptiegoederen.

Meer aandacht voor biodiversiteit

Er is steeds meer aandacht voor behoud en versterking van de biodiversiteit. Niet alleen in de Noordoostpolder, maar ook landelijk en wereldwijd. Bijvoorbeeld in het Deltaplan Biodiversiteitsherstel en in de moties die onze gemeenteraad in juni 2020 aannam. Als gemeente kunnen wij ook helpen de biodiversiteit in stand te houden. Vooral in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld door gazon om te vormen naar kruidenrijk gras of door meer hagen en struiken aan te planten. Want dat maakt ons groen aantrekkelijker voor insecten, vlinders, vogels en kleine zoogdieren en vergroot dus hun leefgebied. De raadscommissie Woonomgeving heeft in meerderheid aangegeven om optie 3 'Flink aan de slag voor meer biodiversiteit' te verwerken in het geactualiseerde Beleidsplan Openbare Ruimte (BOR).

Reguliere bedrijfsvoering

Inzameling huishoudelijk afval

Afval van bewoners wordt huis-aan-huis opgehaald. Daarnaast kunnen inwoners hun afval wegbrengen naar de milieustraat. De gemeente biedt deze voorzieningen aan. Dat is een wettelijke taak. Vanzelfsprekend werken wij ook in de komende jaren door aan het verminderen van restafval en aan het verbeteren van de afvalscheiding.

Verbonden partij(en)

Huisvuilcentrale Noord-Holland N.V.

Beleidskaders

- Beeldkwaliteitplan stedelijk water (2009)
- Bestuursakkoord Water (2011)
- Maatwerk overeenkomst stedelijk water met waterschap (2011)
- Afvalbeleidsplan (2011-2021)
- Beleidsplan Openbare Ruimte 2014-2024 (2014)
- Visienota Noordoostpolder Energieneutraal (2016)
- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (2018)

- Doelen overige wateren: Stedelijk Water Noordoostpolder (2018)
- Watertakenplan Noordoostpolder (2019-2024)
- Nieuwe koers afvalscheiding: op naar 60 kg restafval 2019-2025 (2019)
- Stresstesten Gemeente Noordoostpolder (2020)
- Factsheet Stedelijk Water Noordoostpolder (2020)

Speerpunt 1 - Noordoostpolder energieneutraal

In 2030 willen wij energieneutraal zijn. Dit hebben wij gekozen in onze 'Visienota Noordoostpolder Energieneutraal'.

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij ondersteunen het 'Netwerk Noordoostpolder energieneutraal'	<p>We hebben een coördinator aangesteld met als taak het professionaliseren van het Netwerk, kansrijke initiatieven faciliteren en het verbinden van partijen.</p> <p>Een deel van het budget voor uitvoering van milieutaken is gereserveerd voor cofinanciering van activiteiten van het Netwerk.</p>
1.2 - Wij maken bestaande wijken aardgasvrij	<p>We stellen met relevante stakeholders een transitievisie warmte op. In de visie worden de gevolgen van het niet langer gebruiken van aardgas voor de verwarming van de gebouwde omgeving voor de gemeente inzichtelijk gemaakt. De gemeente is regisseur van de warmtetransitie. Eind 2020 houden we een themabijeenkomst met de raad over hoe invulling te geven aan de regierol. Begin 2021 worden de kaders voor de visie aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Eind 2021 wordt naar verwachting de transitievisie warmte vastgesteld door de gemeenteraad. We communiceren met bewoners over de energietransitie en maken een wijkplanning.</p> <p>Het Ministerie van BZK heeft Nagele geselecteerd als proeftuin aardgasvrije wijken: "Nagele in balans". De uitvoerende rol ligt bij Energiek Nagele. De gemeente heeft een faciliterende rol.</p>
1.3 - Wij stellen in regionaal verband een energiestrategie op	<p>In 2020 stelde de regio Flevoland een concept-Regionale energiestrategie (RES) op. Deze concept-RES wordt in regionaal verband verder uitgewerkt naar de RES 1.0. Onderdeel van deze uitwerking is een beeldvormende ronde met de volksvertegenwoordigers uit de regio Flevoland. In 2021 wordt deze RES 1.0 vastgesteld door de raden en staten, waaronder onze raad. De RES geeft aan hoeveel Flevoland kan bijdragen aan de uitvoering van het landelijk klimaatakkoord.</p>
1.4 - Wij werken de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Energiek vooruit' (2019) nader uit	<p>Naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport heeft de commissie WO aangegeven een herijking te willen van de visie en ambitie zoals beschreven in de visienota Energieneutraal uit 2017. Nadruk ligt op een integrale kijk zodat de raad op hoofdlijnen kan sturen. Hierbij zoeken we slimme indicatoren. Hiervoor komen we met een keuzenota in 2021.</p>

Speerpunt 2 - Toekomstbestendig voor water en natuur

In 2050 moet Nederland klimaatbestendig en waterrobuust zijn ingericht. Die afspraak ligt landelijk verankerd in het 'Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie 2018'. Jaarlijks wordt een Deltaprogramma vastgesteld. Dit programma is een handreiking om daadwerkelijk stappen voorwaarts te zetten. Onderdeel daarbij is de biodiversiteit in onze woon- en leefomgeving te bevorderen.

Activiteit	Toelichting
2.1 - Wij gaan aan de slag met het 'Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie'	<p>In 2020 is de "stresstest Ruimtelijke Adaptatie" afgerond. De stresstest heeft ons inzicht gegeven welke knelpunten in de Noordoostpolder ontstaan bij extreme neerslag, hittegolven, overstromingen en periodes van droogte.</p> <p>Op basis van risicodialogen gaan wij in samenwerking met stakeholders een strategie en beleid opstellen om eerst de acute knelpunten aan te pakken. Aan de hand hiervan stellen wij jaarlijks een programma op met als doel stapsgewijs naar 2050 ons woon- en leefgebied voldoende klimaatbestendig in te richten.</p>
2.2 - Wij zorgen voor een goed (afval)watersysteem	<p>Samen met het waterschap en met kennisgeving van de provincie streven wij voor de Doelen Overige Wateren (DOW) naar een zowel fysisch-chemische als biologische acceptabele toestand voor deze wateren. DOW zijn geen Kaderrichtlijn Water(KRW)-waterlichamen. We willen voorkomen dat uitmondingen van DOW een negatieve invloed uitoefent op de KRW-waterlichamen.</p>
2.3 - Wij zetten ons in om de biodiversiteit te versterken	<p>In 2021 zetten wij ons in voor behoud en versterking van de biodiversiteit, als bijdrage aan een betere natuur. Dat doen wij bij de aanleg en beheer van onze eigen groenvoorzieningen. En ook in gesprekken met bewoners, ondernemers en andere organisaties. De raadscommissie Woonomgeving heeft in meerderheid de voorkeur uitgesproken om optie 3 'Flink aan de slag voor meer biodiversiteit' te verwerken in het nog te actualiseren Beleidsplan Openbare ruimte (BOR). Ook bij de uitvoering van onze "hitte-opgave" nemen wij de versterking van de biodiversiteit mee.</p>

Ambitie 2 - Veilige wegen met vlotte doorstroming

Doelstelling

Noordoostpolder blijft een veilige en bereikbare leefomgeving.

Portefeuillehouder(s)

Anjo Simonse

Trends en ontwikkelingen

Klimaatadaptatie en weginfrastructuur

Extreme weersomstandigheden kunnen de weginfrastructuur tijdelijk verstoren en wegen en kunstwerken zoals bruggen en tunnels beschadigen. Om de gevolgen van klimaatverandering op de weginfrastructuur te voorkomen of beperken, kunnen maatregelen worden genomen bij de aanleg of renovatie van wegen en kunstwerken, bijvoorbeeld door bij de bepaling van de capaciteit voor waterafvoer en waterberging rekening te houden met extreem weer. Specifiek in Noordoostpolder moeten we aandacht hebben voor verzakkingen door droogte en daarmee een verslechtering van de onderliggende asfaltconstructie. Bij herinrichtingen, reconstructies en het vervangen van riolering maken we een integrale afweging hoe we klimaatrobuust/klimaatadaptief kunnen aanleggen.

Nieuwe vormen van vervoer

De minst rendabele vaste buslijnen zullen op termijn verdwijnen. Er moeten andere vormen van (vraagafhankelijk) flexibel vervoer worden ontwikkeld. Samen met de provincie kijken we naar de mogelijkheden. Daarnaast zijn we bezig met de transitie naar elektrisch vervoer. Er komen steeds meer ICT-oplossingen om het verkeer efficiënter, veiliger en/of duurzamer te maken. Denk aan slimme straatverlichting en verkeerslichten. Ook voor Noordoostpolder kan dit interessant zijn.

Versobering onderhoud wegen

Met het vaststellen van de Perspectiefnota 2021-2024 heeft de raad besloten om te bezuinigen op onderhoud van wegen binnen en buiten de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom gaat het om twee derde van de buitenwegen. Dit betreft wegen die vooral gebruikt worden door het bestemmingsverkeer. We gaan deze wegen onderhouden op het minimale niveau. Aanpassingen aan bermen en het repareren van schades doen we alleen als dit nodig is voor de veiligheid. Maaien doen we nog op de uitzichthoeken van de buitenwegen. Het gaat dan vooral om de toegangswegen naar de dorpen en gebiedsontsluitingswegen. Een voorwaarde om deze maatregelen veilig door te voeren, is dat snelheid verlaagd wordt naar 60 km/uur. Die keuze nemen we mee in het nieuwe GVVP.

Rijk stelt extra geld beschikbaar voor laadpalen

De rijksoverheid gaat € 30 miljoen uittrekken voor het plaatsen van laadpalen, schrijft het ministerie van Infrastructuur. De bedoeling is om hiermee een "dekkend, landelijk netwerk van oplaadpunten" te krijgen. Deze middelen gaan vooral naar de 6 regio's om samenwerking te bevorderen, zodat het plaatsen van laadpalen de komende jaren sneller en goedkoper kan. De 6 regio's zijn:

1. Provincies Zeeland en Zuid-Holland
2. G4 (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht)
3. MRA Elektrisch (provincies Noord-Holland, Flevoland, Utrecht)
4. Provincies Groningen, Fryslân en Drenthe
5. Provincies Overijssel en Gelderland
6. Provincies Noord-Brabant en Limburg

Wij zijn sinds 1 januari 2020 aangesloten bij de regio MRA-e. Aanvragen voor laadpalen komen binnen en begin 2021 zal er gestart worden met een kanskaart laadpalen.

Reguliere bedrijfsvoering

Inrichting en beheer openbare ruimte

Wegen, bruggen en alles wat daarbij hoort (straatverlichting, verkeersborden etc.) zijn onderdelen van de openbare ruimte. Wij zorgen voor het beheer daarvan. Als het nodig is, leggen we nieuwe voorzieningen aan. Bijvoorbeeld voor de verkeersveiligheid.

Maatregelen treffen om het verkeer vlot en veilig te houden

Samen met andere partijen maken we verkeersdeelnemers bewuster van veiligheid in het verkeer. Bijvoorbeeld door verkeersexamens voor scholieren met Veilig Verkeer Nederland en overleg met de ouderenbonden.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Beleidsplan openbare ruimte 2014-2024 (2014)
- Fietsbeleidsplan 2014-2020 (2014)
- Parkeerbeleidsplan 2016-2025 (2016)
- Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan 2020-2030

Speerpunt 1 – Noordoostpolder beter bereikbaar

‘Een goede bereikbaarheid voor nu en in de toekomst’, dat willen wij graag. Het is onze ambitie die wij in het GVVP (Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan) kozen. Want een goede bereikbaarheid helpt om (economische) kansen te benutten. Wij willen dat onze dorpen én ons gebied als geheel beter bereikbaar is.

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij maken een uitvoeringsplan GVVP	Het GVVP wordt eind 2020/begin 2021 ter besluitvorming voorgelegd. Daarna maken wij een uitvoeringsplan.
1.2 - Wij maken een uitvoeringsplan onderhoud wegen	Het uitvoeringsplan is het eerste kwartaal van 2021 klaar. Dit plan wordt gemaakt in combinatie met rioolonderhoud. In 2020 hebben we een subsidieaanvraag gedaan om de verkeersveiligheid in het buitengebied te verbeteren.
1.3 - Wij stimuleren andere overheden tot nieuwe initiatieven voor weg- en spoorverbindingen	We gaan verder met lobby voor de Lelylijn en de lobby voor het verbeteren van de verkeersveiligheid en doorstroming van de N50 in Overijssel.
1.4 - Wij maken een kansenkaart voor laadpalen	In 2021 brengen wij in beeld waar het beste laadpalen kunnen staan. Zo kunnen we bij de plaatsing rekening houden met een goed polder dekkend netwerk van laadpalen.

Ambitie 3 - Een veilige Noordoostpolder

Doelstelling

Noordoostpolder blijft veilig.

Portefeuillehouder(s)

Jan Westmaas
Wiemer Haagsma

Trends en ontwikkelingen

Wijziging Wet Bibob

Het toepassingsbereik van de wet op omgevingsvergunningen wordt uitgebreid. Ook krijgen gemeenten meer mogelijkheden om zelf onderzoek te doen in het kader van de Wet Bibob. We hanteren de Wet Bibob als instrument bij de aanpak van ondermijning. Het is nog niet duidelijk wanneer de wijzigingen in werking treden.

Veiligheidsregio

De Veiligheidsregio Flevoland is een samenwerkingsverband van alle gemeenten in Flevoland, Politie, Brandweer Flevoland en de geneeskundige zorg (GHOR Flevoland). De samenwerking tussen de veiligheidsregio's (vr's) Flevoland en Gooi en Vechtstreek wordt intensiever. Vanaf 2021 werken de vr's met een gezamenlijk beleidsplan. Vanaf september 2020 zijn de meldkamers samengevoegd. Dit is vooruitlopend op de realisatie van de meldkamer Midden-Nederland, die in 2025 operationeel moet zijn.

Reguliere bedrijfsvoering

Veiligheid en zorg

Op het snijvlak van veiligheid en zorg hebben we te maken met veelal complexe casuïstiek. Interventies vanuit verschillende ketens zijn nodig om overlastgevend, gevaarlijk en/of crimineel gedrag te stoppen. We gaan verder op de ingeslagen weg en maken de verbinding tussen veiligheid en zorg sterker. Lokale persoonsgerichte aanpak is daar onderdeel van. Waar nodig en mogelijk zetten we de specifieke bevoegdheden van de burgemeester in.

Ondermijning

We blijven onverminderd inzetten op een integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit. Dat doen we in DUN-verband (Dronten, Urk en Noordoostpolder) en in nauwe samenwerking met politie, Openbaar Ministerie en het RIEC. Waar mogelijk zetten we het bestuurlijk instrumentarium in, zoals Wet Bibob en artikel 13b Opiumwet (sluiting drugspanden).

Crisisbeheersing

Onder regie van de veiligheidsregio bevorderen we de fysieke veiligheid van onze inwoners. De veiligheidsregio zet met het beleidsplan 2021-2024 de koers van de afgelopen jaren voort. Dit is het eerste gezamenlijke beleidsplan met veiligheidsregio G&V. Extra aandacht is er voor kwaliteitsverbetering van de hulpverlening en risicobeheersing. Lokaal investeren we in een adequate crisisorganisatie met goed opgeleide en getrainde functionarissen.

Veiligheidsmonitor

In 2021 doen we mee met het onderzoek "landelijke veiligheidsmonitor". We willen hiermee inzicht krijgen in de subjectieve veiligheid binnen de gemeente. Samen met de objectieve (politie) cijfers hebben we dan een breed beeld van de veiligheidssituatie in de gemeente. Dit kunnen we vervolgens gebruiken in ons uitvoeringsplan veiligheid en/of bij de formulering van nieuw beleid.

Vergunningen, toezicht en handhaving openbare orde en veiligheid

Wij verlenen vergunningen en houden toezicht op naleving van regels die de openbare orde en veiligheid beschermen. In onze APV staan regels om de openbare orde te beschermen.

Verbonden partij(en)

GR Veiligheidsregio Flevoland
GR GGD Flevoland
GR Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek

Beleidskaders

- Integraal veiligheidsplan 2018-2021 (2018)

Speerpunt 1 – Noordoostpolder blijft veilig

Noordoostpolder is een veilige gemeente en dat willen wij graag zo houden. Wij willen een gemeente zijn waarin bewoners zich veilig voelen. Dat is onze ambitie uit het 'Integraal Veiligheidsplan 2018-2021'.

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij gaan door met integrale veiligheidszorg	We geven uitvoering aan het integraal veiligheidsbeleid dat we gezamenlijk met Dronten en Urk hebben opgesteld. Veelal betreft het hier "going concern". We starten daarnaast met het Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied.
1.2 - We bestrijden actief ondermijnende criminaliteit	De aanpak van ondermijning heeft prioriteit. We geven uitvoering aan het plan van aanpak ondermijnende criminaliteit, naar aanleiding van het ondermijningsbeeld. De bestuurlijke aanpak, als onderdeel daarvan, geven we verder vorm. We doen dit in nauwe samenwerking met de gemeenten Dronten en Urk en het RIEC-MNL.
1.3 - We voorkomen en bestrijden incidenten, crises en rampen	We werken nauw samen met de Veiligheidsregio om incidenten, crises en rampen in onze gemeente te voorkomen en bestrijden. Nadrukkelijk besteden we aandacht aan opleiding, training en oefening van de gemeentelijke crisisorganisatie.
1.4 - We implementeren de Persoonsgerichte Aanpak (PGA)	Voor personen met ernstig overlastgevend en/of crimineel gedrag is maatwerk nodig. Door interventies vanuit de zorgketen, strafrechtketen en bestuursrechtelijke keten te koppelen, willen we het overlastgevende en/of criminele gedrag laten stoppen. De werkwijze stemmen we af met partners en voeren we in.

Ambitie 4 - Een aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Doelstelling

Een aantrekkelijke woon- en leefomgeving in Emmeloord en de dorpen.

Portefeuillehouder(s)

Anjo Simonse
Wiemer Haagsma
Marian Uitdewilligen

Trends en ontwikkelingen

Bewonersparticipatie

Bewoners denken, praten en doen steeds vaker mee als hun omgeving verandert. Dit geldt ook bij de inrichting en beheer van de (groene) openbare ruimte.

Invoering van de Omgevingswet

De nieuwe wet raakt alle domeinen binnen de leefomgeving. De wet treedt naar verwachting op 1 januari 2022 (de wet is met een jaar uitgesteld) in werking.

Veranderende woningmarkt

De woningmarkt is conjunctuurgevoelig. Het is op het moment van schrijven nog niet duidelijk wat de gevolgen zijn van de coronapandemie -die wereldwijd inmiddels vergezeld is door negatieve economische effecten- op de woningmarkt. De economische effecten kunnen vertrouwenseffecten op (particuliere) investeerders hebben. Ook veranderende woonwensen van mensen zorgen voor bewegingen op de woningmarkt.

Woonvraag van buiten de gemeente

Er is sprake van een landelijk woningtekort. Hierbij wordt ook naar Flevoland gekeken voor oplossingen. De provincie Flevoland heeft de motie Koerhuis (100.000 woningen) opgepakt en is het project "Flevoland bouwt voor Nederland" gestart. Noordoostpolder is hier volop bij betrokken met de overige Flevolandse gemeenten. Noordoostpolder wil een bijdrage leveren aan het oplossen van het woningtekort. Daarnaast wordt vanuit de regio Zwolle een woonvraag verwacht. De groeiopgave voor de Regio wordt geschat op 20.000-25.000 woningen. In grote brokken zijn dat ruim 15.000 woningen in de stad Zwolle en 10.000 woningen in de regio. Regio Zwolle is een samenwerkingsverband van 22 gemeenten en 4 provincies. We hebben bij het bouwen van extra woningen oog voor wat onze samenleving kan dragen.

Reguliere bedrijfsvoering

Inrichting en beheer openbare ruimte

Groenvoorzieningen, waterpartijen, bossen, speelplaatsen, begraafplaatsen en riolering zijn onderdelen van de openbare ruimte. De gemeente zorgt voor de aanleg en het beheer daarvan en past infrastructuur aan als dat nodig is.

In 2021 zijn de kosten voor het beheer een aandachtspunt. Door nieuwe wensen en eisen (zoals inzet van duurzaam elektrisch gereedschap) stijgen de prijzen voor de uitvoering van het werk. Tegelijk is er vanaf 2021 minder budget voor de uitvoering van het werk.

Het (laten) opstellen en actueel houden van bestemmingplannen (Wet ruimtelijke ordening)

Gezien de vele verschillende wensen van bijvoorbeeld inwoners en bedrijven maken we flexibele bestemmingsplannen. Ook kunnen zij zelf een bestemmingsplan opstellen. Wij begeleiden en toetsen het dan. Zo kunnen we goed inspelen op de vraag vanuit de samenleving. We stellen plannen op voor bijvoorbeeld woningbouwlocaties en uitbreiding van bedrijventerreinen.

Vergunningen verlenen, toezicht houden en handhaven (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving)

Voor het bouwen van een bouwwerk en/of voor bedrijfsactiviteiten die hinder voor mens en milieu kunnen veroorzaken is een vergunning nodig. De omgevingsvergunning is een vergunning voor bouwen, milieu, natuur en ruimte. Verleende vergunningen controleren wij. Ook houden wij toezicht op bijvoorbeeld bouwactiviteiten en handhaven wij waar dat nodig is.

Prestatieafspraken maken met woningcorporaties (Woningwet)

Wij maken afspraken met woningcorporaties over de uitvoering van het woonbeleid. Woningcorporaties richten zich vooral op hun kerntaak: mensen met een laag inkomen goed en betaalbaar kunnen laten wonen. De afspraken gaan over kwaliteit, kwantiteit, betaalbaarheid, duurzaamheid, bijzondere doelgroepen en leefbaarheid.

Geografische informatie op orde houden (Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en Wet Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT))

Wij houden geografische informatie bij. Die informatie gebruiken we voor besluiten en andere activiteiten. Dat doen wij met digitale plattegronden en luchtfoto's.

Verstrekken van leningen

We geven verschillende leningen om bewoners op de woningmarkt te helpen. Zo biedt de starterslening starters op de koopwoningmarkt de mogelijkheid om op een verantwoorde manier extra geld te lenen. De starterslening overbrugt het verschil tussen de prijs van het huis en de (eerste) hypotheek bij de bank. De blijverslening is bedoeld voor eigenaren die hun woning bijvoorbeeld levensloopgeschikt willen maken.

Dorpen ondersteunen bij de uitvoering van hun dorpsvisies

Met de dorpen zijn dorpsvisies opgesteld. Wij ondersteunen de dorpen bij de uitvoering daarvan. Bijvoorbeeld door cofinanciering bij LEADER subsidies. LEADER is een Europese subsidie voor projecten die de leefbaarheid verbeteren.

Bouw- en woonrijp maken van woningbouwgronden en bedrijventerreinen

Nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen maken wij klaar om te gebruiken. Dat betekent: grondwerk, (bouw)wegen aanleggen e.d. en in een latere fase: bestrating, verlichting en groen aanleggen.

Gronduitgifte

Bij nieuwe bouwlocaties voeren wij een actief grondbeleid. Wij doen zelf de gronduitgifte voor die gebieden.

Verbonden partij(en)

GR IJsselmeergroep

GR Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek

Beleidskaders

- Beleidsplan openbare ruimte 2014-2024 (2014)
- Beleidsplan begraafplaatsen gemeente Noordoostpolder 2012-2022 (2012)
- Nota Grondbeleid (2018)
- DNA voor de dorpen (2009)
- Beleid Arbeidsmigranten Noordoostpolder (2012)
- Structuurvisie Noordoostpolder 2025 (2013)
- DNA Emmeloord (2013)
- Uitvoeringslab Nagele (2013)
- Woonvisie Noordoostpolder: kansen grijpen (2020)
- Programma LEADER 3 in Noordoostpolder (2016)

- Beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving Noordoostpolder 2020-2023
- Prestatieafspraken met Mercatus, Stichting Huurdersbelang Mercatus, Woonzorg Nederland, bewonerscommissies Toutenburgh en Wijdeneshof (2020)

Speerpunt 1 - Noordoostpolder klaar voor de invoering van de Omgevingswet

We willen op 1 januari 2022 conform de Omgevingswet werken. Het programma richt zich daartoe primair op een tijdige en soepele implementatie van de Omgevingswet en op het bevorderen van de benodigde (gedrags)veranderingen. We sluiten daarbij aan op de door de VNG aangereikte methoden en maken deze specifiek voor onze gemeente.

Activiteit	Toelichting
1.1 - We zijn aan de slag met de juridische instrumenten voor de Omgevingswet	In 2021 gaan wij verder met het opstellen van de omgevingsvisie. De vaststelling door de raad verwachten wij in de eerste helft van 2022. Dit is ruim voor de verplichte uiterste datum, 1 januari 2024. Bij de totstandkoming van de visie worden (de werkgroep van de) raad en de samenleving betrokken. Ook het proces van vergunningverlening verandert. We bereiden ons voor om bij het ingaan van de wet naadloos aan te sluiten op de nieuwe werkwijze. Daarnaast treffen wij de voorbereidingen zodat de bestaande ruimtelijke plannen bij inwerkingtreding van de wet (van rechtswege) over kunnen gaan in het tijdelijk omgevingsplan.
1.2 - We verbeteren onze dienstverlening	In de nieuwe Omgevingswet staat de initiatiefnemer centraal. Dat vraagt om andere manieren van werken, waarbij dienstverlening nog belangrijker wordt. We passen daartoe onze werkprocessen aan en maken afspraken met onze ketenpartners.
1.3 - We bieden een pakket aan opleidingen en trainingen aan	De Omgevingswet heeft gevolgen voor de manier van werken voor de raad, bestuur, management en medewerkers. Daarvoor bieden wij een pakket aan opleidingen en trainingen aan die zijn gericht op zowel de kennis van de Omgevingswet als op cultuur, houding en gedrag. De training voor de raad is gericht op hoe je als raad anticipeert op de nieuwe instrumenten en mogelijkheden: bestuurlijke afwegingsruimte, verhouding raad-college en participatie.
1.4 - We stellen participatiebeleid op	Participatie is een belangrijke pijler binnen de Omgevingswet. We formuleren samen met de raad en alle betrokken doelgroepen een gemeentebreed participatiebeleid bestaande uit een participatievisie en –verordening. Ook brengen we een handvat participatie tot stand. Op interactieve wijze willen we met alle betrokken doelgroepen een participatieproces doorlopen wat enerzijds leidt naar producten en anderzijds naar bewustwording. We streven naar vaststelling van het participatiebeleid begin 2021.
1.5 - We sluiten aan op de Landelijke Voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	Wij treffen voorbereidingen om bij de inwerkingtreding van de wet technisch klaar te zijn voor het hanteren van het digitaal stelsel. We streven ernaar in ieder geval een half jaar voorafgaand aan de inwerkingtreding de tijd te kunnen nemen om te oefenen met het digitaal stelsel.

Speerpunt 2 - Een woonomgeving die past bij de veranderende woonwensen

De woningmarkt is constant in beweging en de woonwensen van mensen veranderen. Daarom willen In de Woonvisie Noordoostpolder 2020 (Kansen grijpen) bieden wij meer ruimte bieden voor zelfstandig wonen, beschermd wonen en nieuwe woonvormen zoals Tiny Houses.

Activiteit	Toelichting
2.1 - We voeren de Woonvisie 2020 (Kansen grijpen) uit	De nieuwe woonvisie is bewust niet in beton gegoten. We houden vanuit de grondgedachte “kansen grijpen” een vinger aan de pols bij de ontwikkeling van nieuwe woonprojecten in Emmeloord en de dorpen. Wanneer dorpen daarom vragen, faciliteren wij actualisaties van de ontwikkelperspectieven om zo per dorp maatwerk te kunnen bieden.
2.2 - We monitoren de ontwikkelingen op de woningmarkt	Juist om de woonvisie flexibel om te kunnen voeren is het jaarlijks monitoren van de woningmarktontwikkeling noodzakelijk
2.3 - We leveren actieve bijdragen aan regionale ontwikkelingen op het gebied van wonen	In 2021 blijven wij onze bijdrage leveren aan het de provinciale trajecten voor 100.000 woningen en de Flevolandse woonagenda. We leveren input voor de regio Zwolle in de tafel leefomgeving. Dronten is namens Flevoland afgevaardigd voor de gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder.

Speerpunt 3 - Een schone, nette en veilige openbare ruimte

In Noordoostpolder hebben wij veel groen, goede infrastructuur en een veilige speel- en leefomgeving. Dat willen wij zo houden en het liefst verbeteren. Dit spraken wij met elkaar af in ons 'Beleidsplan Openbare Ruimte 2014-2024'.

Activiteit	Toelichting
3.1 - Wij blijven werken aan een nette groene leefomgeving	In 2021 passen wij ons beheer voor de openbare ruimte aan op het geactualiseerde Beleidsplan openbare ruimte en aan de aangepaste budgetten. Dit betekent in iedere geval meer aandacht voor behoud van de natuurwaarde van het openbaar groen (biodiversiteit, zie ook activiteit 2.3 onder speerpunt 2 van dit programma in deze programmabegroting).
3.2 - Wij helpen bewoners die zelf hun omgeving verbeteren	In 2021 maken wij een voorstel over de “Right tot challenge” bij beheer van het openbaar groen. Daarnaast blijven wij doorgaan het ondersteunen van bewonersinitiatieven. Dat doen wij praktisch, met hulp en advies aan bijvoorbeeld groengroepen. Maar ook door (dorps)verenigingen te helpen met (Europese) Leadersubsidie of een bijdrage uit het (provinciale) Fonds Leefbaarheid. Waar nodig ondersteunen wij de dorpen bij de actualisatie van hun plannen.

Speerpunt 4 - Stadshart Emmeloord is aantrekkelijk voor bewoners en ondernemers

Wij gaan de komende jaren van Stadshart Emmeloord een compact, gezellig, levendig en 'eigen' centrum maken. Onze bewoners kozen dit in het Open Planproces en wij zetten nu onze schouders eronder om dat te realiseren.

Activiteit	Toelichting
4.1 - Wij voeren het Centrumplan Emmeloord uit	<ul style="list-style-type: none">- We ronden de inrichting van de openbare ruimte van De Deel af. Na de bouw van de gebouwen aan De Deel wordt het groen bij de Koningin Julianastraat als park ingericht.- We maken met (markt)partijen en Mercatus plannen voor de ontwikkeling van de oostkant van het centrum. We maken de locatie van de centrumflats bouwrijp voor ontwikkellocaties de Boei en Stadsbaken. De locatie Smedingplein wordt herontwikkeld. Daarna wordt de openbare ruimte woonrijp gemaakt. De ontwikkeling van een deel van de Paardenmarkt volgt daarna.- We proberen de openbare ruimte van de Korte Achterzijde en Kettingstraat in samenwerking met de eigenaren en winkeliers te revitaliseren. Er is een plan tot stand gekomen na overleg met huurders, eigenaren en het centrummanagement Emmeloord. <p>De samenwerking tussen de gemeente, winkeliers en vastgoedeigenaren, vertegenwoordigd in de organisatie centrummanagement Emmeloord, verloopt goed. Deze is ontstaan na vaststelling van de BIZ (BedrijvenInvestingZone). De activiteiten in het centrum worden via de website http://gastvrijemmeloord.nl ontsloten.</p>

Ambitie 5 - Een vitaal landelijk gebied

Doelstelling

Een leefbaar en vitaal landelijk gebied.

Portefeuillehouder(s)

Marian Uitdewilligen
Anjo Simonse
Wiemer Haagsma

Trends en ontwikkelingen

Schaalvergroting in de landbouw zorgt voor toename van vrijkomende erven

Agrarische bedrijven groeien. Gronden worden verkocht en blijven veelal in agrarisch gebruik. Maar het erf met (een deel van) de bebouwing blijft wel bestaan en heeft dan niet altijd meer een agrarische functie.

Reguliere bedrijfsvoering

Inrichting en beheer openbare ruimte

Groenvoorzieningen, waterpartijen, bossen en riolering zijn onderdelen van de openbare ruimte. De gemeente zorgt voor het beheer daarvan en past de infrastructuur aan als dat nodig is.

Het (laten) opstellen en actueel houden van bestemmingplannen (Wet ruimtelijke ordening)

Gezien de vele verschillende wensen van bijvoorbeeld inwoners en bedrijven maken we flexibele bestemmingsplannen. Ook kunnen zij zelf een bestemmingsplan opstellen. Wij begeleiden en toetsen het dan. Zo kunnen we goed inspelen op de vraag vanuit de samenleving.

Vergunningen verlenen, toezicht houden en handhaven (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving)

Voor het bouwen van een bouwwerk en/of voor bedrijfsactiviteiten die hinder voor mens en milieu kunnen veroorzaken is een vergunning nodig. De omgevingsvergunning is een vergunning voor bouwen, milieu, natuur en ruimte. Verleende vergunningen controleren wij. Ook houden wij toezicht op bijvoorbeeld bouwactiviteiten en handhaven wij waar nodig.

Geografische informatie op orde houden

Wij houden geografische informatie bij zodat die gebruikt kan worden voor besluiten en andere activiteiten. Dat doen wij met digitale plattegronden en luchtfoto's.

Vrijkomende agrarische erven

Wij bieden ruimte voor nieuwe functies op vrijkomende agrarische erven. Wij bieden maatwerk voor concrete initiatieven. We stimuleren het behoud van oorspronkelijke schuren. Voor wonen zien we kansen om met VAB's een nieuwe doelgroep aan te trekken.

Verbonden partij(en)

GR Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek

Beleidskaders

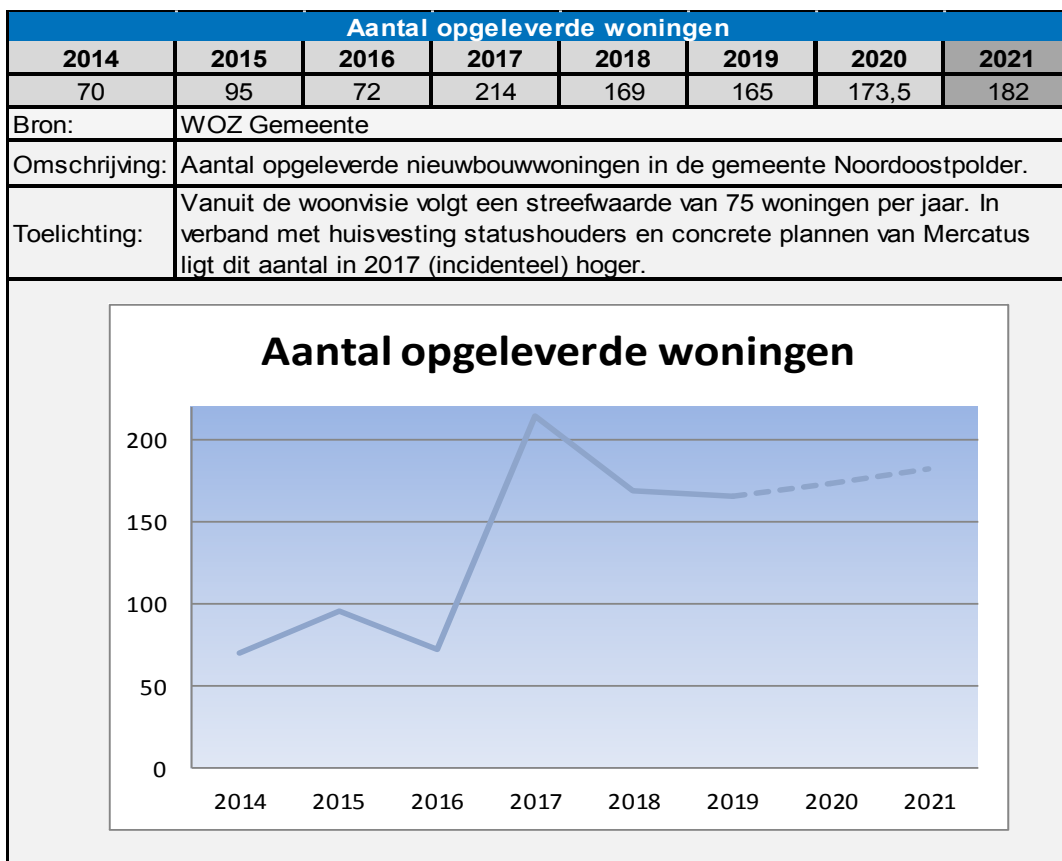
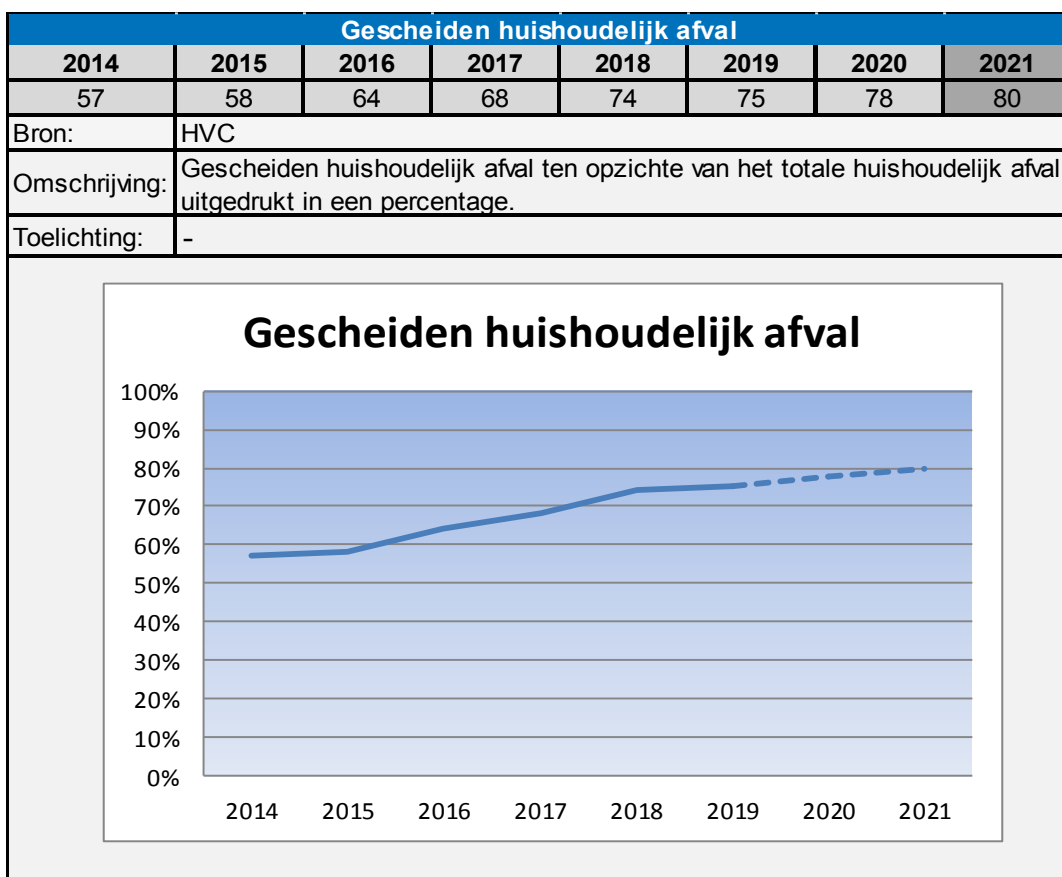
- Beleid Arbeidsmigranten Noordoostpolder (2012)
- Beleidsplan openbare ruimte (2014-2024)
- Structuurvisie Noordoostpolder 2025 (2013)
- Woonvisie Noordoostpolder: kansen grijpen (2020)
- Visie buitenwegen (2020)
- Beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving Noordoostpolder 2020-2023

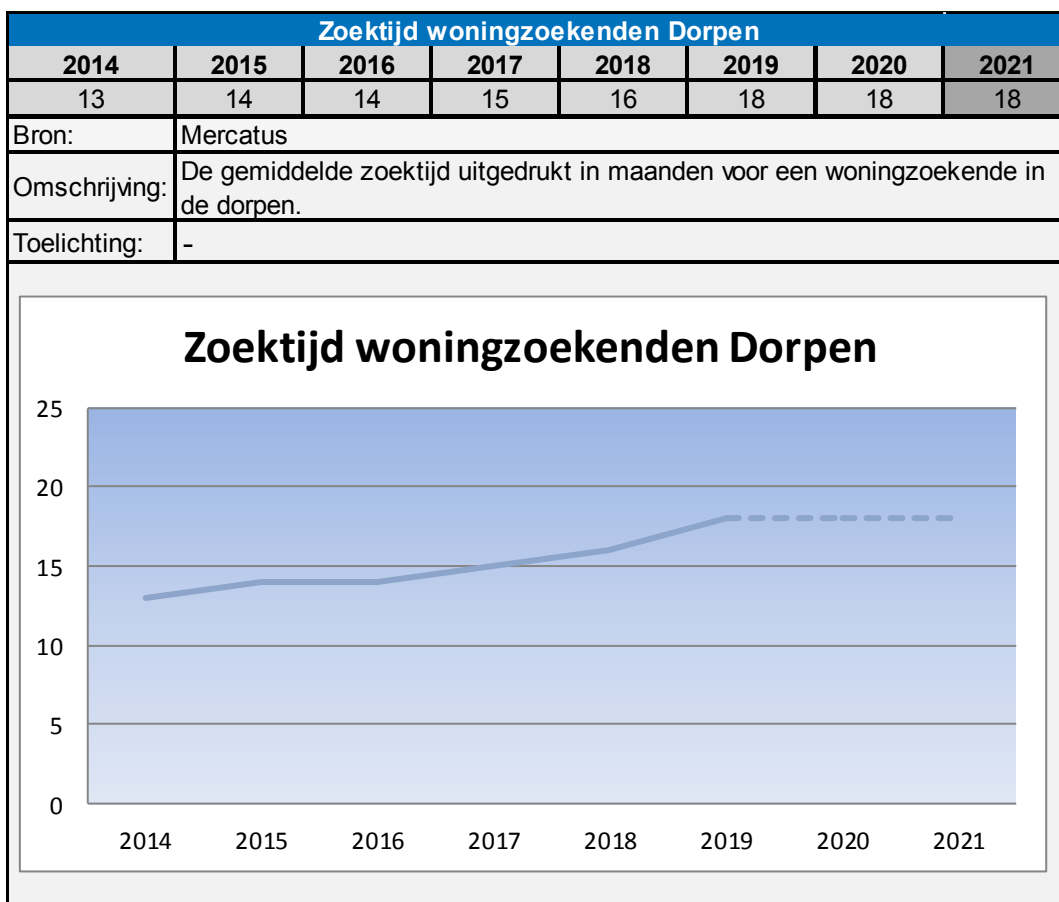
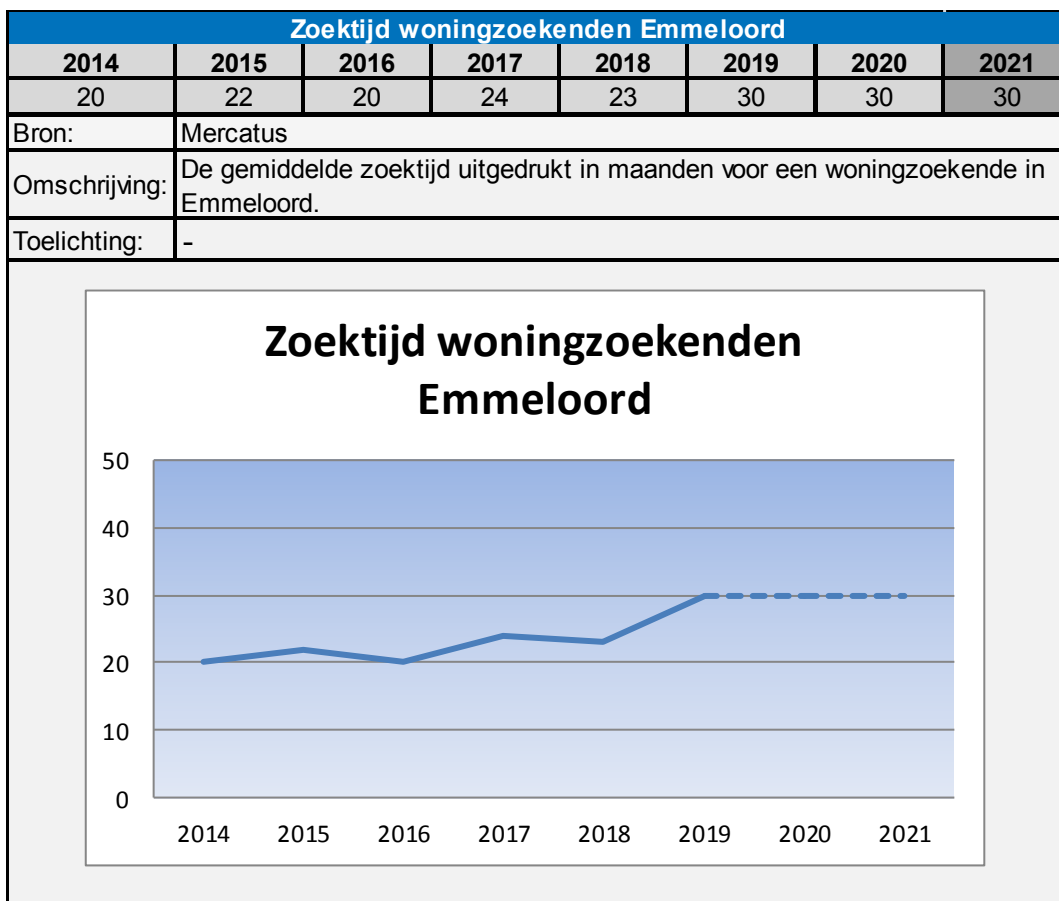
Speerpunt 1 - Een vitaal buitengebied

In ons buitengebied doen zich uitdagingen voor die om een antwoord vragen. Om de leefbaarheid te behouden, geven wij ruimte voor die antwoorden. Tegelijk houden wij rekening met de unieke kwaliteit van het gebied.

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij brengen jaarlijks verslag uit over de uitvoering van het welstandsbeleid	In aanvulling op het jaarverslag van 'het Oversticht' geeft het gemeentelijk jaarverslag inzicht in de uitvoering van het welstandsbeleid, waarbij de focus ligt op het buitengebied.
1.2 - We doen een voorstel voor de opvolger van de welstands- en monumentencommissie	Zodra de Omgevingswet in werking treedt vervallen de welstands- en monumentencommissie. Voor advisering over rijksmonumenten moeten we dan een gemeentelijke adviescommissie hebben ingesteld. Voor advisering over gemeentelijke monumenten en welstand kent de Omgevingswet een grote mate van beleidsvrijheid. In samenspraak met de gemeenteraad komen we met een voorstel hoe we de toekomstige advisering willen invullen.
1.3 - Wij denken mee over nieuwe functies voor het bodemdalingsgebied	Het waterschap, provincie en de gemeente Noordoostpolder hebben de situatie van de voortzettende bodemdaling met de ondernemers en bewoners in het gebied ten zuidwesten van Emmeloord verkend. De provincie voert onderzoek uit naar hoe de grond het beste bewerkt en gedraineerd kan worden zodat de bodemdaling vertraagd. Daarnaast treft het waterschap maatregelen om de waterhuishouding op orde te houden. Zo hebben ondernemers de tijd om na te denken of en zo ja, hoe zij door transitie van grondgebruik, hun bedrijf op de lange termijn willen en kunnen voortzetten. Provincie, waterschap en gemeente zijn bereid ondernemers daarbij te faciliteren en nieuwe initiatieven te stimuleren.
1.4 - Wij vervangen zieke essen langs buitenwegen, met respect voor de landschappelijke en ecologische waarde ervan	In 2021 gaan wij door met het uitvoeren van onze "Visie buitenwegen" die aan de raad eind 2020 ter besluitvorming wordt voorgelegd. Veel bomen langs de buitenwegen zijn ziek (essentaksterfte). Het vervangen van deze essen is een kans om het groen langs de buitenwegen te versterken. Zowel de natuurwaarde als de landschappelijke waarde. Daarbij gaat het niet alleen om de bomen, maar ook om de berm, sloten en onderbeplanting.

Overige indicatoren

Wat zijn de lasten?

Lasten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.635	2.638	3.005	3.190	3.367	3.544
1.2	Openbare orde en veiligheid	727	1.121	1.212	1.233	1.149	1.169
2.1	Verkeer en vervoer	7.895	7.597	8.253	7.353	7.304	7.298
2.2	Parkeren	75	63	52	52	52	52
2.4	Economische havens en waterwegen	279	421	354	354	354	353
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.622	4.385	3.145	3.145	3.144	3.144
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.111	4.537	4.356	4.169	4.166	4.163
7.2	Riolering	2.048	2.135	2.180	2.180	2.179	2.187
7.3	Afval	4.804	4.550	4.483	4.327	4.325	4.318
7.4	Milieubeheer	1.740	1.950	2.135	1.938	1.967	1.967
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	585	567	526	528	528	527
8.1	Ruimtelijke Ordening	1.391	1.382	1.447	1.426	1.420	1.420
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.859	4.589	5.377	5.375	5.370	5.370
8.3	Wonen en bouwen	2.107	2.365	2.389	2.100	2.024	2.024
Totale lasten		36.879	38.301	38.915	37.369	37.349	37.537

Wat zijn de baten?

Baten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1	-	-	-	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	87	33	22	22	22	22
2.1	Verkeer en vervoer	543	389	409	409	409	409
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.492	4.135	3.132	3.132	3.132	3.132
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	22	13	12	12	12	12
7.2	Riolering	3.164	3.164	3.205	3.215	3.214	3.236
7.3	Afval	5.524	6.261	6.173	5.967	5.966	5.956
7.4	Milieubeheer	80	60	60	60	60	60
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	533	578	531	533	534	533
8.1	Ruimtelijke Ordening	239	141	166	166	166	166
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	8.454	4.589	5.377	5.375	5.370	5.370
8.3	Wonen en bouwen	2.096	1.208	1.229	929	929	929
Totale baten		23.235	20.572	20.318	19.822	19.814	19.825

Sociale Leefbaarheid

Programma omschrijving

Dit programma gaat over onderwijs, sport, cultuur en cultureel erfgoed. Het gaat ook over het project 'Voorzien in Vastgoed'.

Programma doelstelling

Onze inwoners zijn in de gelegenheid om zich een leven lang te ontwikkelen.

Ambitie 1 - Aantrekkelijk vastgoed voor maatschappelijk gebruik

Doelstelling

Zorgen voor huisvesting van onderwijs en maatschappelijke functies zoals ontmoeting, sport, welzijn, recreatie en cultuur.

Portefeuillehouder(s)

Anjo Simonse
Hans Wijnants
Wiemer Haagsma

Trends en ontwikkelingen

Verouderde gebouwen en veranderende behoefte

Veel van onze maatschappelijke gebouwen zijn van de jaren '60 en '70. Daardoor kost het onderhouden, exploiteren en vernieuwen nu veel geld. Het verder doorontwikkelen en uitwerken van VIV is hier een antwoord op. Waarbij we zorgvuldig afwegen hoe en welke investeringen in vastgoed nodig zijn. Hierbij is ook aandacht voor het verduurzamen van de gebouwen.

Stijgende bouwkosten

De vergoede normbedragen vanuit het Rijk voor onderwijshuisvesting zijn niet toereikend en de eisen aan duurzaam bouwen, waarvoor vanaf 2021 de BENG-norm geldt, zorgen voor een verhoging van het benodigde bouwbudget en/of een verlaging van de bouwambitie. De prijsontwikkelingen in de bouw zijn de afgelopen jaren harder opgelopen dan de indexering en de effecten die corona zal hebben zijn nog ongewis.

Reguliere bedrijfsvoering

Bouwen, aanpassen of uitbreiden van schoolgebouwen en gymnastieklokalen

Het verzorgen van onderwijs is in Nederland primair de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Als gemeente faciliteren we het onderwijs en hebben we een wettelijke taak om te zorgen voor adequate huisvesting. Dat betekent dat de gemeente zorgdraagt voor nieuwbouw of uitbreiding van schoolgebouwen. In het Integraal Onderwijshuisvestingsplan hebben we met het onderwijs hier afspraken over gemaakt.

Beheren van gemeentelijke voorzieningen

We beheren sporthallen, gymzalen, sportvelden, buurthuizen en culturele gebouwen. Dit betekent onderhoud en verhuur ervan. Het onderhoud doen wij met meerjarige onderhoudsplannen. We maken met de gebruikers/ huurders afspraken over het beheer en onderhoud.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Uitvoeringsprogramma Voorzien in Vastgoed 2018-2029
- Integraal Huisvestingplan Onderwijs Noordoostpolder 2018-2029

Speerpunt 1 - Ons vastgoed sluit aan op de behoeften

De behoefte aan huisvesting voor onderwijs, sport en cultuur verandert. Dit vraagt om bewuste keuzes bij investeringen in gebouwen. Die keuzes maken wij in het project 'Voorzien in Vastgoed' (VIV) op basis van de Beleidsvisie Voorzien in Vastgoed (2017).

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij voeren het Uitvoeringsprogramma Voorzien in Vastgoed uit	In 2021 en de daarop volgende jaren werken we aan het Uitvoeringsprogramma VIV 2018-2029. Onder ambitie 4 Aandacht voor cultuur en erfgoed van dit programma wordt nader aandacht besteed aan de projecten Werelderfgoedcentrum en huisvesting Cultuurbedrijf.

Speerpunt 2 - Ons vastgoed draagt bij aan een aantrekkelijke Noordoostpolder

We willen ons vastgoed efficiënt gebruiken en leegstand voorkomen. Voor de komende 12 jaar zijn er verschillende plannen om ons vastgoed op orde te houden. In totaal zijn nu 9 nieuwbouwprojecten en 36 renovatieprojecten benoemd. Dit valt binnen het project 'Voorzien in Vastgoed' (VIV).

Activiteit	Toelichting
2.1 - Wij geven uitvoering aan projecten uit VIV	In 2021 worden de renovatie aan OEC De Ark (Espel) afgerond evenals de renovatie en uitbreiding van dorps huis De Bosfluit (Luttelgeest). De ontmoetingsfunctie van dorps huis De Marke (Marknesse) wordt verplaatst naar en gekoppeld aan de sporthal, gecombineerd met het geplande groot onderhoud aan de sporthal. In VIV zijn voor de drie scholen in Marknesse renovaties opgenomen, vanuit het onderwijs wordt er een plan gemaakt hoe dit het beste vorm gegeven kan worden. Tot slot worden de brandweergarages vernieuwd. Dit was in VIV eerder gepland maar door uitblijven van een definitief besluit over huisvesting door de Veiligheidsregio zal dit in 2021 uitgevoerd worden.
2.2 - Wij bereiden verbouwing Bosbad voor	In 2021 werken we de verbouwing van het Bosbad nader uit. We selecteren dan een architect en een aannemer. Hierbij kijken we ook naar een nieuwe beheersvorm voor het sportcomplex zodat het totale gebouw beter tot zijn recht komt.
2.3 - Wij werken door aan de realisatie van de VO-Campus	Begin 2021 zal een definitief besluit genomen worden over de realisatie van het ambitiescenario. Daarna zal de selectie van ontwerpende partijen (architect en adviseurs) plaatsvinden. Deze zal het gezamenlijk met de scholen opgestelde Programma van Eisen vertalen naar een eerste ontwerp van de campus.

Ambitie 2 - Een breed onderwijsaanbod

Doelstelling

Alle kinderen volgen passend en kwalitatief goed onderwijs. We voorkomen onderwijsachterstanden en bestrijden laaggeletterdheid. Ook zorgen we ervoor dat zo weinig mogelijk kinderen voortijdig de school verlaten en dat ze zoveel mogelijk hun startkwalificatie behalen.

Portefeuillehouder(s)

Hans Wijnants

Trends en ontwikkelingen

Werken aan goede aansluiting in en met onderwijs

Naast de noodzaak van goede aansluitingen tussen de verschillende onderwijsvormen is de vraag naar aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, zorg en welzijn steeds belangrijker aan het worden. Alle partijen zien dit belang.

Passend Onderwijs heeft niet geleid tot minder kinderen in het speciaal onderwijs

We zien dat het aantal kinderen in het speciaal onderwijs stabiel blijft. De vraag naar een onderwijs expertisecentrum voor kinderen in het speciaal onderwijs is actueel. Het samenbrengen van voorzieningen heeft een gunstig effect op de ontwikkeling van kinderen die speciale aandacht nodig hebben. De voorzieningen waar het hier over gaat zijn bijvoorbeeld: de expertise van speciaal basisonderwijs, kinderbehandelcentrum, speciale kinderopvang, internationale schakelvoorziening, logopedie, jeugdarts.

Reguliere bedrijfsvoering

Peuteropvang en voorschoolse educatie

Ter voorbereiding op de basisschool stimuleren wij peuteropvang voor kinderen van 2 tot 4 jaar. Hierbij is de groep peuters met een taal en/of ontwikkelingsachterstand een groep die recht heeft op meer aanbod om de achterstanden te verhelpen.

Zorgen voor leerlingenvervoer

Wij zorgen dat leerlingen die door een beperking niet zelfstandig naar school kunnen reizen, van en naar school worden vervoerd. Dit is een wettelijke taak.

Handhaven en toezien op leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten

Kinderen gaan naar school. Dat is een wettelijke verplichting. Als gemeente stimuleren en controleren wij dat. Zo bevorderen we dat leerlingen een startkwalificatie halen.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Verordening Leerlingenvervoer 2016
- Ambtsinstructie leerplicht 2020
- Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie 2020

Speerpunt 1 - Een leven lang leren

Een doorgaande lijn van onderwijs naar werk helpt om achterstanden of uitval te voorkomen. (Taal)onderwijs is belangrijk voor onze maatschappij. Dat begint al op jonge leeftijd in de peuteropvang en op voorschoolse voorzieningen. De school is daarna een plek waar leerlingen zich ontplooiën, waar geleerd en geoefend wordt en waar kinderen leren omgaan met verschillen. Kinderen en jongeren kunnen er hun talenten ontwikkelen en een passend opleidingsniveau behalen en uiteindelijk hun weg vinden op de arbeidsmarkt.

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij stimuleren de doorgaande (zorg)leerlijn van kinderopvang, basisonderwijs en voortgezet onderwijs.	Wij streven er naar kinderen zo goed mogelijk voor te bereiden op het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. Wij stimuleren een afgestemd onderwijs- en zorgaanbod. Hierover maken wij afspraken met de kinderopvangorganisaties, onderwijs- en zorgpartijen.
1.2 - Wij onderzoeken de realisatie van een expertisecentrum	Vanuit het onderwijs is er de wens om een onderwijs expertisecentrum voor het speciale kind te ontwikkelen. Dit betekent een centrum waar het speciaal onderwijs, zorg en andere expertise bij elkaar komen. Dit sluit aan bij onze wens om deze partijen dichterbij elkaar te brengen. Zo kunnen we de ontwikkeling van deze kinderen optimaal stimuleren. In 2021 gaan we gezamenlijk met de externe partijen een businesscase opstellen voor dit centrum in het huidige Bonifatius-gebouw.

Ambitie 3 - Meer sporten en bewegen

Doelstelling

Een sportieve gemeente, waar alle bewoners in de breedte kunnen sporten en bewegen en hun sportieve talent kunnen ontwikkelen. Het doel is: iedereen in beweging. Daar hoort ook bij dat we investeren in het bevorderen van een gezonde leefstijl.

Portefeuillehouder(s)

Wiemer Haagsma
Anjo Simonse

Trends en ontwikkelingen

Aandacht voor leefstijl en meer bewegen blijft nodig

We zien landelijk een toename van het aantal mensen met overgewicht met name in de leeftijd vanaf 18 jaar. Ook in Noordoostpolder zien we hierin een toename.

Afnamen traditioneel georganiseerde sporten

De sportverenigingen geven aan dat zij te maken hebben met terugloop van leden. Dit komt onder andere door de ontgroening en groei van individuele en ongeorganiseerde sporten. Steeds meer verwachten leden ook een maatwerk aanbod binnen de georganiseerde sporten. Dit vraagt om meer flexibiliteit van verenigingen. Tegelijkertijd merken we dat verenigingen hier goed mee omgaan en ook onderling nieuwe samenwerking aangaan. De gemeente stimuleert initiatieven tot nieuwe samenwerkingen. Verder is bij de verenigingen zorg om de langdurige effecten van beperkende maatregelen in verband met COVID-19. Sportbeleving wordt anders door de anderhalvemeter-maatregel en het spelen van wedstrijden met minder of zelfs zonder publiek.

Reguliere bedrijfsvoering

Beheren van gemeentelijke sportvoorzieningen

We beheren voorzieningen zoals sporthallen, gymzalen en sportvelden. Dit betekent het plegen van onderhoud en verhuur ervan. Het onderhoud doen wij met behulp van meerjarige onderhouds-plannen.

Ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening

We ondersteunen en stimuleren recreatief sporten. Bijvoorbeeld door de beweegcoaches in te zetten en door incidentele subsidies voor sportinitiatieven of sportevenementen te verstrekken. Via JOGG werken we aan een gezonde leefstijl en door de Meedoenregeling is sportdeelname voor alle kinderen mogelijk.

Zwembad Het Bosbad

Wij verstrekken subsidie aan het Bosbad voor het exploiteren van het zwembad. We hebben gekozen voor een functioneel zwembad dat zich richt op drie functionaliteiten, te weten veiligheid & zwemvaardigheid; gezondheid, sport & bewegen en zwemmen om te recreëren. Vanaf 2022 is er een oplopende taakstelling voor het Bosbad opgenomen.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Masterplan sportaccommodaties Emmeloord 2009
- Uitvoeringsplan combinatiefuncties 2018
- Lokaal Sportakkoord 2020

Speerpunt 1 - Meer sporten en bewegen

Bewegen is gezond. Het kan de sociale cohesie verbeteren en voorkomen dat jongeren in verkeerd gedrag vervallen. Daarom dagen wij jongeren uit om gezonder te leven en meer te bewegen.

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij stimuleren sportvernieuwing	Wij blijven het bewegen en sporten van onze inwoners stimuleren. Dit doen wij door het stimuleren van sportevenementen, sportinitiatieven in de openbare ruimte en het ondersteunen sportverenigingen. Daarnaast creëren wij een beweegvriendelijke omgeving. Hiertoe onderzoeken wij dit jaar welke mogelijkheden er zijn in het gebied rondom de Bosbadhal zodat een sportieve zone ontstaat.
1.2 - Wij renoveren de atletiekbaan	Samen met Atletiek Vereniging Noordoostpolder wordt de renovatie van de atletiekbaan voorbereid. De atletiekvereniging heeft de wens het aantal banen uit te breiden zodat zij ook landelijke wedstrijden kunnen organiseren. We kijken met de vereniging of, met een bijdrage van hun zijde, dit mogelijk gemaakt kan worden. In de zomer van 2021 wordt de atletiekbaan gerenoveerd.
1.3 - Wij maken keuzes in de uitvoering van het meerjaren onderhoudsplan	We maken keuzes in het onderhoud van gemeentelijke buitensportvoorzieningen. Hiervoor stellen we een meerjarige planning op zoals dat er ook is voor de binnensport (in ViV). Hierbij stellen we een basiskwaliteit voor de voorzieningen vast en zullen we gefaseerd duurzaamheidsmaatregelen doorvoeren.
1.4 - Wij onderzoeken de huurtarieven van gemeentelijke sportaccommodaties	Wij onderzoeken de passendheid van de huurtarieven van de gemeentelijke sportaccommodaties. Op basis van dat onderzoek wordt aan de raad een voorstel gedaan voor de huurtarieven.

Ambitie 4 - Aandacht voor cultuur en erfgoed

Doelstelling

Een cultureel aantrekkelijke gemeente waarin inwoners en bezoekers genieten van een gevarieerd, breed en laagdrempelig cultuuraanbod waarin zij de kans krijgen om hun creativiteit te ontwikkelen. Want deelname aan culturele activiteiten bevordert de sociale cohesie en de persoonlijke ontplooiing.

Portefeuillehouder(s)

Wiemer Haagsma
Marian Uitdewilligen

Trends en ontwikkelingen

De coronapandemie en de hiermee vergezelde negatieve economische effecten heeft de culturele sector hard geraakt. De verwachting is dat dit nog jarenlang effecten zal hebben op de sector. We zien vanuit de sector creatieve oplossingen komen maar vraag is of dit voldoende zal zijn om de gevolgen van de beperkende maatregelen te compenseren.

Reguliere bedrijfsvoering

Culturele activiteiten

Wij verstrekken subsidie aan het Cultuurbedrijf voor podiumkunsten, talentontwikkeling, kunstzinnige vorming en cultuureducatie. Daarnaast verstrekken wij subsidie aan de bibliotheek, poppodium, lokale omroep en amateurkunst. Voor het Cultuurbedrijf Noordoostpolder en FlevoMeer Bibliotheek is er vanaf 2022 een taakstelling opgenomen.

Siteholderschap Werelderfgoed Schokland en omgeving

Wij zijn siteholder van het Werelderfgoed Schokland. In die rol zorgen wij voor afstemming met alle gebiedspartners in de gebiedscommissie en in de siteholdersgroep. Samen met hen voeren wij het managementplan uit. Daarnaast zorgen wij voor afstemming met UNESCO en met de andere werelderfgoederen in de stichting Werelderfgoed Nederland.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Integrale Gebiedsontwikkeling Schokland 2018
- Uitvoeringsagenda Cultuur 2020
- Managementplan Schokland 2020-2025

Speerpunt 1 - Archeologische waarden Schokland beschermen

Nieuwe natuur beschermt de archeologische waarden van Schokland. Nieuwe Natuur komt aan de zuidkant van Schokland.

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij geven uitvoering aan het project Nieuwe Natuur Schokland	Het jaar 2021 zal in het teken staan van het opstellen van een inrichtingsplan ter voorbereiding op een peilbesluit door het waterschap en een aanpassing van het bestemmingsplan, welke naar verwachting in 2022 aan de raad wordt voorgelegd. Hierin wordt opgenomen welke mitigerende maatregelen getroffen zullen moeten worden om de archeologische vondsten te beschermen en ongewenste uitstraling te voorkomen.

Speerpunt 2 - Een Werelderfgoedcentrum

Bij Schokland hoort een toekomstbestendig Werelderfgoedcentrum. Daar vertellen wij het verhaal van dit gebied aan nieuwe toeristen en recreanten.

Activiteit	Toelichting
2.1 - We werken aan een definitief besluit Werelderfgoedcentrum	In 2021 maken we een definitieve Businesscase voor een nieuw Werelderfgoedcentrum. Hierbij zijn we afhankelijk van de voortgang van project Nieuwe Natuur Schokland.

Speerpunt 3 - Behoud van ons cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed vergroot de bewustwording van de historie van onze polder. Ons Werelderfgoed Schokland en monumenten in de gemeente maken die cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar. Daarna wordt het proces voor het aanwijzen van nieuwe monumenten weer opgepakt.

Activiteit	Toelichting
3.1 - We werken aan een Erfgoeddeal	Via de zogenoemde Erfgoeddeal (met een bijdrage vanuit de rijksoverheid) werken we aan het leggen van verbindingen tussen erfgoedlocaties in de gemeente om ons erfgoed leefbaar en beleefbaar te houden.
3.2 - Wij stellen een kerkensie vast	In 2021 is de kerkensie gereed. Samen met de gebruikers en eigenaren van ons religieuze erfgoed stellen we een visie op voor een duurzame toekomst van onze kerkgebouwen. Deze visie wordt aan de raad voorgelegd.

Zoals verwoord in de (kaders voor de) Cultuuragenda is het belangrijk om culturele voorzieningen in stand te houden omdat cultuur bijdraagt aan talentontwikkeling, vrije tijdsbesteding en sociale samenhang. Cultuurbedrijf Noordoostpolder en FlevoMeer Bibliotheek zijn de grootste uitvoerders van het cultuur beleid.

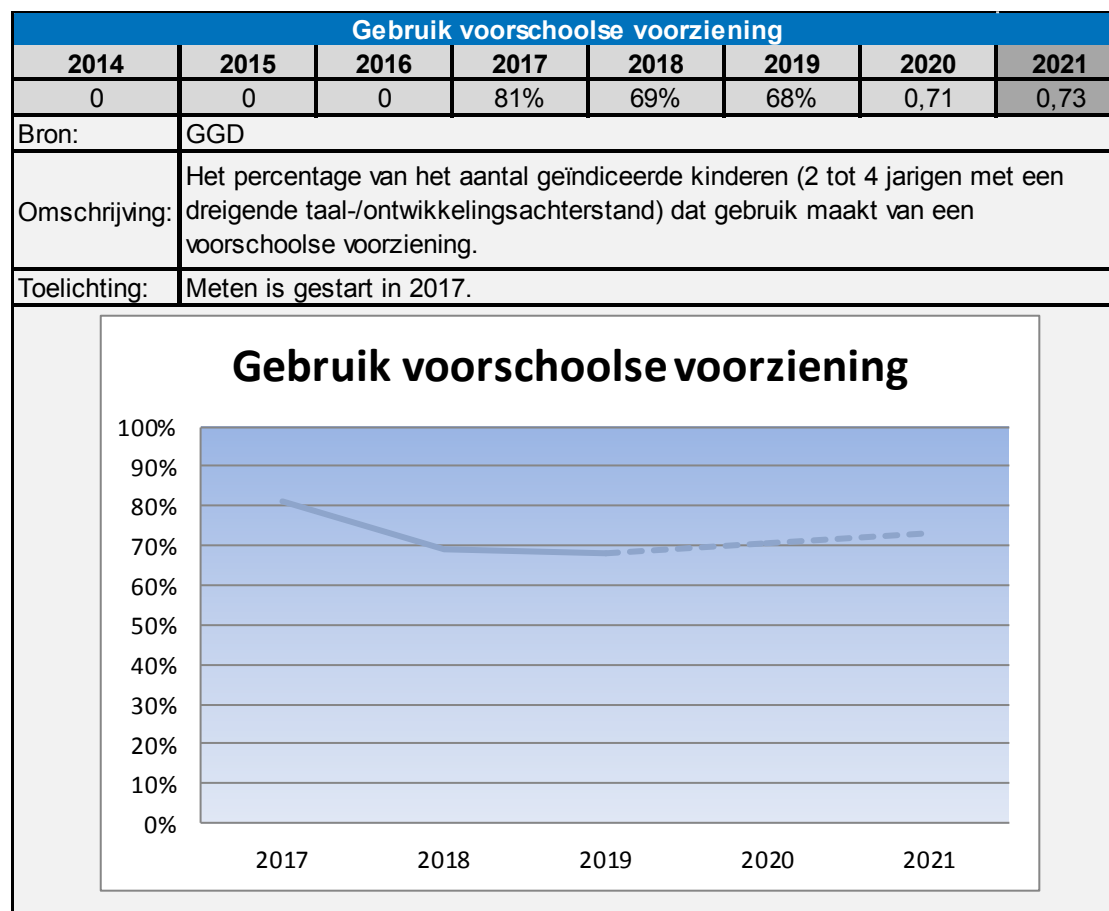
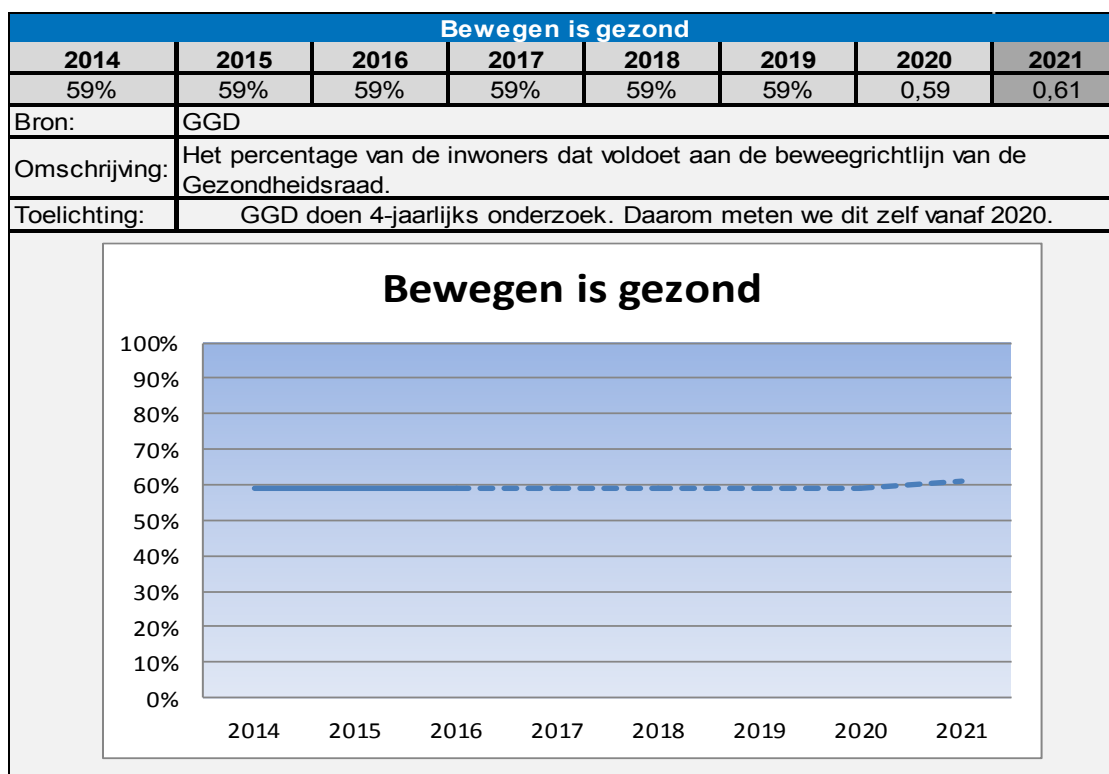
Activiteit**Toelichting****4.1 - Bijstellen prestatieafspraken Cultuurbedrijf**

Verwachting is dat de gevolgen van de beperkende maatregelen ter voorkoming van verspreiding van COVID-19 nog jaren gevolgen zullen hebben voor culturele voorzieningen. Het Cultuurbedrijf is hard geraakt en zal in 2021 nog de gevolgen ondervinden van de beperkende maatregelen. Hierover blijven we in gesprek.

4.2 - Wij leggen besluitvorming cultuurhuisvesting voor

Dit jaar bereiden wij besluitvorming over huisvesting Cultuurbedrijf voor. Bij de verzelfstandiging is uitgesproken dat alle functies (met uitzondering van museum) op één locatie gehuisvest zouden worden. Bijkomende overweging is dat binnen een aantal jaren groot onderzoek noodzakelijk is voor de huidige locaties. Hierbij kijken we breder dan het Cultuurbedrijf en ook naar andere culturele instellingen die een bijdrage kunnen leveren aan een Cultuurgebouw.

Overige indicatoren

Wat zijn de lasten?

Lasten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
4.2	Onderwijshuisvesting	3.119	3.354	3.278	3.304	3.497	3.325
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.732	3.449	3.401	3.521	3.356	3.356
5.1	Sportbeleid en activering	312	311	340	322	322	322
5.2	Sportaccommodaties	2.898	3.120	3.183	3.549	3.543	3.481
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.378	2.463	2.515	2.487	2.489	2.462
5.4	Kunst	295	349	333	333	332	332
5.5	Cultureel erfgoed	304	397	383	381	381	381
5.6	Media	1.098	1.182	1.232	1.217	1.203	1.190
Totale lasten		13.137	14.624	14.665	15.115	15.123	14.848

Wat zijn de baten?

Baten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
4.2	Onderwijshuisvesting	159	126	106	109	113	118
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.334	1.538	1.677	1.795	1.630	1.630
5.2	Sportaccommodaties	616	634	579	611	640	679
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	51	48	49	49	49	49
5.4	Kunst	34	34	35	35	35	35
5.5	Cultureel erfgoed	44	31	32	32	32	32
Totale baten		2.237	2.412	2.477	2.632	2.499	2.543

Economische Ontwikkeling

Programma omschrijving

Dit programma gaat over onze betrokkenheid bij economische ontwikkeling, werkgelegenheid en recreatie & toerisme.

Programma doelstelling

Meer werkgelegenheid, mensen naar vermogen aan het werk en meer (toeristische) bestedingen in Noordoostpolder.

Ambitie 1 - Aantrekkelijk voor ondernemers

Doelstelling

Economische groei in balans

Portefeuillehouder(s)

Hans Wijnants
Wiemer Haagsma

Trends en ontwikkelingen

Onzekerheid over de toekomst

De coronapandemie is wereldwijd inmiddels vergezeld door negatieve economische effecten. De omvang van deze effecten laat zich lastig voorspellen. Wel is duidelijk dat het bedrijfsleven in Noordoostpolder, met bovengemiddeld veel internationaal opererende bedrijven, niet zal ontkomen aan de impact. Juist in onzekere tijden is samenwerking en clustering van groot belang voor ondernemers.

Toenemende regionalisering

Vaste verbanden worden steeds meer losgelaten: er ontstaan coalities rond gezamenlijke opgaves. Ook het Rijk heeft veel meer aandacht voor regionale opgaves, dat uit zich onder andere in de Regio Deals en pilots rond de Omgevingsvisie Oost.

Regio biedt kansen

Niet alleen in Noordoostpolder vinden interessante ontwikkelingen plaats: ook daarbuiten. Kansen waar onze ondernemers en inwoners van kunnen profiteren. Belangrijke ontwikkelingen voor werkgelegenheid zijn Lelystad Airport, de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland, de ontwikkeling van Zwolle als OV-knooppunt en de Floriade in 2022. Als gemeente volgen we deze ontwikkelingen actief. Daardoor kunnen wij onze ondernemers informeren en kansen in beeld brengen. Wij stimuleren ondernemers om gebruik te maken van de kansen van de Human Capital Agenda in de regio Zwolle en de regelingen van Horizon en de provincie Flevoland.

Naar een circulaire economie

Het Rijk streeft naar een volledig circulaire economie in 2050 met als tussendoel 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen) in 2030. Om deze doelen te bereiken, komen er landelijke transitieagenda's met concrete programma's op het gebied van voedsel, kunststoffen, maakindustrie, bouw en consumptiegoederen. Deze transitieagenda's hebben ook hun effect in Noordoostpolder.

Reguliere bedrijfsvoering

Hoogwaardig accountmanagement en gerichte acquisitie

De bestaande bedrijven in Noordoostpolder zijn verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de economische ontwikkeling. De accountmanagers van de gemeente zijn hét aanspreekpunt voor de ondernemers bij de verwezenlijking van hun ambities. Zij adviseren, verbinden, verkopen en stimuleren.

Ook voor nieuwe bedrijven ligt de rode loper uit. Door netwerken en onze clusterorganisaties (Stichting Nieuwland, Agrofoodcluster en Innovatiecluster Noordoostpolder) komen we in contact met ondernemers die Noordoostpolder interessant vinden. De focus ligt op sterke sectoren: Agro & Food (en dan vooral smart farming en de verwerkende bedrijven), maakindustrie en zorg. Met de komst van het MITC voegen we daar bedrijven op het gebied van smart mobility aan toe.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Visie op werklocaties Noordelijk Flevoland (2018-2022)
- Sociaal Economisch Beleid (2020-2024)

Speerpunt 1 - Noordoostpolder heeft een prettig ondernemersklimaat

Noordoostpolder biedt ruimte aan groei en ondernemerschap. Dat willen we optimaal benutten, juist in tijden dat ondernemers het moeilijker hebben. Bijvoorbeeld door te investeren in sterke sectortafels en clusters.

Activiteit	Toelichting
1.1 - Wij voeren het Sociaal Economisch Beleid uit op basis van een dynamische agenda	De sectortafels krijgen in 2021 een vervolg, als dragers van de Sociaal Economische Agenda van Noordoostpolder. De impact van corona en de mogelijkheden om te herstellen als sector zijn een belangrijk onderwerp van gesprek.
1.2 - Wij denken, samen met bedrijven, na over verdere uitbreiding en revitalisering van bedrijventerreinen	In 2021 wordt het bestemmingsplan voor de Munt B van kracht. Voor de verdere toekomst wordt verkend hoe er ruimte blijft voor bedrijfsuitbreidingen en –vestigingen.
1.3 - We gaan de detailhandelsvisie actualiseren	Op basis van de ‘Visie op werklocaties’ en de centrumplannen gaan we de detailhandelsvisie voor Noordoostpolder actualiseren.
1.4 - Samen met stakeholders werken we aan een breed programma en verkennen we een nieuwe organisatiestructuur voor de gebiedsmarketing.	We werken aan het verhaal van de Noordoostpolder, om de kracht van ons gebied samen in de etalage te zetten. De brandsheet die na onderzoek en in samenspraak met stakeholders tot stand is gekomen, biedt de kaders voor de nieuwe positionering. Komende periode werken we aan een merkenhuis, het uitvoeringsprogramma in de vorm van een Strategisch Marketingplan en een passende projectorganisatie. De gebiedsmarketing richt zich op recreëren, wonen én werken in Noordoostpolder.
1.5 - We blijven inzetten op ons imago als hét aardappelgebied van de wereld	Als World Potato City blijven we verbonden aan Potato Europe 2021, ook al vind deze buiten Noordoostpolder plaats. Samen met het Agrofoodcluster werken we aan een lokaal programma waarin de beurs één van de onderdelen is.
1.6 - We veranderen de werkwijze voor pachtgronden	Door onze pachtgronden aan te besteden verwachten we een meer marktconforme pacht te kunnen ontvangen. Het resultaat is uiteraard afhankelijk van conjunctuur en de daadwerkelijke inschrijvingen.

Speerpunt 2 - Innovatie wordt bevorderd en benut

Noordoostpolder biedt ruimte aan innovatie. Dit is een kracht die wij verder willen uitbreiden.

Activiteit	Toelichting
2.1 - Wij dragen bij aan innovaties en onderzoek	In 2021 reiken we de Smart Farming Award uit. De organisatie ligt in handen van het Agrofoodcluster. Startende ondernemers met een innovatief product brengen we in contact met financieringsmogelijkheden, bijvoorbeeld via Horizon en Kennispoort.

2.2 - Wij geven samen met Innovatiecluster Noordoostpolder invulling aan de doelen uit het Sociaal Economisch Beleid voor de maakindustrie

Met het Innovatiecluster Noordoostpolder maken we afspraken voor de opdracht in 2021.

2.3 - Het stimuleren van innovatieve bedrijvigheid (MITC)

In 2021 wordt de ruimtelijke procedure voor het MITC doorlopen. Met de verschillende partijen gaan we in 2021 de plannen voor het Mobiliteits- en Infrastructuur Test Centrum concreet uitwerken. Naast de ruimtelijke procedure is 2021 het jaar waarin de samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid vorm krijgt.

Speerpunt 3 - Regionale kansen worden benut

We werken op allerlei manieren samen met andere overheden, bedrijven en organisaties. Samenwerken doen we graag, zo bereik je resultaten die je als gemeente niet alleen kunt bereiken.

Activiteit	Toelichting
3.1 - We investeren in kansen voor regionale samenwerking	We gaan met de ondernemersvereniging en het Agrofoodcluster de bedrijven uit Noordoostpolder voorbereiden op hun deelname aan Potato Europe 2021 en het Foodforum op Floriade 2022.
3.2 - Deelname aan Regio Zwolle	<p>Regio Zwolle wil de vierde economische regio van Nederland worden. Als deelnemer profiteren we mee van het groeiend belang van de regio voor Nederland.</p> <p>De samenwerking in de Regio gaat verder dan het beleidsveld economie. We gaan op meer terreinen samenwerken en van elkaar leren. Voorbeelden zijn circulair inkopen, bereikbaarheid en mobiliteit en de Omgevingsvisie.</p>
3.3 - Samen optrekken met Dronten en Urk	Het manifest krijgt een vervolg door samen met Dronten en Urk op te trekken rond bereikbaarheid, onderwijs en andere belangrijke thema's. Dat doen we richting Provincie Flevoland en in de Regio Zwolle.

Speerpunt 4 - Op naar Duurzaam Ondernemen (inclusief een circulaire economie)

In veel sectoren speelt duurzaam ondernemen (waaronder de energietransitie en circulaire economie) al een rol. Maar die rol is nog niet groot genoeg. Het Klimaatakkoord vergt grote stappen van de overheid, maar ook van ondernemers. De gemeente heeft hierin een faciliterende en stimulerende rol.

Activiteit	Toelichting
4.1 - Aan de slag met Duurzaam Ondernemen (inclusief het streven naar een circulaire economie) in de zes sectortafels en in het Netwerk Noordoostpolder Energie Neutraal	<p>In 2021 wordt in samenhang met Noordoostpolder Energie Neutraal per sectortafel een aantal activiteiten opgepakt die bijdragen aan Duurzaam Ondernemen.</p> <p>We pakken in 2021 een aantal activiteiten op in samenhang met Noordoostpolder Energie Neutraal. Per sectortafel pakken we een aantal activiteiten op die bijdragen aan Duurzaam Ondernemen.</p>

Ambitie 2 - Werk maken van werk

Doelstelling

Meer mensen aan het werk.

Portefeuillehouder(s)

Hans Wijnants

Trends en ontwikkelingen

De Nederlandse economie staat onder grote druk

Het is lastig te voorspellen wat het effect op langere termijn is van de negatieve economische effecten. Dit is afhankelijk van de duur van de maatregelen en de effecten daarvan op bedrijven. De overheid kan de klap voor het bedrijfsleven met haar steun ten dele opvangen. Duidelijk is wel dat wij te maken krijgen met een hogere werkloosheid. In het verlengde daarvan gaan meer inwoners en bedrijven een beroep doen op de gemeente voor ondersteuning.

De economische recessie zal de gemeente raken en kan zich uiten in een verhoogd werkloosheidspercentage en een stijging in uitkeringen. Daarnaast krijgen we als gemeente te maken met extra kosten en hulpvragen voor inwoners en bedrijven. We zullen extra aandacht moeten besteden aan bijzondere bijstand, minimabeleid en het positief faciliteren in ondernemerschap. Daarbij hebben we oog voor de positie van zelfstandige ondernemers.

Arbeidsmarkt gemeente Noordoostpolder

In Noordoostpolder werkt 31-34% van de mensen in een sector die getroffen wordt door de coronapandemie, die vergezeld wordt door wereldwijde negatieve economische effecten. De sectoren met de grootste verwachte impact zijn zakelijke dienstverlening, horeca en cultuur, sport en recreatie en sierteelt. Ook de mensen met een uitzend- of oproepcontract hebben te maken met de negatieve economische effecten en werken voornamelijk in de getroffen sectoren. De daadwerkelijke effecten moeten blijken uit het totaal aantal aanvragen uitkeringen de komende tijd. Mogelijk wordt in de loop van 2021 pas zichtbaar wat daadwerkelijk de schade is.

Overigens zijn er ook sectoren waarin de vraag naar personeel juist groeit of gelijk blijft. De werkgelegenheid groeit bijvoorbeeld in de zorgsector, ICT, pakketbezorging, beveiliging en overheid.

De arbeidsmarkt verandert

Het aantal jongeren neemt af in absolute zin. De inzet van personeel wordt anders door bijvoorbeeld automatisering en robotisering. Ook voor oudere werknemers geldt dat een leven lang leren belangrijk is om met plezier te blijven werken. Allemaal veranderingen waar iedere werkgever vroeg of laat mee te maken krijgt. Regio Zwolle heeft in het kader van de Regio Deal gewerkt aan een regionale Human Capital Agenda. Met als kernthema's beschikbaarheid, wendbaarheid (met weerbaarheid) en inclusiviteit. Onderdeel van de agenda is een Ontwikkelfonds, waar ook partijen uit Noordoostpolder aanvragen uit kunnen doen.

Reguliere bedrijfsvoering

Stimuleren dat inwoners een baan vinden en houden

We verwachten dat meer inwoners een beroep gaan doen op de Participatiewet. Ook inwoners met een beperkte afstand tot de arbeidsmarkt. Voor deze groep zal het belangrijk zijn om te kijken of ze de juiste competenties hebben om in groeisectoren (weer) aan het werk te gaan. Het belang van scholing en goede samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs groeit.

Verbonden partij(en)

WerkCorporatie B.V.
GR IJsselmeergroep

Beleidskaders

- Sociale Structuurvisie (2013)
- Deelplan Participatiewet (2015)
- Beleidsplan sociaal domein (2015-2018)
- Sociaal Economisch Beleid (2020 – 2024)

Speerpunt 1 - Onderwijs en arbeidsmarkt sluiten goed op elkaar aan

Wij blijven investeren in een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Voor iedere sector is arbeidsmarkt een belangrijk thema. In de sectortafels zoeken we met ondernemers en onderwijs naar arrangementen die zorgen voor een goede aansluiting van nieuw personeel, maar ook van het huidige personeel.

We kijken lokaal en regionaal naar de kansen. We bundelen de krachten van zowel de Human Capital Agenda Regio Zwolle en het Regionaal Werkbedrijf Flevoland (RWF).

Activiteit	Toelichting
1.1 - Talenten vasthouden	We maken een programma voor schoolverlaters. Daarbij willen we hen volgen tijdens de studie buiten Noordoostpolder. We willen deze jongeren in contact brengen met organisaties in Noordoostpolder die stages en onderzoeksopdrachten kunnen bieden.
1.2 - Stimuleren dat medewerkers klaar zijn voor de toekomst	We formuleren in de sectortafels concrete samenwerkingsprojecten die de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren. Of die inzetten op een Leven Lang Leren. Waar extra geld nodig is worden de projecten ingediend bij de provincie Flevoland of in het Ontwikkefonds Regio Zwolle.
1.3 - We stimuleren deelname aan de regeling sterk techniekonderwijs	De uitvoering van de regeling 'Sterk Techniekonderwijs' loopt vanaf schooljaar 2020-2021. Als gemeente pakken we een volgende rol. Dat betekent dat we stimuleren en waar nodig ondersteunen.
1.4 - Vormgeven lokaal arbeidsmarktberaad met onderwijs en bedrijfsleven	We faciliteren het overleg tussen onderwijs en bedrijfsleven. We willen daarmee vraag van werkgevers en aanbod van onderwijs dichterbij elkaar brengen.

Speerpunt 2 - Een inclusieve arbeidsmarkt

We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt, waarin iedereen gelijke kansen heeft. De WerkCorporatie heeft hierin nu een belangrijke rol. De kracht van Concern voor Werk blijven we inzetten voor de doelgroep banenafpraak en de inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij kijken we vooral naar de groep die binnen 4 jaar naar werk kan en de groep die meer kan participeren in de samenleving (de groepen A en B uit de screening van 2020).

Activiteit	Toelichting
2.1 - We stimuleren inwoners om maximaal mee te doen in de samenleving	Zoveel mogelijk inwoners doen maximaal mee binnen hun eigen mogelijkheden. Dat kan zijn door betaald werk, vrijwilligerswerk, mantelzorg of opbouw en behoud van sociale contacten.
2.2 - We ondersteunen stathouders bij een snelle integratie	De regie komt bij de gemeente. De uitvoering gaat in nauwe samenwerking met WerkCorporatie, werkgevers, onderwijs en het Platform Nieuwe Nederlanders.

2.3 - Wij starten trajecten voor werkzoekenden aan de hand van de vraag van werkgevers

Om de verwachte groei van het aantal werkzoekenden op te vangen werken we aan nieuwe trajecten, zoals eerder in de maakindustrie en zorg. De vraag van de werkgevers is hierbij leidend.

2.4 - We bieden re-integratie op maat

De inzet van de WerkCorporatie, Concern voor Werk en de regio wordt benut om zoveel mogelijk inwoners naar vermogen te laten meedoen op de arbeidsmarkt. We sluiten aan bij de competenties van de werkzoekende en de vraag van de werkgevers.

2.5 - We waarderen en stimuleren de inzet van Buitengewone werkgevers

Buitengewone werkgevers zijn van groot belang om onze inwoners kansen te geven op de arbeidsmarkt. Het werkgeversteam onderhoudt nauwe contacten met deze werkgevers. De werkgevers worden door de WerkCorporatie geïnformeerd over regelgeving en regelmatig gevraagd om zich in te zetten voor andere activiteiten als bijvoorbeeld taalstages.

Ambitie 3 - Aantrekkelijk voor toeristen en recreanten

Doelstelling

Meer bezoekers in Noordoostpolder die langer verblijven.

Portefeuillehouder(s)

Hans Wijnants

Trends en ontwikkelingen

Onzekerheid over de toekomst

De coronapandemie en de maatregelen om het coronavirus in te dammen hebben een ongekende impact op het mondiale reisverkeer en bedrijven in de toeristisch-recreatieve sector. In Flevoland is de sector van grote waarde voor de economische structuur. De gevolgen van de wereldwijde economische recessie en de maatregelen zijn gevoelsmatig erg groot maar zijn nog te weinig onderzocht en dus nog onbekend. Ook is het lastig te voorspellen wat de impact is van de negatieve economische effecten op langere termijn. Dit is afhankelijk van de duur van de getroffen en nog te treffen maatregelen en de effecten daarvan op bedrijven. Gebleken is dat het internationale toerisme weer sterk herstelde na de periode van sterke afname. Het is daarom te verwachten dat er ook na de huidige wereldwijde economische recessie herstel zal optreden. Hoe snel dit zal gaan, is nog de vraag.

Reguliere bedrijfsvoering

Recreatieondernemers stimuleren om samen te werken

Wij blijven onze meest belangrijke trekkers positioneren zowel nationaal als internationaal. Dat zijn bijvoorbeeld Werelderfgoed Schokland, Waterloopbos, en de tulpenroute. Ook verbinden we andere initiatieven en ondernemers.

Promoten van toerisme en recreatie in de Noordoostpolder

De vraag van de toerist en recreant verandert continu. Ook onder invloed van de coronapandemie en de hiermee gepaard gaande negatieve economische effecten. We moeten hier op inspelen om de huidige bezoeker te behouden en nieuwe bezoekers te verleiden ons Buitengewone gebied te bezoeken. Daarom promoten we de Noordoostpolder in samenwerking met uitvoeringsorganisatie Visit Flevoland. Belangrijke onderdelen daarbij zijn het unieke verhaal van de Noordoostpolder. En het uitdragen van de gebiedsmarketingcampagne.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Nota Toeristische Verblijfsaccommodaties (2013)
- Sociaal Economisch Beleid (2020-2024)

Speerpunt

1 - Meer toerisme in Noordoostpolder

Noordoostpolder is het waard om ontdekt te worden. We willen meer recreanten en toeristen naar Noordoostpolder trekken.

Activiteit

Toelichting

1.1 - Wij brengen de tulpen onder de aandacht en zetten de promotiecampagne 'Nederland Waterland' voort

Dit doen we onder andere door te participeren in de internationale promotiecampagnes van het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC). Bijvoorbeeld de zogenaamde metrolijnen, de tulpen campagne en het offensief de negatieve economische effecten te bestrijden.

1.2 - Wij stimuleren ondernemers tot productontwikkeling

We stimuleren ondernemers in het beter beleefbaar maken van het unieke en onderscheidende karakter van Noordoostpolder: nieuw land op de zeebodem. Wij doen hierbij een beroep op de creativiteit van de ondernemers. We verbinden ondernemers met elkaar.

We zetten het Cluster Kuinderbos beter op de kaart. Dit doen we door de ondernemers in het gebied te faciliteren in de uitvoering van de gebiedsvisie die opgesteld is.

We werken aan de ontwikkelingen in het kader van Perspectief Flevoland 2030 en stimuleren productontwikkeling op basis van de gekozen storylines: agro & food, vernieuwend ontwerp en watererfgoed.

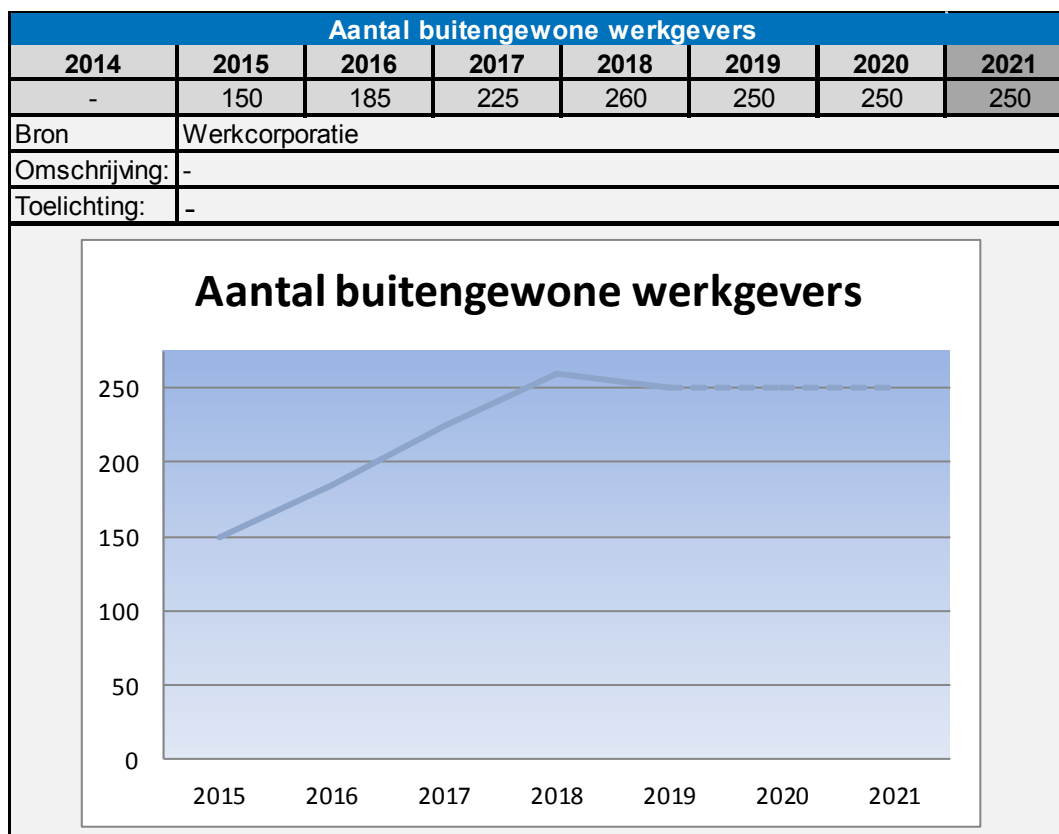
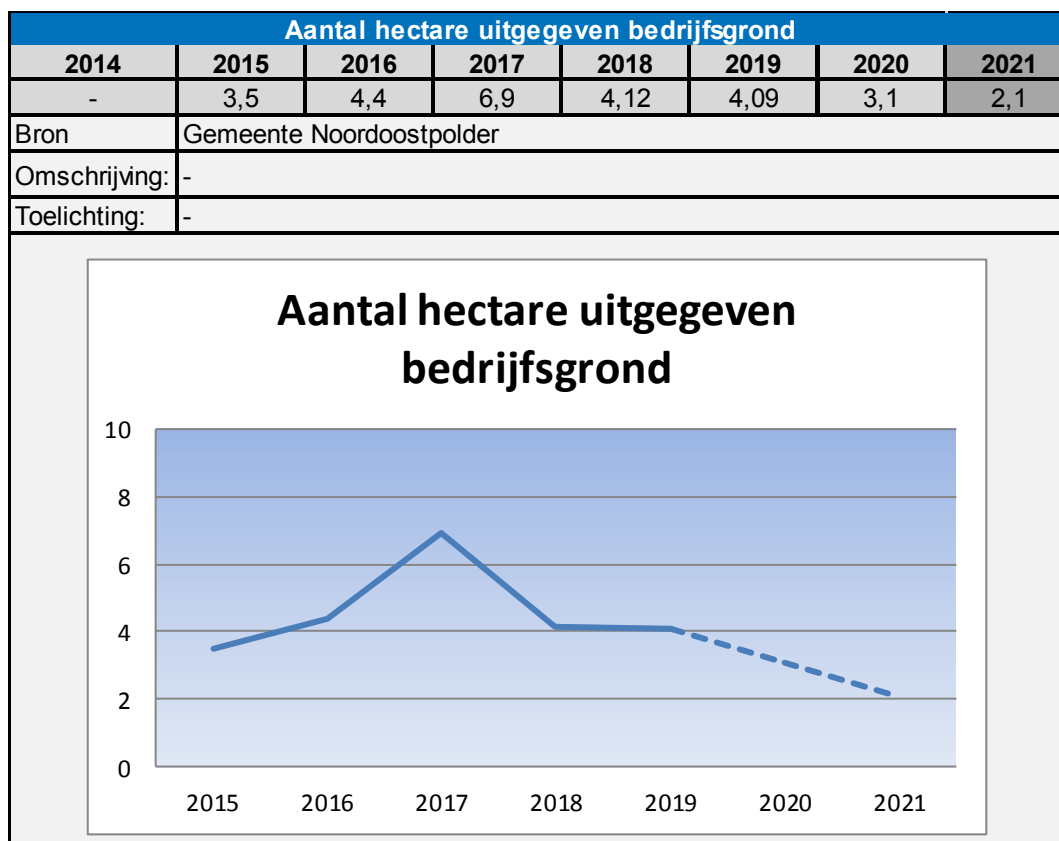
1.3 - Wij maken het verhaal van Flevoland beter bekend bij ondernemers en verbijzonderen dit naar het verhaal van Noordoostpolder

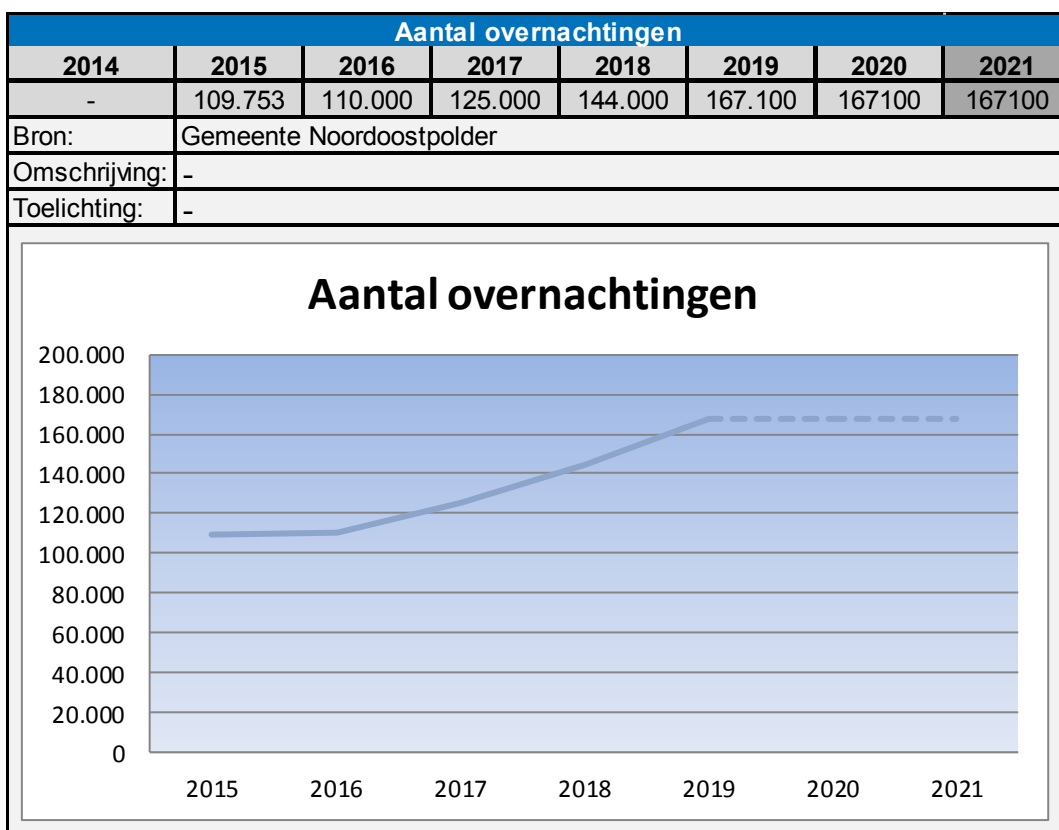
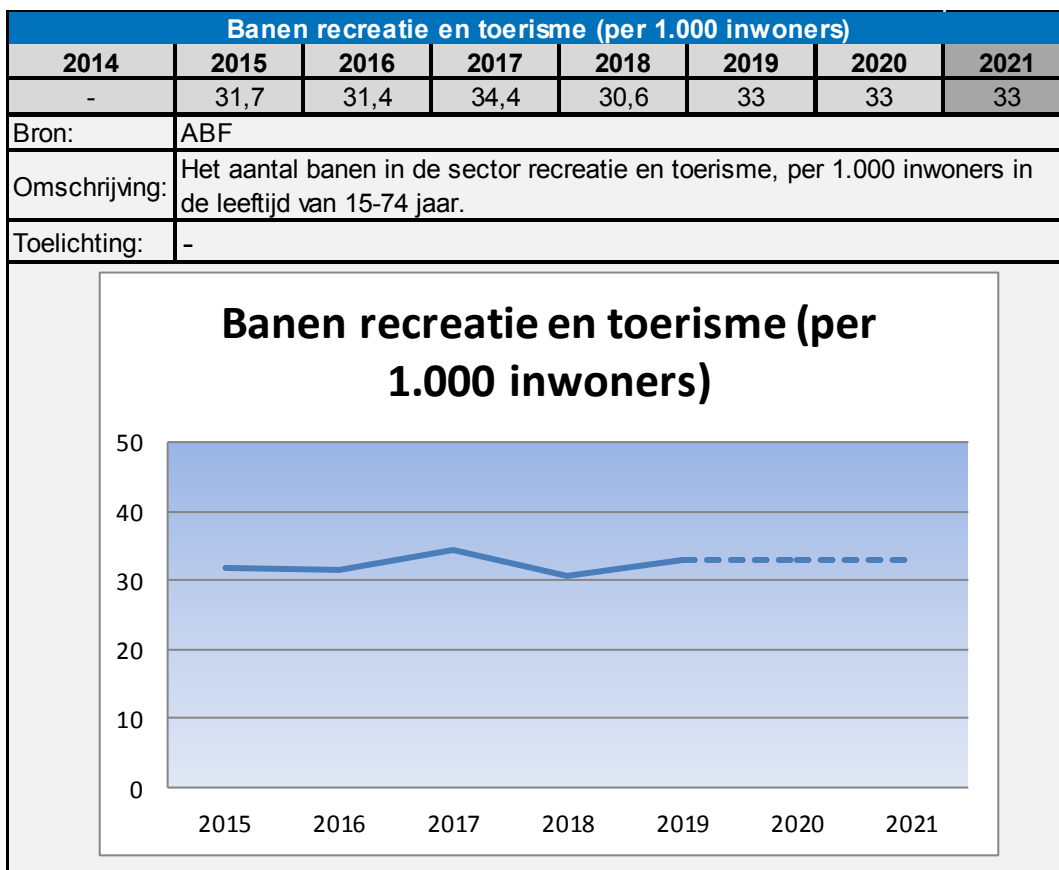
In het kader van de gebiedsmarketing is onderzoek gedaan naar ons identiteit en imago. Op basis van deze resultaten verbijzonderen we dit naar het verhaal van de Noordoostpolder.

We willen een zodanig programma in Noordoostpolder dat bezoekers langer in ons gebied verblijven en meer besteden.

Activiteit	Toelichting
2.1 - Wij houden en ontwikkelen recreatieve routes, met aandacht voor het verhaal van Noordoostpolder	<p>Voor bezoekers en inwoners is het prettig als er een goed recreatief routenetwerk ligt. Daarom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gaan we het fietsknooppuntennetwerk optimaliseren, met meer aandacht voor de beleving van het bijzondere verhaal van Noordoostpolder; - plaatsen we doorkijkpanelen bij de themaroutes; - promoten we de Toeristische Overstap Punten (TOP's); - houden we ook bestaande routes op kwalitatief goed niveau.
2.2 - Wij voeren een doelgroepenonderzoek uit voor de Tulpenroute	<p>Er komen jaarlijks meer bezoekers naar de bollenvelden. In 2020 is de Tulpenroute vanwege de coronamaatregelen niet doorgegaan. Op basis van een doelgroepenonderzoek gaan we arrangementen/programma's ontwikkelen waarmee we bezoekers meer spreiden over het gebied.</p>
2.3 - Het toeristisch/recreatief aanbod van de Noordoostpolder is up-to-date en goed vindbaar	<p>VVV Nederland stopt eind 2020 met haar digitale dienstverlening. We zorgen voor een goede alternatieve vindbaarheid van het recreatief/toeristisch aanbod van de Noordoostpolder. Er is al opdracht gegeven voor het bouwen van een nieuwe website waarbij aandacht is voor koppeling met de gebiedspromotie. Andere opties/keuzes voor wat betreft de digitale en fysieke vindbaarheid zijn voorgelegd in de sectortafel Toerisme en worden begin 2021 uitgerold.</p>

Overige indicatoren

Wat zijn de lasten?

Lasten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	3.197	2.407	2.754	1.698	564	506
2.3	Recreatieve havens	13	26	25	25	25	25
3.1	Economische ontwikkeling	130	146	2.210	85	85	85
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	697	1.047	1.075	1.067	1.067	983
3.4	Economische promotie	664	451	488	427	427	427
Totale lasten		4.701	4.077	6.552	3.302	2.168	2.025

Wat zijn de baten?

Baten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	4.343	1.566	1.461	1.477	445	445
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	125	116	118	118	118	118
3.4	Economische promotie	460	400	400	400	400	400
Totale baten		4.928	2.081	1.979	1.996	963	963

Dienstverlening en Besturen

Programma omschrijving

Dit programma gaat over onze dienstverlening aan inwoners, instellingen en ondernemers. En over het functioneren van ons bestuur en onze organisatie.

Programma doelstelling

Waardering van onze inwoners, bedrijven en instellingen voor de kwaliteit van ons bestuur en voor onze dienstverlening.

Ambitie 1 - Goede dienstverlening voor inwoners en ondernemers

Doelstelling

Een (digitale) dienstverlening die past bij onze inwoners, ondernemers en organisaties

Portefeuillehouder(s)

Jan Westmaas

Trends en ontwikkelingen

We worden steeds meer een informatiesamenleving. Mensen zoeken, vinden en ontvangen de hele dag informatie via tablets, smartphones en computers. Ze willen ook op die manier steeds vaker zaken regelen. Daarnaast hebben beperkende maatregelen zoals door Corona gevolgen voor de dienstverlening aan onze inwonersklanten. Het belang van toegankelijke, digitale dienstverlening neemt hierdoor dus verder toe. Vanzelfsprekend houden we oog voor de doelgroepen waar persoonlijk contact nodig is. Die klanten blijven we faciliteren in het gemeentehuis voor al onze producten en diensten.

Die veranderende samenleving vereist een gemeentelijke organisatie die daarop inspelt: snel en digitaal waar mogelijk, persoonlijk en op maat waar nodig.

Reguliere bedrijfsvoering

De reguliere bedrijfsvoering bevat vier pijlers:

1. *Vragen aannemen en beantwoorden*
Inwoners en ondernemers bellen of mailen ons, of komen persoonlijk aan de balie. Zij hebben vragen of verzoeken over bijvoorbeeld burgerzaken, het sociaal domein en de woonomgeving. Deze vragen en verzoeken worden aangenomen en zoveel mogelijk direct beantwoord. Vragen en verzoeken waarbij dat niet kan, gaan via het KCC naar specialistische afdelingen.
2. *Verstrekken van persoonsdocumenten en -diensten*
De gemeente geeft persoonsdocumenten, zoals paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen, Verklaringen Omtrent Gedrag en andere uittreksels uit. Ook regelt de gemeente persoonsgebonden diensten, zoals huwelijken en naturalisatie.
3. *Actueel houden van de Basisregistratie Personen*
De gemeente houdt persoonsgegevens bij, zoals geboorte of overlijden en woonplaats.
4. *Coördineren van verkiezingen*
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de organisatie van referenda en alle verkiezingen (Tweede Kamer, Provinciale Staten, Europees Parlement en gemeenteraad). De gemeente zorgt onder andere voor stembureaus zodat kiezers hun stem kunnen uitbrengen bij verkiezingen.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Visie op (e)- dienstverlening
- Programma(jaar)plan dienstverlening

Speerpunt**1 - Een toegankelijke en gastvrije dienstverlening, waar inwoners en ondernemers tevreden over zijn**

Inwoners en ondernemers willen een snelle en betrouwbare dienstverlening. Daarom blijven wij onze dienstverlening verbeteren.

Activiteit	Toelichting
1.1 - We versterken onze digitale dienstverlening	Inwoners en ondernemers verwachten dat zij digitaal zaken met ons kunnen doen. We breiden onze digitale dienstverlening steeds verder uit volgens het principe 'online waar het kan en persoonlijk wanneer het moet'. We maken stapsgewijs relevante overheidsgegevens actief openbaar en toegankelijk. Verder sluiten we aan bij nieuwe mogelijkheden voor het veilig en betrouwbaar inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven.
1.2 - We houden onze informatiehuishouding op orde	We willen een toegankelijke en begrijpelijke overheid voor iedereen zijn. Dat is een basisvoorwaarde en onze digitale dienstverlening verder verbeteren is een ambitie van de gehele gemeentelijke organisatie. We richten onze dienstverleningsprocessen in vanuit het perspectief van inwoners en ondernemers.
1.3 - Wij maken meer en slim gebruik van beschikbare data om onze dienstverlening verder te verbeteren	Metten is weten. Om proactief op te treden en persoonlijke dienstverlening te leveren is kennis nodig. We vergroten onze kennis over de leefwereld van inwoners en ondernemers door data te verzamelen, te analyseren en te gebruiken. De resultaten van deze metingen en andere beschikbare data gebruiken wij om onze dienstverlening te verbeteren.

Ambitie 2 - In verbinding met de samenleving

Doelstelling

Een kleinere afstand tussen inwoners en bestuur.

Portefeuillehouder(s)

Jan Westmaas

Trends en ontwikkelingen

De gemeente als partner in een netwerksamenleving: maatschappelijke opgaven overschrijden de grenzen van onze organisatie. Het aanpakken van die opgaven maakt samenwerking nodig. Samenwerking met andere gemeenten of met onze inwoners en ondernemers. Naast burgerparticipatie komt er ook steeds meer vraag naar overheidsparticipatie: inwoners en ondernemers nemen het initiatief en vragen de gemeente mee te doen. De 'regio' wordt ook steeds belangrijker in Rijksbeleid. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de RegioDeals en Omgevingsvisies.

Bovenstaande en ontwikkelingen zoals de invoering van de Omgevingswet vraagt een andere manier van werken: nóg integraler, meer afwegingsruimte voor bestuur en meer flexibiliteit in de aanpak van vraagstukken en opgaven (maatwerk).

Reguliere bedrijfsvoering

Ondersteunen en adviseren van burgemeester en wethouders

Het college voert de gemeentelijke taken uit. De medewerkers van de gemeente helpen en adviseren het college.

De raad, raadscommissies en ondersteuning daarvan door de griffie

De gemeenteraad stelt de kaders vast voor het beleid. En zij controleert de uitvoering daarvan. Dat doet zij als volksvertegenwoordiging. De griffie helpt daarbij.

Rekenkamercommissie en de accountantscontrole

De rekenkamercommissie en de accountant doen onderzoek voor de gemeenteraad. De rekenkamercommissie onderzoekt of de activiteiten van de gemeente:

1. opleveren wat de bedoeling is;
2. voldoen aan de regels;
3. niet tegen onnodige kosten gedaan worden.

De accountant controleert of de financiële stukken, en de besluiten daarover, juist zijn.

Integraal Gebiedsgericht Werken (IGW)

De gemeente heeft gebiedsregisseurs. Zij zorgen voor korte lijnen tussen de inwoners en de gemeente. Signalen, vragen en klachten over de leefbaarheid en veiligheid in de dorpen en wijken, geven zij door aan collega's en andere IGW-partners (zoals Mercatus en Carrefour). Zo kan dan samen met de inwoners naar een oplossing gezocht worden.

Behandelen van klachten en bezwaren

Mensen en organisaties kunnen bezwaar maken tegen besluiten. Ook kunnen zij een klacht indienen tegen de manier waarop de gemeente hen behandelt. Deze bezwaren en klachten worden behandeld door een gespreksbegeleider (mediator), een klachtencoördinator of een onafhankelijke commissie (bezwaarschriftencommissie).

Inkopen van goederen en diensten

De gemeente is niet alleen overheid, maar ook een marktpartij die goederen en diensten inkoop. Ons doel is het verkrijgen van een zo goed mogelijk product tegen een zo laag mogelijke prijs en kosten, waarbij we ons houden aan de (Europese) aanbestedingsregels. We zijn bezig met nieuw inkoopbeleid. In dit nieuwe inkoopbeleid komt circulaire economie aan de orde. We gaan daarbij na wat voor onze gemeente een haalbaar ambitieniveau is. Waar het kan en mag, kopen wij lokaal in.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Sociaal Economisch Beleid 2020 – 2024

Speerpunt

1 - Een goede samenwerking met inwoners, bedrijven, organisaties en andere overheden

Door samen te werken met inwoners, ondernemers, andere overheden of instellingen bereiken we meer. Bijvoorbeeld via IGW en via het strategisch overleg met bestuurders van samenwerkingsorganisatie in het sociale domein. Maar ook in regionale netwerken, zoals Regio Zwolle en SWiF (Samen Werken in Flevoland).

Activiteit

Toelichting

1.1 - IGW

We halen samen met de Politie, Carrefour en Mercatus bewonersvragen en bewonersinitiatieven op en deze worden waar nodig in samenwerking met de netwerkpartners en inwoners opgepakt.

1.2 - Strategisch overleg Sociaal domein

We werken samen met maatschappelijke partners Mercatus, GGD, Carrefour, ZONL en Politie aan doelstellingen op gebied van wonen, zorg, welzijn en veiligheid in wijken en dorpen. Hiervoor zijn in het najaar 2020 strategische uitgangspunten opgesteld. De managers van de betrokken partners vertalen dit naar een soort van gezamenlijk uitvoeringsplan. Gezamenlijk monitoren we ieders bijdrage aan de transformatie van het sociaal domein.

1.3 - Informele afhandeling van bezwaren

We bieden inwoners en ondernemers die niet tevreden zijn met een besluit van de gemeente actief de mogelijkheid om onder leiding van een neutrale gespreksbegeleider daarover in gesprek te gaan met verschillende partijen en belanghebbenden. Dit voorkomt in veel gevallen lange, juridische procedures en zorgt voor meer begrip over en weer.

1.4 - Inzet van mediation bij conflicten

We zetten mediation in bij conflicten tussen inwoners onderling, tussen ondernemers en inwoners of tussen inwoners/ondernemers en de gemeente. Waardoor de verschillende partijen weer tot elkaar kunnen komen en escalaties voorkomen worden.

1.5 - Regio Zwolle

Regio Zwolle wil de vierde economische regio van Nederland worden. We nemen deel aan de Regio en profiteren zo mee van het groeiend belang van de regio voor Nederland.

1.6 - Samen optrekken met Urk en Dronten

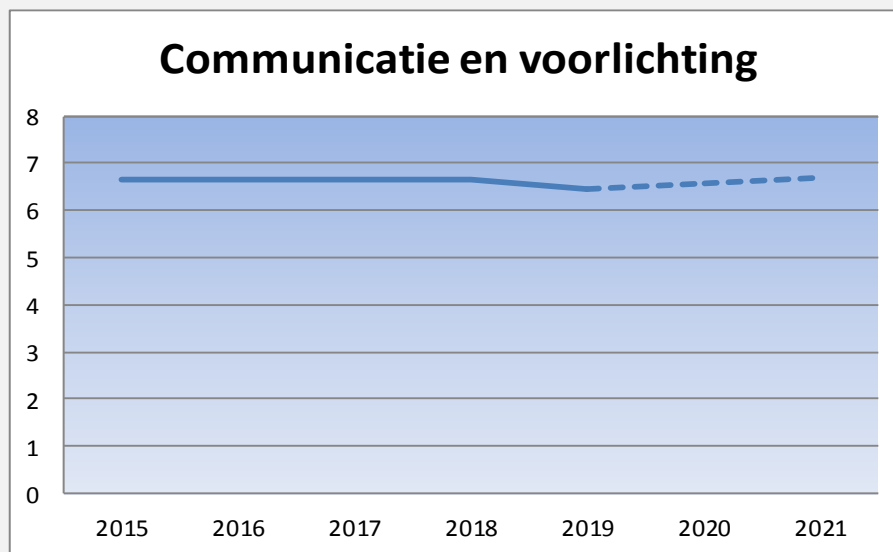
We geven de samenwerking met de gemeenten Urk en Dronten een concreet vervolg. Bijvoorbeeld door samen op te trekken richting de provincie en binnen Regio Zwolle.

Goed inzetbare medewerkers kunnen beter inspelen op aanpassingen in hun takenpakket, veranderingen in hun loopbaan en ontwikkelingen in en buiten de organisatie.

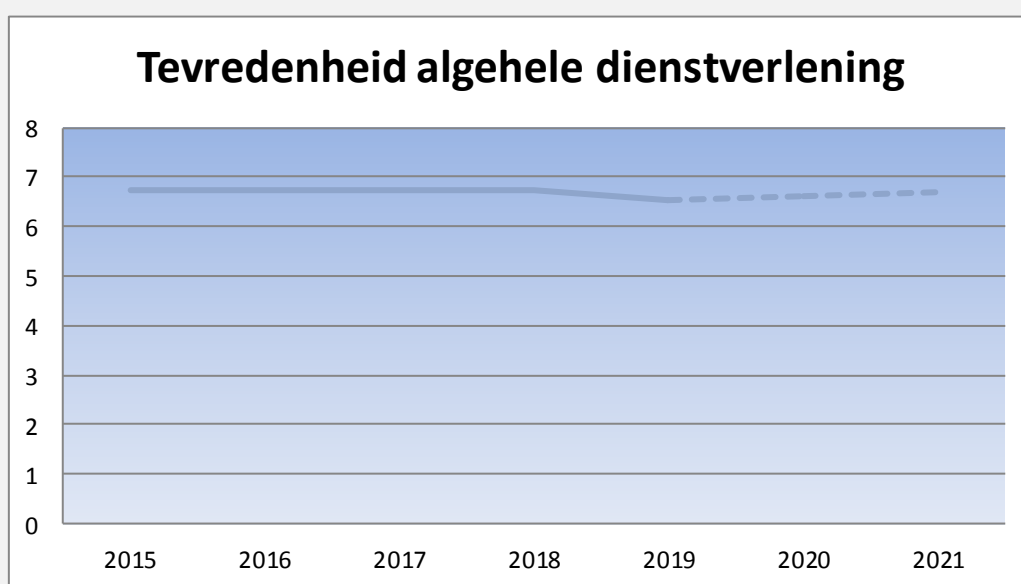
Activiteit	Toelichting
2.1 - Strategisch personeelsmanagement	Niet alleen een organisatie moet slagvaardig zijn maar ook het personeel van een organisatie. Daarvoor zetten we het instrument Strategische Personeelsplanning (SPP) in. Zo weten we op welke gebieden opleiding en training nodig is en zorgen we voor duurzaam inzetbare medewerkers.
2.2 - Arbeidsmarktcommunicatie	De arbeidsmarkt blijft krap en het aantal vacatures blijft hoog. We zetten in op arbeidsmarktcommunicatie en het bundelen van krachten met onze Flevolandse samenwerkingspartners om vacatures snel en goed in te vullen.
2.3 - Gezond en veilig werken	Veilig en gezond werken is van belang, ook wanneer medewerkers thuis moeten werken. We besteden hier op verschillende manieren en op verschillende momenten aandacht aan.
2.4 - Opleiden en trainen	Ieder jaar is 2,5% van de loonsom beschikbaar voor de ontwikkeling van onze medewerkers. Naast gerichte opleiding en training organiseren we interne bijeenkomsten om kennis te delen en vaardigheden te trainen.

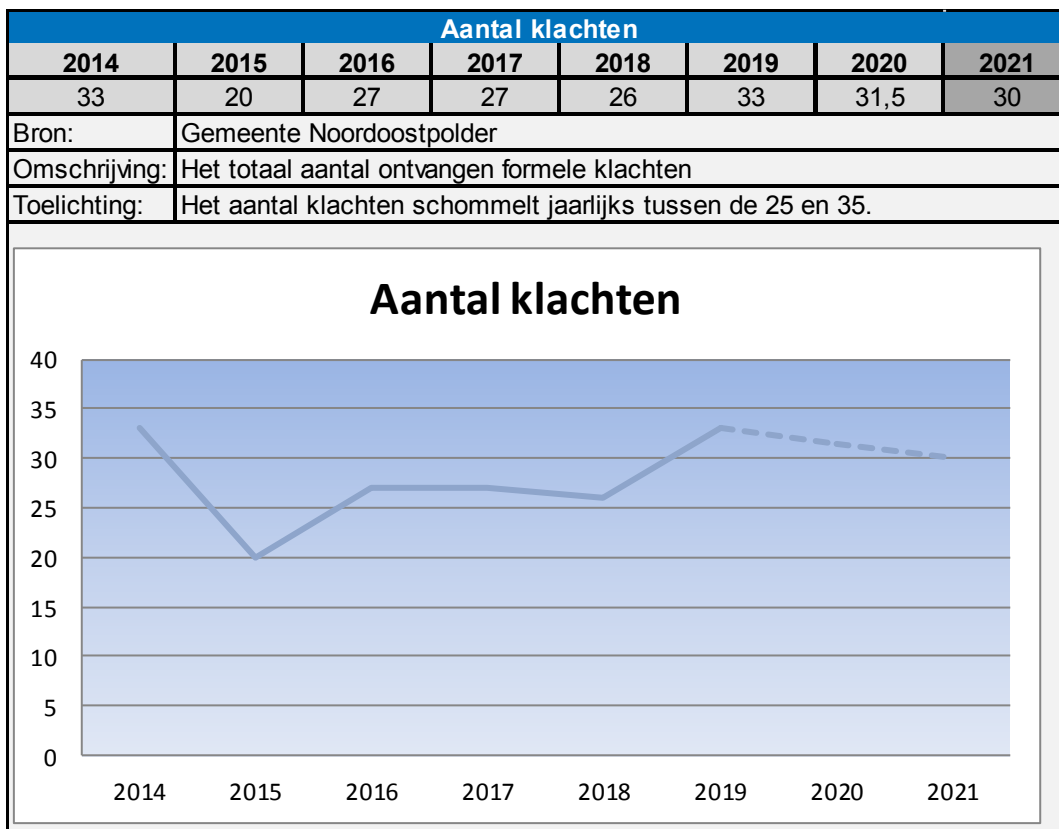
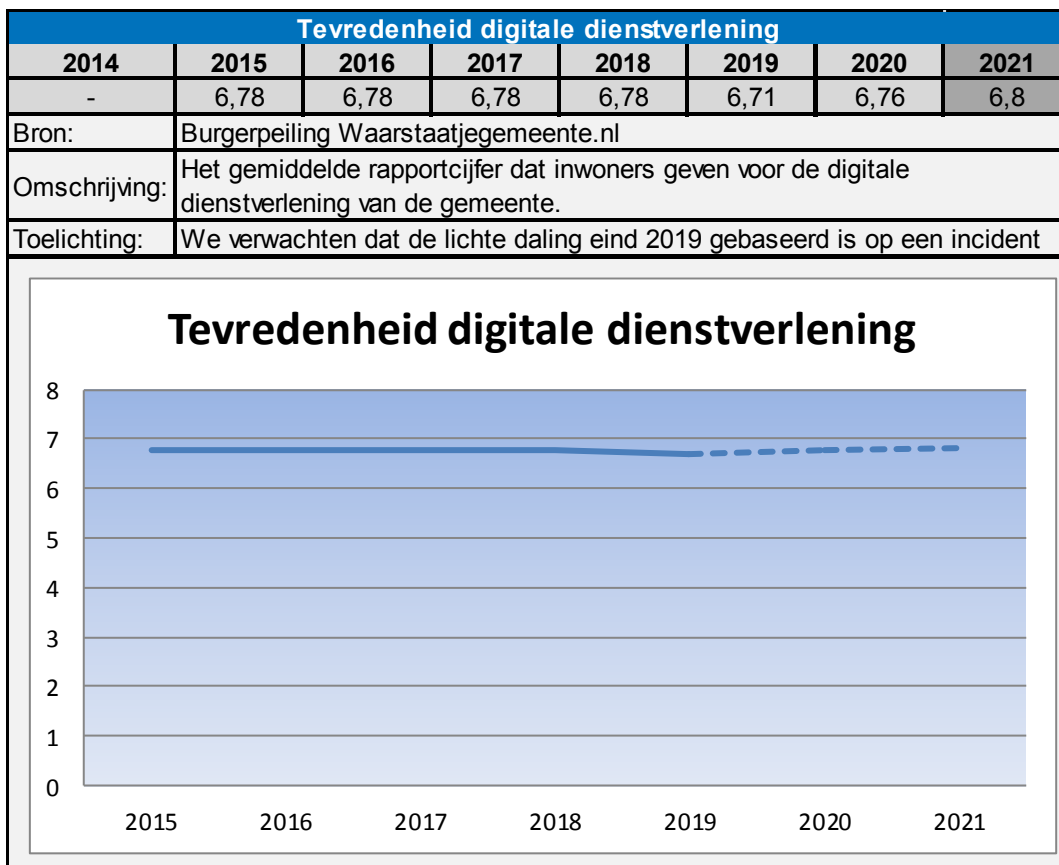
Overige indicatoren

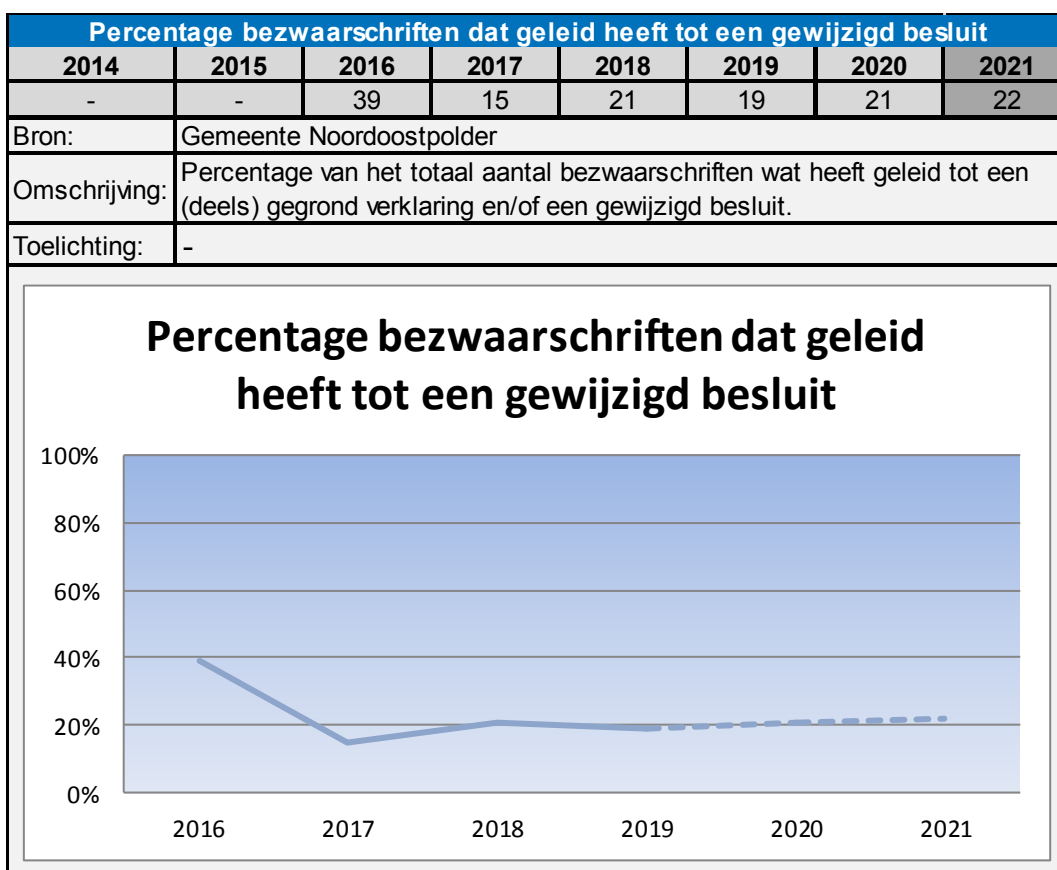
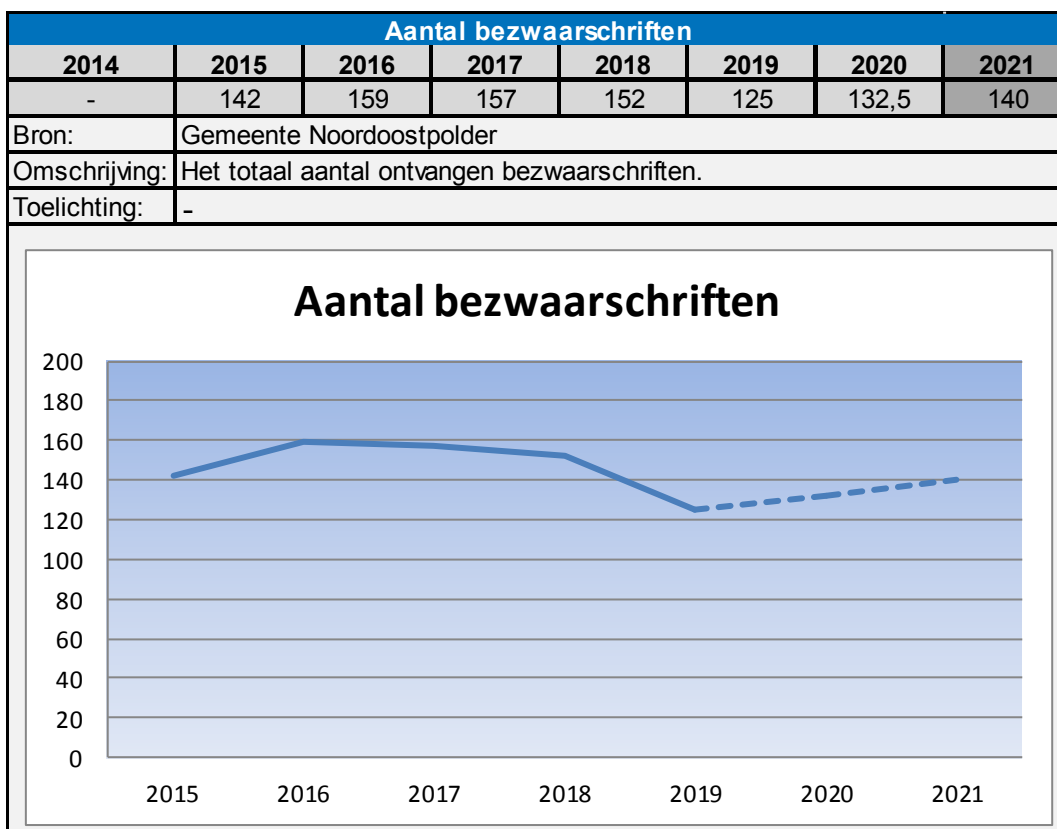
Communicatie en voorlichting							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	6,66	6,66	6,66	6,66	6,46	6,58	6,7
Bron:	Burgerpeiling Waarstaatjegemeente.nl						
Omschrijving:	Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoner geven voor de communicatie en voorlichting van de gemeente.						
Toelichting:	We verwachten dat de lichte daling eind 2019 gebaseerd is op een incident en dat de waardering eind 2021 weer op het stabiele niveau zit.						

Tevredenheid algehele dienstverlening							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	6,72	6,72	6,72	6,72	6,52	6,61	6,7
Bron:	Burgerpeiling Waarstaatjegemeente.nl						
Omschrijving:	Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente.						
Toelichting:	We verwachten dat de lichte daling eind 2019 gebaseerd is op een incident						

Wat zijn de lasten?

Lasten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
0.1	Bestuur	3.592	2.374	2.537	2.478	2.371	2.375
0.2	Burgerzaken	1.370	893	1.085	1.077	1.079	1.027
Totale lasten		4.963	3.267	3.622	3.556	3.449	3.402

Wat zijn de baten?

Baten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
0.1	Bestuur	392	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	648	455	466	466	466	466
Totale baten		1.040	455	466	466	466	466

Financiën

Programma omschrijving

Dit programma gaat over de financiële dekkingsmiddelen van onze gemeente, dit zijn onder andere de belastingen, uitkeringen van het Rijk en de post onvoorziene uitgaven.

Programma doelstelling

Een gezond en evenwichtig financieel (meerjaren)beleid. Een programmabegroting waarin de beleidsmatige en financiële aspecten zo éénvoudig en transparant mogelijk worden gepresenteerd.

Ambitie 1 - Gezonde gemeentefinanciën

Doelstelling

Een solide financieringsstructuur tegen zo laag mogelijke kosten en een begrijpelijke digitale presentatie van onze financiële documenten.

Portefeuillehouder(s)

Hans Wijnants

Trends en ontwikkelingen

Op dit moment speelt de coronapandemie vergezeld van wereldwijde negatieve economische effecten een belangrijke rol binnen de financiën voor de gemeente. Daarnaast spelen er op dit moment veel internationale ontwikkelingen die ook effect hebben op Nederland. Neem bijvoorbeeld de Brexit, het handelsconflict tussen de VS en China, waar Europa inmiddels ook in betrokken is geraakt, de economische ontwikkelingen in Duitsland en Italië, de gespannen situatie in het Midden-Oosten en de mondiale vraagstukken rondom het klimaat. We zien dat al deze ontwikkelingen, waarbij de coronapandemie vergezeld van negatieve economische effecten de belangrijkste rol speelt, leiden tot economische krimp. Het is voor nu nog moeilijk te voorspellen hoe de economie zich zal ontwikkelen de komende periode.

Welke effecten de ontwikkelingen op de Nederlandse economie, het regeringsbeleid, de overheidsfinanciën en ook op gemeente Noordoostpolder zullen hebben, is onzeker. We zien een forse daling in het binnenlandsproduct in 2020. In het tweede halfjaar zien we een stabilisering van de economie maar de toekomst blijft erg onzeker. De effecten van een economisch minder tij, zie je bij gemeenten meestal het eerst terug in de activiteiten van de grondexploitatie, de sociale zekerheid en de lokale economie. Door de zogenoemde 'trap op – trap af'- methodiek voor het bepalen van de algemene uitkering, de belangrijkste inkomst van gemeenten, is er de kans dat de algemene uitkering wordt verlaagd, in lijn met de lagere overheidsuitgaven. De praktijk leert dat in tijden van minder economische voorspoed, kortingen op de algemene uitkering niet onmiddellijk plaatsvinden, maar met enige vertraging op gaan treden.

De begroting 2021-2024 is structureel en duurzaam sluitend. Toch ligt er een opgave om de uitgaven van het sociaal domein beheersbaar te houden. Het geld dat we van het Rijk ontvangen, is onvoldoende om de kosten die we maken te dekken. Met de perspectiefnota is voor het Sociaal Domein gekozen voor variant 2+. Variant 2+ houdt in dat de bestaande gemeente Noordoostpolder niet kiest voor budgetneutraliteit voor de drie decentralisaties, waarbij budgetneutraliteit wordt gedefinieerd als dat er niet meer lasten voor de drie gedecentraliseerde taken mogen worden begroot dan er middelen via de algemene uitkering voor worden ontvangen. De raad heeft er wel voor gekozen de omvang van de budgetten minder te laten groeien dan op basis van autonome groei en loon- en prijscompensatie voor de komende meerjarenbegroting wordt verwacht. Een verdere toelichting over de keuzes in het Sociaal Domein wordt gegeven in programma 6.

De Rijksbegroting geeft een beeld van de te verwachten keuzes van het kabinet en ook welke impact die hebben voor gemeenten. De voorliggende meerjarenprogramma-begroting is opgesteld op basis van de septembercirculaire.

Om het huishoudboekje van de gemeente ook in de toekomst op orde te houden is het van belang om integrale afweging van doelen in relatie tot de (verwachte) financiële middelen scherp in het vizier te houden. Een structureel sluitende begroting en een goede balanspositie zijn twee stevige pijlers van een gezonde financiële positie van onze gemeente. We kiezen voor een structureel duurzaam sluitende begroting om te zorgen voor een houdbaar financieel beleid en daarmee voor een houdbaar voorzieningenniveau en een beperkte lokale lastendruk.

Renteontwikkelingen

De rente blijft de komende jaren naar verwachting laag. De kans is reëel dat de rente nog verder zal dalen. Een stijging van de rente is niet waarschijnlijk gezien de economische ontwikkelingen en

vooruitzichten en het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Mocht de rente de komende jaren tegen de huidige verwachtingen in toch stijgen, dan is er een gereede kans dat dit gevolgen heeft voor de meerjarenbegroting. Het investeringsbeleid hebben we zodanig vorm gegeven dat er aandacht is voor het beperken van renterisico's. Echter, wanneer er toch effecten met een substantiële financiële omvang verwacht worden, zullen we verschillende opties aan de raad voorleggen, hoe met deze verwachte effecten kan worden omgegaan.

Lokale lastendruk

We houden de lokale lasten en heffingen zo laag mogelijk voor onze inwoners en ondernemers. We kijken ieder jaar kritisch hoe de lokale lasten zich ontwikkelen in relatie met de uitgaven en lasten deze collegeperiode de OZB-lasten nooit meer stijgen dan de macro-norm (nu benchmark woonlasten). Dat heeft voor onze gemeente een hoge prioriteit.

Vanaf 2020 vervangt de benchmark woonlasten de macronorm. We hadden als gemeente het beleid de OZB-tarieven niet meer te laten stijgen dan het inflatiepercentage voor zover dat de macronorm niet oversteeg. Als de macronorm lager was dan de inflatiecorrectie, gebruikten we de macronorm. In de richtlijnen voor het opstellen van de begroting 2021 is in de perspectiefnota voor de inflatiecorrectie een percentage vastgesteld van 1,8%. Het Rijk past voor 2021 een inflatiecorrectiepercentage van 1,9% toe voor de opbrengsten van de OZB, wat resulteert in een grotere aftrek op de algemene uitkering door het Rijk. Het onverkort vasthouden aan het toepassen van de inflatiecorrectie van 1,8% op de OZB-tarieven zou een negatief effect hebben op de meerjarenbegroting. Om deze reden verhogen we de OZB-tarieven met 1,9%.

Daarnaast is in de perspectiefnota 2021-2024 vanwege de bezuinigingsopgave een lastenverzwaring opgenomen van +1,0%, bovenop de genoemde inflatiecorrectie van +1,9%.

Noordoostpolder heeft het beleid dat (leges)tarieven met het inflatiepercentage mogen stijgen en dat heffingen zoveel als mogelijk kostendekkend zijn. Voor 2021 kunnen de heffingen van rioolrechten op het niveau van 2020 worden gehandhaafd. De dalende lijn van de kosten voor het afvoeren en verwerken van ons afval heeft in 2018 een kentering laten zien. Gescheiden afvalstromen leveren minder geld op en het verbranden van afval wordt duurder. Vanaf 2021 wordt een hernieuwd afvalbeleid ingevoerd. Dit afvalbeleid bestaat uit een vast bedrag en een bedrag per lediging.

Effecten vennootschapsbelasting (Vpb)

Het beleid rondom de vennootschapsbelasting krijgt steeds meer vorm. Het gaat om de belastbaarheid van verschillende activiteiten en de mate waarin dit wordt belast. De komende jaren zal de praktijk uitwijzen wat de effecten van de invoering van de Vpb zijn en of deze aan de doelstellingen van het ministerie voldoen. De aangifte Vpb, over 2016 tot en met 2018 zijn ingediend. Fiscaal beleid heeft inmiddels een vaste plek op de agenda gekregen waar het gaat om de bedrijfsvoering.

Reguliere bedrijfsvoering

Treasuryfunctie

Treasury is het bewaken van geldstromen, beleggingen, uitstaande middelen, aangetrokken middelen (leningen), waarborgen en garanties. Hier wordt meer in detail op ingegaan in de paragraaf financiering.

De komende jaren worden grotere investeringen gedaan. Die zijn voornamelijk in Voorzien in Vastgoed (ViV) en de grondexploitaties opgenomen. Daardoor zal de structuur van de balans wijzigen. De bezittingen nemen toe, maar de liquiditeitspositie en ook de solvabiliteitspositie zullen afnemen. Wanneer alle vastgestelde raadsdoelstellingen met de geplande fasering de komende jaren worden gerealiseerd, moeten naar alle waarschijnlijkheid (langlopende) leningen worden aangetrokken.

Voor de voorzieningen die wij duurzaam willen garanderen en waarvan de lasten structureel in de begroting gedekt moeten zijn worden in principe leningen aangetrokken op basis van projectfinanciering. Dit is essentieel om deze voorzieningen te kunnen blijven garanderen. Naast de reguliere aflossingen willen we leningen ook extra kunnen aflossen om voldoende

begrotingsflexibiliteit en ambitiewendbaarheid te houden. We houden daarmee ook afhankelijkheid van vreemd vermogen binnen redelijke normen. De effecten van een aantal grotere investeringen worden als gevolg van raadsbesluiten nog deze begrotingsperiode 2021-2024 verwacht.

Inning van gemeentelijke belastingen en heffingen

Wij innen belastingen en retributies op bepaalde voorzieningen. Er zijn drie verschillende typen te onderscheiden namelijk: de algemene belasting, bestemmingsbelasting en retributies. De algemene belasting wordt in dit programma verantwoord en kan vrij worden ingezet voor de gemeentelijke taken. De belangrijkste algemene belasting is de OZB. Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarbij de opbrengsten zijn bestemd voor een specifieke taak of voorziening. Deze mogen niet meer dan kostendekkend zijn. Dit zijn bijvoorbeeld de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Deze inkomsten zijn verantwoord in het programma Fysieke leefomgeving. De retributie is een vergoeding voor een dienst en mag niet meer dan kostendekkend zijn. Deze inkomsten zijn verdeeld over de verschillende programma's. Meer informatie over gemeentelijke belastingen is te vinden in de paragraaf lokale heffingen.

Een sluitende meerjarenprogrammabegroting

De (meerjaren)begroting is duurzaam materieel sluitend. Dit betekent dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Jaarlijks wordt met de Perspectiefnota het bestaande beleid samen met de voorgestane wijzigingen, nieuwe inzichten en wet- en regelgeving tegen elkaar afgewogen. De komende jaren wordt gekoerst op een houdbaar evenwicht tussen de investeringen enerzijds en schuldafhankelijkheid en begrotingsflexibiliteit anderzijds. Wij streven naar een vermogens- en begrotingssamenstelling die een weerspiegeling is van het karakter van inwoners en bedrijven in relatie tot het gewenste voorzieningenniveau en de lokale lastendruk. Dat moet uiteraard passen binnen het beleid en wet- en regelgeving. In de begroting is een adequaat budget opgenomen voor onvoorziene lasten. Actuele ontwikkelingen kunnen binnen zekere grenzen nog relatief laat (september) worden opgenomen in de primitieve begroting.

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Treasurystatuut 2011
- Nota Weerstandvermogen en risicomanagement 2013
- Financiële beheersverordening 2017
- Controleprotocol 2017
- Nota Reserves en Voorzieningen 2017
- Nota Waardering, activerings- en afschrijvingsbeleid 2017
- Nota Geldleningen en garantstellingen 2018

Speerpunt 1 - De gemeentelijke financiën op orde

We houden de begroting en meerjarenraming sluitend.

Activiteit

1.1 - De saldi van de meerjarenprogrammabegroting zijn voor alle vier de jaren positief en duurzaam structureel sluitend

Toelichting

Onder duurzaam sluitend wordt ook verstaan dat in de twee tussenjaren van de meerjarenbegroting een negatieve fluctuatie wordt geëffend door een beperkte onttrekking uit één of meerdere reserves.

1.2 - De dekking voor de 3 decentralisaties wordt nader uitgewerkt	Met de perspectiefnota is gekozen voor de uitwerking van variant 2+ in het Sociaal Domein. Variant 2+ houdt in dat de bestaande gemeente Noordoostpolder niet kiest voor budgetneutraliteit voor de drie decentralisaties, waarbij budgetneutraliteit wordt gedefinieerd als dat er niet meer lasten voor de drie gedecentraliseerde taken mogen worden begroot dan er middelen via de algemene uitkering voor worden ontvangen. De raad heeft er wel voor gekozen de omvang van de budgetten minder te laten groeien dan op basis van autonome groei en loon- en prijscompensatie voor de komende meerjarenbegroting wordt verwacht. De definitieve keuze voor de invulling van de budgetten voor de begroting 2021 – 2024 vindt plaats in de raadsvergadering van 9 november. Een verdere toelichting over de keuze voor variant 2+ in het Sociaal Domein wordt gegeven in programma 6.
1.3 - De meicirculaire wordt gebruikt voor het opstellen van de (meerjaren) programmabegroting	De meicirculaire wordt gebruikt voor het opstellen van de begroting, tenzij substantiële verlagingen of verhogingen in de september-circulaire worden gepresenteerd die het geheel aan gemeentelijke beleidsdoelen in een ander daglicht stelt. In de programmabegroting 2021-2024 is de septembercirculaire 2020 verwerkt.
1.4 - In de (meerjaren)programma-begroting worden geen stelposten opgenomen	In de begroting worden geen stelposten opgenomen, tenzij deze in voldoende mate zijn gemotiveerd en onderbouwd.
1.5 - Jaarlijks wordt gezien hoe de lasten en baten worden geraamd die door de omgevingswet worden geraakt	In de begroting 2021-2024 wordt de begroting structureel nog niet aangepast, incidenteel wel, om hiermee de initiële lasten te kunnen dekken. Op het moment dat helder is dat er structurele effecten zijn voor de baten en of lasten, wordt hiertoe een begrotingswijzigingsvoorstel aan de gemeenteraad gedaan.

Speerpunt 2 - Op een efficiënte manier gemeentelijke heffingen innen

We voeren de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) en het heffen en innen van belastingen zo efficiënt mogelijk uit.

Activiteit	Toelichting
2.1 - Migratie van waardering van de inhoud van woningen naar oppervlakte	De komende jaren zal moeten worden uitgekristalliseerd hoe met deze nieuwe landelijke norm de waardering zo nauwkeurig mogelijk kan plaatsvinden.
2.2 - Toewerken naar meer samenhang in de objectenadministratie	Dat betreft BAG (basisregistratie Adressen en Gebouwen), WOZ en BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie).
2.3 - Onderzoek naar beleid en lasten en baten van afval in relatie tot de kostendekkendheid en tarieven	Voor de begroting 2021 en verder zijn de lasten en baten op basis van het bestaande beleid volgens kostendekkendheid benaderd. In 2021 wordt gestart met een nieuwe manier van heffen van afvalstoffenheffing volgens een vast bedrag en een bedrag per lediging.

2.4 - We laten de lokale lasten niet meer stijgen dan de inflatie

De door het Rijk ingevoerde benchmark woonlasten vervangt de macronorm onroerende zaakbelasting (OZB). Ons beleid is om de OZB maximaal met de inflatie te laten stijgen, voor zover dat de macronorm van het Rijk niet overstijgt. Was de macronorm lager dan de inflatie dan werd de macronorm toegepast. Het Rijk past voor 2021 een inflatiecorrectiepercentage van +1,9% toe voor de opbrengsten van de OZB, wat resulteert in een grotere aftrek op de algemene uitkering door het Rijk. Het onverkort vasthouden aan het toepassen van de inflatiecorrectie van +1,8% op de OZB-tarieven zou een negatief effect hebben op de meerjarenbegroting. Om deze reden verhogen we de OZB-tarieven met +1,9%, naast de in de perspectiefnota opgenomen +1,0% vanwege de bezuinigingsopgave. De totale verhoging van de ozb-tarieven komt voor 2021 neer op +2,9%.

Speerpunt

3 - Planning & control producten digitaal presenteren

Onze planning & control producten op een eigentijdse wijze presenteren en toegankelijker maken voor inwoners en andere belanghebbenden.

Activiteit

Toelichting

3.1 - Wij presenteren de planning & control documenten 2021 interactief op onze website
<https://noordoostpolder.pcportal.nl>

We presenteren alle planning & Control documenten op de website. De website is via een portal interactief toegankelijk op alle devices voor alle producten van de begrotingscyclus. In 2021 zullen de producten en het portal verder worden ontwikkeld.

Wat zijn de lasten?

Lasten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
0.5	Treasury	199	184	185	185	185	185
0.61	OZB woningen	265	103	88	88	88	88
0.62	OZB niet-woningen	143	347	362	362	362	362
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	6	6	6	6	6
0.8	Overige baten en lasten	207	196	200	200	200	200
Totale lasten		814	836	840	840	840	840

Wat zijn de baten?

Baten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
0.5	Treasury	602	455	472	465	462	459
0.61	OZB woningen	5.489	5.615	5.860	5.860	5.860	5.860
0.62	OZB niet-woningen	5.839	6.004	6.251	6.251	6.251	6.251
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	76.204	78.095	81.197	81.502	80.533	80.702
0.8	Overige baten en lasten	133	40	35	35	35	35
Totale baten		88.267	90.209	93.815	94.113	93.140	93.307

Krchtig Noordoostpolder

Programma omschrijving

Dit programma gaat over onze inspanningen om iedereen naar vermogen mee te laten doen aan de samenleving.

Programma doelstelling

Inwoners doen mee naar vermogen. Indien nodig met passende (preventieve) oplossingen, die aanvullend zijn op dat wat mensen wel kunnen.

Ambitie 1 – Iedereen doet mee

Doelstelling

Inwoners doen - zelfstandig of met de hulp van anderen – actief mee aan de samenleving en de arbeidsmarkt. Zij zijn financieel gezond, hebben (vrijwilligers) werk of dagbesteding, gaan naar school, hebben een sociaal netwerk en zijn voldoende zelfredzaam.

Portefeuillehouder(s)

Marian Uitdewilligen
Hans Wijnants

Trends en ontwikkelingen

Economische ontwikkeling

De coronapandemie vergezeld van wereldwijde negatieve economische effecten heeft impact op de economie. Als gevolg daarvan raken meer inwoners werkloos. Een deel hiervan doet een beroep doen op de Participatiewet.

De tijdelijke noodmaatregelen voor ondernemers voorkomen niet dat in 2021 meer bedrijven failliet zullen gaan of met grote schulden te maken krijgen. De druk op het besluit bijstandverlening zelfstandigen en de schuldhulpverlening voor ondernemers neemt toe.

Corona kan ook voor psychische problemen zorgen. Mensen worden mogelijk eenzaam, raken hun baan kwijt en gaan op den duur wellicht meer drank en drugs gebruiken.

Daarvoor waarschuwt het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Het SCP raadt de overheid aan om risicogroepen goed in de gaten te houden. Het gaat dan om laagopgeleiden, jongeren, migranten, mensen met een arbeidsbeperking en zzp'ers.

Veel Nederlanders hebben moeite met hun financiële administratie

Het stelsel van inkomensvoorzieningen in Nederland is complex. Armoede en schulden veroorzaken stress wat een negatieve invloed heeft op de gezondheid. Als gevolg van economische ontwikkelingen verwachten we een toename van schuldenproblematiek. Samen met maatschappelijke partners zetten wij in op preventie en het voorkomen van schulden en armoede. In september is het financieel loket van start gegaan waar inwoners met vragen integraal geholpen of doorverwezen kunnen worden. Preventie en vroegsignalering zijn de sleutelwoorden in het beleidsplan schulddienstverlening.

Effecten visie op het Sociaal Domein

Met het vaststellen van de perspectiefnota 2021 e.v. is gekozen voor scenario 2: het afremmen van de groei en het stabiliseren van de uitgaven, inclusief aanvullende maatregelen (hierna: 2+). Dat betekent dat er structureel € 1,2 miljoen toegevoegd wordt aan het sociaal domein, maar dat er ook c.a. € 2 miljoen bezuinigd moet worden om de verwachte groei op te vangen. De inhoudelijke lijn uit het coalitieakkoord 'voorkomen staat voorop', blijft ongewijzigd. Maar er worden wel maatregelen genomen om de groei in het sociaal domein af te remmen. Zo werken we toe naar een overzichtelijk zorglandschap met minder aanbieders. Een scherpere indicatie tot maatwerk en een heldere definitie wat de gemeente vergoedt en wat tot 'het gewone leven' en de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners behoort. We blijven investeren in preventie die aantoonbaar werkt in Noordoostpolder.

Scenario 2+ is eind 2020 uitgewerkt in het beleidsplan sociaal domein. Daarna volgen het maatregelenplan en de deelplannen.

Reguliere bedrijfsvoering

Uitvoeren van de inkomensvoorzieningen, bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies

Dit doen we op grond van de Participatiewet, Besluit bijstandverlening zelfstandigen, bijzondere bijstand, kwijscheldingsbeleid, armoedebeleid en schulddienstverlening.

Participatiewet

Inwoners die zich maximaal ontwikkelen en participeren in de samenleving, daar is de uitvoering van de Participatiewet op gericht. Werken is een belangrijke vorm van participeren en zorgt ervoor dat inwoners een eigen inkomen verdienen. Wij ondersteunen inwoners bij het vinden en houden van werk. Werken is niet voor iedereen mogelijk. Voor alle inwoners geldt dat begeleiding gericht is op zo maximaal mogelijk meedoen in de samenleving. Daarin werken gemeente en WerkCorporatie nauw samen met Concern voor Werk, werkgevers, re-integratiebedrijven, onderwijs- en maatschappelijke instellingen.

Zorglandschap transformeren

De transformatie vraagt een nieuwe manier van werken. Dat geldt voor professionals uit het hele veld: gemeenten, zorg- en welzijnsinstellingen, onderwijs en werkgevers. De transformatie is een cultuurverandering en daarmee een uitdagend proces wat nog lange tijd in beslag zal nemen.

Verbonden partij(en)

GR IJsselmeergroep
WerkCorporatie B.V.

Beleidskaders

- Beleidsplan sociaal domein (2015-2018)
- Deelplan Wmo (2015-2018)
- Deelplan Participatiewet (2015-2018)
- Deelplan Minimabeleid (2015-2018)
- Krachtig tegen Armoede (2017)
- Geactualiseerd beleidsplan Jeugd 2019
- Beleidsplan Schulddienstverlening 2019
- Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ) (2019)

Speerpunt 1 – Minder mensen in armoede

Wij willen voorkomen dat mensen in armoede terecht komen. Daarom nemen wij maatregelen die gericht zijn op financiële ondersteuning, het voorkomen van sociale uitsluiting onder kinderen en bieden we schuldhulpverlening.

Activiteit

Toelichting

1.1 – Wij actualiseren het deelplan Minima

Het beleidsplan Sociaal Domein staat op de raadsagenda. Op basis hiervan actualiseren wij het deelplan Minima.

Speerpunt 2 – Een samenleving waarin iedereen meedoet

Meedoen in de samenleving zorgt voor eigenwaarde en zingeving. Dat vergroot het welzijn en helpt om zorgvragen te voorkomen. Dit is opgenomen in de deelplannen Participatie, Wmo en Volksgezondheid.

Activiteit

Toelichting

2.1 – Wij actualiseren het deelplan Wmo en Volksgezondheid

Het beleidsplan Sociaal Domein staat op de raadsagenda. We actualiseren hiervan het deelplan Wmo en Volksgezondheid. We leggen hierin de verbinding met het sportbeleid.

2.2 – Wij actualiseren het deelplan Participatie

Het beleidsplan Sociaal Domein staat op de raadsagenda. Op basis hiervan actualiseren we het deelplan Participatie.

Speerpunt**3 – Snelle integratie van nieuwe Nederlanders**

Het is belangrijk dat nieuwkomers snel meedoen in de samenleving. De kennis van praktische leefgewoonten en het spreken van de taal zijn daarbij voorwaarden. Daarom gaan wij daarmee aan de slag.

Activiteit**Toelichting**

3.1 – Wij maken en implementeren het beleidsplan Inburgering

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Inburgeringswet (1 juli 2021) wordt de gemeente verantwoordelijk voor de inburgering. Hiervoor stellen we een beleidsplan op.

Ambitie 2 – Voorkomen staat voorop

Doelstelling

Er is een preventieve infrastructuur van vrijwilligers, mantelzorgers en oplossingen aanwezig die het beroep op geïndiceerde voorzieningen vermindert en/of waar naar terugverwezen kan worden.

Portefeuillehouder(s)

Marian Uitdewilligen
Anjo Simonse

Trends en ontwikkelingen

Vergrijzing zorgt voor toenemende druk in de zorg

Als gevolg van de toenemende vergrijzing neemt de druk toe op de eerstelijnszorg en de poliklinische zorg. Ouderen wonen langer thuis.

Dit betekent een toename van het beroep op de gemeentelijke Wmo voorzieningen en op het sociaal netwerk en vraagt in toenemende mate om levensloopbestendige woningen.

Domotica en E-Health

Het gebruik van Domotica en E-Health zal steeds meer ingang vinden en binnen de gezondheidszorg zal zorg op afstand via apps steeds normaler worden. Deze ontwikkeling bevordert de eigen regie en zelfstandigheid van kwetsbare inwoners. Corona heeft dit in een versnelling gebracht. OZO verbindzorg is ingevoerd in het oostelijk deel van de polder.

Een overzichtelijk zorglandschap Noordoostpolder

Om de gewenste beleidsdoelen in het Sociaal Domein te realiseren binnen de financiële kaders van de programmabegroting is de gemeente nadrukkelijker als regisseur en opdrachtgever gepositioneerd. De toegang tot ondersteuning is eenduidig. Er is 1 gemeentelijk loket sociaal domein waar inwoners terecht kunnen voor vragen en doorverwijzing naar de juiste ondersteuning. De procesbegeleiders van het sociaal team en de klantmanagers maatwerk en indicatiestelling zijn in dienst van de gemeente. We investeren in preventie. Daarom werken we, samen met maatschappelijke partners, de zorgpiramide uit. Op basis van de zorgniveaus van de zorgpiramide worden afspraken gemaakt met maatschappelijke partners over wie wanneer aan zet is. Zo verbeteren we de samenwerking in het zorglandschap, versterken preventieve mogelijkheden. We nemen afscheid van preventieve interventies die minder effectief zijn.

Uitgangspunt van de zorgpiramide is, is dat het grootste deel van onze inwoners zelfredzaam is. Een klein deel is minder zelfredzaam en heeft ondersteuning nodig. Door de juiste afspraken per zorgniveau (strategisch, tactisch en operationeel) organiseren we een sluitende ketensamenwerking.

Sociaal Domein

Met het vaststellen van de perspectiefnota 2021 e.v. is gekozen voor scenario 2+: het afremmen van de groei en het stabiliseren van de uitgaven. Bij ongewijzigde uitvoering moeten we tot en met 2024 met verwachte oplopende kostenstijging van € 3,2 miljoen rekening houden. Hiertoe wordt er structureel € 1,2 miljoen toegevoegd aan het sociaal domein en dat betekent ook dat er c.a. € 2 miljoen bezuinigd moet worden om de resterende verwachte groei op te vangen. De inhoudelijke lijn uit het coalitieakkoord 'voorkomen staat voorop', blijft ongewijzigd. Maar er worden wel maatregelen genomen om de groei in het sociaal domein af te remmen. Zo werken we toe naar een overzichtelijk zorglandschap met minder aanbieders. Een scherpere indicatie tot maatwerk en een heldere definitie wat de gemeente vergoedt en wat tot 'het gewone leven' en de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners behoort. We blijven investeren in preventie die aantoonbaar werkt in Noordoostpolder. Scenario 2+ is eind 2020 uitgewerkt in het beleidsplan sociaal domein. Daarna volgen het maatregelenplan en de deelplannen.

Reguliere bedrijfsvoering

Faciliteren van welzijn en zorg infrastructuur

Dit doen we door subsidiëren/contracteren van diverse maatschappelijke organisaties op het gebied van welzijn, jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg met als doel het versterken van de sociale infrastructuur.

Uitvoeren volksgezondheid

De algemene gezondheidszorg wordt uitgevoerd door de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD). Zij neemt ook de jeugdgezondheidszorg (JGZ) van 4 – 19 jaar, infectieziektebestrijding, uitvoering technisch/hygiënisch toezicht, hulpverlening bij rampen, het Regionaal Ambulance Vervoer (RAV) voor haar rekening. Zorggroep Oude en Nieuweland verzorgt de Jeugdgezondheidszorg van 0 - 4 jaar.

Zorglandschap transformeren

De transformatie vraagt een nieuwe manier van werken van professionals uit het hele veld: gemeenten, zorg- en welzijnsinstellingen, onderwijs en werkgevers. De transformatie is een cultuurverandering en daarmee een uitdagend proces wat nog lange tijd in beslag zal nemen.

Verbonden partij(en)

GR GGD Flevoland

Beleidskaders

- Beleidsplan sociaal domein (2015-2018)
- Deelplan Volksgezondheid (2015-2018)
- Deelplan Wmo (2015-2018)
- Geactualiseerd beleidsplan Jeugd 2019
- Beleidsplan Schulddienstverlening 2019

Speerpunt 1 – Eenvoudige toegang tot zorg

Het is belangrijk dat mensen gemakkelijk en snel zorg krijgen als ze dat nodig hebben. Daarnaast moeten zorgvragen voorkómen worden. Want dat voorkomt (complexere) zorgvragen.

Activiteit

Toelichting

1.1 – Wij participeren in de ontwikkeling van het gezondheidsplein

Samen met partners werken we aan een gezondheidsplein, vanuit 'de gezamenlijke visie op de gezondheidszorg in Noordelijk Flevoland'. Zorg en preventie blijven daarmee dichtbij beschikbaar voor onze inwoners.

Speerpunt 2 – Een beter welzijn van ouderen

Met de vergrijzing neemt ook het risico op eenzaamheid en de vraag naar ondersteuning toe. Daarom willen wij bewustzijn, ontmoeting, contacten en meedoen onder ouderen vergroten.

Activiteit

Toelichting

2.1 – Wij stimuleren dat ouderen anticiperen op langer thuis wonen

Wij maken afspraken met onze partners over de samenwerking tussen welzijn, wonen en zorg. Wij denken mee bij initiatieven voor nieuwe woonvormen. En inventariseren de mogelijke inzet van technologische middelen in de (toeleiding naar) ondersteuning.

Ambitie 3 – Passende ondersteuning voor wie dat nodig heeft

Doelstelling

Passende ondersteuning en voorzieningen voor inwoners die dat nodig hebben. Deze zijn afgestemd op de vraag van deze inwoners en gaan uit van wat mensen wél kunnen.

Portefeuillehouder(s)

Marian Uitdewilligen
Anjo Simonse

Trends en ontwikkelingen

Jeugdhulp verandert

De jeugdhulp transformeert. Er worden andere manieren van ondersteuning en hulp ontwikkeld die beter passen bij de vraag van ouders en kinderen. Regionaal gaat het om andere invulling van de jeugdhulp met verblijf.

Mensen blijven langer thuis wonen

Langer thuis blijven wonen, past bij de huidige samenleving en wordt gestimuleerd. Daarom neemt het aantal intramurale oplossingen af en stijgt de vraag naar geschikte “extramuraal woonvormen” met passende zorg. Dit betekent dat de woonomgeving toegerust moet zijn voor een toenemend aantal kwetsbare en/of oudere bewoners.

Groei

Deze ontwikkeling is beschreven onder ambitie 2: Voorkomen staat voorop.

Tarieven zorgcontacten

De landelijke overheid verplicht gemeenten zorgaanbieders bij nieuwe contracten reële tarieven te bieden. Dat heeft een prijsstijging op verschillende onderdelen tot gevolg.

Landelijk verwachten we autonome groei

We zien een landelijke trend dat de netto-uitgaven voor Jeugdhulp en Wmo-uitgaven jaarlijks toenemen. De groei wordt enerzijds veroorzaakt door een toename in het aantal gebruikers en anderzijds door de toenemende zorgzwaarte per gebruiker.

Samenwerking met zorgverzekeraars

Zorgverzekeraars en gemeenten werken aan het leveren van kwalitatief goede en betaalbare zorg en ondersteuning voor kwetsbare inwoners. Samenwerking is belangrijk en vergt aandacht.

Reguliere bedrijfsvoering

Lokale maatwerkvoorzieningen en toezicht op Wmo en Jeugdhulp

Voor inwoners die deze ondersteuning (tijdelijk) nodig hebben, hebben we een passend aanbod. Dit gaat vooral over huishoudelijke ondersteuning, vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen, ondersteuning en dagactiviteiten. De gemeente is ook toezichthouder. Er is een gemeentelijke toezichthouder rechtmatigheid. Het toezicht op calamiteiten en de kwaliteit van de Wmo is belegd bij de GGD, voor Jeugd bij de Inspectie.

Regionale jeugdzorg

Dit gaat over pleegzorg, jeugdzorg+, (klinische) jeugd residentieel, jeugdbescherming en Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

Zorglandschap transformeren

De transformatie vraagt een nieuwe manier van werken van professionals uit het hele veld: gemeenten, zorg- en welzijnsinstellingen, onderwijs en werkgevers. De transformatie is een cultuurverandering en daarmee een uitdagend proces wat nog lange tijd in beslag zal nemen. We

monitoren de veranderingen bij de gemeentelijke toegang (loket, team procesbegeleiders en team maatwerk).

Verbonden partij(en)

-

Beleidskaders

- Beleidsplan sociaal domein (2015-2018)
- Deelplan Wmo (2015-2018)
- Geactualiseerd beleidsplan Jeugd 2019
- Beleidsplan Schulddienstverlening 2019

Speerpunt 1 – Afremmen van groei en stabiliseren van de uitgaven

We investeren in het voorkómen van (complexe) zorgvragen. Want zo kunnen we de kwaliteit van de zorg goed en betaalbaar houden.

Activiteit	Toelichting
1.1 – Wij geven uitvoering aan het beleidsplan Sociaal Domein	Wij werken toe naar een overzichtelijk zorglandschap met minder aanbieders. Een scherpere indicatie tot maatwerk en een heldere definitie wat de gemeente vergoedt en wat tot de eigen verantwoordelijkheid van inwoners hoort. Wij blijven investeren in preventie die werkt. Dit alles sluit aan bij de inhoudelijke lijn uit het coalitieakkoord 'voorkomen staat voorop'. En de uitgangspunten in het nieuwe beleidsplan Sociaal Domein. Wij maken hiertoe een uitvoeringsplan met passende maatregelen.

Speerpunt 2 – Goede maatschappelijke ondersteuning voor mensen die dat nodig hebben

Wij willen de maatschappelijke ondersteuning op orde houden. Ook als de maatregelen uit het regeerakkoord van het kabinet Rutte III leiden tot meer vraag naar zorg.

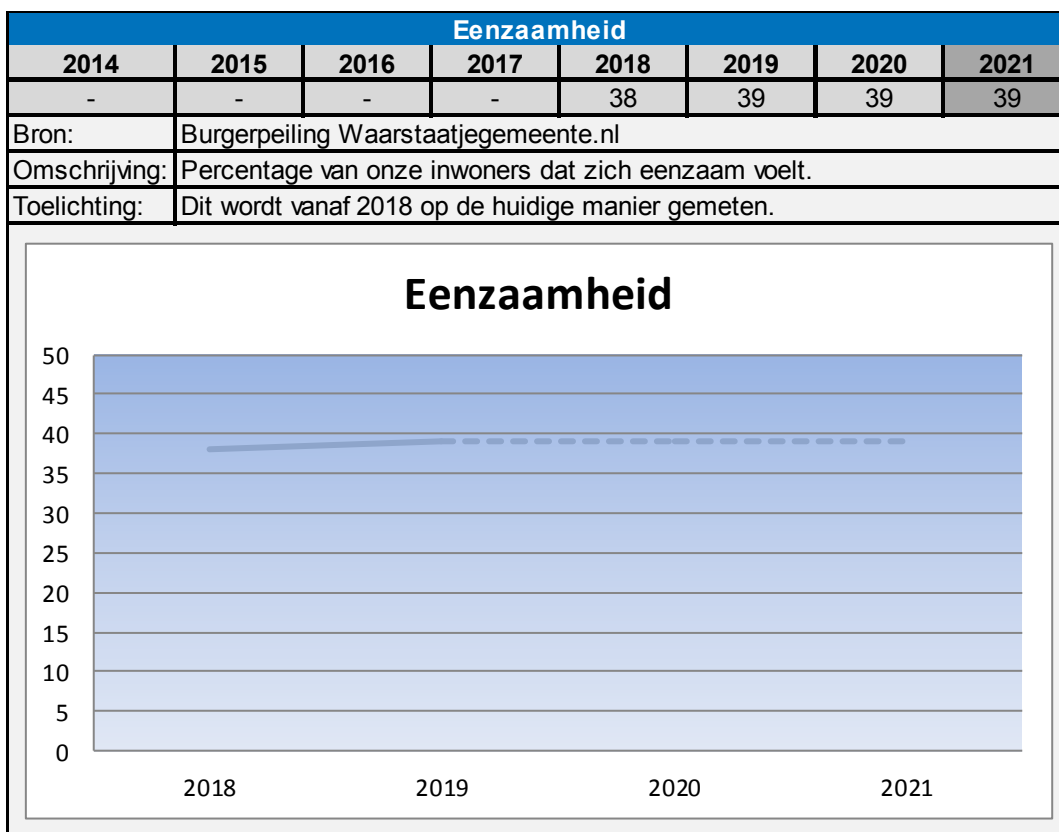
Activiteit	Toelichting
2.1 – Wij gaan op een vernieuwende manier onze inkoop vormgeven.	Wij besteden onze lokale inkoop opnieuw aan. Het gaat hierbij onder andere om dagactiviteiten, begeleiding en kortdurend verblijf. Hierbij staat het resultaat voor de inwoner meer centraal en zijn de uitgangspunten onder andere op het gebied van keuzevrijheid, kwaliteit en financiën uit het beleidsplan Sociaal Domein en de deelplannen Jeugd en Wmo leidend.

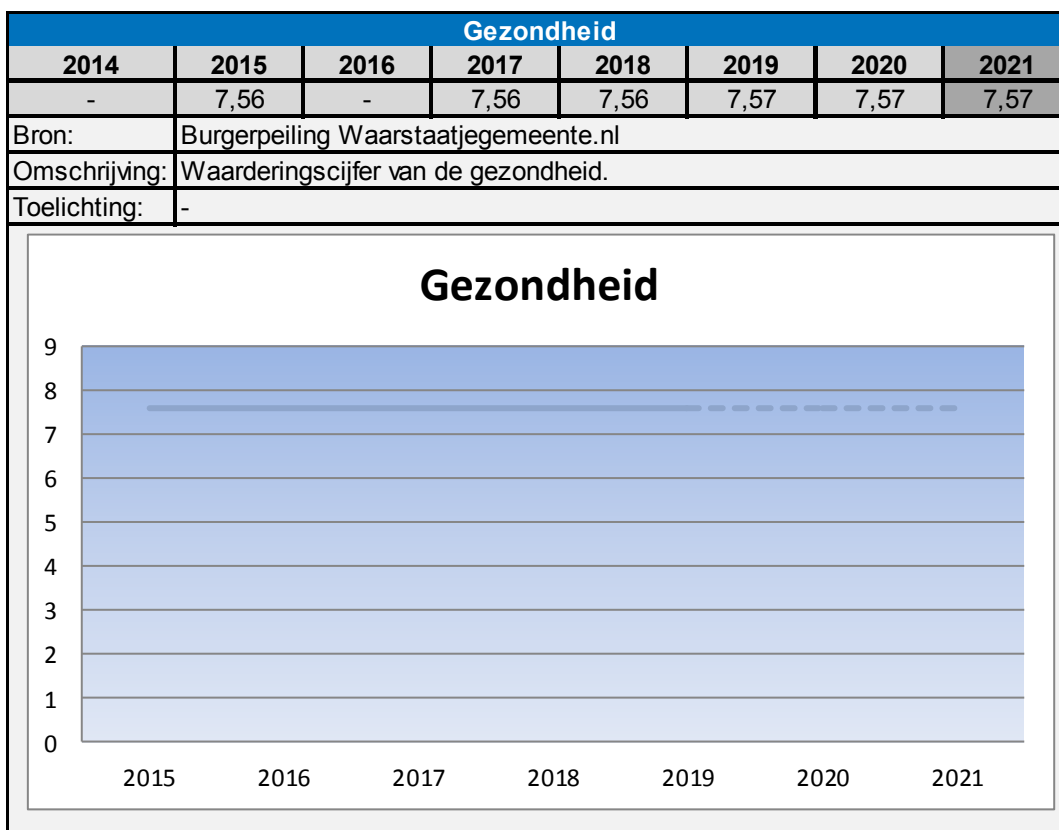
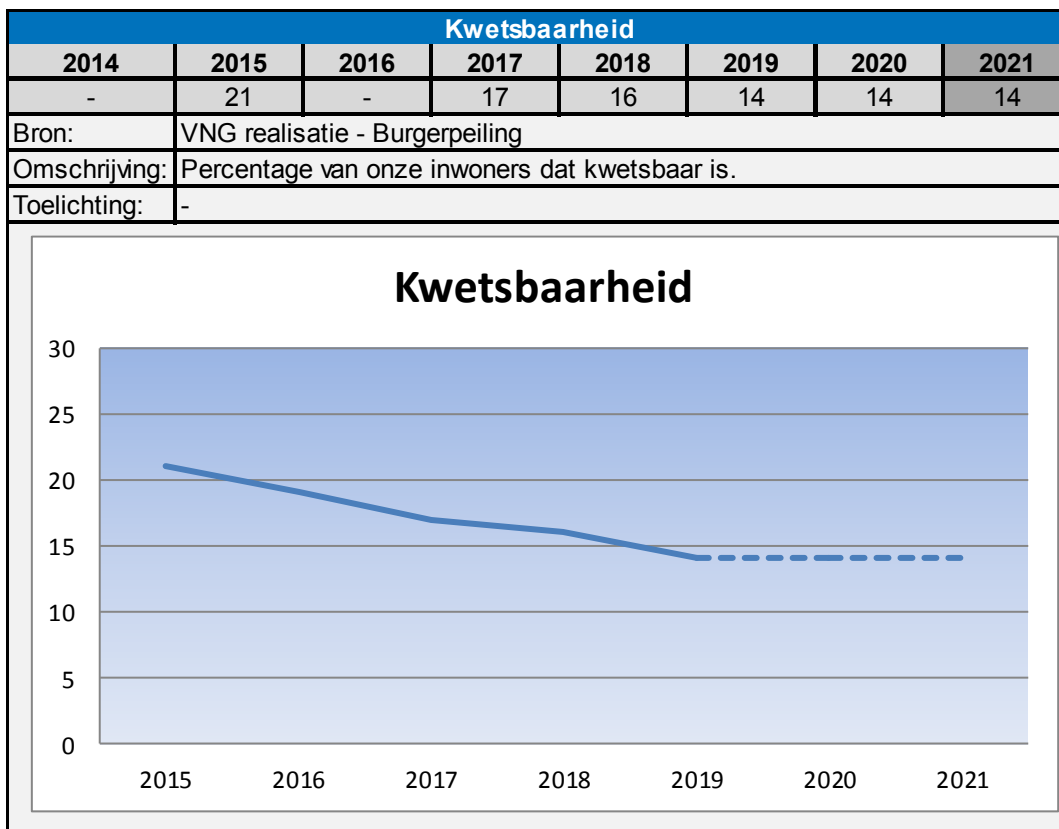
Speerpunt 3 – Ons beleid past bij de landelijke ontwikkelingen

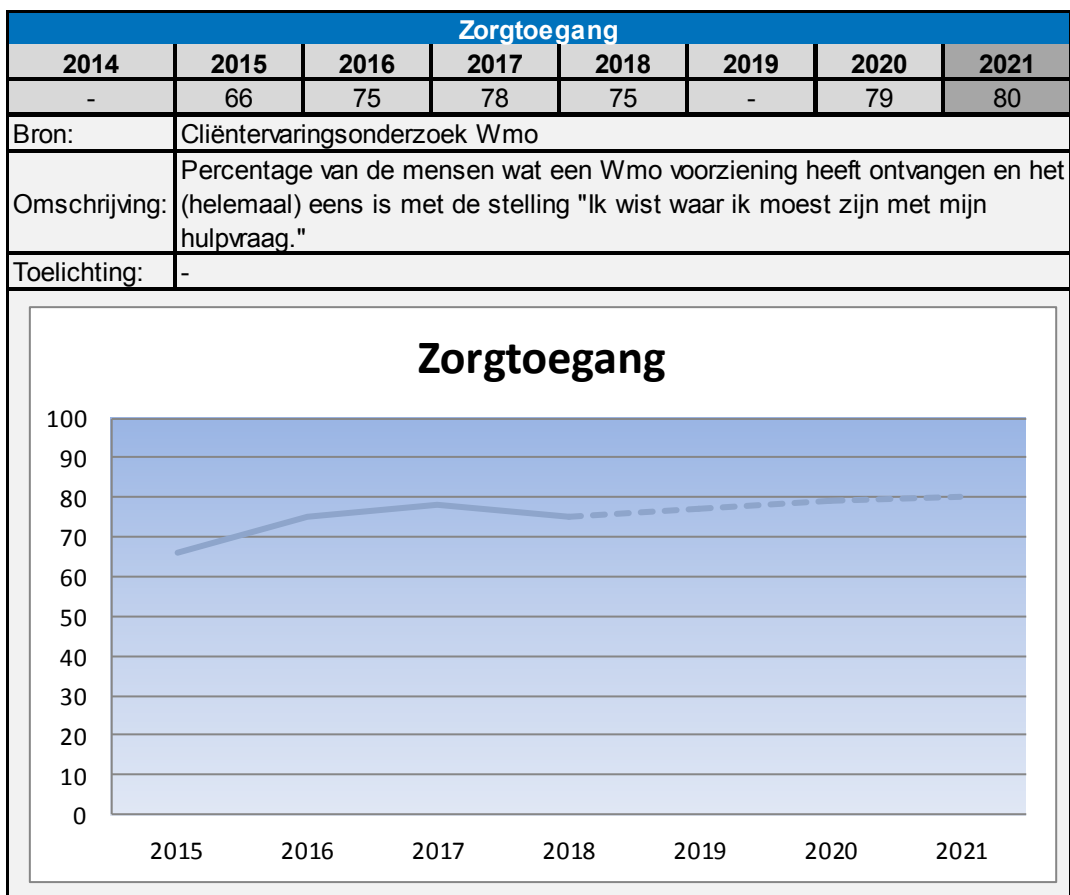
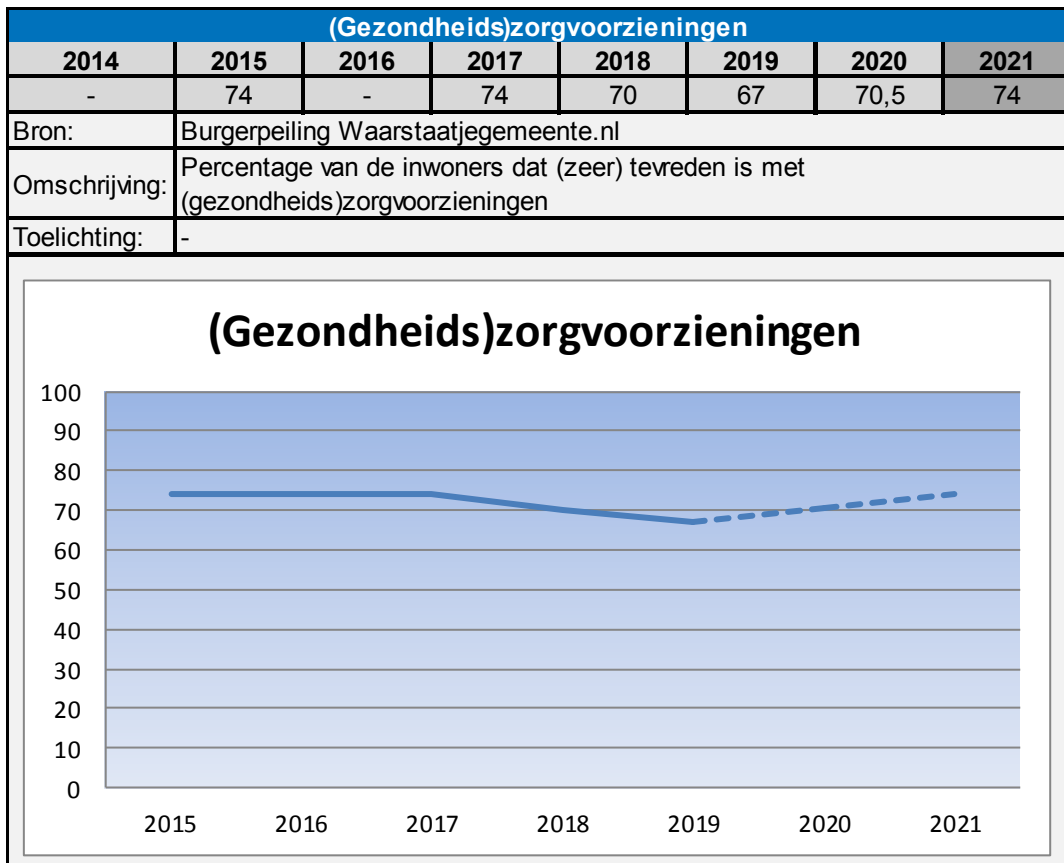
In de komende jaren komt de uitvoering van de doordecentralisatie Beschermd wonen naar de gemeenten. Wij pakken dit tijdig op.

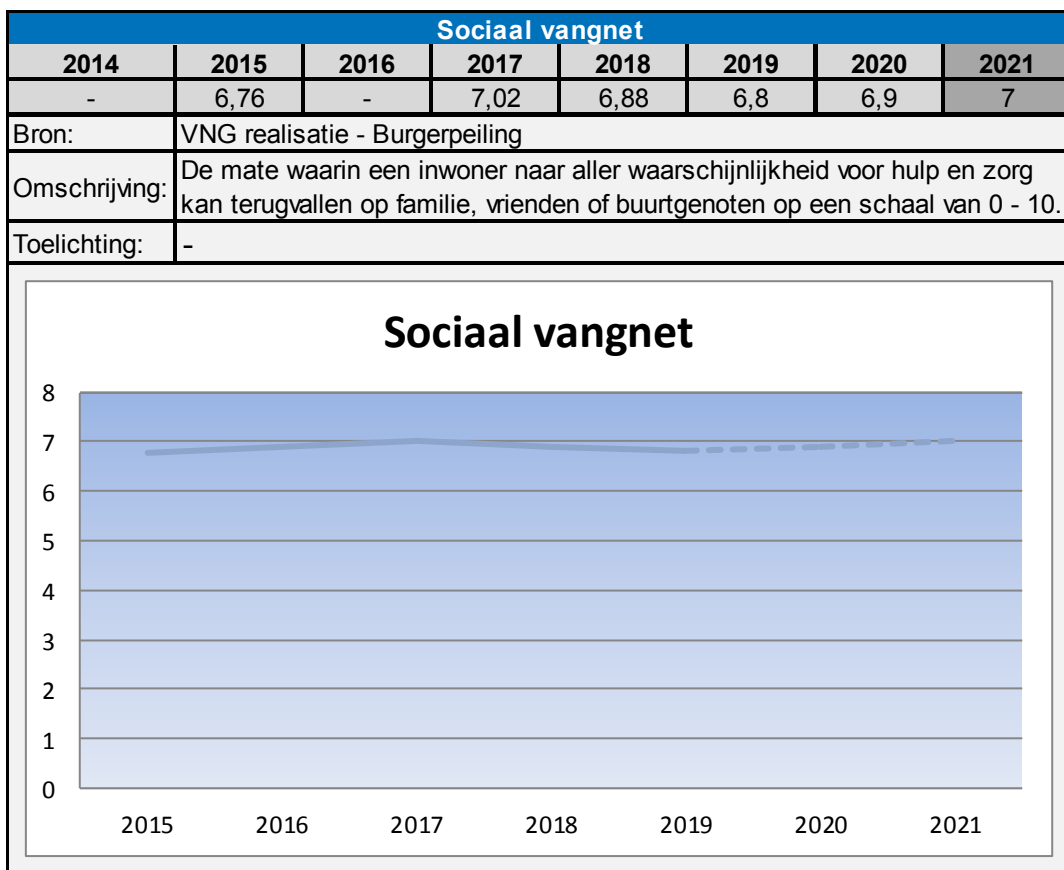
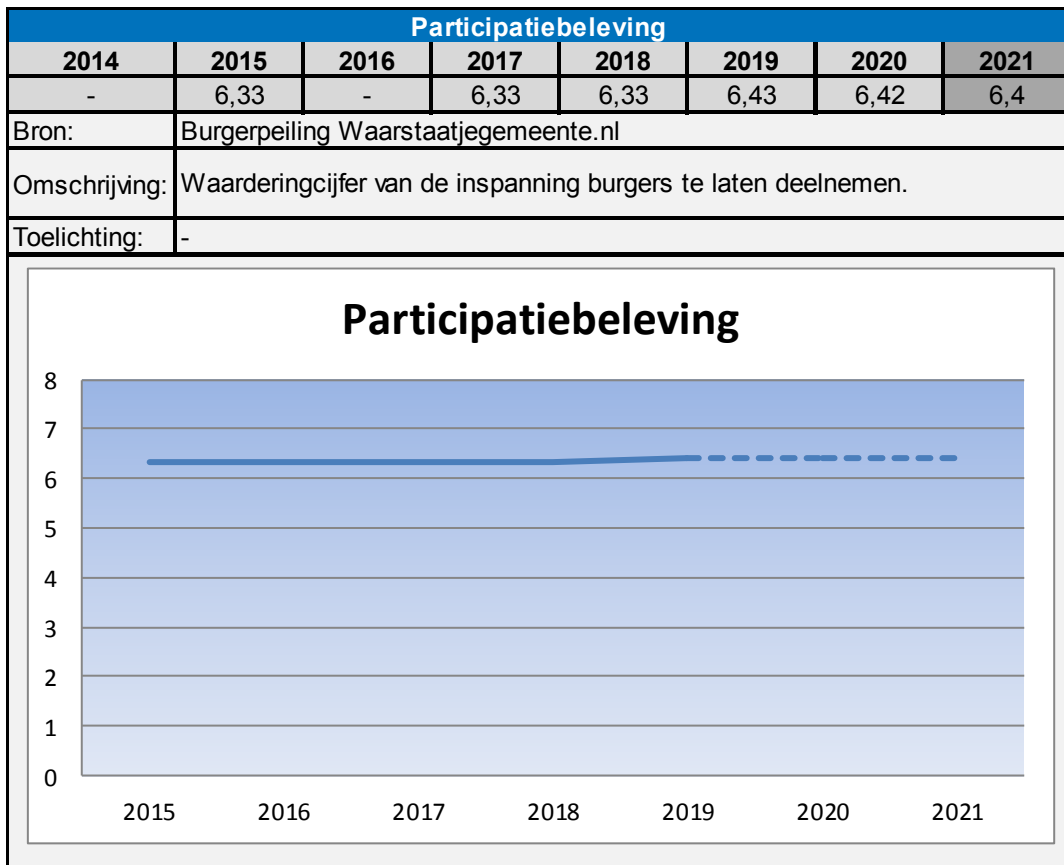
Activiteit	Toelichting
3.1 – Wij transformeren beschermd wonen	Vanaf 2022 is elke gemeente zelf verantwoordelijk voor Beschermd wonen. Uitzondering zijn de inwoners met de zwaarste zorgvraag welke over zullen gaan naar de Wet Langdurige Zorg. De decentralisatie van zorg en opvang naar alle gemeenten is een transformatie en moet leiden tot een meer inclusieve samenleving, waarin inwoners met een ernstige psychische kwetsbaarheid steeds vaker in de wijk komen of blijven wonen. Dit is uitgewerkt in het Regionaal kader Zorglandschap Beschermd wonen. We maken afspraken met de gemeenten in Flevoland om Beschermd wonen in Noordoostpolder goed te kunnen uitvoeren.

Overige indicatoren

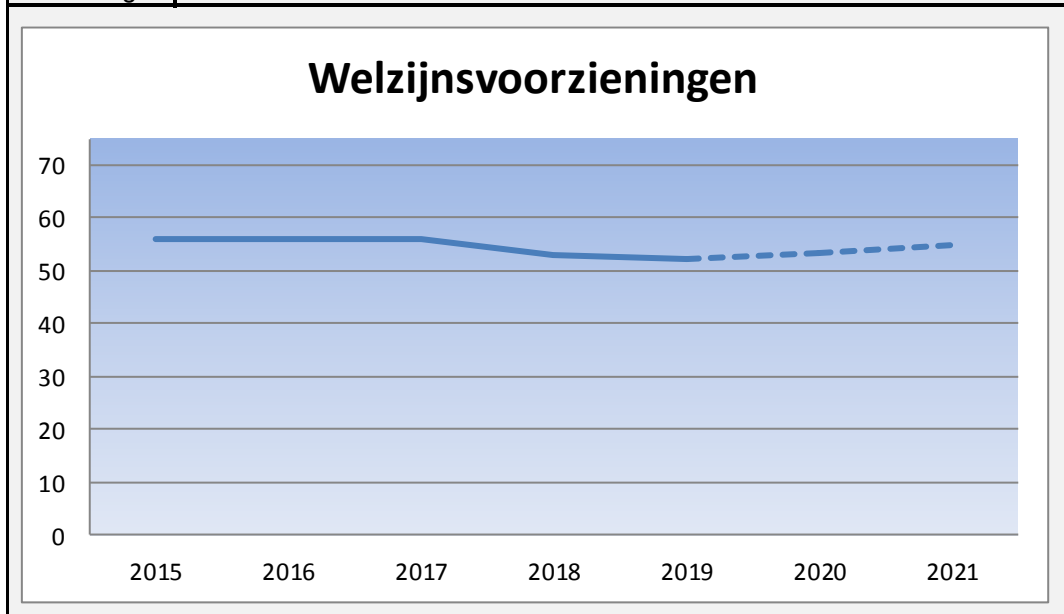

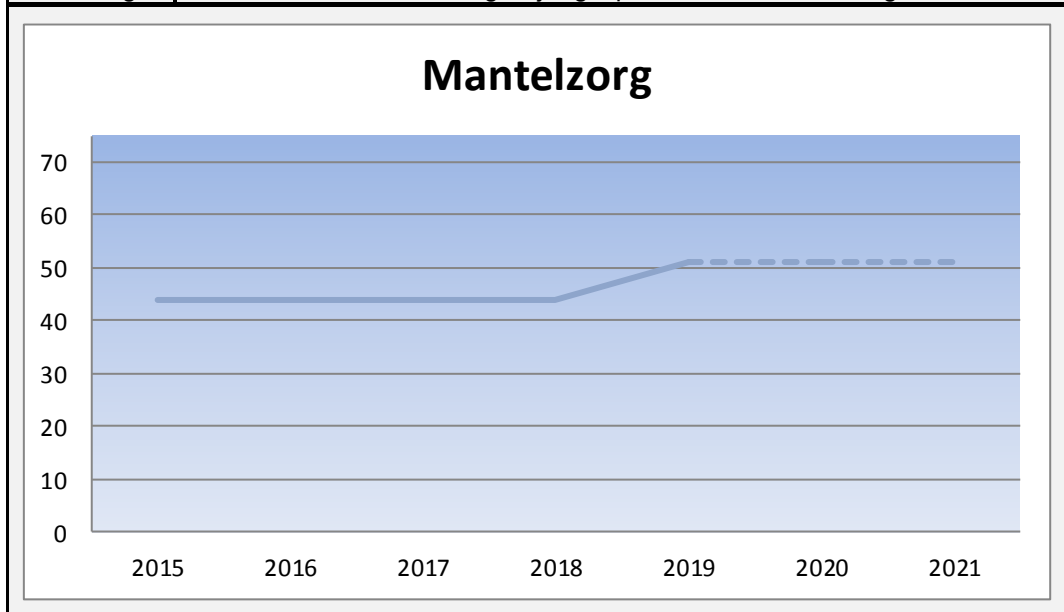

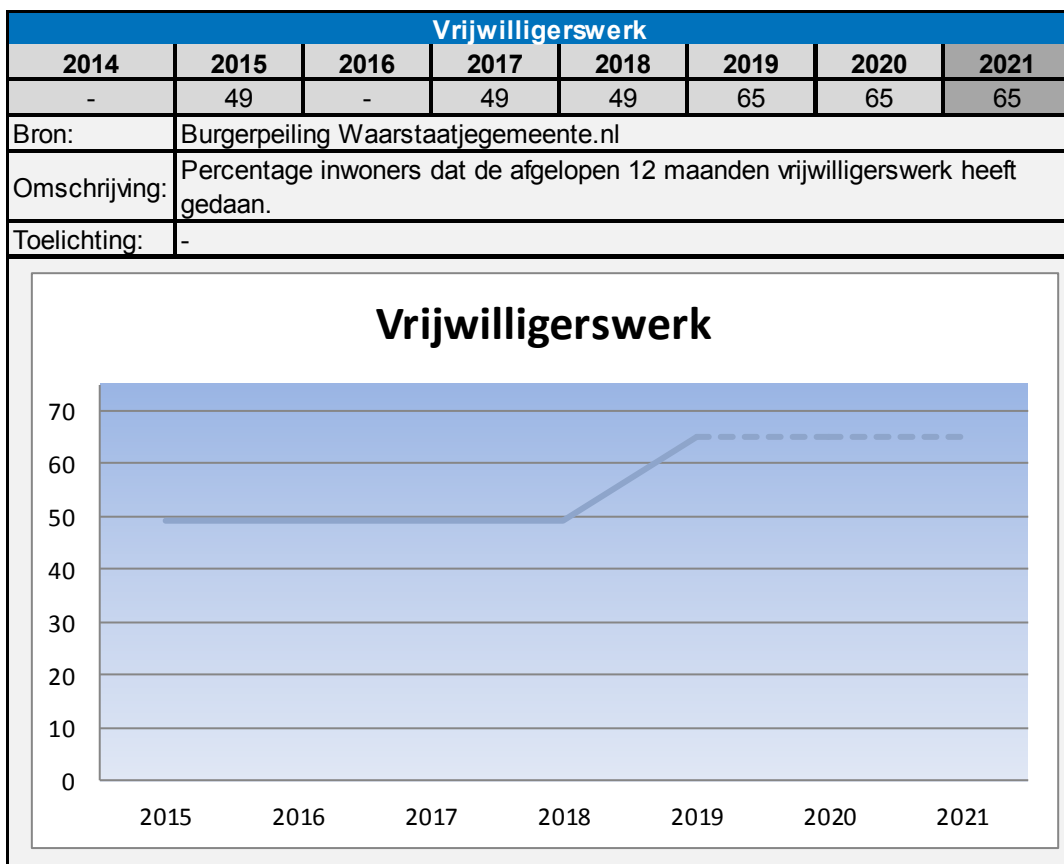
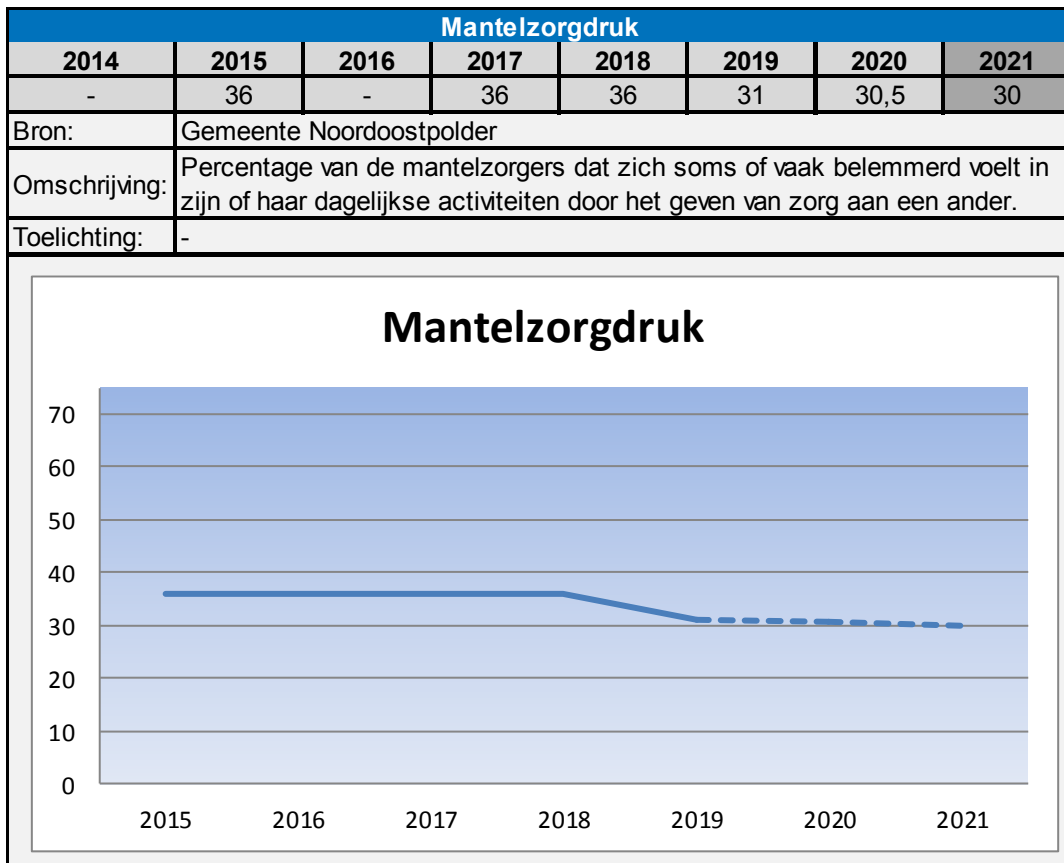

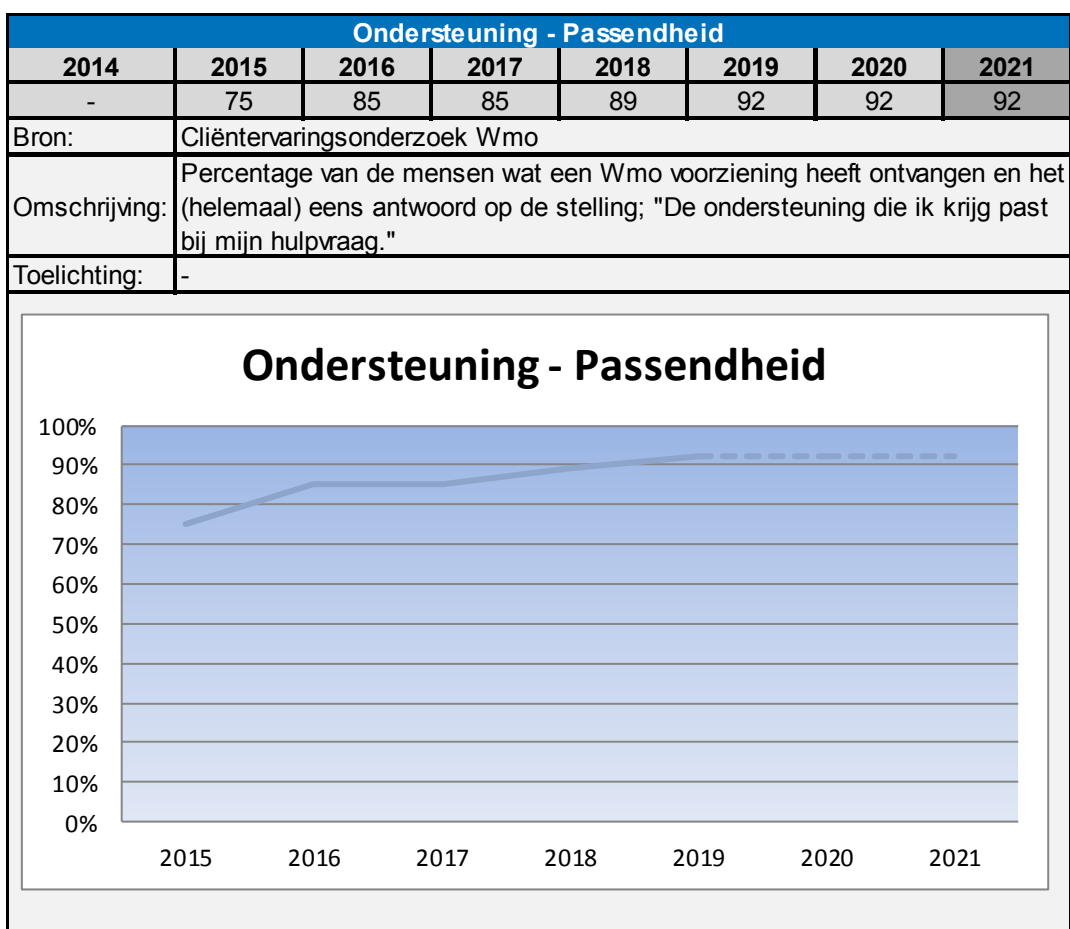
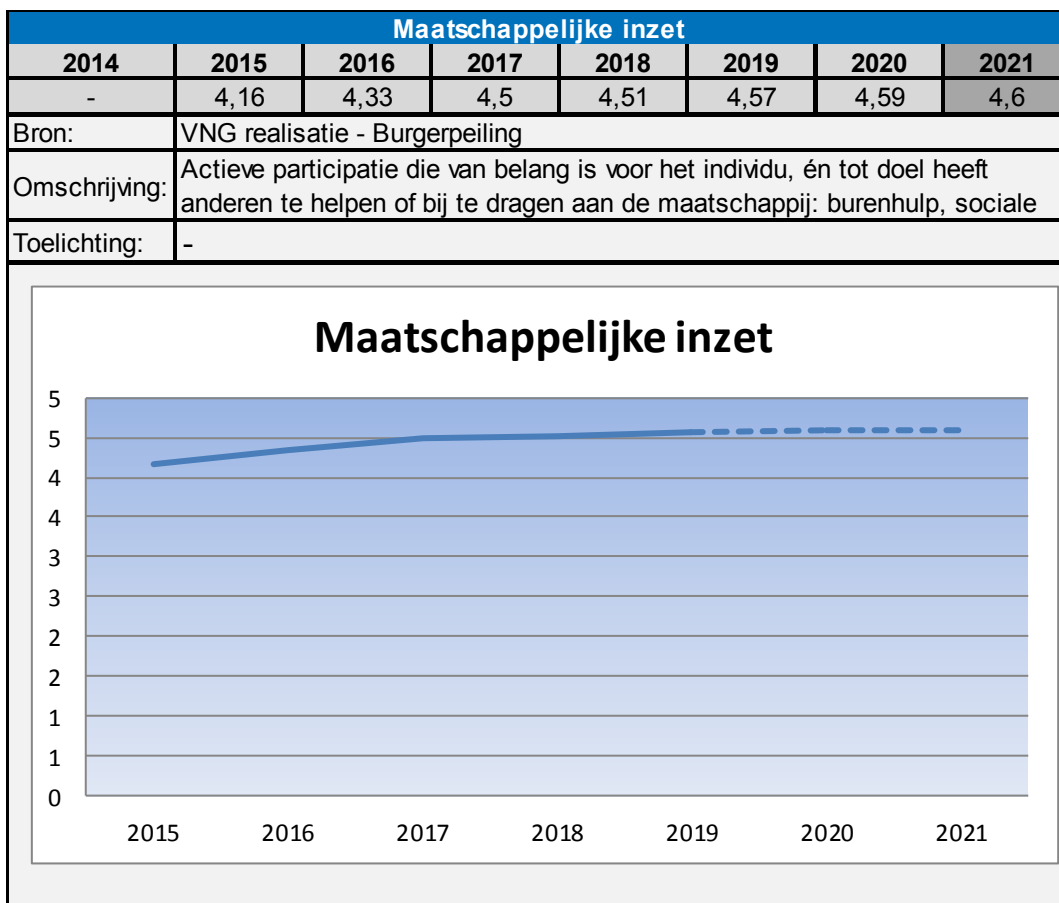
Welzijnsvoorzieningen							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	56	-	56	53	52	53,5	55
Bron:	Burgerpeiling Waarstaatjegemeente.nl						
Omschrijving:	Percentage van de inwoners dat (zeer) tevreden is met welzijnsvoorzieningen						
Toelichting:	-						

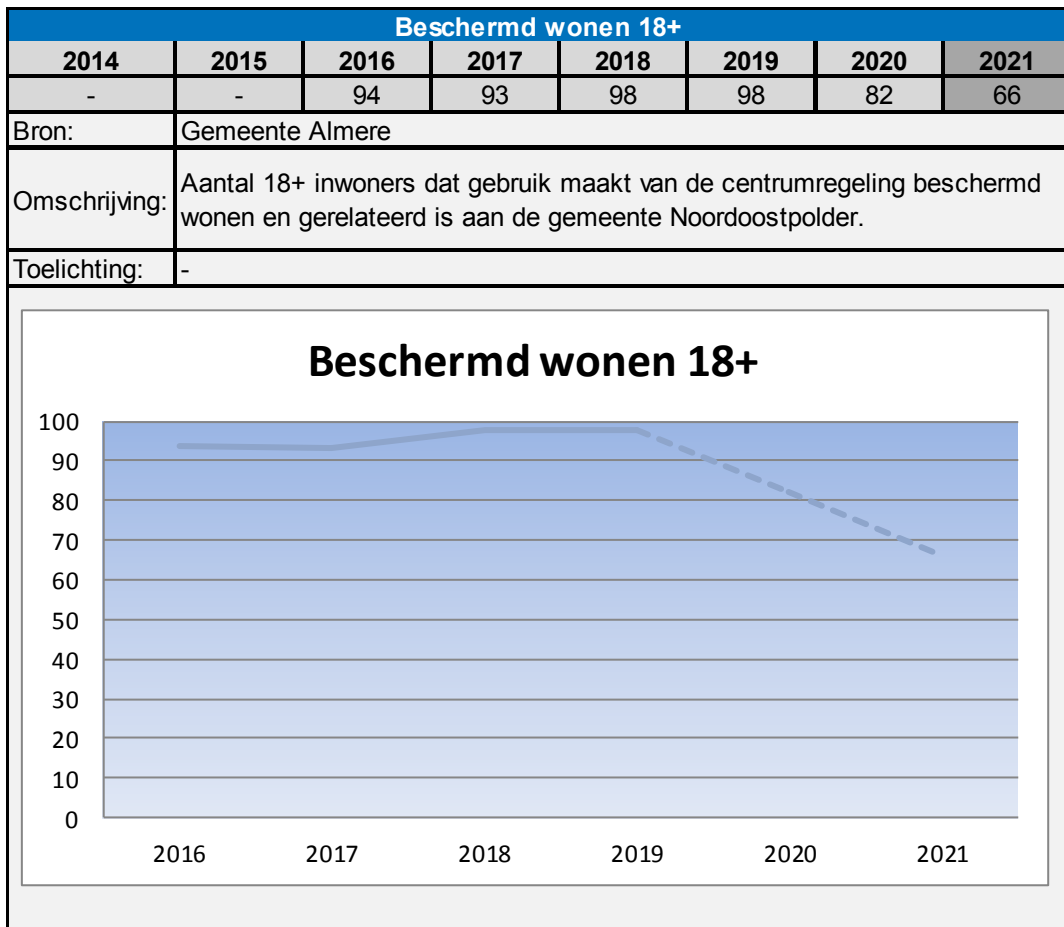
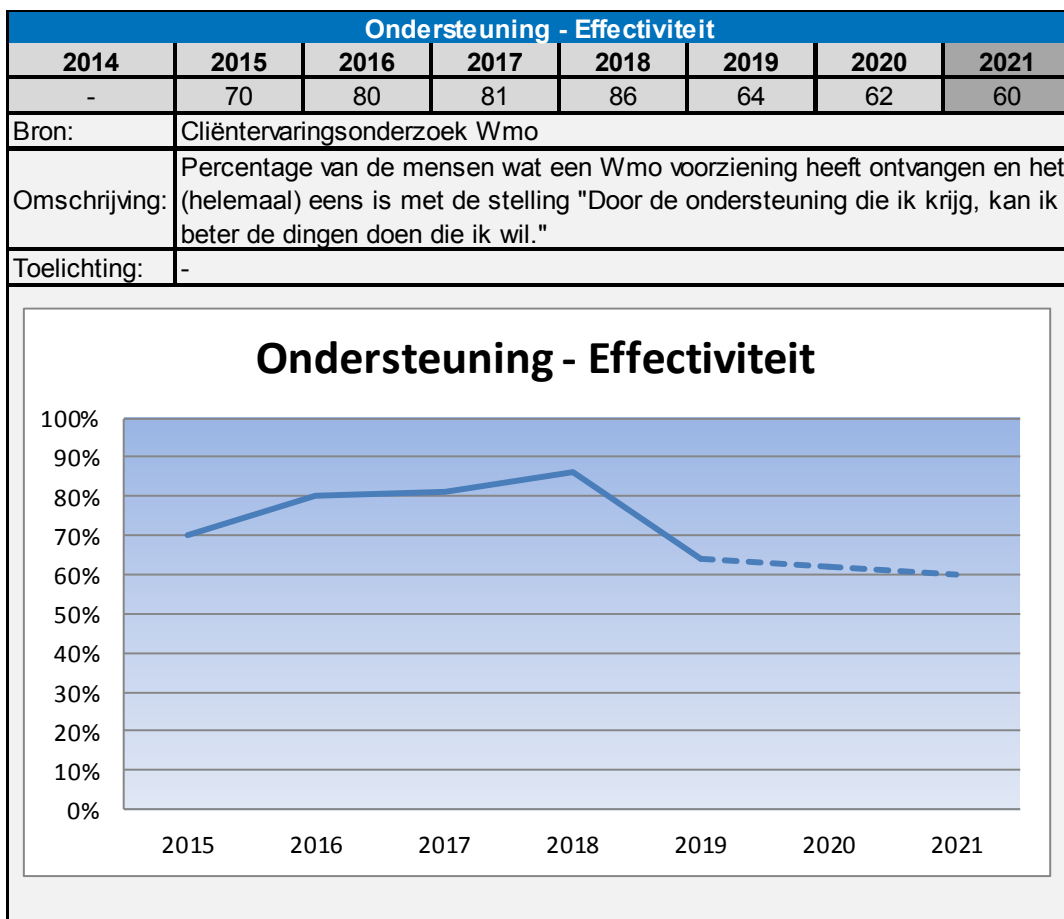

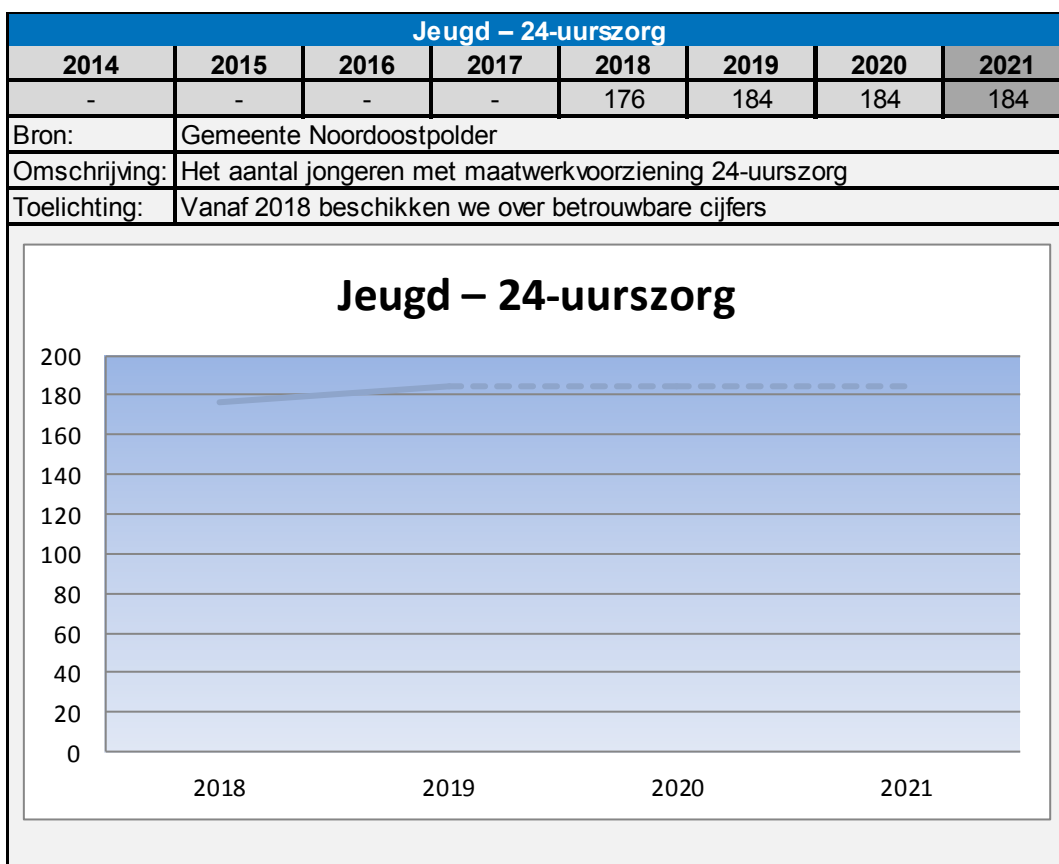
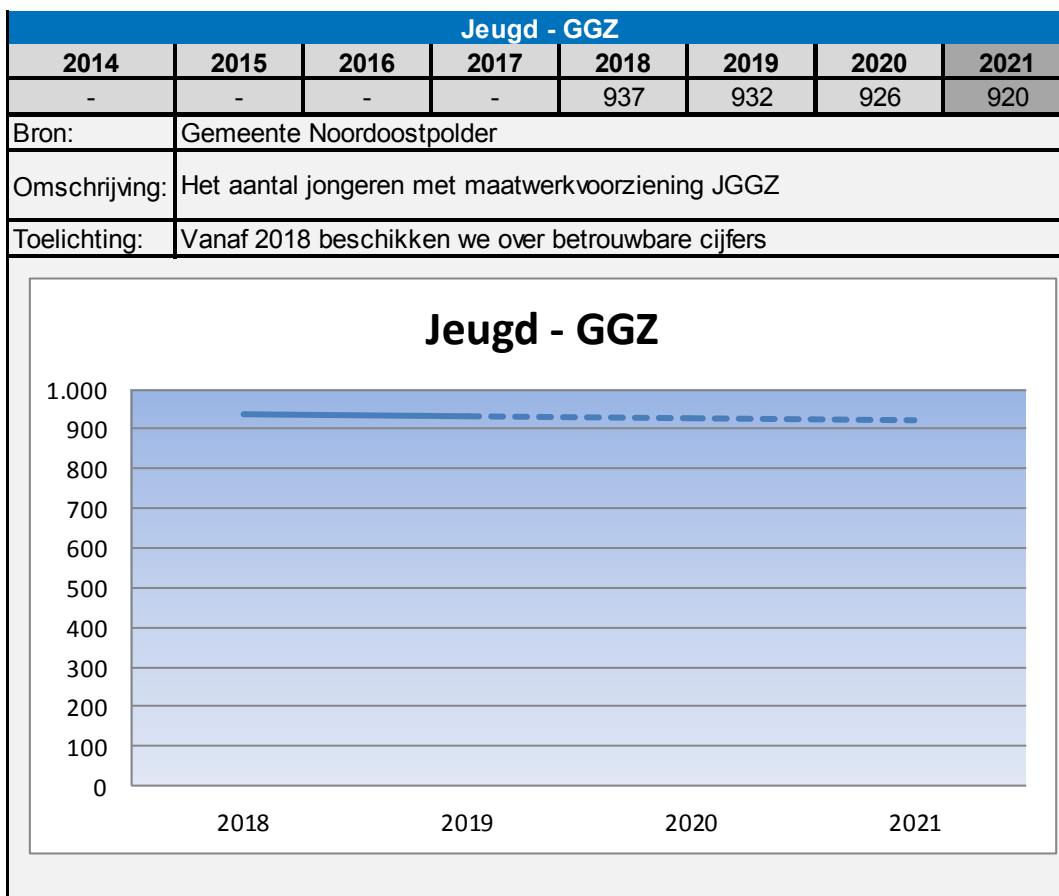
Mantelzorg							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-	44	-	44	44	51	51	51
Bron:	Burgerpeiling Waarstaatjegemeente.nl						
Omschrijving:	Percentage van de inwoners dat de afgelopen 12 maanden mantelzorg heeft verleend.						
Toelichting:	Vanaf 2019 wordt in de vragenlijst gesproken over naastenzorg.						

Wat zijn de lasten?

Lasten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.628	3.897	3.600	3.506	3.293	3.044
6.2	Wijkteams	2.617	2.423	1.631	1.404	1.324	1.324
6.3	Inkomensregelingen	16.348	16.860	15.493	15.445	15.445	15.445
6.4	Begeleide participatie	7.039	7.142	6.952	6.834	6.650	6.623
6.5	Arbeidsparticipatie	3.177	2.885	3.185	3.063	3.077	3.076
6.6	Materiële voorzieningen	1.323	1.306	1.459	1.475	1.491	1.491
6.71	Maatwerk dienstverlening 18+	6.951	7.577	8.205	8.262	8.337	8.299
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	13.345	11.796	13.906	13.853	13.968	13.968
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	169	244	498	310	310	310
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.234	1.135	1.290	1.310	1.331	1.331
7.1	Volksgezondheid	1.732	1.793	1.894	1.843	1.793	1.793
Totale lasten		57.562	57.058	58.112	57.307	57.019	56.706

Wat zijn de baten?

Baten		bedragen x € 1.000					
		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Taakveld		2019	2020	2021	2022	2023	2024
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	44	30	-	-	-	-
6.2	Wijkteams	22	26	-	-	-	-
6.3	Inkomensregelingen	13.856	13.743	12.688	12.688	12.688	12.688
6.5	Arbeidsparticipatie	666	-	557	557	557	557
6.6	Materiële voorzieningen	9	10	9	9	9	9
6.71	Maatwerk dienstverlening 18+	386	307	386	393	399	399
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	731	-	862	500	250	100
Totale baten		15.714	14.116	14.503	14.147	13.904	13.754

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen gaat over de gemeentelijke heffingen, waaronder de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De heffingen hebben een groot aandeel in de inkomsten van onze gemeente. In deze paragraaf leest u:

- de uitgangspunten van het beleid;
- de tarieven;
- de kosten en opbrengsten;
- de kostendekkendheid;
- de kwijtschelding.

Dit zijn de belangrijkste onderwerpen van de gemeentelijke heffingen voor 2021.

Beleid

Kostendekkende tarieven is het uitgangspunt

Alle heffingen waarbij de gebruiker betaalt voor een voorziening/dienst, maken wij kostendekkend. Dat is het uitgangspunt van ons beleid. Het betekent dat de tarieven van de heffing zo hoog zijn dat de kosten ermee betaald kunnen worden.

De OZB tarieven stijgen met +2,9% als gevolg van inflatiecorrectie (+1,9%) plus de opgave vanuit de Perspectiefnota 2021-2024 (+1,0%). Deze aanpassing voeren we door nadat de uitkomsten van de jaarlijkse herwaardering bekend zijn. De overige heffingen stijgen met de inflatiecorrectie van +1,8% met uitzondering van de rioolheffing, deze stijgt niet.

De formele vaststelling van de tarieven voor 2021 vindt plaats door het vaststellen van de belasting- en retributieverordeningen.

Onroerendezaakbelastingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB) zijn belastingen voor woningen, grond of andere onroerende zaken. Eigenaren van woningen, eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen OZB aan de gemeente. De OZB zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen. De OZB is voor de gemeente een algemeen dekkingsmiddel.

Beleid

De OZB-tarieven worden zo berekend dat de totale opbrengst alleen stijgt conform de maatregelen vanuit de perspectiefnota en de inflatiecorrectie. Daarbij wordt rekening met de waardeontwikkeling van de

(niet-)woningen. Dalen de WOZ-waardes, dan stijgen de OZB-tarieven en andersom. Hierdoor is de opbrengst aan OZB stabiel en ook het bedrag dat de belastingplichtige betaalt. Dat is duidelijk voor zowel de gemeente als de belastingbetaler. De totale OZB-opbrengst kan natuurlijk wel stijgen als er nieuwe wijken of bedrijventerreinen worden aangelegd. Het zogeheten areaaluitbreiding. Een uitgebreide toelichting op het beleid OZB vindt u in programma 5.

Tarieven

De huizenprijzen stijgen sinds 2013. Een bestaande woning kost gemiddeld ruim 6% meer dan vorig jaar. Het is de verwachting dat de huizenprijzen in 2020 nog stijgen, maar in 2021 licht gaan dalen.

De hoogte van de onroerendezaakbelasting (OZB) die iemand betaalt, is afhankelijk van de WOZ-waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde is de economische waarde van de onroerende zaak. Deze waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor het belastingjaar 2021 wordt de WOZ-waarde bepaald op waardepeildatum 1 januari 2020.

De volgende groepen betalen OZB:

1. de eigenaren van woningen;
2. de eigenaren van ander onroerend goed (niet-woningen);
3. de gebruikers van ander onroerend goed (niet-woningen).

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Woning eigenaar	0,1533%	0,1507%	0,1464%	0,1405%	0,1362%
Totaal niet-woningen	0,3537%	0,3650%	0,3646%	0,3802%	0,3879%
- Niet-woning eigenaar	0,1974%	0,2037%	0,2035%	0,2122%	0,2165%
- Niet-woning gebruiker	0,1563%	0,1613%	0,1611%	0,1680%	0,1714%

Opbrengsten

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Woning eigenaar	5.614.068	5.859.727	5.859.727	5.859.727	5.859.727
Niet-woning eigenaar	3.565.076	3.697.002	3.697.002	3.697.002	3.697.002
Niet-woning gebruiker	2.433.104	2.554.293	2.554.293	2.554.293	2.554.293
Totaal	11.612.248	12.111.022	12.111.022	12.111.022	12.111.022

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan de gemeente op basis van de Wet milieubeheer een verplichting heeft tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. De gemeente verhaalt de kosten van de activiteiten die worden verricht voor de nakoming van deze wettelijke zorgplicht.

De afvalstoffenheffing is een heffing die inwoners betalen. Uit de opbrengst ervan betaalt de gemeenten alle kosten voor het ophalen, verwerken en afvoeren van huishoudelijk afval.

Beleid

Afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend
Kostendekkende tarieven is ons algemene uitgangspunt voor lokale heffingen. Tegelijk mag de afvalstoffenheffing niet méér dan kostendekkend zijn, volgens wet- en regelgeving.

Tarieven

Bij de afvalstoffenheffing gelden vanaf 2021 gedifferentieerde tarieven (diftar). Huishoudens betalen een vast bedrag per jaar, en een klein variabel bedrag per keer dat zij restafval aanbieden. Wie het afval goed scheidt, houdt minder restafval over en betaalt een lager bedrag aan variabele heffing. Per huishouden zijn de woonlasten hierdoor verschillend. De gedifferentieerd tarieven zijn indicatief. De werkelijk te betalen bedragen zijn afhankelijk van gedrag.

Omschrijving	Vastrecht		Gedifferentieerde tarieven (diftar)			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eenpersoonshuishouden	221,04	243,48	249,86	249,86	249,86	249,86
Meerpersoonshuishouden	260,04	286,44	295,38	295,38	295,38	295,38
Extra container 240 liter	164,16	180,72				
Extra container 140 liter	95,88	105,60				

Kostendekkendheid

Afvalstoffenheffing	Begroting 2021
Lasten taakveld afval	4.483.320
Baten taakveld afval	-711.331
Netto kosten taakveld afval	3.771.989
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Kwijtschelding	300.000
- Overhead	503.614
- Compensabele btw	873.486
- Oninbaarheid	13.000
Totale lasten	5.462.089
Totale baten	5.462.089
Dekkingspercentage	100%

Rioolheffing

Rioolheffing is een heffing om de kosten voor de riolering te dekken. Het gaat om de kosten die de gemeente maakt om het rioleringsstelsel in stand te houden. Alleen gebruikers van percelen die direct- of indirect op het gemeentelijk rioleringsstelsel zijn aangesloten, betalen deze heffing.

Beleid

Rioolheffing is 100% kostendekkend.

Kostendekkende tarieven is ons algemene uitgangspunt voor lokale heffingen. Tegelijk mag de rioolheffing niet méér dan kostendekkend zijn, volgens wet- en regelgeving.

Er is geen verschil tussen woningen, wel tussen andere objecten (niet-woningen).

Voor een woning betaalt iedereen evenveel rioolheffing. Bij andere percelen (niet-woningen) geldt wel een verschil. Daar betaalt een gebruiker meer rioolheffing als hij/zij meer water loost op de gemeentelijke riolering.

Tarieven

De tarieven voor de rioolheffing zijn kostendekkend. Daarom kunnen de tarieven van 2021 gelijk blijven aan die van 2020. Net als de voorgaande jaren. De tabel hieronder laat de ontwikkeling zien. De tarieven van de afgelopen jaren staan erin én de verwachte tarieven voor de komende jaren. Bij de verwachting voor de komende jaren is uitgegaan van 16.600 woningaansluitingen en 1.524 niet-woning-aansluitingen.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eén- en meerpersoonshuishouden	174,00	174,00	174,00	174,00	174,00	174,00

Kostendekkendheid

Rioolheffing	Begroting 2021
Lasten taakveld riolering	2.178.800
Baten taakveld riolering	(25.600)
Netto kosten taakveld riolering	2.153.200
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
- Kwijtschelding	215.000
- Overhead	267.002
- Compensabele BTW	408.855
- Straatvegen (25%)	135.321
Totale lasten	3.179.378
Totale baten	3.179.378
Dekkingspercentage	100%

Overige heffingen

De tarieven overige heffingen stijgen met 1,8% inflatiecorrectie. Voor leges reisdocumenten en rijbewijzen geldt een wettelijk maximum.

Omschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Leges burgerdiensten	630.182	455.350	466.200
Omgevingsvergunning	2.208.546	1.313.935	1.337.265
Overige leges	142.221	149.880	133.216
Liggeld woonschepen	911	1.135	1.155
Begraafrechten	529.494	577.163	530.175
Marktgelden	28.075	28.235	27.000
Toeristenbelasting	456.302	400.000	400.000
<i>Dekkingspercentages:</i>			
- Leges burgerdiensten		51%	43%
- Omgevingsvergunning		96%	93%
- Begraafrechten		92%	91%
- Marktgelden		31%	29%

Lokale lastendruk

Voor de meeste huishoudens zal de lastendruk licht toenemen.

Al gevolg van kostendekkende tarieven stijgt de afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens met +3,1%. Voor eenpersoonshuishoudens daalt het tarief en daarmee de belastingdruk.

Voor huishoudens met een eigen woning komt de stijging van de OZB daarbij. De toename van de OZB komt door de stijging van de tarieven met 2,9% en de ontwikkeling van de WOZ-waarden. Indien de WOZ-waarde van een woning meer stijgt dan gemiddeld, neemt de belastingdruk meer toe. Per object kan dit verschillen. Bij een geringe waardestijging zal er - in plaats van een toename van de belastingdruk – zelfs sprake zijn van een afname van de belastingdruk.

De onderstaande voorbeelden geven een beeld van de ontwikkeling van de lokale lastendruk in Noordoostpolder over een aantal jaren

Voorbeeld 1:

Hierbij wordt uitgegaan van een meerpersoonshuishouden dat een eigen woning bezit.

Belastingsoort	2018	2019	2020	2021
OZB	259,20	264,98	271,17	277,00
Afvalstoffenheffing	255,24	260,04	286,44	295,38
Rioolheffing	174,00	174,00	174,00	174,00
Totaal	688,44	699,02	731,61	746,38
Stijgingspercentage t.o.v. voorgaand jaar	-3,54%	1,54%	4,66%	2,02%

Voorbeeld 2:

Hierbij wordt uitgegaan van een éénpersoonshuishouden, die een huurwoning heeft.

Belastingsoort	2018	2019	2020	2021
Afvalstoffenheffing	216,98	221,04	243,48	249,86
Rioolheffing	174,00	174,00	174,00	174,00
Totaal	390,98	395,04	417,48	423,86
Stijgingspercentage t.o.v. voorgaand jaar	-6,48%	1,04%	5,68%	1,53%

Tarieven en COELO ranglijst omliggende gemeenten in de jaarrekening

In deze begroting staat geen vergelijking van de tarieven met de omliggende gemeenten. Dat kan nog niet omdat de tarieven van de andere gemeenten nog niet zijn vastgesteld door hun gemeenteraden. Daarom komen die in de jaarrekening. Daarin staat dan een overzicht met de tarieven in omliggende gemeenten, met daarbij het rangnummer toegekend door de COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheid).

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten kunnen bij de kwijtschelding van gemeentelijke belastingschulden maximaal 100% van de bijstandsnorm als kosten van bestaan in aanmerking nemen. Bij het verlenen van kwijtschelding is de gemeente gebonden aan de beleidsregels uit de "Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990". De gemeente Noordoostpolder verleent kwijtschelding voor de volgende heffingen:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing particulieren, en
- Onroerendezaakbelastingen.

Voor het belastingjaar 2021 doen zich geen noemenswaardige wijzigingen voor in het kwijtscheldingsbeleid. Het aantal kwijtscheldingsverzoeken is in de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleken.

Het aantal verzoeken om kwijtschelding wordt geschat op 1.400.

Niet alle verzoeken worden toegewezen. De inschatting is dat ongeveer een kleine 200 verzoeken worden afgewezen. Het verloop van de lasten van kwijtscheldingen over de afgelopen jaren ziet er als volgt uit:

Soort heffing	2018	2019	2020	2021
Afvalstoffenheffing	307.461	308.500	300.000	300.000
Rioolheffing	238.001	235.000	215.000	215.000
OZB	4.953	9.000	5.000	5.000
Totaal	550.415	552.500	520.000	520.000

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf staat hoe wij onze (financiële) risico's op kunnen vangen. Hier staan de risico's die wij lopen en welke middelen we hebben om die risico's op te vangen als dat nodig is. Dat laatste heet de weerstandscapaciteit. Door de risico's te vergelijken met de weerstandscapaciteit kunnen we zien in welke mate we de risico's op kunnen vangen. Dat is ons weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is.

Beleid

In 2013 is de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement herzien. In die nota staat welke instrumenten wij inzetten om (financiële) risico's op te vangen. Het is ons eigen beleid. In de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement staan de belangrijkste risico's. Meer uitleg over de doelen en definities staan in de nota zelf.

Inventarisatie risico's

1. Bouwgrondexploitatie

Het exploiteren van grond is risicovol. Het gaat vaak om langlopende exploitaties, waarbij schattingen gedaan worden. Bijvoorbeeld over marktontwikkelingen, ontwikkelsnelheid, kosten en opbrengsten. Op macro-economische ontwikkelingen, zoals de conjunctuur en rentestand hebben wij als gemeente geen invloed. Maar we kunnen deze ontwikkelingen wel signaleren en er goed op anticiperen. Daarom nemen wij de volgende maatregelen om de risico's te beheersen:

- Wij treffen verliesvoorzieningen als wij een tekort op grondexploitaties prognosticeren direct ter grootte van dit volledige verlies.
- Wij voeren een risicowaardering uit bij actieve grondexploitaties. Dat doen wij met een Monte Carlo-analyse.
- Wij stellen projectspecifieke risicomatrixen op bij de grote projecten.
- Wij voeren een risicowaardering uit bij strategische gronden (MVA).

Volgens het stoplichtenmodel in het meerjarenperspectief grondexploitaties 2020 hebben de volgende grondexploitaties het grootste risicoprofiel:

- Complex 38 (De Munt II fase 1)
- Complex 50 (Centrumplan Emmeloord)
- Complex 76 (Herontwikkellocaties Nagele)
- Complex 82 (Wellerwaard).

2. Sociaal Domein

a. Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wmo is een zogenaamde open einderegeling. Dat betekent dat inwoners er altijd een beroep op kunnen doen. Ook als het hiervoor bestemde budget op is. We zien dat door de invoering van het abonnementstarief de vraag naar (huishoudelijke) ondersteuning en woonvoorzieningen sterk is toegenomen. Het is goed mogelijk dat deze versterkte groei langer aanhoudt. Daarnaast neemt het aantal ouderen in onze gemeente toe.

Overschotten regionale Wmo middelen

In 2020 is sprake van een begroot overschot op de middelen die worden ingezet voor de regionale Wmo-taken. Ook de komende jaren is het de verwachting dat er sprake zal zijn van een overschot op deze regionale middelen. Het is echter onzeker hoe groot dit overschot zal zijn en welk deel hiervan met de regiegemeenten verrekend zal worden.

b. Jeugdhulp

Jeugdhulp blijft een belangrijk aandachtspunt binnen de begroting van het Sociaal Domein. Voor de begroting 2021-2024 is voor de meeste onderdelen de huidige vraag naar ondersteuning als basis gehanteerd. Het beleidsplan Jeugd is geactualiseerd. Beheersmaatregelen en monitoring zijn toegevoegd aan het plan. Ook Jeugdhulp is een open einderegeling.

Toename zorgvraag bij jeugd

Het eerst te noemen risico daarbij is dat er sprake kan zijn van een toename in vraag naar ondersteuning. Het aanbod van ondersteuning wordt steeds breder en bekender. Dit zorgt er voor dat mogelijk steeds meer mensen een beroep doen op ondersteuning. Deze ontwikkeling kan leiden voor extra kosten. Scherpe monitoring van de behaalde resultaten van de ingezette ondersteuning en hiervan leren is dan ook een belangrijk aandachtspunt.

Residentiële jeugdzorg

Er is 1 contractpartner die voor een vaste prijs alle zorg met verblijf verzorgt. In het contract is opgenomen dat bij grote afwijkingen van het contract als geheel, ten opzichte van de uitgangspunten bij aanbesteding, partijen in overleg gaan. Wanneer dat overleg leidt tot hogere lasten, zullen die over de gemeenten verdeeld worden.

c. Participatie

We gaan op dit moment een economisch onzekere tijd tegemoet. Ook in Noordoostpolder zien we dit terug. Hoe de werkelijke ontwikkeling zal zijn, laat zich nu nog niet voorspellen.

Ter dekking van de uitgaven aan bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidie ontvangt Noordoostpolder een specifieke uitkering van het Rijk (BUIG). De hoogte van deze uitkering wordt op basis van een objectief verdeelmodel bepaald. In de berekening wordt onder andere rekening gehouden met gezinskenmerken die een verhoogde kans op bijstand geven.

Omdat er sprake is van een berekening wijkt de werkelijkheid altijd af. Dit kan zowel positief als negatief zijn. In de begroting gaan wij uit dat de te ontvangen uitkering gelijk is aan de door ons verwachte lasten. Het gaat om een open einde regeling, waarbij de onzekerheid is, hoe snel het model anticipeert en het Rijk het macrobudget corrigeert voor de werkelijke economische ontwikkeling.

d. Minimabeleid

Het budget voor 2021 is naast de decentralisatie uitkeringen "Armoedebestrijding Kinderen" en "Schulden en armoede" gebaseerd op het huidige gebruik. En omdat ook de minimaregelingen zogenaamde open einderegelingen zijn, bestaat ook hier het risico dat de vraag naar ondersteuning toeneemt dan wel afneemt. Vanwege de economische ontwikkelingen bestaat de kans dat het budget voor minimabeleid wordt overschreden.

e. Wsw

Wij betalen als gemeente de kosten van de sociale werkvoorziening. Daarvoor ontvangen we een vergoeding van het Rijk. Wij lopen daarmee twee risico's. Ten eerste daalt de vergoeding die wij van het Rijk ontvangen. Daarnaast daalt het totale budget omdat er minder Wsw medewerkers zijn. Als de lokale daling achterblijft bij de geprognosticeerde landelijke daling, dan kan het tekort groter worden. In tegenstelling tot voorgaande jaren loopt de afbouw van de Wsw nu nagenoeg gelijk aan de

verwachtingen uit het SEO rapport van 2014. In de meerjarenraming van de GR wordt rekening gehouden met een tekort dat tot 2022 kan oplopen tot € 1.000.000 structureel.

f. Veranderingen BBZ

Per 1 januari 2020 is het Besluit bijstandverlening 2004 (Bbz) gewijzigd. Hoewel het Ministerie nadrukkelijk heeft aangegeven dat de wijzigingen budgettair neutraal zijn uitgewerkt, is er wel sprake van een vergrote verantwoordelijkheid voor de gemeente. Het Rijk vergoed netto 25% van de kapitaalverstrekking, het overige deel is aan gemeenten om te verhalen op de zelfstandigen. Juist debiteurenbeheer en inschatting van levensvatbaarheid is van groter belang.

g. Nieuw verdeelmodel BWMOBG

Vanaf 2022 wordt beschermd wonen anders georganiseerd. Voorheen lagen die taken bij de centrumgemeente. Vanaf 2022 komt die taak geleidelijk bij alle gemeenten terecht, en dus ook bij Noordoostpolder. Voor die nieuwe taken krijgt de gemeente geld van het Rijk. Daarvoor is het nieuwe 'objectieve verdeelmodel BWMOBG' gemaakt. Er is nog veel onduidelijkheid over de uitkomsten daarvan voor onze gemeente.

Voor de jaren 2021-2024 zijn de jaarlijkse bedragen voor Beschermd Wonen opgenomen binnen de ramingen van programma 6. Dit vormt een substantieel, jaarlijks in omvang afnemend risico.

3. Exploitatie ziekenhuis

Op 6 mei 2019 heeft de gemeenteraad de aankoop van de locatie en de opstallen van het voormalig dokter Jansencentrum bekrachtigd en is de vastgoedexploitatie (VEX) vastgesteld. In vastgoedexploitatie is / wordt een zo nauwkeurig mogelijke verwachting gemaakt van kosten en opbrengsten. De vastgoedexploitatie wordt jaarlijks herzien. De herziening van 28 april 2020 geeft inzicht in de ontwikkelingen in 2019 en wat de verwachtingen voor 2020 en 2021 en mogelijk 2022 (dit is afhankelijk van - de snelheid van - de ontwikkeling van het gezondheidsplein).

Het is de verwachting dat in 2020, 2021 en mogelijk 2022 de totale huuropbrengsten inclusief vergoeding servicekosten lager zijn dan de verwachte uitgaven ten tijde van de vastgestelde VEX in mei 2019. Dit komt vooral door hogere lasten voor (inhuur van) personeel, energie en facilitaire diensten.

Daarnaast is in de vastgoedexploitatie, die de raad heeft vastgesteld, uitgegaan van BTW belaste verhuur. Er blijkt nu geen/nauwelijks sprake te zijn van BTW belaste verhuur, waardoor de BTW voor de gemeente kostprijsverhogend werkt. Dit heeft een kostenverhogend effect op bijna alle kostensoorten in de VEX van het dokter Jansencentrum.

Het beheren, verhuren en gebruiken van vastgoed brengt een aantal risico's met zich mee. Belangrijkste risico's van de VEX van het dokter Jansencentrum zijn de duur van de exploitatie, het verloop van huurinkomsten en (vertrek van) huurders, de onderhouds- en beheerkosten, de energiekosten en de inzet van medewerkers. Om tussentijds inzicht te hebben in eventuele mee- of tegenvallers wordt de exploitatie continu gemonitord.

4. HVC

Wij zijn als gemeente aandeelhouder van het afvalverwerkingsbedrijf HVC. En wij staan ook garant voor dit bedrijf. Dit betekent dat wij het risico lopen dat wij verliezen van HVC aan moeten vullen. Elke aandeelhouder was voorheen hoofdelijk aansprakelijk voor alle gegarandeerde leningen van HVC. Sinds 2017 is de hoofdelijke aansprakelijkheid aangepast naar rato van het aantal aandelen van aandeelhouders. Deze aanpassing heeft geen invloed op de garantstellingsprovisie. De afgelopen jaren was de uitgekeerde garantstellingsprovisie altijd positief.

Het financiële resultaat van HVC is nu positief. In de recente jaarcijfers over 2019 kwam het resultaat uit op € 10,1 miljoen positief en de verwachtingen voor komende jaren zijn positief. Maar dit is geen garantie voor blijvende goede resultaten. Want door betere afvalscheiding zal HVC, in de toekomst, minder huishoudelijk restafval van haar aandeelhouders krijgen.

Op de AvA van december 2017 hebben de Aandeelhouders van HVC besloten dat HVC zich gaat ontwikkelen als een "van Gas Los" partner voor aandeelhoudende gemeenten en dat dit een kerntaak van HVC is. De kerntaken van HVC zijn dus verder uitgebreid. Dit zorgt voor meer spreiding van de

risico's van HVC. Noordoostpolder volgt constructief kritisch het uitbreiden van de kerntaken van HVC en heeft dit op de verschillende AvA's van HVC kenbaar gemaakt.

De neergaande lijn van de kosten voor het afvoeren en verwerken van afval, laat een kentering zien. Verschillende afvalstromen met waarde leveren veel minder op terwijl de afvalstromen die ons geld kosten duurder worden om te verwerken.

De kosten van het verbranden van ons restafval nemen al jaren substantieel toe door invoering en verhoging van de verbrandingsbelasting. Verder blijft afvalscheiding achter bij de verwachtingen. Hierdoor kost het verbranden van restafval meer geld.

Onze milieustraat wordt steeds meer bezocht door onze bewoners. Zij komen bovendien steeds meer afval brengen. Dit brengt hogere kosten met zich mee. We hebben regelmatig te maken met externe factoren die niet te beïnvloeden zijn maar wel een effect hebben op de afvalbegroting. Veel gemeenten hebben te maken met deze externe factoren.

De verwachting is dat geïnvesteerd moet worden in een efficiënt en effectief afvalinzamelings- en verwerkingsbeleid om kostenstijging hiervan binnen redelijke marges te houden.

5. Garantstellingen

De gemeente Noordoostpolder heeft een aantal garantstellingen ingenomen. De garantstellingen hebben betrekking op leningen afgegeven voor de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (ultimo 2019 € 17.500). Garantstellingen worden alleen verstrekt wanneer deze het publieke belang dienen en wanneer het past binnen het gemeentelijk beleid.

6. Tertiaire achtervang

De gemeente staat garant voor leningen van de woningcorporaties. Woningcorporaties kunnen door deze garantstelling geld lenen tegen een lagere rente. De gemeente vervult een tertiaire achtervangfunctie. Dit betekent dat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) eerst aansprakelijk wordt gesteld. Voor zo ver het WSW niet kan bijdragen, zal de gemeente tezamen met het Rijk en overige Nederlandse gemeenten verplicht zijn om een renteloze lening te verstrekken aan het WSW. Daarom heet onze garantstelling een tertiaire (= 3e) garantstelling. Wij staan nu garant voor in totaal € 91,5 miljoen.

7. Omgevingswet

De impact van de Omgevingswet is fors. Het raakt het bestuur, de hele ambtelijke organisatie én uiteindelijk ook de samenleving. Daarom bereiden we ons, net zo als alle andere overheden, al geruime tijd voor op de invoering van de Omgevingswet. Vanuit de raad is er een speciale werkgroep in het leven geroepen die zich richt op de Omgevingswet. De implementatie wordt in de organisatie programmatisch opgepakt en verloopt via drie hoofdpijlers:

1. Instrumentarium op orde.
2. Bedrijfsvoering (inclusief digitalisering) op orde.
3. Cultuur (houding en gedrag) op orde.

De Omgevingswet biedt zowel procedureel als inhoudelijk ruimte voor lokale afwegingsruimte. In samenspraak met stakeholders uit de samenleving, de ambtelijke organisatie en een werkgroep uit de raad zijn "leidende principes" ontwikkeld. Deze dienen als inspiratiebron voor de wijze waarop wij invulling willen geven aan de Omgevingswet. Er is een programmaplan opgesteld om hieraan nader invulling te geven.

Invoering van de Omgevingswet

De Omgevingswet gaat naar verwachting in per 1 januari 2022. De Omgevingswet vraagt een andere manier van werken: nog integraler, meer afwegingsruimte voor bestuur en flexibiliteit in de aanpak (maatwerk), versnellen en vergemakkelijken besluitvorming. Een belangrijk onderdeel is dat elke gemeente een omgevingsvisie en een omgevingsplan moet hebben. Deze vervangen de huidige structuurvisie, bestemmingsplannen en andere gemeentelijke regelgeving voor de fysieke leefomgeving.

Er doet zich een aantal risico's voor:

1. De regie ligt bij het ministerie. De invoering van de wet is al meerdere keren uitgesteld hetgeen de geloofwaardigheid en het besef van urgentie kan aantasten;
2. Het D.S.O. (digitaal stelsel Omgevingswet) wordt ontwikkeld vanuit het Rijk. Ook hier zijn we afhankelijk van beschikbaarheid en kwaliteit;
3. De veranderpotentie van de organisatie en de medewerkers. Hieraan zal zowel vanuit het programma “Noordoostpolder de Ruimte” als de organisatie zelf veel aandacht worden besteed;
4. Draagvlak bij bestuur en samenleving. Ook dit is een speerpunt in het kader van het programma en de organisatie. Zowel voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet zelf als de pilots die in dat verband worden uitgevoerd;
5. In de periode kort voor de invoering is naar verwachting (veel) tijdelijk personeel nodig om de reguliere werkzaamheden te kunnen uitvoeren in een periode van intensieve voorbereiding en scholing van de zittende medewerkers. Omdat dit ook voor andere gemeenten geldt, kan zich hier een knelpunt voor doen. We zullen hier tijdig op moeten inspelen.
6. De Koepels (Rijk, IPO, UVW en VNG) zijn overeen gekomen dat elke overheid de eigen kosten voor rekening neemt. De verwachting is dat de kosten voor zowel de invoering als exploitatie aanzienlijk zullen zijn. In samenspraak met andere gemeenten en op basis van een financieel model dat door VNG is ontwikkeld zal hieraan nader invulling worden gegeven. In de Perspectiefnota 2021-2024 zal meer duidelijkheid worden gegeven over zowel de structurele als incidentele lasten die de invoering van de Omgevingswet met zich mee brengt.

8. Herijking gemeentefonds

De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds is uitgesteld met één jaar naar 2022. De reden hiervan is dat er aanvullend onderzoek nodig blijkt te zijn voor het 'klassieke' deel van het gemeentefonds en voor het sociaal domein is een nadere analyse van de afwijkingen gewenst. Inmiddels zijn de onderzoeken om te komen tot een nieuwe verdeling van het gemeentefonds afgerond. Op basis van de onderzoeksuitkomsten en het bestuurlijk gesprek zullen de beheerders van het gemeentefonds naar verwachting in het najaar van 2020 een voorstel voor de nieuwe verdeling te consultatie voorleggen aan de VNG en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Op dat moment worden ook de onderzoeksrapporten openbaar gemaakt. Na weging van de adviezen van de VNG en ROB zullen de fondsbeheerders de Tweede Kamer informeren over het definitieve verdeelvoorstel. Dit vindt naar verwachting plaats in december van 2020. Uit eerdere, voorlopige berekeningen is het risico € 2,2 miljoen. De invoering van de nieuwe verdeling gaat gepaard met een ingroeipad van een x-aantal jaren.

9. Krapte arbeidsmarkt

Het is moeilijk om gedurende een krappe arbeidsmarkt vacatures in te vullen. Er is een grote kans dat wij daar ook tegen aan lopen in 2021. Daardoor zullen er mogelijk extra kosten zijn voor het inhuren van personeel. De verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt voorlopig aan zal houden.

10. Grond, weg en wateronderhoud

De kosten in de grond, weg- en waterbouw (GWW) blijven stijgen. Dit is al enige tijd gaande en de indexatie kon nog opgevangen worden, vooral door de kortingen die gegeven worden in contracten. De verwachting is dat bij langdurige contracten budgetten voldoende zijn, maar er is wel sprake van een risico op verhoogde prijzen.

De markt voor het thermisch reinigen van teerhoudend asfalt is nog niet op het oude niveau. De landelijke verwerkingscapaciteit is niet toereikend voor de aanvoer van teerhoudend materiaal en alle depots liggen vol. Met het vaststellen van onderhoudsmaatregelen wordt getracht hier rekening mee te houden.

Echter zien we dat in het bijzonder de wegen in het buitengebied verouderd zijn. De asfaltconstructies gaan richting het einde van hun levensduur. Dit feit samen met de droge/hete zomers in combinatie met zettingen in het gebied zorgen voor een versnelde achteruitgang. Daardoor moeten we steeds “dieper” om schades te herstellen (daar waar de teerhoudend lagen zitten)

In het uitvoeringsplan onderhoud wegen worden de onderhoudsmaatregelen bijgesteld op basis van de afgesproken verlaging van de budgetten voor onderhoud. Echter zien we wel dat tijdens de daadwerkelijke uitvoering de niet direct zichtbare schades naar boven komen. De nieuw op te stellen visie met betrekking tot de vervangingsopgave icm het nieuwe GVVP moet kaders gaan bieden over hier mee om te gaan. De opgelegde bezuinigingen worden verwerkt in het volgende op te stellen uitvoeringsplan. In dit plan is naar alle waarschijnlijkheid het uitgangspunt om alleen de noodzakelijke schades met betrekking tot de veiligheid van het verkeer aan te pakken.

11. Coronavirus (Covid-19)

De Coronapandemie, die wereldwijd inmiddels is vergezeld door negatieve economische effecten, brengt risico's en onzekerheden met zich mee. De vraag is echter hoe hoog de lasten voor gemeenten daadwerkelijk zullen uitvallen. We hebben een zo goed mogelijke schatting gemaakt, maar de uitkomst daarvan is afhankelijk van veel onzekere factoren.

12. Invoering recycle-tarief afval

In 2021 wordt het Recycle-tarief afval ingevoerd. De risico's en effecten die te verwachten zijn bij de invoering van het recycle-tarief zijn:

- *Prijsonwikkeling grondstoffen (marktrisico)*
De inzameling van grondstoffen levert de gemeente inkomsten op, die de hoogte van de afvalstoffenheffing dempen. Deze inkomsten staan echter al een aantal jaren onder druk en zijn op dit moment historisch laag.
- *Kosten voor afvalverbranding (marktrisico)*
- *Bedrijfsvoering HVC (marktrisico)*
Mocht HVC in financieel zwaar weer komen dan kan men een beroep doen op de garantstelling van de aandeelhouders én komt de afvalinzameling in gevaar.
- *Effect op de dienstverlening (gedragrisico)*
- *Inwoners scheiden minder dan gedacht (gedragrisico)*
- *Inwoners gebruiken grondstofcontainers voor restafval (gedragrisico)*
- *De hoeveelheid zwerfafval neemt toe (gedragrisico)*

Weerstandscapaciteit

Risicoprofiel

	Risico	Impact	Kans	Risico	Dekking
1	Bouwgrondexploitatie	€ 1.750.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 875.000	Reserve Grondexploitatie
2a	Wmo	€ 2.500.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 1.250.000	Algemene reserve
2b	Jeugdzorg	€ 2.500.000	Hoog 60% - 80%	€ 1.750.000	Algemene reserve
2c	Participatie	€ 1.000.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 500.000	Algemene reserve
2d	Minimabeleid	€ 30.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 15.000	Algemene reserve
2e	WSW	€ 750.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 375.000	Begroting
2f	Veranderingen BBZ	€ 100.000	Laag 20% - 40%	€ 30.000	Algemene reserve
2g	Beschermd wonen	Onbekend	Hoog 60% - 80%	€ -	Begroting
3a	Exploitatie ziekenhuis	€ 150.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 75.000	Begroting
4	HVC	€ 12.900.000	Laag 20% - 40%	€ 3.870.000	Algemene reserve
5	Garantstellingen	€ 17.500	Hoog 60% - 80%	€ 12.250	Algemene reserve
6	Tertiare achtervang	€ 22.750.000	Laag 20% - 40%	€ 6.825.000	Algemene reserve
8	Omgevingswet	€ 1.200.000	Hoog 60% - 80%	€ 840.000	Algemene reserve
9	Herijking gemeentefonds	€ 700.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 350.000	Begroting
10	Krapte arbeidsmarkt	€ 4.000.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 2.000.000	Algemene reserve
13	Grond, weg- en wateronderhoud	€ 500.000	Gemiddeld 40% - 60%	€ 250.000	Algemene reserve
14	Coronavirus (Covid-19)	€ 2.000.000	Zeer hoog 80% -100%	€ 2.000.000	Reserve beleidsplan
15	Recycle-tarief afval	€ 5.462.000	Laag 20% - 40%	€ 1.638.600	Algemene reserve
	Totaal:			€ 22.655.850	

Weerstandscapaciteit

Confrontatietabel			
+	Algemene Reserve		€ 18.010.746
+	Reserve Grondexploitatie		€ 22.668.799
+	Onvoorzien		€ 100.000
-	Risicomaniestatie*	€ 22.655.850	€ -21.855.850
	Correctie (begroting en voorzieningen)	€ 800.000	
Subtotaal weerstandsvermogen			€ 18.923.695
+	Geoormerkte bestemmingsreserves		€ 53.614.107
+	Stille Reserves (prudente schatting)		€ 10.000.000
Eindtotaal weerstandscapaciteit			€ 82.537.802

Indicatoren

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate de gemeente Noordoostpolder aan haar kortlopende betalingsverplichtingen kan voldoen.

Current ratio

De current ratio wordt bepaald door de vlottende activa te delen door het kort vreemd vermogen. Deze ratio is een graadmeter van de liquiditeit, de (minimum)norm van deze ratio ligt tussen de 1 en 1,5, een hogere ratio vertegenwoordigt een betere liquiditeit.

Quick ratio

De quick ratio wordt bepaald door de vlottende activa minus voorraden te delen door het kort vreemd vermogen. Deze ratio is dus vergelijkbaar met de current ratio, alleen worden de voorraden niet in de berekening betrokken. De norm van deze ratio ligt rond de 1.

Netto werkkapitaal

Het (netto) werkkapitaal geeft het verschil aan tussen de vlottende activa en het kort vreemd vermogen. De uitkomst dient groter te zijn dan 0. Dit is voor Noordoostpolder het geval.

	Rekening	Rekening	Prognose				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Current ratio	2,86	2,82	1,46	1,29	1,07	0,82	0,66
Quick ratio	1,94	1,97	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55
Netto werkkapitaal (x € 1.000)	31.987	33.823	8.634	5.399	1.218	(3.370)	(6.278)

Netto schuldenquote

Dit kengetal geeft de hoogte van de netto schuld van gemeente Noordoostpolder weer als aandeel van de inkomsten. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Hoe hoger het inkomen des te meer schuld een gemeente kan aangaan. De maximumnorm is 1.

	Rekening	Rekening	Prognose				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Netto schuldenquote	-0,07	-0,13	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02
- Minus leningen verstrekt	-0,07	-0,13	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om op lange termijn aan haar betalingsverplichtingen te voldoen. In de private sector is de minimumratio sterk afhankelijk van het type bedrijf en de kwaliteit en de verkoopbaarheid van de vaste activa.

Solvabiliteitsratio I:

Deze ratio geeft weer in hoeverre het in activa geïnvesteerde vermogen door het eigen vermogen kan worden gefinancierd. De (minimum)norm ligt tussen 0,25 en 1. De ratio wordt berekend door het eigen vermogen door het totaal vermogen te delen.

Solvabiliteitsratio II:

Deze ratio geeft weer in welke mate tegenover de schulden dekking in bezittingen bestaat. Een hogere ratio indiceert een hogere buffer. Deze ratio wordt berekend door de totale activa te delen door het vreemd vermogen exclusief voorzieningen.

Debt ratio:

Solvabiliteit kan ook worden gemeten aan de hand van de debt ratio. De debt ratio geeft weer in hoeverre het vermogen is gefinancierd met vreemd vermogen. Als de debt ratio daalt, is de solvabiliteit verbeterd en vice versa. Deze ratio wordt berekend door het vreemd vermogen (exclusief voorzieningen) te delen op het totale vermogen.

	Rekening	Rekening	Prognose				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Solvabiliteit I	0,75	0,74	0,70	0,64	0,67	0,67	0,67
Solvabiliteit II	3,42	5,99	4,63	3,49	3,73	3,69	3,55
Debt ratio	0,16	0,17	0,22	0,29	0,27	0,27	0,28

Grondexploitaties

De voorraden bouwgrond (inclusief bouwgrond in exploitatie en overige voorraden) kunnen als een aandeel van de inkomsten worden uitgedrukt. Dat levert het kengetal de voorraadquote op.

	Rekening	Rekening	Prognose				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Voorraadquote	0,17	0,21	0,13	0,10	0,07	0,04	0,02

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte is te bepalen door de structurele baten te verminderen met de structurele lasten en te delen door de totale baten voor bestemming.

	Prognose			
	2021	2022	2023	2024
Exploitatieruimte	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten wordt verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente.

De belastingcapaciteit kan worden bepaald door de woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar of rekeningsjaar) af te zetten tegen het landelijk gemiddelde in jaar t(-1) uit te drukken in een percentage.

	Rekening	Rekening	Prognose				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woonlasten	709	721	699	753	753	753	753
Landelijk gemiddelde	721	740	776	776	776	776	776
Belastingcapaciteit	95,5%	94,3%	90,1%	97,0%	97,0%	97,0%	97,0%

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf gaat over het onderhoud van wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Dat zijn onderdelen van de openbare ruimte. In economische zin zijn het de 'kapitaalgoederen'. Het zijn goederen die nodig zijn om onze diensten te leveren.

Onderhoud van de openbare ruimte beslaat een flink deel van de begroting. Daarom zijn continuïteit, informatie en keuzes over het onderhoud belangrijk voor de begroting.

In deze paragraaf leest u over de beleidskaders en uitvoeringsplannen voor onderhoud van de openbare ruimte. Met de ontwikkelingen die daarbij spelen in 2021 en het effect daarvan op de begroting.

De gemeente zorgt voor de openbare ruimte. Dit is een proces dat altijd doorgaat, continuïteit en het voorkomen van grote fluctuaties zijn daarom erg belangrijk. De voorzieningen moeten veilig, schoon en bruikbaar blijven. Daarom vraagt het onderhoud van deze kapitaalgoederen steeds geld. Dat is deels regulier budget voor taken die steeds terugkomen, zoals grasmaaien, onkruid verwijderen en onderhoud verhardingen. Maar het is ook vaak éénmalig budget. Dan gaat het om grote investeringen zoals een brug vervangen of een rotonde aanleggen.

Groen en wegen

Groen

Het beleid voor de openbare ruimte staat in het Beleidsplan Openbare Ruimte 2014-2024 versie 2020 (hierna: BOR). In het BOR heeft u gekozen voor de onderhoudsniveaus in de openbare ruimte. Dit zijn onderhoudsniveaus volgens de landelijke normen van de CROW. Het BOR is het kader en er wordt gewerkt conform het uitvoeringsplan Openbare Ruimte, zoals bedoeld in artikel 19 van de Financiële beheersverordening gemeente Noordoostpolder.

Ontwikkelingen 2021

We gaan de groene buitenruimte minder intensief verzorgen. Veiligheid blijft prioriteit nummer 1, maar op het verzorgende onderhoud zoals grasmaaien en onkruidbestrijding doen we een stapje terug. Gelijktijdig zetten we in op het versterken van de biodiversiteit in de buitenruimte.

De afgelopen jaren is er op verschillende manieren ingezet op een kwaliteitsverbetering van de groene buitenruimte met het aanbrengen van meer kleurrijk groen. Dit project is in 2020 geëindigd. Het aangebrachte kleurrijke groen wordt goed onderhouden en heeft een positieve uitstraling op de omgeving.

Ook aan andere vormen van kwaliteit, zoals de technische staat van onderhoud, wordt vervolg gegeven. Dat doen wij door:

- Slechte plantvakken verbeteren. In plantvakken met slechte beplanting, is veel ruimte voor onkruid.
- Jaarlijks krijgen een aantal speelplaatsen een kwaliteitsimpuls.
- Renovatie van Wijkpark de Erven voorbereiden en aanbesteden. Uitvoering is gericht op eind 2021 met een doorloop naar 2022.
- Uitvoering te geven aan het in 2020 geactualiseerde Beleidsplan Openbare Ruimte.

Vervanging van zieke bomen

Door jaarlijkse inspectie wordt in beeld gehouden welke bomen op welk moment een risico vormen voor de veiligheid. In het geval van essentak sterfte wordt tijdig gesnoeid, gekapt en/of vervangen. Op deze wijze zorgen we er voor dat er geen onveilige situaties ontstaan. Zieke bomen in de bossen worden gekapt zodra ze een gevaar voor de omgeving gaan opleveren.

Wegen

Beleidskader:

- Nieuw opgestelde Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan (GVVP).
- Beleidsplan Openbare Ruimte (bijgesteld 2020).

Ontwikkelingen 2021

Begin 2021 wordt een visie voor de vervanging van de wegen en bruggen vastgesteld. In aansluiting op het nieuwe Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP) is in beeld gebracht wat de vervangingsopgave is voor de wegen en bruggen. Dit plan geeft keuzes, prioritering en inzicht in de noodzakelijke toekomstige investeringen hiervoor. We kijken daarbij ook naar nieuwe ontwikkelingen zoals het gebruik van de wegen en bruggen, duurzaamheid, klimaatadaptatie en de toepassingsmogelijkheden van concepten als Smart City.

In het onderhoud van het straatwerk en de wegen in het buitengebied doen we een stap terug. Dit geldt ook voor het onderhoud aan de berm. We blijven prioriteit geven aan veiligheid, maar voor comfort en aanzien zal het onderhoud minder zijn. Voor het verminderen van het onderhoud aan de wegen en berm in het buitengebied is het noodzakelijk om de maximale snelheid terug te brengen naar 60 km/uur.

De wegen en bruggen worden, conform het uitvoeringsplan, op de afgesproken niveaus onderhouden. Wij prioriteren het onderhoud op basis van inspecties en ontwikkelingen. Voor de vervanging van de bruggen wordt jaarlijks een bedrag vanuit de bestemmingsreserve naar een afschrijvingsreserve gebracht. Uit het vast te stellen vervangingsplan wegen en bruggen volgt een reserveringsopgave voor de toekomst.

Begroting 2021

De beschikbare budgetten zijn voldoende voor de afgesproken onderhoudsniveaus. Kanttekening daarbij zijn de opgelegde bezuinigingen op onderdelen van de buitenruimte, dit kan leiden tot minder efficiënt beheer. Er lijkt een trend in stijgende eenheidsprijzen bij aanbestedingen, dit kan de beschikbare budgetten onder druk zetten. Het contract voor groot onderhoud aan de wegen wordt begin dit jaar opnieuw aanbesteed.

Gemeentelijke gebouwen

Onderhoudsniveau

De gemeentelijke gebouwen worden onderhouden op het onderhoudsniveau "heel en veilig". Alle gebouwen voldoen aan dit kwaliteitscriterium. Bij de uitvoering van het onderhoud wordt altijd rekening gehouden met de bekende ontwikkelingen, zoals Voorzien in vastgoed, duurzaamheid en toekomstige uitbreiding of renovatie.

Ontwikkelingen 2021

In 2021 gaan we door met het uitvoeren van het programma "voorzien in vastgoed". Daarnaast beginnen we met het verduurzamen van 17 gemeentelijke gebouwen. De meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) voor deze gebouwen zijn omgevormd naar duurzame meerjarenonderhoudsplannen (DMJOP). Het budget voor het vormen van de DMJOP's is in de perspectiefnota naar beneden bijgesteld en zal consequenties voor het tempo en de omvang van de verduurzaming hebben.

Begroting 2021

De beschikbare budgetten zijn voldoende om de gebouwen op het vastgestelde onderhoudsniveau te onderhouden. Het verduurzamen en "Voorzien in vastgoed" staan in de perspectiefnota en het coalitieakkoord, met een geraamd bedrag (zie ook programma 1 en 2).

Riolering en water

Beleidskader:

- Watertakenplan Noordoostpolder voor 2019-2024
- Maatwerkovereenkomst stedelijk water Noordoostpolder (2010)
- Doelen Overige Wateren: Stedelijk Water Noordoostpolder (2018)

Het Watertakenplan is een samen met het Waterschap opgesteld beleidsplan voor de uitvoering van onze watertaken. Het plan is op 28 januari 2019 vastgesteld in de raad en op 12 maart ter kennisname aangenomen door de AV van het Waterschap Zuiderzeeland. Met behulp van het Watertakenplan worden de plannen onderling beter op elkaar afgestemd. Het Watertakenplan voor de Noordoostpolder is in de plaats gekomen van het GRP en voor een deel van het Transport- en zuiveringsplan van het Waterschap Zuiderzeeland.

Het doel is (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden gezamenlijk in uitvoering te brengen.

Het Watertakenplan geeft ook inzicht in de kosten voor de riolering en de dekking daarvan.

Uitgangspunt is het kostendekkingsplan dat de raad in mei 2017 heeft vastgesteld met een doorkijk naar 2025.

Jaarlijks wordt in het eerste kwartaal een uitvoeringsplan wegen en riolering opgesteld. Dit plan vormt een evaluatie van de voorgaande rioleringsprojecten en hierin worden kaders en prioritering vastgelegd voor nieuw te realiseren projecten. Uitgangspunt is een optimale afstemming van de werkzaamheden aan wegen en riolering, beiden met de eigen financiële bekostiging en verantwoording.

Ontwikkelingen 2021

In 2021 gaan wij:

- Samen met het Waterschap onderzoeken we hoe de afvalwaterzuivering efficiënter te laten functioneren. Bijvoorbeeld door maatregelen uit te voeren door het relatief schone hemelwater niet naar de afvalwaterzuivering af te voeren.

- De gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast, droogte en hitte) meenemen bij de herinrichtingswerkzaamheden van de openbare ruimte. Zo geven wij uitvoering aan het “Deltaplan ruimtelijke adaptatie (DPRA)”.
- Nadat de stresstesten zijn afgerond, volgt de vervolgstap de risicodialoog. Bij de risicodialoog stellen we in overleg met diverse belanghebbende partijen concrete kaders op om in de komende jaren acute knelpunten samen aan te pakken.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied maken we de afweging of aanleg van riolering de voorkeur verdient of dat we door deelname aan het regionaal Waterlab initiatiefnemers uitnodigen innovatieve individuele afvalwaterzuiveringsinstallaties op locatie te beproeven.
- Afspraken met het Waterschap maken over uit te voeren maatregelen ten behoeve van de Doelen Overige Wateren (DOW).

Begroting 2021

De beschikbare budgetten zijn voldoende om de riolering te onderhouden. De tarieven voor rioolheffing zijn kostendekkend (zie de paragraaf ‘Lokale heffingen’)

Financiering

Beleid

Het gemeentelijk beleid over de financieringsfuncties is vastgelegd in drie documenten. Dit zijn:

- *De financiële beheersverordening gemeente Noordoostpolder*
Zie algemene inleiding van de paragrafen.
- *Het treasurystatuut*
Hierin staat hoe de gemeente de wet Financiering decentrale overheden (Fido) toepast. Het doel van het statuut is tweeledig. Namelijk het beperken van de vijf risico's en slagvaardig beleid bij het aantrekken en uitzetten van gelden. Een belangrijke eis uit de wet is dat de zogenaamde treasury functie uitsluitend een publieke taak dient en het beheer voorzichtig moet zijn.
- *De nota geldleningen en garantstellingen*
In deze nota staan de kaders waarbinnen de gemeente wel of geen lening verstrekt.

Risicobeheer

Er zijn vijf verschillende soorten financiële risico's:

- *Renterisico (van vaste schuld en vlottende schuld)*
Bij vaste schuld gaat het er om hoeveel het rentesaldo wijzigt door verandering in de rente. Het gaat alleen over geld dat een jaar of langer wordt geleend of uitgeleend. Bij vlottende schuld gaat het er om of de gemeente kortlopende leningen kan aflossen. Dit bekijken we met de kasgeldlimiet. Dat is het bedrag dat de gemeente maximaal aan kasgeld mag opnemen.
- *Koersrisico*
Dit is het risico dat de gemeente loopt als de koers of rente van haar beleggingen/uitstaande leningen verandert. Er zijn tien beleggingsinstrumenten toegestaan. Dit zijn: rekening courant, spaarrekening, daggeld, deposito, onderhandse geldlening, commercial paper, certificaten van deposito, obligatie, medium note en garantieproduct.
- *Kredietrisico*
Dit is het risico dat degene die geld geleend heeft dit niet terugbetaald of niet terug kan betalen. Om dit risico te beperken heeft de gemeente richtlijnen opgenomen in haar treasurywet. De richtlijnen gaan over de minimale kredietwaardigheid van partijen. Het gaat om partijen aan wie de gemeente geld wil uitlenen en partijen waar de gemeente geld wil beleggen.
- *Intern liquiditeitsrisico*
Dit is het risico dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om aan de directe verplichtingen te voldoen.
- *Valutarisico*
Dit is het risico als de waarde van munteenheid wijzigt. Valutarisico's worden uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

We leven in een tijd waarin we nogal wat vroegere aannames en paradigma's moeten herzien. Vaste relaties tussen korte rente en inflatie, tussen inflatie en werkgelegenheid rentes die uiteindelijk zullen terugkeren naar het gemiddelde of gemiddelde niveau in een volledige dataset op de lange termijn. Het zijn zaken die mogelijk ooit (tijdelijk) geldigheid hadden, maar die geen onderdeel blijken te zijn van een stationaire wereld. De rentewereld is de laatste decennia ingrijpend veranderd en veranderingen volgen elkaar steeds sneller op. Ten aanzien van (rente)risico's gaat het er niet om er vanuit te gaan wat kan gebeuren en het de gemeente comfortabel maakt. Het gaat er om mensen scherp te maken wat ons te doen staat als ontwikkelingen anders lopen dan verwacht of gehoopt. De publieke opinie over de huidige rente is dat deze rente meer omhoog dan omlaag kan gaan. Die opinie is er geleidelijk ingesleten en niet relevant.

In de huidige turbulente wereld - waarin alleen al de huidige situatie van negatieve rentes voor menigeen een nauwelijks in te beelden nabije toekomst is - wordt de grote opgave hoe we voor onze begroting scenario's kunnen bedenken die behulpzaam kunnen zijn aan het realiseren van onze doelen rekening houdend met de relatie van de (verwachte) rentefactor.

Renterisico vaste schuld en vlottende schuld

Renterisico vaste schuld: wij blijven onder de renterisiconorm.

De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal. In de wet staat dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan dit percentage.

Renterisico	Bedragen x € 1.000			
	2021	2022	2023	2024
<i>Variabelen Renterisiconorm</i>				
Renteherzieningen	nvt	nvt	nvt	nvt
Aflossingen	nvt	nvt	nvt	nvt
Renterisico	0	0	0	0

<i>Berekening renterisiconorm</i>				
Begrotingstotaal	141.608	135.641	133.560	132.623
Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	28.322	27.128	26.712	26.525
Ruimte t.o.v. renterisiconorm	28.322	27.128	26.712	26.525

De kasgeldlimiet is 8,5% van het begrotingstotaal van het begin van het jaar. Dit percentage is vastgesteld door het Ministerie van Financiën. Elk kwartaal berekenen we hoe wij er voor staan (de zogenaamde kwartaallimietberekening). Zo kunnen we eventuele overschrijdingen signaleren. Overschrijden we de limiet drie keer achtereen? Dan moeten we de toezichthouder op de hoogte stellen.

Kasgeldlimiet	Bedragen x € 1.000			
	2021	2022	2023	2024
Begrotingstotaal	141.608	135.641	133.560	132.623
Vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	12.037	11.529	11.353	11.273

Wij beperken ons koersrisico

Dit komt omdat de rentes van de uitgezette leningen niet veranderen. Als ze veranderen blijven ze vaak onder de huidige rentestand. De beleggingen die wij in bedrijven hebben zijn gewaardeerd op de verkrijgingsprijs. Als het nodig is, worden deze duurzaam afgewaardeerd. De aandelen zijn niet genoteerd op de effectenbeurs waardoor er geen koersbewegingen zichtbaar zijn. De gemeente neemt voor € 76.782 deel in het aandelenkapitaal van bedrijven. De gemeente heeft in totaal € 2.456.085 aan leningen uitstaan (verwachte stand per 1 januari 2021). Voor 2021 bedraagt de te ontvangen rente € 51.868 en de te ontvangen aflossing € 236.158.

De uitstaande leningen per 01-01-2021 zijn:

	Bedrag
Flevomeerbibliotheek	284.000
Geldlening MFC Tollebeek	580.000
Achtergestelde lening Vitens	142.082
Lening Sportclub Emmeloord	63.000
Startersleningen	487.880
Duurzaamheidsleningen	542.277
Blijversleningen	48.592
Stichting Cultuurbedrijf NOP	60.000
Lening Bosbad	75.456
Verkoop Vennootschap B.V.	172.798
Totaal	2.456.085

Ons kredietrisico is laag

Geld aan instellingen met een publieke taak wordt alleen uitgeleend als we weten dat het terugbetaald wordt. Als de gemeente geld belegt, doet zij dat bij instellingen van goede kwaliteit. De kwaliteit van de instelling wordt gemeten met een kwaliteitssysteem, zogenaamde rating. De instelling moet minimaal een A-rating hebben. Wij hebben alleen beleggingen die in het verlengde van de publieke taak liggen.

Ons Intern liquiditeitsrisico is laag

Wij hebben een korte en een lange termijn planning voor onze activiteiten. Wij houden dagelijks een liquiditeitsplanning bij. Hierdoor hebben wij goed inzicht in de ontvangsten en uitgaven. Zo weten we ook goed of we bijvoorbeeld een vaste lening moeten aangaan, hoeveel we moeten lenen en met welke looptijd. Ook is er periodiek afstemming met budget- en kredietbeheerders voor het inzicht voor de korte, middellange en lange termijn.

Wij kennen geen valutarisico

De gemeente leent uitsluitend geld uit in euro's waardoor het valutarisico nihil is.

Rentetoerekening

In de tabel ziet u de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit inzicht is een verplichting vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In de tabel zien we wat wij aan rente verwachten te betalen en wat wij aan rente verwachten te ontvangen. In 2021 verwachten wij per saldo € 127.000 aan rente te ontvangen.

Renteschema	Bedragen x € 1.000			
	2021	2022	2023	2024
De externe rentelasten over financiering	157	157	157	157
De externe rentebaten over financiering	-/-	52	46	40
Totaal door te rekenen externe rente	105	111	115	117
Doorberekende rente aan grondexploitatie	-/-	232	232	232
Doorberekende projectfinanciering aan taakveld	-/-	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen rente	-127	-121	-117	-115
Rente over eigen vermogen	-	-	-	-
Rente over voorzieningen	-	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen rente	-127	-121	-117	-115
Aan taakvelden toegerekende rente	-/-	-	-	-
Renteresultaat taakveld treasury	-127	-121	-117	-115

Financiering

De gemeente kent twee soorten investeringen. Investerings met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut. Investerings met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Dit kan bijvoorbeeld door de kosten ervan in tarieven te verwerken (denk aan het rioolrecht). Alle andere investeringen zijn investeringen met maatschappelijk nut. U leest hier hoe de gemeente haar investeringen financiert.

Investerings met een maatschappelijk nut via totaal financiering

Dit betekent dat de gemeente als één geheel wordt beschouwd. Dus alle inkomsten en uitgaven worden hierbij betrokken. De achterliggende gedachte is dat tijdelijke overschotten van de ene activiteit een andere activiteit kunnen financieren. Deze wijze van financieren heet ook wel 'totaalfinanciering'. Het rentepercentage is voor 2021 0%. Dit is gelijk aan de rente voor de al aanwezige activa. Voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut hebben we bestemmingsreserves om de afschrijvingslasten te dekken.

Voor de komende jaren staan grote investeringen gepland. Als deze investeringen conform planning uitgevoerd gaan worden zal er externe financiering aangetrokken moeten worden.

Investerings met een economisch nut zonder verband met gebruiksgoederen via projectfinanciering

Van projectfinanciering is er sprake wanneer een lening extern is aangetrokken ten behoeve van de financiering van een specifiek project, een specifieke activiteit. Investerings in gebruiksgoederen vallen hier niet onder. Het rentepercentage voor deze leningen is voor 2021 1,8%. Dit is de huidige langjarige rente. Hoe de rente zich gaat ontwikkelen is onzeker. De kans dat de rentes (verder) zullen dalen is reëel en lijkt op dit moment groter dan de kans dat de rentes zullen gaan stijgen.

Voor grondexploitaties geldt een andere rente. Het BBV schrijft hiervoor een berekening voor. De rente is voor 2021 0,98%. Wordt voor een specifieke grondexploitatie gebruik gemaakt van projectfinanciering? Dan wordt op het rentepercentage voor deze specifieke grondexploitatie een uitzondering gemaakt.

Mogelijk stijgende rente op de kapitaal markt is een belangrijk risico

Het effect van een stijgende rente is voor nieuwe investeringen aanwezig, doch wordt voor dit moment weinig reëel geacht. Voor de gebruikelijke reserves geldt een rente van 1,8%. Dit is het percentage voor de inflatiecorrectie.

Kasbeheer

In dit onderdeel leest u hoe wij geldstromen zo efficiënt mogelijk op elkaar afstemmen. Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige inkomsten en uitgaven.

BNG is onze bank

Betalingsopdrachten worden door elektronisch bankieren aangeleverd. De inning van belasting-debiteuren gaat zoveel mogelijk met automatische incasso. Hier maakt meer dan 80% van de inwoners gebruik van.

We vragen meerdere financiële instellingen om een aanbieding als we geld willen wegzetten of aantrekken

Deze instellingen toetsen we aan ons treasurystatuut. Zo kunnen we een weloverwogen keuze maken waar we het geld wegzetten of aantrekken.

Bedrijfsvoering

Beleid bedrijfsvoering

We leven in een veranderende samenleving waarbij diverse ontwikkelingen om een andere aanpak en aanpassingsvermogen vragen. Alle veranderingen hebben effect op de rol van de gemeente ten opzichte van onze inwoners. We verschuiven steeds verder van een 'alwetende gemeente' die alles organiseert naar een gemeente waarin de inwoner vaker aan het roer staat. We werken meer samen en hebben veel contact met onze inwoners, ondernemers, instellingen, dorpsbelangen en wijkverenigingen. We ondersteunen waar nodig en mogelijk bij initiatieven die vanuit de samenleving komen. En werken daarbij graag samen met andere partijen, zoals de Politie, Carrefour en Mercatus.

Een economische opleving, de Omgevingswet, de roep om samenwerking, verdergaande digitalisering: het zijn voorbeelden van ontwikkelingen die maken dat we als gemeente sneller en vaker horen te anticiperen op steeds veranderende omstandigheden. Onze medewerkers moeten hiermee leren omgaan en flexibel, "agile" worden. We zetten hiervoor andere manieren van werken in: afhankelijk van de vraag of opgave maken we met elkaar keuzes over hoe we iets aanpakken en houden we oog voor andere belanghebbenden.

In 2020 hebben we voor de 2de keer een 'organisatiefoto' gemaakt. Hierbij kijken we naar drie elementen binnen onze organisatie: arbeidsindeling, beslissingsbevoegdheden en coördinatie-mechanismen. De resultaten van dit onderzoek maken duidelijk(er) waar we zaken kunnen verbeteren of aanpassen om zo georganiseerd te zijn en blijven dat we de opgaven die op onze gemeente afkomen aan kunnen.

De beperkende maatregelen door Corona zijn in 2020 van invloed geweest op de manier waarop we als gemeente ons werk doen. Zo heeft het merendeel van onze medewerkers thuis gewerkt. Een leerzame periode, met veel nieuwe inzichten over de wijze waarop onze medewerkers hun werkzaamheden vanuit huis kunnen uitvoeren. Daarmee is een nieuw perspectief ontstaan: het lijkt erop dat thuiswerken vast onderdeel wordt van het nieuwe normaal. Dit moet goed ondersteund worden en leidinggevenden zullen ook andere manieren van aansturing, coaching moeten ontwikkelen en zorgen dat ze verbinding houden met hun medewerkers.

Dienstverlening (KCC)

We ontwikkelen onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers door. We zijn bereikbaar via telefoon, mail, post, digitale kanalen, onze balies, maar ook via sociale media. We bieden steeds meer producten en diensten digitaal aan. Onze website is volledig ingericht op de klantvraag en niet meer op informatie die wij willen delen. We monitoren hoe onze dienstverlening wordt ervaren en brengen verbeteringen aan waar nodig. In onze communicatie zijn we open, transparant en vriendelijk. Tijdens de beperkende maatregelen rondom Corona is de dienstverlening vanuit ons KCC gewijzigd. Zo is de vrije inloop gestopt en wordt uitsluitend gewerkt. Dat maakte het mogelijk regie te zetten op wie we wanneer ontvangen op het gemeentehuis. Dit heeft gevolgen voor de klanten die liever of uit gewoonte zonder afspraak naar het gemeentehuis komen om een product of dienst af te nemen. We willen in 2021 onderzoeken of het werken op afspraak structureel kan worden ingepast. Dus ook als Corona ons leven op termijn minder gaat beheersen.

Algemeen overhead

De groep 'algemeen overhead' laat zien welke kosten bij de sturing en ondersteuning van het primaire proces horen. Want die kosten vormen de overhead.

Hieronder vallen:

1. alle loonkosten van de met name genoemde zogenaamde PIOFACH-functies in de definitie van 'Vensters voor Bedrijfsvoering';
2. de ICT-kosten van alle PIOFACH-systemen;
3. alle huisvestingskosten;
4. de lasten van uitbesteding bedrijfsvoering en
5. naar rato, de rentekosten die niet zijn toe te delen aan de taakvelden in het primaire proces.

Dit betekent dat in ieder geval tot overheadkosten worden gerekend:

- financiën, toezicht en controle van de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement);
- interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning (exclusief de griffie, omdat die geen onderdeel uitmaakt van de ambtelijke organisatie);
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en Huisvesting (inclusief beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV);
- managementondersteuning primair proces.

De overheadkosten zijn berekend als percentage van de lasten (exclusief de toevoegingen aan reserves). Het bedrag van de overheadkosten is het bedrag dat is begroot op taakveld 0.4.

De overheadkosten zijn per saldo € 14,8 miljoen. De totale saldo van de lasten is voor Noordoostpolder € 137,7 miljoen. Dat geeft een overheadpercentage van 10,8%.

Overheadkosten 2021		Lasten	Baten	Saldo
1.1	Salarissen en sociale lasten	9.442.333		9.442.333
2.1	Belastingen	30.000		30.000
3.2	Duurzame goederen	1.210.385		1.210.385
3.5.1	Ingeleend personeel	187.850	34.986	152.864
3.8	Overige goederen en diensten	3.166.434	1.100	3.165.334
4.4.6	Kapitaaloverdrachten overige overheden		15.700	-15.700
7.2	Mutatie voorzieningen	52.899		52.899
7.3	Afschrijvingen	921.960		921.960
7.5	Overige verrekeningen (overhead)	-109.615		-109.615
		14.902.246	51.786	14.850.460

Control

Om de financiële rechtmatigheid van ons handelen beheersbaar en aantoonbaar te maken (art.212 gemeentewet) zijn in processen interne controlemaatregelen vastgelegd. Elk jaar wordt een Intern Controleplan opgesteld en vastgesteld door het college. In dit plan zijn de door het team interne controle uit te voeren werkzaamheden opgenomen. Ook voor de verbijzonderde interne controles waarvan de resultaten van deze onderzoeken in een aantal gevallen door de accountant bij de accountantscontrole voor de jaarrekening wordt meegenomen.

Vanaf het verantwoordingsjaar 2021 zal door het college een rechtmatigheidsverantwoording worden afgelegd. Via interne toetsing en monitoring wordt daar gedurende het jaar een oordeel over gevormd op basis waarvan het college haar verklaring kan afleggen. Mogelijk zal in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag 2021 hier aandacht aan besteed worden.

Wij onderzoeken periodiek de doelmatigheid en doeltreffendheid van ons gemeentelijk beleid (art. 213a gemeentewet). Deze onderzoeken zijn gericht op leren en verbeteren. Wij leggen daarover verantwoording af aan de raad. In 2021 onderzoeken we het proces van mediation.

We doen jaarlijks mee met Vensters voor bedrijfsvoering. Een instrument om inzicht krijgen in het presteren van de bedrijfsvoering en bijbehorende verbetermogelijkheden. Dit zorgt voor veel vergelijkingsmateriaal en interessante sturingsinformatie. In 2021 doen we naast een feitenonderzoek een belevingsonderzoek, waarmee we naar de mening van alle medewerkers over onze bedrijfsvoering vragen.

Onderzoeken naar informatiebeveiliging en privacy komen verderop aan de orde in deze paragraaf.

Huisvesting

De ontwikkelingen in het Sociaal Domein, de invoering van de Omgevingswet en de aanpassingen in onze dienstverlening als gemeente vragen om veranderingen in de fysieke ruimte waarin wij onze gasten ontvangen. We hebben in 2020 als pilot een 'huiskamer' ingericht voor het loket Sociaal Domein. We ontwikkelen dit verder en stellen een integraal huisvestingsplan op. Door de coronapandemie en de hiermee gepaard gaande landelijke en lokale maatregelen tot bestrijding hiervan, zijn vele nieuwe inzichten ontstaan over de manier waarop onze medewerkers hun werkzaamheden uitvoeren. Zo is gebleken dat het vergaderen/overleggen op afstand en het thuiswerken met de huidige technologie uitstekend mogelijk is. Dit zal waarschijnlijk ook in de toekomst lang niet altijd meer op het gemeentehuis plaatsvinden. Misschien wordt het gemeentehuis wel meer een plaats van ontmoeting dan de traditionele "werkplaats". En dat vraagt om andere faciliteiten en inrichting. De verwachting is dat we in 2021 plannen gaan maken voor de huisvesting van onze gemeentelijke organisatie in de toekomst, waaronder dus ook de omgeving waarin we onze gasten willen ontvangen.

Informatievoorziening en ICT

Het nieuwe digitale samenwerken dat hoort bij thuiswerken, vergt aanpassingen en vereist flexibiliteit. Het is belangrijk dat onze medewerkers digivaardig zijn. De beschikbaarheid van de juiste technologische hulpmiddelen, zoals vergadertools en een omgeving die digitaal samenwerken ondersteunt, draagt bij aan effectief kunnen samenwerken.

Plaats- en tijdonafhankelijk werken heeft gevolgen voor onze ICT-huishouding. De ondersteunende rol daarvan gaat toenemen. Mede met behulp van digitalisering richten we processen efficiënter in. En omdat de verwachting is dat medewerkers meer thuis blijven werken moeten bepaalde processen voorrang krijgen. Zoals de verplichtingenadministratie voor onze producten en diensten, waarbij nog met 'natte' parafen en handtekeningen wordt gewerkt.

In 2021 moeten we, door technologische ontwikkelingen, andere werkplek- en telefonieoplossingen implementeren. We kiezen voor oplossingen waarmee het plaats- en tijdonafhankelijke werken beter ondersteund zal worden. Deze aanpassingen vinden plaats binnen de reguliere meerjarenvervangingscyclus.

Informatieveiligheid en privacy

Digitale informatie en informatievoorzieningen zijn een belangrijk onderdeel van een optimale dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeente. Goede beschikbaarheid en toegankelijkheid van informatievoorzieningen en betrouwbaarheid van de gegevens zijn hiervoor een vereiste. Daarnaast moet de veiligheid van deze gegevens en de privacy van betrokkenen gewaarborgd zijn. Zo kunnen onze inwoners en ondernemers erop vertrouwen dat hun (persoons)gegevens bij ons in vertrouwde handen zijn.

Hoe waardevoller en privacygevoeliger de gegevens en informatie zijn, hoe meer maatregelen nodig zijn om te zorgen dat:

- de gegevens correct, volledig en controleerbaar zijn;
- iedereen kan beschikken over de juiste gegevens op de juiste plaats en moment;
- gegevens alleen bij de juiste (daartoe geautoriseerde) personen terecht komen;
- gegevens onderweg niet onderschept, gelezen of gemanipuleerd kunnen worden.

We moeten wel oog houden voor het effect van dergelijke maatregelen op het primaire proces en het "gebruiksgemak".

We streven er naar om in control te zijn. Dat betekent vanaf 2020 voldoen aan de nieuwe Baseline informatieveiligheid Overheden (BIO) en handelen in lijn met de privacywet ((u) AVG). Dat regelen we via beleid en uitvoeringsplannen over informatieveiligheid en privacy. Een onafhankelijk door het college aangestelde coördinator Informatieveiligheid (CISO) en een Functionaris Gegevensbescherming (FG) zien toe op correcte uitvoering daarvan. Zij adviseren, samen met een privacy adviseur en adviseurs informatiemanagement, de organisatie over informatieveiligheid en privacyvraagstukken. Zij rapporteren hierover rechtstreeks aan het college.

Informatieveiligheid en privacy wordt meegenomen bij de aanschaf en inzet van nieuwe informatievoorzieningen en software. Naast het treffen van allerlei technische en fysieke beveiligingsmaatregelen daarbij, speelt de factor 'mens' een belangrijke rol. Onze medewerkers werken dagelijks met (persoons)gegevens en we vragen continue aandacht voor privacybewust omgaan met die gegevens via een bewustwordingsprogramma. Nieuwe medewerkers moeten binnen twee maanden na indiensttreding een e-learningmodule afgerond hebben over dit onderwerp.

Het college legt verantwoording af aan de gemeenteraad en aan verschillende ministeries via de zogenoemde ENSIA-methodiek (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) over informatieveiligheid en privacy. Op bepaalde onderdelen wordt daarop extern geaudit. Het college stuurt in mei een collegeverklaring over informatieveiligheid aan de raad en diverse rijksoverheden.

Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht

Dit onderdeel geeft een overzicht van de beoordelingen door de provincie ten aanzien van de gemeentelijke financiën en de uitvoering door de gemeenten van een aantal wetten in medebewind - waarbij de gemeente op grond van een specifieke wet de opdracht heeft om bepaalde taken uit te voeren. In het overzicht is de provinciale beoordeling opgenomen ten aanzien van de gemeentefinanciën, de taakuitvoering rond het omgevingsrecht, RO, de gemeentelijke verplichtingen rond de huisvesting van vergunninghouders en de Archiefwet. De provincie toetst niet alle medewindtaken: de provincie houdt bijvoorbeeld geen toezicht op het sociale domein en de Wet veiligheidsregio's.

Eenzijds geeft dit onderdeel een overzicht van de beoordelingen door de provincie ten aanzien van de gemeentelijke financiën en de uitvoering door de gemeenten van een aantal wetten in medebewind - waarbij de gemeente op grond van een specifieke wet de opdracht heeft om bepaalde taken uit te voeren. Anderzijds geeft dit overzicht inzicht in de verwachte beoordelingen van de provincie bij ongewijzigd beleid van raad, college en bestuursdienst ten aanzien van het hanteren van kaders en het in control zijn en naar verwachting blijven, op deze onderdelen. In dit overzicht zijn de volgende taken opgenomen: de gemeentelijke financiën, archief, omgevingsrecht, huisvesting statushouders, RO en monumenten en archeologie.

De kleuren per jaar en toezichtonderdeel zijn gekleurd op basis van beoordelingen, verwachtingen voor beoordelingen en streefdoelen.

	Adequaat	Redelijk Adequaat	Onvoldoende Adequaat
Stoplichtmodel			

Archief	2018	2019	2020	2021
(Indicatie) stoplicht				
<p>Een goed (digitaal) archief is cruciaal voor het functioneren en de transparantie van de overheid. Wanneer het archief niet op orde en niet goed toegankelijk is, heeft een overheid geen betrouwbaar geheugen en kan zij zich niet verantwoorden voor haar handelen. Ook ontbreken dan op langere termijn de authentieke bronnen voor kennis van de eigen geschiedenis. Het informatie- en archiefbeheer van gemeente Noordoostpolder is adequaat (groene beoordeling). In de beoordeling van de provincie heeft zij voor de komende jaren meegegeven aandacht te hebben voor de ruimten in het gemeentehuis, waar archief berust en om blijvend aan alle wettelijke eisen te voldoen. Verder zal aandacht worden gegeven aan het afronden van een inhaalslag voor de bewerking en overbrenging van oude archieven.</p>				

Financiën	2018	2019	2020	2021
(Indicatie) stoplicht				
<p>De beoordelingen volgen vanuit de begroting - en rekeningcycli en zijn gebaseerd op drie pijlers. Het structureel financieel evenwicht, het weerstandsvermogen en de schuldpositie van de gemeente. De 'financiële gezondheid' van deze pijlers is afhankelijk van de huidige financiële positie, de (toekomstige) beleidskeuzes, uitvoering van het beleid en de hiermee gemoeide lasten, baten en investeringen. Gemeente Noordoostpolder volgt de lijn van het vaststellen van structureel reëel sluitende meerjarenbegrotingen, in aansluiting op het BBV en de provinciale kaders van toezicht. De meerjarenbegroting 2021 – 2024 is structureel en reëel in evenwicht, na verwerking van de september circulaire. Gemeente Noordoostpolder valt onder repressief financieel toezicht en ceteris paribus zal dat ook het oordeel van de provincie zijn voor het type toezicht voor het begrotingsjaar 2021.</p>				

Huisvesting vergunninghouders	2018	2019	2020	2021
(Indicatie) stoplicht				
<p>Gemeenten zijn wettelijk verplicht elk half jaar (peildata 1 januari en 1 juli) een bepaald aantal verblijfsgerechtigden te huisvesten, de zogenaamde taakstelling. De minister van Binnenlandse Zaken (BZK) bepaalt per gemeente de omvang van de taakstelling. Deze hangt af van het aantal inwoners van een gemeente en het verwachte aantal verblijfsgerechtigden. Gemeenten Noordoostpolder heeft de taakstelling over de eerste helft van 2018 gerealiseerd en zelfs afgesloten met een voorsprong.</p> <p>In 2019 lukt het niet om de volledige taakstelling van 24 personen te realiseren, om volledig te voldoen aan de taakstelling op het wettelijke peilmoment van 1 juli 2019, en ook niet de maand er na. Het toezicht zal worden geïntensiveerd indien het ook niet lukt om de periode daarna aan de verplichting te voldoen een bepaald aantal verblijfsgerechtigden te huisvesten, met verwijtbaarheid aan de gemeente, dat het aantal niet is gehaald. De verwachting is dat de taakstellingen in aantallen voor 2020 en 2021 zullen worden gehaald.</p>				

Omgevingsrecht	2018	2019	2020	2021
(Indicatie) stoplicht				
<p>In het omgevingsrecht worden regels gesteld, waaraan overheden zich moeten houden bij het uitvoeren van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in de fysieke leefomgeving. Deze regels zijn opgesteld om de risico's voor mens en natuur te beperken, zodat veiligheid, gezondheid en natuur niet in het geding komen. Binnen dit toezichtdomein richt de provincie als toezichthouder voornamelijk op het beoordelen of de gemeenten hun processen ten aanzien van de uitvoering van de VTH-taken dusdanig hebben ingericht, dat deze taken goed uitgevoerd kunnen worden. De kwaliteitseisen, ook wel de procescriteria genoemd, aan de inrichting van deze processen zijn wettelijk vastgelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).</p> <p>Deze procescriteria beschrijven de eisen die gesteld worden aan de sluitende beleidscyclus: de BIG-8 cyclus. De provincie Flevoland legt bij het toezicht de focus op de vakgebieden Ruimtelijke Ordening (RO), Bouw- en Woningtoezicht (BWT) en Milieu.</p> <p>Over 2019, evenals de jaren daarvoor, heeft de provincie gemeente Noordoostpolder beoordeeld als adequaat voor haar beleid en uitvoering. Mogelijke verbeterpunten zijn nog dat de OFGV wordt aangesloten op de Inspectievier Milieu en een mededeling aan de gemeenteraad over de naleving van de kwaliteitscriteria van de verordening VTH. Gemeente Noordoostpolder heeft naar de criteria waar de provincie aan toetst het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht al jaren goed op orde. Om die reden heeft de provincie de beoordeling ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht vanaf 2020 versoerd. Het beeld en de verwachting is dat dit ook voor 2020 gerealiseerd kan worden. De beoordeling is beperkt tot controle of de VTH-documenten tijdig zijn en worden vastgesteld.</p>				

Wabo	2018	2019	2020	2021
(Indicatie) stoplicht				
<p>In 2019 heeft gemeente Noordoostpolder de lijn van de afgelopen jaren kunnen doorzetten bij toezicht en handhaving. De vastgestelde beleidsnota's zijn actueel en op orde. De prognose is dan ook dat de komende beoordelingen van toezicht en handhaving positief zullen blijven.</p>				

Monumenten & Archeologie	2018	2019	2020	2021
(Indicatie) stoplicht				
<p>Voor monumenten en archeologie wordt één keer in de twee jaar toezicht informatie verzameld (gelijk oplopend met de monitor erfgoedinspectie van het Rijk). De erfgoedinspectie 2017/2018 liet een positieve overall beoordeling zien. De verwachting is dat de beoordelingen adequaat gecontinueerd worden.</p>				

Juridische zaken

Het kan voorkomen dat mensen ontevreden zijn over een besluit of over ons handelen. Zij kunnen dan een klacht of een bezwaar indienen. Onze klachtencoördinator zoekt bij klachten over ambtelijke handelen altijd persoonlijk contact. Als het gaat over bezwaren bieden we bezwaarmakers altijd de mogelijkheid van een informeel gesprek (Mediation) aan. Vaak is deze informele wijze van afhandeling succesvol en is behandeling in een onafhankelijke bezwarencommissie niet meer nodig. Deze werkwijze wordt eveneens ingezet bij conflicten tussen inwoners onderling, tussen ondernemers en inwoners en tussen inwoners/ondernemers en gemeente. Mogelijk zullen onze mediators of gespreksbegeleiders ook een rol gaan spelen bij de Omgevingswet. Dat kan zijn voor geven van trainingen (gesprekstechnieken) of in de rol van voorzitter/gespreksbegeleider van de intaketafel of omgevingstafel.

Schaarse vergunningen zijn vergunningen waarvan het aantal beperkt is. Hierdoor kunnen er meer gegadigden zijn dan vergunningen. Bekende voorbeelden zijn standplaatsvergunningen en marktvergunningen. Voor subsidies geldt dat een subsidie schaars is als een subsidieplafond is vastgesteld. Bij het verlenen van een schaarse vergunning dan wel schaarse subsidies geldt het gelijkheidsbeginsel. Op basis van een impactanalyse wordt in beeld gebracht of en waar wijzigingsvoorstellen en aanpassingen in werkprocessen nodig zijn.

Personeel en organisatie

Goed werkgeverschap en goed werknemerschap staan voorop. Daarom besteden wij aandacht aan:

1. Performance
2. Gezond & Veilig werken
3. Mobiliteit & Ontwikkeling en
4. Organisatieontwikkeling.

Als organisatie willen we wendbaar zijn en in verbinding staan met onze omgeving. We streven naar duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Ontwikkeling en samenwerken is de norm. Op die manier zijn we klaar voor de toekomst, wat deze ook mag zijn. Dat betekent dat we medewerkers ruimte en gelegenheid bieden om daar in mee te kunnen gaan. Door middel van strategisch personeelsmanagement (SSP) in 2020 hebben we meer inzicht het huidige en benodigde personeelsbestand (eind 2023). Dit in termen van kwaliteit (kennis, competenties, vaardigheden), kwantiteit (fte) en personeelsmix (vast/flex-verhouding); Dit helpt om gericht te investeren in de ontwikkeling van medewerkers en hiermee het vergroten van hun duurzame inzetbaarheid en onze wendbaarheid als organisatie.

Onze medewerkers leren steeds beter om op een andere manier naar hun werk te kijken en verbinding te zoeken met collega's en externe partijen. Er wordt van ze verwacht dat ze vanuit de vraag en de context van de vraag handelen en een passende werkwijze kiezen.

Gezond en veilig werken betekent het nodige voor de thuiswerkplekken, zeker wanneer een werkgever medewerkers vraagt verplicht thuis te werken. Vanwege de wettelijke verantwoordelijkheid voor de arbeidsomstandigheden t.a.v. de thuiswerkplek worden medewerkers gefaciliteerd via een vergoeding voor bepaalde (arbo-)voorzieningen. Aandacht voor vitaliteit van medewerkers is ook belangrijk. In 2021 is er daarom weer een PMO (Periodiek Medisch Onderzoek).

Samenwerken uit zich onder andere in het oog hebben voor mantelzorgers en mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt. In samenwerking met Carrefour en Concern voor Werk geven we invulling aan deze vraagstukken. Ook geven we ruimte aan stageplaatsen en trainees. Hiervoor werken we actief samen met opleidingsinstituten uit de regio.

De arbeidsmarkt maakte de afgelopen jaren dat er veel meer mobiliteit was. Het werven van personeel vroeg daardoor veel tijd en aandacht. Door de juiste inzet op arbeidsmarkt-communicatie en het bundelen van krachten met onze Flevolandse samenwerkingspartners proberen we de vacatures zo snel en goed mogelijk in te vullen. De verwachting is dat de huidige situatie zich in de komende jaren onveranderd door zal zetten. Niet alle vacatures zijn gemakkelijk invulbaar en soms is voor een vraagstuk specialistische kennis nodig. Daarvoor moeten we externen inhuren. We blijven kritisch op inzet van externen en personele lasten en budgetten uit de begroting zijn hiervoor leidend.

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de doelstellingen, activiteiten en financiële positie van de organisaties waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft. Op basis van de BBV is dat de volgende definitie:

Bestuurlijk belang: 'zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht'.

Financieel belang: 'een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt'.

Wanneer er alleen sprake is van een bestuurlijk of financieel belang is er geen sprake van een verbonden partij. De BBV heeft geadviseerd om verenigingen die hoofdzakelijk uit publiek geld worden bekostigd ook op te nemen in de paragraaf verbonden partijen. Deze zijn opgenomen onder de organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang. Het gaat dan om verbonden partijen die hoofdzakelijk door een bijdrage van de gemeente worden gefinancierd.

Voor B.V.'s en N.V.'s geldt dat zij geen begroting openbaar hoeven te maken in verband met de concurrentiepositie. Daardoor kan het lijken alsof de geleverde informatie niet compleet is. Wanneer dit het geval is wordt dit aangegeven met n.b. (niet bekend).

Naast de formele verbonden partijen neemt de gemeente Noordoostpolder deel aan drie centrumregelingen. Strikt genomen is er bij een centrumregeling geen sprake van een verbonden partij omdat er geen sprake is van een bestuurlijk belang, er is immers geen stemrecht. Daarom zijn de centrumregelingen niet opgenomen in de lijst verbonden partijen. Het gaat om de volgende centrumregelingen:

- Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland
- Centrumregeling Beschermd Wonen
- Centrumregeling Vrouwenopvang Oranje Huis

Lijst verbonden partijen

1. Gemeenschappelijke regelingen Bestuur

1.1.	GR Veiligheidsregio Flevoland	Openbaar Lichaam	Algemeen & Dagelijks
1.2.	GR IJsselmeergroep	Openbaar Lichaam	Algemeen
1.3.	GR Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek	Openbaar Lichaam	Algemeen & Dagelijks
1.4.	GR GGD Flevoland	Openbaar Lichaam	Algemeen

2. Vennootschappen en corporaties % aandelen

2.1.	Werkcorporatie B.V.	B.V.	100,00%
2.2.	Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	N.V.	0,04%
2.3.	Vitens N.V.	N.V.	0,56%
2.4.	Wadinko N.V.	N.V.	2,90%
2.5.	Huisvuilcentrale Noord-Holland N.V.	N.V.	1,87%
2.6.	Enexis Holding N.V.	N.V.	0,02%
2.7.	Technofonds Flevoland B.V.	B.V.	3,74%
2.8.1.	Verkoop Vennootschap B.V. (Essent)	B.V.	0,02%
2.8.2.	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	B.V.	0,02%
2.8.3.	CSV Amsterdam B.V.	B.V.	0,02%

3. Stichtingen en Verenigingen

	n.v.t.		
--	--------	--	--

4. Overige verbonden partijen

	n.v.t.		
--	--------	--	--

5. Organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang*

5.1.	VNG	Vereniging	Lid met stemrecht
5.2.	VNG Flevoland	Vereniging	Lid met stemrecht

1.1. GR Veiligheidsregio Flevoland**Lelystad**

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Betrokken partijen	Alle gemeenten in Flevoland: Almere, Dronten, Lelystad, Urk, Zeewolde en Noordoostpolder.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

De Veiligheidsregio is ingesteld om de inwoners van onze regio beter te beschermen tegen de risico's van branden, rampen en crises. De diensten en besturen werken samen in: brandweezorg, crisisbeheersing, handhaving van de openbare orde en veiligheid, geneeskundige hulpverlening bij rampen en rampenbestrijding.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

Het belangrijkste financiële risico dat de deelnemers in de GR lopen is een bijdrage in een eventueel exploitatietekort. Wanneer de Veiligheidsregio en daarmee de GR zou worden opgeheven wordt een eventueel overblijvend tekort gedragen door de deelnemende gemeenten.

Onze bijdrage aan de VRF gaat de komende jaren stijgen. Dit komt in de eerste plaats door hogere uitgaven van de VRF zelf. Daarnaast is er een nieuwe verdeelsleutel die financieel nadelig uitpakt voor ons. Op dit moment wordt er nog gesproken over een realistische ingroeiperiode van de nieuwe verdeelsleutel. De aanvullende lasten worden gedurende de ingroeiperiode deels bekostigd uit het eigen vermogen van de VRF.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ 2.681.000
Begroting 2020	€ 2.356.407
Jaarrekening 2019	€ 1.965.480
Bijdrage verantwoord op taakveld	1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	€ -	€ -	€ 82.760
Eigen vermogen	€ 8.096.000	€ 8.975.000	€ 9.816.760
Vreemd vermogen	€ 9.398.000	€ 9.927.000	€ 10.816.117

1.2. GR IJsselmeergroep**Emmeloord/Lelystad**

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Betrokken partijen	Gemeenten Lelystad, Urk en Noordoostpolder
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Deze verbonden partij voert de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. De GR heeft een werkmaatschappij maar de feitelijke uitvoering van de Wsw is ondergebracht bij Concern voor Werk. Binnen de GR zijn afspraken gemaakt over de samenwerking tussen gemeenten en Concern voor Werk om tekorten te voorkomen. In Noordoostpolder levert Concern voor Werk diensten als schoonmaak en catering voor de WerkCorporatie.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

Het belangrijkste financiële risico dat de deelnemers in de GR lopen is een bijdrage in een eventueel exploitatietekort. Wanneer de GR zou worden opgeheven, wordt een eventueel overblijvend tekort gedragen door de deelnemende gemeenten.

De begroting van de IJsselmeergroep wordt in oktober vastgesteld. Daarom zijn er nog geen cijfers opgenomen.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -0
Begroting 2020	€ 258.172
Jaarrekening 2019	€ 267.480
Bijdrage verantwoord op taakveld	6.4 Begeleide participatie

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	€ -	€ 235.000
Eigen vermogen	n.b.	€ 2.212.000	€ 2.872.000
Vreemd vermogen	n.b.	€ 3.183.000	€ 1.412.000

1.3. GR Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek Lelystad

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Betrokken partijen	Alle gemeenten uit Flevoland, de gemeenten Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp, Wijdmeren en de provincies Flevoland en Noord-Holland.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Deze GR voert taken op het gebied van het omgevingsrecht uit. Deze taken omvatten onder andere het verlenen van vergunningen, toezicht en handhaving. Deelname is wettelijk verplicht op basis van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO). Het doel was om te komen tot kwaliteitsverbetering. De gemeente Noordoostpolder heeft het minimaal verplichte takenpakket ingebracht (basistakenpakket). Dit pakket behelst voornamelijk milieutaken.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

Het belangrijkste financiële risico dat de deelnemers in de GR lopen is een bijdrage in een eventueel exploitatietekort. Wanneer de GR zou worden opgeheven wordt een eventueel overblijvend tekort gedragen door de deelnemende gemeenten.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ 1.261.606
Begroting 2020	€ 1.222.368
Jaarrekening 2019	€ 1.121.493
Bijdrage verantwoord op taakveld	7.4 Milieubeheer

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	€ -	€ -	€ 819.722
Eigen vermogen	€ 919.000	€ 919.000	€ 1.519.795
Vreemd vermogen	€ 4.500.393	€ 4.500.393	€ 5.264.376

1.4. GR GGD Flevoland**Lelystad**

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Betrokken partijen	Alle gemeenten in Flevoland: Almere, Dronten, Lelystad, Urk, Zeewolde en Noordoostpolder.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners in de provincie Flevoland. GGD Flevoland is het centrale punt waar bewoners, gemeenten en samenwerkingspartners terecht kunnen met alle vraagstukken op het gebied van de openbare gezondheidszorg.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

De deelnemers betalen elk een jaarlijkse bijdrage in de kosten van de GR op basis van het aantal inwoners per 1 januari van dat jaar. Het belangrijkste financiële risico dat de deelnemers in de GR lopen is een bijdrage in een eventueel exploitatietekort. Wanneer de GR zou worden opgeheven wordt een eventueel overblijvend tekort gedragen door de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De verwachting is dat de kosten voor de GGD de komende jaren gaan stijgen.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ 1.048.000
Begroting 2020	€ 991.000
Jaarrekening 2019	€ 901.883
Bijdrage verantwoord op taakveld	7.1 Volksgezondheid

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	€ -	€ -	€ 995.000
Eigen vermogen	€ 7.641.000	€ 7.440.000	€ 6.973.000
Vreemd vermogen	€ 10.089.000	€ 10.644.000	€ 11.365.000

2.1. WerkCorporatie B.V.**Emmeloord**

Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Betrokken partijen	Gemeente Noordoostpolder.
Bestuurlijk belang	Enig aandeelhouder

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

De Werkcorporatie is opgericht per 1 januari 2015 om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen en de houden. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de Participatiewet.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

De Werkcorporatie voert een taak uit waarvoor het gemeentebestuur verantwoordelijk is en blijft. De gemeente heeft zeggenschap over de financiële, beleidsmatige en uitvoeringskaders. Voor de financiering is de Werkcorporatie volledig afhankelijk van de gemeente. In 2015 is het resultaat in zijn geheel toegevoegd aan de reserves van de vennootschap.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ 1.444.817
Begroting 2020	€ 1.435.711
Jaarrekening 2019	€ 1.477.565
Bijdrage verantwoord op taakveld	6.5 Arbeidsparticipatie

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ 907
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 147.983
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 352.674

2.2. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.**Den Haag**

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Betrokken partijen	Nederlandse overheden (50% Rijk/50% gemeenten, provincies en waterschappen)
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

De kosten van financiering voor de gemeente en haar burgers zo laag mogelijk houden.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

In reactie op een zeer nadrukkelijke aanbeveling van de Europese Centrale Bank (ECB) heeft de bank op 1 april bekend gemaakt de uitkering van het dividend op te schorten tot in elk geval 1 oktober 2020. Achtergrond hiervan is de significante schok die de corona-pandemie de economie toebrengt en de rol die voor banken is voorzien om de effecten zoveel als mogelijk te mitigeren. De toezichthouder verwacht van banken dat zij zich tot het uiterste inspannen om hun klanten te helpen en hun vermogen maximaal beschikbaar houden om te investeren in de kredietverlening aan hun klanten.

Het is de uitdrukkelijke intentie van de RvC en de RvB om het dividend na 1 oktober 2020 uit te keren. Mocht dat te zijner tijd door onvoorziene ontwikkelingen niet mogelijk blijken of niet geoorloofd zijn, dan zullen de RvC en de RvB met een aangepast voorstel komen.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	€ -

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ 163.000.000
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 4.154.000.000
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 144.802.000.000

2.3. Vitens N.V.**Utrecht**

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Betrokken partijen	Provincies en gemeenten in Friesland, Overijssel, Flevoland, Drenthe Utrecht, Noord-Holland en Gelderland
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Vitens staat als leverancier van een eerste levensbehoefte middenin de maatschappij. Ze zorgen voor betrouwbaar drinkwater, nu en in de toekomst. Er wordt gewerkt aan drie strategische doelen: continuïteit, schone en beschikbare bronnen en optimale service en dienstverlening.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

Vitens maakt geen prognoses ten aanzien van ontwikkelingen en risico's openbaar. De bekende risico's zijn beperkt tot de deelname in het aandelenkapitaal. Vitens moet de komende jaren investeren om te kunnen blijven voldoen aan de vraag naar water. Daarom is er over 2019 geen dividend uitgekeerd. De verwachting is dat er in ieder geval tot en met het jaar 2022 geen dividend zal worden uitgekeerd. Doorgaans schommelt het dividend tussen de € 25.000 en € 30.000.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	€ -

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ 11.100.000
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 533.300.000
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 1.293.000.000

2.4. Wadinko N.V.**Zwolle**

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Betrokken partijen	De gemeenten Hellendoorn, Hof van Twente, Borne, Dalfsen, Deventer, Dinkelland, Hardenberg, Meppel, Olst-Wijhe, Ommen, Steenwijkerland, Tubbergen, Westerveld, Zwartewaterland, Zwolle, Kampen, Losser, Noordoostpolder, Raalte, Rijssen-Holtten, Staphorst, Twenterand, Urk, Wierden en Provincie Overijssel.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Wadinko is een regionale participatiemaatschappij die de bedrijvigheid en daarmee de werkgelegenheid wil bevorderen in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest Drenthe.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

Risico's beperkt tot het aandelenkapitaal.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	-

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ 2.065.477
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 68.870.162
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 1.605.170

2.5. Huisvuilcentrale Noord-Holland N.V.**Alkmaar**

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Betrokken partijen	HVC heeft 44 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

HVC is een samenwerkingsverband van gemeenten en waterschappen, dat actief is op het gebied van afvalinzameling, -scheiding en -recycling, compostering, afval- en slibverbranding en de opwekking en benutting van duurzame energie uit biomassaströmen en andere bronnen.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

De aandeelhouders staan garant voor de leningen van HVC. Alvorens HVC niet meer aan haar (aflossings)verplichtingen kan voldoen, zal zij waarschijnlijk eerst een beroep doen op artikel 7 van de ballotageovereenkomst. Voor deze garantstelling wordt jaarlijks een provisie ontvangen.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	-

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ 10.249.000
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 126.906.000
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 870.489.000

2.6. Enexis Holding N.V.**'s Hertogenbosch**

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Betrokken partijen	Zes Nederlandse provincies en 130 gemeenten.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Enexis was netbeheerder binnen de gemeente Noordoostpolder. Begin 2016 is het verzorgingsgebied over gegaan naar Liander. De aandelen van Enexis zijn echter nog in handen van de gemeente Noordoostpolder. Wanneer er een goed bod komt zal de gemeente Noordoostpolder overwegen om de aandelen te verkopen.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde ad € 6,2 miljoen te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen. Wanneer Enexis met een nieuwe ronde komt om aandelen in te kopen, zal gemeente Noordoostpolder deze optie uitwerken en de raad actief informeren.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	-

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	210.000.000
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	4.112.000.000
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	4.146.000.000

2.7. Technofonds Flevoland B.V.**Lelystad**

Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Betrokken partijen	Almere, Urk, Lelystad, Noordoostpolder, Dronten, Horizon B.V. (voorheen OMFL)
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Het Technofonds Flevoland verstrekt risicodragend kapitaal in de vorm van leningen en aandelenkapitaal aan (door)startende ondernemingen binnen Flevoland ter bevordering van technologische en innovatieve ontwikkelingen. Het is een revolverend fonds, dat wil zeggen dat de middelen die vrijkomen door bijvoorbeeld verkoop van participaties of aflossing van leningen, opnieuw binnen het fonds worden uitgezet.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

De verleende steun valt binnen de minimumgrenzen die volgens de Europese regels zijn gesteld aan staatssteun. Verleende achtergestelde geldleningen zijn tevens marktconform. Het risico voor de gemeente beperkt zich tot de aan het Technofonds verstrekte middelen waarvoor geen waarde in de balans is opgenomen.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	-

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ -1.817.163
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 5.169.933
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 54.428

2.8.1. Verkoop Vennootschap B.V.

's Hertogenbosch

Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Betrokken partijen	Voormalige aandeelhouders Essent N.V. (diverse gemeenten en provincies)
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders Essent). In het kader van de verkoop van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in het General Escrow Fonds wordt aangehouden. Buiten het bedrag dat in het General Escrow Fonds zal worden gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

Eind juni 2016 is het General Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang in de vennootschap. Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.

Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap. Het financiële risico is na de liquidatie van het General Escrow Fonds relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	-

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ -54.838
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 71.192
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 16.256

2.8.2. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.**'s Hertogenbosch**

Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Betrokken partijen	Voormalige aandeelhouders Essent N.V. (diverse gemeenten en provincies).
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent. (namens de verkopende aandeelhouders Essent). Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE).

Risico's, kansen en ontwikkelingen

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd. Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap.

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	-

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ -
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 1.589.543
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 455.015

2.8.3. CSV Amsterdam B.V.**'s Hertogenbosch**

Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Betrokken partijen	Voormalige aandeelhouders Essent N.V. (diverse gemeenten en provincies).
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero). De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. Eventuele claims kunnen door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims van Waterland zal de escrow-rekening kunnen worden opgeheven en het restant op deze rekening kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

De verwachting was dat deze B.V. eind 2019 begin 2020 zou worden opgeheven. Dat is niet gebeurd. Wel is er in april 2020 een schikking getroffen tussen CSV Amsterdam en de betrokken partijen. De restant van het bedrag is uitgekeerd aan de aandeelhouders. De BV blijft voorlopig nog bestaan om bezwaar en/of beroep te voeren tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenheffing.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ -
Begroting 2020	€ -
Jaarrekening 2019	€ -
Bijdrage verantwoord op taakveld	-

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ -294.085
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 451.905
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 83.583

5.1. VNG**Den Haag**

Rechtsvorm	Vereniging
Betrokken partijen	Nederlandse gemeenten en Curaçao, Bonaire, Saba, St. Eustatius, Aruba en enkele tientallen gewesten.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de vereniging

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Krachtiger lokale overheid door samenwerking en belangenbehartiging.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

De risico's zijn beperkt omdat er geen sprake is van een financiële impact bij faillissement of aansprakelijkheid door garantstelling.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ 147.382
Begroting 2020	€ 141.850
Jaarrekening 2019	€ 139.731
Bijdrage verantwoord op taakveld	0.1 Bestuur

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	n.b.	€ -316.000
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	€ 64.627.000
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	€ 73.507.000

5.2. VNG Flevoland

Rechtsvorm	Vereniging
Betrokken partijen	Gemeenten in Flevoland
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de vereniging

Bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen

Krachtiger lokale overheid door samenwerking en belangenbehartiging.

Risico's, kansen en ontwikkelingen

De risico's zijn beperkt omdat er geen sprake is van een financiële impact bij faillissement of aansprakelijkheid door garantstelling.

Jaarlijkse bijdrage gemeente

Begroting 2021	€ 1.876
Begroting 2020	€ 1.876
Jaarrekening 2019	€ 2.330
Bijdrage verantwoord op taakveld	0.1 Bestuur

Financiële ratio's	Begroting 2021	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Resultaat	n.b.	€ -	€ 1.630
Eigen vermogen	n.b.	n.b.	n.b.
Vreemd vermogen	n.b.	n.b.	n.b.

Grondbeleid

Visie op grondbeleid

De commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht gemeenten om in de begroting en jaarrekening een paragraaf over het grondbeleid op te nemen (artikel 9 lid 2). In artikel 16 van het BBV is bepaald waaruit de verplichte paragraaf grondbeleid ten minste dient te bestaan. De gemeenteraad geeft in de paragraaf grondbeleid van de programma-begroting aan wat het te voeren grondbeleid is om de ruimtelijke opgaven te realiseren.

Een aantrekkelijke woon- en leefomgeving

De gemeente Noordoostpolder wil een aantrekkelijke fysieke woon- en leefomgeving zijn, waarin ruimte is voor nieuwe initiatieven en lokaal maatwerk¹.

Dit betekent dat wij:

- Ruimte bieden aan uitbreidingen en inbreidingen op basis van een ruimtelijke visie, woonvisie en demografische ontwikkelingen
- Ingrijpen bij maatschappelijk gewenst ruimtegebruik, als de markt dat niet zelf doet
- Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven realiseren

Grondbeleid op grond van de situatie

Situationeel grondbeleid helpt bij het realiseren van onze doelstelling. Wij kijken per situatie welke vorm van grondbeleid het beste past: actief of passief. Actief grondbeleid betekent dat wij zelf de regie nemen en daarbij ook de risico's dragen. Passief betekent dat wij alleen hoogstnoodzakelijke kaders stellen en daarna de markt haar werk laten doen. Onze keuze om per situatie te kijken welke manier het beste past, is een bewuste keuze. Het staat in de Nota Grondbeleid,

Wij houden rekening met de wettelijke kaders

Voor grondbeleid geldt landelijke wetgeving. Dat gaat over:

- Zorgvuldige keuzes maken bij het aanleggen van nieuwe woon- en bedrijfsgebieden². Wij mogen alleen nieuwe gebieden aanleggen als daar duidelijke behoefte aan is in de regio. (Ladder van duurzame verstedelijking).
- De doorberekening van de kosten voor aanleg van nieuwe gebieden aan de initiatiefnemers en/of grondeigenaren van dat gebied³.
- Het beheersen van risico's van de grondexploitaties⁴.

1 Zie ook de doelstelling van programma 1, ambitie 4 en ambitie 5

2 Artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening

3 Afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening

4 Voorschriften van de commissie BBV

Actuele prognose

In exploitatie genomen gronden

Op dit moment hebben wij 24 vastgestelde/actieve grondexploitaties. Deze exploitaties zijn gemaakt op basis van de marktbehoefte en de wensen van de dorpen. Die wensen en behoeften staan in beleidsnota's:

- Nota Strategische grondvoorraad
- Ontwikkelperspectieven dorpen
- Visie op werklocaties Noordelijk Flevoland
- Nota Kostenverhaal
- Woonvisie Noordoostpolder
- Nota Grondbeleid
- Nota Grondprijzen
- Herzieningen en meerjarenperspectief grondexploitaties

Op 29 juni 2020 heeft de raad ingestemd met het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) 2020. Het MPG 2020 vormt de basis voor deze begroting 2021-2024. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij dan ook naar het MPG 2020.

Het MPG en daarmee de jaarlijkse actualisatie van alle grondexploitaties is gekoppeld aan de jaarrekening. Daarnaast geven we in, of gelijktijdig met bestuurlijke besluitvorming van, de begroting inzicht in grote afwijkingen ten opzichte van het MPG en een globale doorkijk naar de eerstvolgende actualisatie.

Alle grondexploitaties zijn op hoofdlijnen doorgenomen op afwijkingen in realisatie én prognose. Dit betreft nadrukkelijk geen algehele actualisatie, maar geeft enkel een indicatie van de op dit moment verwachte bijstellingen bij het MPG 2021. Genoemde bedragen zijn indicatief en op nominale waarde. Afhankelijk van de hoogte van de parameters en de looptijd van projecten zijn de effecten op het resultaat zoals gepresenteerd bij het MPG soms groot.

De meeste grondexploitaties lopen volgens planning en kennen op dit moment geen grote afwijkingen ten opzichte van het MPG 2020. De afwijkingen bedragen minder dan € 5.000 op eindwaarde en betreffen wijzigingen in fasering zoals eerder uitgevoerde werkzaamheden of de verkoop van kavels ligt voor op planning.

De belangrijkste wijzigingen t.o.v. het MPG 2020 zijn:

- Emmelhage Fase 2B (11C) nieuwe grondexploitatie (29-06-2020)
- Ens (65) de wijzigingen n.a.v. vastgestelde grondexploitatie (14-04-2020)
- Centrumplan Emmeloord (50) extra opbrengsten i.v.m. verkoop Smedingplein
- Marknesse-Zuid (75) extra juridische kosten en uitgestelde levering van kavels
- Nagele (76) extra kosten i.v.m. verleggen van riolering
- Creil (71) minder grondopbrengsten i.v.m. herverkaveling en verlaging m² prijs incurante kavels
- Bedrijventerrein Creil (43) i.v.m. aanleg bredere waterberging minder m² uitgeefbare grond.

Woningbouw Emmeloord

Aan de rand van Emmeloord ontwikkelen wij de woonwijk Emmelhage. Fase 1 van het plan is in de afronding. Er zijn nog maar een paar kavels over. De laatste kavels zijn lastig in te vullen en mede daarom duurt de verkoop langer dan verwacht. Fase 2A is het vervolg op fase 1 en is vol in uitvoering. Het plan biedt ruimte aan circa 132 woningen en een supermarkt, waarvan er in 2021 nog circa 14 kavels voor particuliere woningen verkocht moeten worden. Fase 2B is 29 juni 2020 in ontwikkeling genomen. De voorbereidingen voor het bouwrijpmaken van de locatie is in gang gezet. In dit overzicht ziet u de boekwaarde en de verwachte ontwikkeling daarvan voor Emmelhage.

Complex	Prognose				Eindwaarde	MPG	Prognose
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024		Eindwaarde	Afsluiting
11A - Emmelhage fase 1	840.532	564.676	0	0	564.676	566.824	2022
11B - Emmelhage fase 2A	2.692.855	2.794.163	2.561.838	0	2.561.838	2.566.727	2023
11C - Emmelhage fase 2B	-7.666.873	-5.782.018	-3.196.992	-1.107.984	1.487.373	0	2027
Woningbouw Emmeloord	-4.133.486	-2.423.179	-635.154	-1.107.984	4.613.887	3.133.551	

Woningbouw dorpen

In de dorpen Bant, Creil, Ens, Espel, Kraggenburg, Luttelgeest, Marknesse, Nagele, Rutten en Tollebeek ontwikkelen wij nieuwe gebieden voor woningbouw. In Ens, Marknesse, Kraggenburg, Nagele en Tollebeek zijn de plannen nog relatief nieuw en is er een divers kavel/woningaanbod. De woningmarkt in de dorpen kent een andere dynamiek dan in Emmeloord. Dit is zichtbaar door het aantal transacties, de doorlooptijd en de vraag naar kavels.

In Marknesse blijft de verkoop achter bij de planning. Dit komt doordat er problemen zijn met de (juridische) levering van de kavels, waardoor leveringen uitgesteld worden naar toekomstige jaren. De juridische kwestie zorgt ook voor een extra kostenpost voor extern advies. Er is € 100.000 extra geraamd voor juridische kosten. Mogelijk dat deze juridische kosten nog verhaald kunnen worden op derden. In Nagele is een tegenvaller van circa € 60.000 geconstateerd. De riolering en waterleiding moeten verlegd worden voor de bouw van een appartementencomplex. In Creil is een aantal kavels die bestemd waren voor vrijstaande woningen omgezet naar kavels voor 2¹ kapwoningen. Verder zijn er een drietal incurante kavels in prijs verlaagd. Beide maatregelen leiden tot minder grondopbrengsten dan geraamd.

In Luttelgeest en Rutten worden nieuwe (inbreidings)plannen voorbereid. In Luttelgeest worden de kerk en de basisschool aan de Kerkstraat herontwikkeld tot woningbouw. Het gaat hier om circa 16 woningen. Daarnaast wordt de uitbreidingswoonwijk Luttelgeest Fase 4 in ontwikkeling genomen. De uitbreiding in Luttelgeest behelst circa 70 woningen. In Rutten worden op drie verschillende locaties gemeentelijke gebouwen gesloopt en worden de locaties herontwikkeld tot woningbouw. Voor Rutten betekent dit een toevoeging van circa 40 woningen (waarvan 18 appartementen). In dit overzicht ziet u de boekwaarde en de verwachte ontwikkeling daarvan per woningbouwgebied in de dorpen.

Complex	Prognose				Eindwaarde	MPG Eindwaarde	Prognose Afsluiting
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024			
63 - De Kaghe Espel	-140.329	-27.834	87.322	0	87.322	87.322	2023
65 - Ens	-793.999	-430.123	-227.750	-64.485	471.848	-890.095	2029
67/1 - Bant fase 1	-190.580	-320.136	0	0	-320.136	-320.136	2022
67/2 - Bant fase 2	-430.357	-361.622	-291.432	-192.721	709.627	709.627	2033
68 - Espel	-402.254	-123.586	98.352	231.958	368.598	368.598	2025
71 - Creil	296.830	382.474	469.698	558.519	648.953	682.375	2025
72 - Luttelgeest	79.658	0	0	0	79.658	79.658	2021
75 - Marknesse	-505.254	-285.946	-54.174	152.618	3.113.579	3.292.229	2036
76 - Nagele	-266.395	0	0	0	-266.395	-198.521	2021
77 - Walstraat Kraggenburg	0	0	0	0	37.659	37.659	2020
81 - Mariaschool Tollebeek	143.139	0	0	0	143.139	143.139	2021
155 - Jacob Bruintjesstraat	-489.685	-376.330	-305.940	233.830	274.860	274.860	2038
Woningbouw dorpen	-2.699.226	-1.543.103	-223.924	919.719	5.348.712	4.266.715	

Bedrijventerreinen Emmeloord

In Emmeloord verkopen we bedrijfskavels op het bedrijventerrein De Munt. We merken dat er behoefte is aan grote kavels (> 2 hectare). De verkoop van kleine kavels loopt achter op de planning. Op dit moment bereiden we het bestemmingsplan De Munt B voor om te kunnen voorzien in grote kavels. In onderstaand overzicht wordt de boekwaarde en de verwachte ontwikkeling daarvan op bedrijventerrein De Munt weergegeven.

Complex	Prognose				Eindwaarde	MPG Eindwaarde	Prognose Afsluiting
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024			
34 - De Munt II fase 2	-2.162.039	-1.664.770	-1.202.948	-743.377	-743.377	-746.911	2024
38 - De Munt II fase 1	-3.207.210	-2.731.190	-2.250.758	-1.765.876	-284.141	-284.141	2027
Bedrijventerreinen	-5.369.249	-4.395.960	-3.453.706	-2.509.253	-1.027.518	-1.031.052	

Bedrijventerreinen dorpen

In de dorpen Ens, Espel, Creil, Marknesse en Rutten geven wij grond uit voor bedrijven. Met uitzondering van de uitbreiding van de bedrijventerreinen in Ens en Marknesse zijn die terreinen ver in de uitvoering. Er zijn nog maar enkele kavels beschikbaar. Ens en Marknesse zijn hier een uitzondering, omdat hier aanvullend grond in exploitatie is genomen. Op het bedrijventerrein in Creil is sprake van wateroverlast. De wateroverlast wordt verholpen door een bredere waterberging aan te leggen dan gepland was. De waterberging komt deels op nog uit te geven grond, wat leidt tot minder grondopbrengsten. In dit overzicht ziet u de boekwaarde en de verwachte ontwikkeling daarvan op de bedrijventerreinen in de dorpen.

Complex	Prognose				Eindwaarde	MPG Eindwaarde	Prognose Afsluiting
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024			
40 - Ens uitbreiding	-508.578	-427.392	-349.524	-248.033	733.682	733.683	2028
41 - Dorpen	422.498	555.555	689.634	0	689.634	692.743	2023
42 - Ens	-7.030	17.611	42.409	67.366	144.390	144.390	2027
43 - Creil	-358.295	-246.284	-147.542	-48.218	-48.218	-13.399	2024
46 - Marknesse	-917.529	-750.275	-585.559	-423.489	196.066	211.867	2028
Bedrijventerrein dorpen	-1.368.934	-850.785	-350.582	-652.374	1.715.554	1.769.284	

Bijzondere complexen

Centrumplan Emmeloord

Het Centrumplan Emmeloord is in volle uitvoering. Op de Deel zijn de eerste kavels voor wonen, werken en horeca verkocht. Daarnaast zijn de werkzaamheden van de nieuwe openbare ruimte op de Deel in volle gang. Op de voormalige locatie van de centrumflats zijn we bezig met de verkoop van gronden die plek bieden aan winkels, appartementen en grondgebonden woningen. De ondergrond van Het Smedingplein is in erfpacht uitgegeven, maar de erfpachter(s) zijn in een vergevorderd stadium om de grond aan te kopen, dit leidt tot extra grondopbrengsten

Wellerwaard

Ten noorden van Emmeloord ligt het recreatiegebied Wellerwaard. We verkopen hier kavels voor woningen en landgoederen. De verkoop voor woningbouw loopt op schema. In 2018 en 2019 zijn er respectievelijk 3 en 2 kavels verkocht. In 2020 vindt een inhaalslag plaats en worden er 5 kavels verkocht. Naast fase 1 is ook fase 2 op de markt gebracht en alle kavels aan het water zijn verkocht of onder optie. Op dit moment nog slechts 3 'landkavels' beschikbaar. In dit overzicht ziet u de boekwaarde en de verwachte ontwikkeling daarvan voor Centrumplan Emmeloord en Wellerwaard.

Complex	Prognose				MPG		Prognose
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	Eindwaarde	Eindwaarde	
50 - Centrumplan Emmeloord	-3.216.818	-3.427.974	-3.490.985	-3.430.385	-4.110.793	-4.443.370	2026
82 - Wellerwaard	-3.630.831	-3.330.998	-2.908.690	-2.482.310	-775.257	-775.257	2029
Bijzondere complexen	-6.847.649	-6.758.972	-6.399.675	-5.912.695	-4.886.050	-5.218.627	

Totaal Bouwgrondexploitatie

Verwachte eindwaarde positief

De totale boekwaarde per 1 januari 2020 was circa € 26,90 miljoen negatief. De totale boekwaarde (schatting) per 1 januari 2021 is circa € 23,65 miljoen negatief. De geprognosticeerde grondopbrengsten in 2020 zijn hoger dan de geprognosticeerde kosten, inclusief de tussentijdse winstnemingen. De verwachting is dat de totale boekwaarde de komende 4 jaar terugloopt naar circa € 11,06 miljoen negatief per 1 januari 2024. De eindwaarde van alle grondexploitaties samen is becijferd op circa € 5,76 miljoen positief.

Complex	Prognose				MPG	
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	Eindwaarde	Eindwaarde
Woningbouw Emmeloord	-4.133.486	-2.423.179	-635.154	-1.107.984	4.613.887	3.133.551
Woningbouw dorpen	-2.699.226	-1.543.103	-223.924	919.719	5.348.712	4.266.715
Bedrijventerreinen Emmeloord	-5.369.249	-4.395.960	-3.453.706	-2.509.253	-1.027.518	-1.031.052
Bedrijventerreinen dorpen	-1.368.934	-850.785	-350.582	-652.374	1.715.554	1.769.284
Bijzondere complexen	-6.847.649	-6.758.972	-6.399.675	-5.912.695	-4.886.050	-5.218.627
Totaal	-20.418.544	-15.971.999	-11.063.041	-9.262.587	5.764.585	2.919.871

Totaal verkopen bouwgrondexploitaties

Verkopen 2020-2024					
Complex	2020	2021	2022	2023	2024
X011A - Emmelhage fase A	83.200	387.170	-	-	-
X011B - Emmelhage fase B	3.434.278	591.441	591.441	276.850	-
X011C - Emmelhage fase 2B	-	-	2.496.732	2.810.357	2.358.949
Emmelhage	3.517.478	978.611	3.088.173	3.087.207	2.358.949

Verkopen 2020-2024					
Complex	2020	2021	2022	2023	2024
X034 - De Munt II fase 2	-	813.061	813.061	813.061	813.061
X038 - De Munt II fase 1	517.555	517.555	517.555	517.555	517.555
X040 - Ens uitbreiding	-	290.403	290.403	290.403	290.403
X041 - Dorpen	356.357	142.369	142.369	142.369	-
X042 - Ens	185.692	28.758	28.758	28.758	28.758
X043 - Creil	-	119.790	119.790	119.790	119.790
X046 - Marknesse	-	383.211	383.211	383.211	383.211
Bedrijventerreinen	1.059.604	2.295.147	2.295.147	2.295.147	2.152.778

Verkopen 2020-2024					
Complex	2020	2021	2022	2023	2024
X063 - De Kaghe Espel	-	-	137.700	137.700	-
X065 - Ens	324.140	596.017	428.945	267.404	227.019
X067/1 - Bant fase 1	214.410	196.950	-	-	-
X067/2 - Bant fase 2	129.758	129.758	129.758	129.758	129.758
X068 - Espel	150.650	336.267	336.267	276.417	172.984
X071 - Creil	365.600	175.250	175.250	175.250	175.250
X072 - Luttelgeest	70.000	-	-	-	-
X075 - Marknesse	809.130	718.253	320.133	327.216	327.216
X076 - Nagele	911.645	311.170	-	-	-
X077 - Walstraat Kraggenburg	-	-	-	-	-
X081 - Mariaschool Tollebeek	-	-	-	-	-
X155 - Jacob Bruintjesstraat	345.150	131.449	131.449	85.898	85.898
Woningbouw dorpen	3.320.483	2.595.114	1.659.502	1.399.643	1.118.125

Verkopen 2020-2024					
Complex	2020	2021	2022	2023	2024
X050 - Centrumplan Emmeloord	2.285.165	4.152.247	868.456	409.980	564.860
X082 - Wellerwaard	1.057.851	456.113	456.113	456.113	456.113
Bijzondere complexen	3.343.016	4.608.360	1.324.569	866.093	1.020.973

Totaal	11.240.581	10.477.232	8.367.391	7.648.090	6.650.825
---------------	-------------------	-------------------	------------------	------------------	------------------

Naast vastgestelde grondexploitaties hebben we ook overige gronden in eigendom. Die hebben wij om in te zetten bij toekomstige ontwikkelingen (strategische gronden). Deze gronden vallen onder de materiële vaste activa (MVA). Zij staan op de balans voor de prijs waartegen zij zijn gekocht (verkrijgingswaarde) of voor de marktwaarde (als die blijvend lager is dan de verkrijgingswaarde). Deze gronden vallen pas onder de noemer 'grondbeleid' als er een grondexploitatie voor wordt vastgesteld.

Naast de gemeente zijn er nog enkele andere spelers actief op de grondmarkt van de Noordoostpolder. Met deze partijen maken we afspraken over de verdeling van de kosten. Bijvoorbeeld de kosten voor de aanleg van openbare voorzieningen. Dat doen wij in overeenkomsten. Op deze manier loopt de gemeente geen financieel risico bij grondexploitaties die zij zelf niet uitvoert.

Het gaat om de volgende grondexploitaties:

Complexnaam	Functie	Status
Glastuinbouw Luttelgeest	Glastuinbouw	Fase 1 en 2 gereed, Fase 3 in ontwikkeling
De Balkan, Emmeloord	Appartementen	Fase 1 gereed; fase 2 is nog niet gestart
Scandinavielaan, Emmeloord	Wonen met zorg	In aanbouw
Hannie Schaftweg, Emmeloord	Uitbreiding bedrijf	Gereed
Meldestraat, Emmeloord	Appartementen	Gereed
Hoogzijde, Marknesse	Grondgebonden woningen	In aanbouw
Het Laantje, Espel	Woningbouw	Gereed
Breestraat, Marknesse	Appartementen	In aanbouw
Sondelstraat, Emmeloord	Uitbreiding supermarkt	In ontwikkeling

Verlies- en winstneming

Verliezen worden onmiddellijk genomen als zij bekend zijn. We treffen dan een verliesvoorziening. Een dergelijke verliesvoorziening wordt gedekt uit de Algemene Reserve Grondexploitatie (ARG). In de onderstaande tabel staan de verliesvoorzieningen die al getroffen zijn. Het bedrag van de verliesvoorzieningen is even groot als het eventuele tekort van de betreffende grondexploitatie op eindwaarde. Het totaal van alle verliesvoorzieningen komt neer op circa € 6,5 miljoen.

Getroffen voorzieningen	Bedrag (in €)
34 De Munt II Fase 2	-743.377
38 De Munt II Fase 1	-284.141
43 Bedrijventerrein Creil	-48.218
50 Centrumplan Emmeloord	-4.110.793
67-1 Bant Zuidoost Fase 1	-320.136
76 Herontwikkeling Nagele	-266.395
82 Wellerwaard	-775.257
Totaal	(6.548.317)

Tussentijds winst nemen doen we op basis van de 'percentage of completion'-methode, met andere woorden naar de mate van realisatie van het complex. De BBV schrijft dit nadrukkelijk voor om te voorkomen dat in één keer grote winsten genomen moeten worden.

Woningbouwcomplexen	2020	2021	2022	2023	2024
Emmelhage fase 1	241.256	225.844	97.575	-	-
Emmelhage fase 2a	1.171.025	475.114	494.021	421.679	-
Emmelhage fase 2b	-	-	222.116	279.925	271.268
Centrumplan Emmeloord	-	-	-	-	-
De Kaghe Espel	-	-	36.792	50.530	-
Ens	211.509	53.722	39.600	27.584	25.077
Bant fase 1	-	-	-	-	-
Bant fase 2	31.207	31.874	38.465	42.055	39.952
Espel	46.752	75.632	78.836	70.031	47.652
Creil	114.146	89.153	97.618	106.513	115.856
Luttelgeest	46.244	33.414	-	-	-
Marknesse Zuid fase 3	205.256	221.537	117.090	125.897	142.759
Nagele	-	-	-	-	-
Walstraat Kraggenburg	37.659	-	-	-	-
Mariaschool Tollebeek	7.127	136.013	-	-	-
Wellerwaard	-	-	-	-	-
Jacob Bruintjesstraat	17.882	8.288	8.072	5.721	5.963
Subtotaal Woningbouwcomplexen	2.130.064	1.350.589	1.230.185	1.129.934	648.528

Bedrijventerreinen	2020	2021	2022	2023	2024
Munt A 34	-	-	-	-	-
Munt A 38	-	-	-	-	-
Ens 40	8.120	93.395	96.340	104.728	106.966
Dorpen 41	276.152	133.414	137.780	142.289	-
Ens 42	63.908	11.269	11.249	11.362	11.532
Creil 43	-	-	-	-	-
Marknesse 46	6.376	15.414	17.696	20.019	22.384
Subtotaal Bedrijventerreinen	354.557	253.492	263.065	278.398	140.882
Totaal	2.484.621	1.604.081	1.493.251	1.408.332	789.410

Vennootschapsbelasting

Gemeenten zijn vennootschapsbelastingplichtig (Vpb-plichtig). We betalen vennootschapsbelasting als we resultaat halen bij zogenaamde ondernemingsactiviteiten. Het voeren van grondexploitaties is volgens de criteria van de Belastingdienst een ondernemingsactiviteit. In de begroting houden we daarom rekening met een jaarlijkse gemiddelde belastingafdracht voor de grondexploitaties. Op basis van de prognoses is de verwachting dat er de komende jaren geen vennootschapsbelasting verschuldigd is over de totale grondexploitaties. Over complexe vraagstukken overleggen we met de Belastingdienst.

Risico's

Bij het voeren van grondexploitaties loopt de gemeente risico's. Onder risico's verstaan we het optreden van mee- of tegenvallers met een positief of negatief financieel gevolg. Op basis van een risicoanalyse schatten we in hoe groot het financieel risico van de grondexploitaties is. We dekken een negatief financieel risico af met de Algemene Reserve Grondexploitaties. De mate waarin de reserve het financieel risico kan afdekken noemen we het weerstandsvermogen. De criteria van het weerstandsvermogen staat opgenomen in de Nota Grondbeleid. Het weerstandsvermogen van de gemeente Noordoostpolder voldoet aan de gestelde criteria.

Financiën

Overzicht van baten en lasten

bedragen x € 1.000	
Programma	Begroting 2021
Lasten	
Fysieke Leefomgeving	-38.915
Sociale leefbaarheid	-14.665
Economische ontwikkeling	-6.552
Dienstverlening en besturen	-3.622
Financiën	-683
Krachtig Noordoostpolder	-58.112
Totale lasten	-122.550
Baten	
Fysieke Leefomgeving	20.318
Sociale leefbaarheid	2.477
Economische ontwikkeling	1.579
Dienstverlening en besturen	466
Financiën	387
Krachtig Noordoostpolder	14.503
Totale Baten	39.730
Saldo van de programma's	-82.814
Algemene dekkingsmiddelen	
Lokale heffingen	12.511
Saldo financieringsfunctie	-105
Dividend	68
Algemene uitkeringen	81.192
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	93.665
Overhead	-14.850
Vennootschapsbelasting (VpB)	-
Onvoorziene lasten	-100
Resultaat voor bestemming	-4.099
Toevoeging aan reserves	-3.894
Onttrekking aan reserves	7.998
Saldo mutaties reserves	4.105
Gerealiseerd resultaat	5

Financieel meerjarenperspectief

Meerjarenraming	bedragen x € 1.000					
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fysieke Leefomgeving	-13.644	-17.729	-18.597	-17.548	-17.536	-17.712
Sociale leefbaarheid	-10.900	-12.213	-12.188	-12.483	-12.624	-12.305
Economische ontwikkeling	227	-1.995	-4.573	-1.306	-1.205	-1.063
Dienstverlening en besturen	-3.922	-2.811	-3.156	-3.089	-2.983	-2.936
Financiën	87.453	89.373	92.975	93.273	92.300	92.467
Krachtig Noordoostpolder	-41.848	-42.942	-43.610	-43.160	-43.116	-42.952
1. Programma baten en lasten	17.366	11.682	10.851	15.687	14.837	15.500
Overhead, Onvoorzien, Vennootschapsbelasting (VpB)	-12.773	-14.635	-14.950	-14.905	-14.800	-14.523
2. Algemene baten en lasten	-12.773	-14.635	-14.950	-14.905	-14.800	-14.523
Mutatie reserves	-3.817	2.972	4.105	-778	-261	-948
3. Mutatie reserves	-3.817	2.972	4.105	-778	-261	-948
Resultaat na bestemming	776	19	5	3	-223	28

Overzicht structurele en incidentele baten en lasten

Structureel begrotingssaldo

(bedragen x € 1.000)				
Presentatie van het structurele begrotingssaldo	2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten	-4.100	780	38	976
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
- Incidentele baten en lasten	5.617	626	1.236	450
- Structurele baten en lasten	1.512	1.405	1.497	1.398
Totale toevoegingen en onttrekkingen	4.105	-778	-261	-948
Begrotingssaldo na bestemming	5	3	-223	28
Incidentele baten en lasten (ten gunste/ten laste van exploitatie)	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo	5	3	-223	28

Incidentele baten en lasten uit reserves

(bedragen x € 1.000)					
Incidentele baten en lasten	TV	2021	2022	2023	2024 Naam reserve
Incidentele baten (onttrekking aan reserves)					
Pensioenen oud-wethouders	0.1	138	103	-	- Beleidsplan
Burgemeester en wethouders	0.1	15	-	-	- Beleidsplan
Griffie	0.1	5	-	-	- Beleidsplan
Dr. Jansziekenhuis	0.3	225	38	-	- GREX
Data-analist	0.4	40	-	-	- Beleidsplan
Dienstverlening	0.4	-	-	-	- Beleidsplan
Adviseur HR	0.4	80	80	-	- Beleidsplan
MFA Rutten	0.4	11	-	-	- GREX
Scanning documenten	0.4	28	28	28	- Beleidsplan
Uitdagingen gemeentewerf en milieustraat	0.4	-	30	-	- Beleidsplan
Rechtmatigheidsverantwoording	0.4	50	-	-	- Beleidsplan
Juridische kracht OOV	1.2	64	64	-	- Beleidsplan
Extra inhuur brugwachters	2.1	13	-	-	- Beleidsplan
BIZ subsidie	2.1	40	40	-	- GREX
Onderhoud parallelvoorzieningen N50	2.1	270	-	-	Onderhoud wegen N50
Aanpassing infrastructuur Espelerlaan	2.1	500	-	-	- GREX
Oudeweg Marknesse	2.1	530	-	-	- GREX
Versterken verharding evenemententerrein	2.1	50	-	-	- GREX
Onderzoeksbudget Smart Farming	3.1	50	-	-	- Beleidsplan
Clustervorming maakindustrie	3.1	75	-	-	- Beleidsplan
Regio Deal Noordelijk Flevoland	3.1	1.000	-	-	- GREX
Regio Deal Noordelijk Flevoland	3.1	1.000	-	-	- Econ. ontw.
HCA Regio Zwolle	3.3	84	84	84	- Econ. Ontw.

Fietsknooppunt	3.4	60	-	-	-	Beleidsplan
Tijdelijke huisvesting VO-campus	4.2	-	-	200	-	Beleidsplan
JOGG regisseur	5.1	18	-	-	-	Soc.Domein
Renovatie atletiekbaan	5.2	425	-	-	-	Beleidsplan
Burgerparticipatie voorzieningen	5.7	50	-	-	-	Beleidsplan
Renovatie wijkpark De Erven	5.7	140	-	-	-	Beleidsplan
Innovatiefonds Zorg (2019-2021)	6.1	25	-	-	-	Beleidsplan
Geluidmeetpunt Ens	7.4	15	-	-	-	Beleidsplan
OFGV (omgevingswet)	7.4	63	-	-	-	Beleidsplan
Transitievisie warmte	7.4	100	-	-	-	Beleidsplan
Klimaatverandering & Deltaplan	7.4	150	-	-	-	Beleidsplan
Vrijkomende agrarische bedrijven	8.1	20	-	-	-	Beleidsplan
BRO (basisregistratie ondergrond)	8.1	35	35	-	-	Beleidsplan
Herstructurering wijken en dorpen	8.3	100	-	-	-	GREX
Vorbereiding invoering Omgevingswet	8.3	-	225	150	150	Beleidsplan
Omgevingswet	8.3	363	-	-	-	Beleidsplan
Omgevingswet (extra kosten reguliere wzh.)	8.3	-	300	300	300	Beleidsplan
Incidentele lasten (toevoegingen aan reserves)						
Dr. Jansziekenhuis	0.4	139	-	-	-	Beleidsplan
Kasschuif begroting 2021-2024	0.10	75	400	-475	-	Beleidsplan
Totale incidentele baten en lasten		5.617	626	1.236	450	

Structurele baten en lasten uit reserves

						<i>(bedragen x € 1.000)</i>
Structurele baten en lasten uit reserves	TV	2021	2022	2023	2024	Naam reserve
Structurele baten (onttrekking aan reserves)						
Onderhoud kerktorens	8.3	15	15	15	15	Kerktorens
Culturele visitekaartjes	5.3	20	20	20	20	BKC
Exploitatie Poldertoren	5.5	22	22	22	22	Expl poldertoren
De Wissel Luttelgeest (huur)	4.2	30	30	30	30	Onderwijs
Sociaal Economisch Beleid	3.1	60	60	60	60	Ontw.fonds st.
Kapitaallasten investeringen	div.	476	621	622	622	Afschr reserves
Structurele lasten (toevoeging aan reserves)						
Windenergie (bijdrage RWE)	7.4	10	10	10	10	Beleidsplan
MFC Tollebeek + Nagele	4.2	12	12	12	12	Tollebeek/Nagele
OZB (windmolens)	0.61	560	521	482	443	Beleidsplan
Bruggen	2.1	300	400	400	400	Verv. bruggen
VIV	0.3	872	839	943	856	VIV
Rentetoevoeging reserve	-	380	390	418	446	Div. reserves
Totale structurele baten en lasten		-1.512	-1.405	-1.497	-1.398	

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten ten gunste van / ten laste van exploitatie	TV	2021	2022	2023	2024
Niet van toepassing		-	-	-	-
Totaal		-	-	-	-

Begrotingsrichtlijnen

Voor het opstellen van de programmabegroting 2021-2024 zijn voor het komende begrotingsjaar de volgende richtlijnen gehanteerd:

Beleid

- Het coalitieakkoord 2018-2022 alsmede de vastgestelde perspectiefnota's 2018-2021, 2019-2022, 2020-2023 en de uitkomsten van deze perspectiefnota 2021-2024 inclusief maatregelen zijn verwerkt in de programmabegroting 2021-2024.
- Raadsbesluiten genomen tot en met de raadsvergadering van juli 2020 worden verwerkt in de programmabegroting 2021-2024.
- Raadsbesluiten genomen van augustus 2020 tot en met december 2020 met meerjarige (structurele) gevolgen worden verwerkt in wijzigingen op de primitieve programmabegroting 2021-2024.
- De meicirculaire wordt gebruikt voor het opstellen van de programmabegroting 2021 - 2024, tenzij substantiële verlagingen of verhogingen in de septembercirculaire 2020 worden gepresenteerd die het geheel aan gemeentelijke beleidsdoelen in een ander daglicht stelt.

Kostenontwikkeling

- De septembercirculaire 2020 is met inbegrip van de door het Rijk gehanteerde en berekende eenheden voor het aantal huishoudens en bijstandsontvangers verwerkt in de programmabegroting 2021-2024.
- Per 1 januari 2021 wordt een inwonertal gehanteerd van 47.388, waarvan 626 inwoners van het AZC te Luttelgeest
- In de programmabegroting 2021-2024 wordt het prijspeil in de materiële sector gelijkgesteld aan het prijspeil 2020, +1,8% zijnde de prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product (bron: CPB maart 2020).
- Er wordt reëel geraamd en afwijkingen op o.a. prijsontwikkelingen worden toegelicht en gemotiveerd.
- De gevolgen van areaalvergroting alsmede de overige ontwikkelingen worden reëel geraamd.
- In het algemeen geldt het prijspeil van 2020, +1,8% correctie voor inflatie voor subsidies, gemeenschappelijke regelingen en dergelijke tenzij deze rechtstreeks zijn gekoppeld aan (bepaalde) personeelskosten of onder budgetfinanciering vallen, exclusief zogenoemde waarderingssubsidies. In het geval op een specifieke subsidie wordt bezuinigd, vindt deze bezuiniging plaats na eerst de inflatiecorrectie voor 2020 te hebben toegepast.
- Salariskosten en afgeleiden hiervan worden geraamd op het niveau van 2020 +3,1% correctie voor salarisniveau en premies op basis van de toegestane formatieomvang (bron: CPB maart 2020).
- Voor de salariskosten van gesubsidieerde instellingen wordt een stijgingspercentage gehanteerd van +3,1%.
- Voor het berekenen van de hoogte van de subsidies aan grote gesubsidieerde instellingen wordt uitgegaan van een gewogen gemiddelde van de inflatiecorrectie voor materiële budgetten en correctie voor salarisontwikkelingen, namelijk +2,775%
- Het uitgangspunt is dat de correctie voor inflatie en salariskosten inclusief premies worden opgevangen door een bijstelling van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat de precieze hoogte en totale omvang van het gemeentefonds op dit moment nog niet zeker is.
- De OZB stijgt maximaal met de inflatiecorrectie die het Rijk hanteert voor het bepalen van het rekentarief WOZ in het gemeentefonds (+1,9%), vermeerderd met +1,0% vanuit de maatregelen van de perspectiefnota 2021-2024.
- Conform bestaand beleid worden de incidentele (netto) opbrengsten van de OZB verantwoord onder de reserve Beleidsplan.
- De tarieven voor gemeentelijke belastingen, retributies, rechten en gebruiksvergoedingen worden bij het aanbieden van de begroting ter besluitvorming aangeboden waarbij het uitgangspunt kostendekkende tarieven en/of huidige tarieven 2020 gecorrigeerd voor inflatie.
- De overhead wordt extracomptabel toegerekend aan producten die tarief-gerelateerd zijn over het totaal van de lasten per tariefgerelateerd product.
- Voor de grondexploitatie geldt dat de overhead intracomptabel per grondexploitatiecomplex wordt verwerkt over het totaal van de lasten.

- Voor reisdocumenten/rijbewijzen geldt dat de tarieven aan een wettelijk maximum gebonden zijn, die prevaleren boven het uitgangspunt van kostendekkendheid.
- Vervangingsinvesteringen en nieuw beleid worden geraamd in de primitieve programma-begroting 2021-2024.
- Voor nieuwe investeringen wordt een rentepercentage van 0% gehanteerd.
- Investeringen met een maatschappelijk nut worden in basis gefinancierd met gegenereerde en te genereren middelen uit vrije kasstromen en voor zover de te vormen afschrijvings-reserve kan worden gedekt uit de reserves.
- Voor de gebruikelijke reserves wordt een inflatiepercentage van +1,8% gehanteerd.
- Voor de grondexploitaties wordt een rentepercentage van + 0,98% gehanteerd.
- De grondprijzen voor woningbouw en bedrijventerreinen worden door het college vastgesteld middels de grondprijzenbrief en ter informatie gestuurd aan de raad(scommissie).

Uitgangspunt voor grondprijzen is:

1. aantrekkelijkheid van de kavels;
2. verhouding/aandeel grondwaarde in totale waarde gerealiseerde woning;
3. verwachtingen markt versus beschikbaarheid grond.

Overzicht taakvelden

			(bedragen x € 1.000)					
Taakveld	(Programma)	Rekening Begroting			Meerjarenbegroting			
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	
0. Bestuur en Ondersteuning								
0.1	Bestuur	(4)	-3.200	-2.374	-2.537	-2.478	-2.371	-2.375
0.10	Mutaties reserves	(0)	-3.817	2.972	4.105	-778	-261	-948
0.2	Burgerzaken	(4)	-722	-438	-618	-611	-612	-561
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	(3)	1.146	-841	-1.293	-221	-120	-61
0.4	Overhead	(0)	-12.776	-14.235	-14.850	-14.805	-14.700	-14.423
0.5	Treasury	(5)	403	271	287	281	277	274
0.61	OZB woningen	(5)	5.224	5.511	5.772	5.772	5.772	5.772
0.62	OZB niet-woningen	(5)	5.696	5.657	5.889	5.889	5.889	5.889
0.7	Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds	(5)	76.204	78.089	81.192	81.496	80.527	80.696
0.8	Overige baten en lasten	(5)	-74	-156	-165	-165	-165	-165
0.81	Onvoorziene lasten	(0)		-250	-100	-100	-100	-100
0.9	Vennootschapsbelasting	(0)	3	-150	-	-	-	-
Totaal			68.087	74.057	77.680	74.279	74.137	73.998
1. Veiligheid								
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	(1)	-2.634	-2.638	-3.005	-3.190	-3.367	-3.544
1.2	Openbare orde en veiligheid	(1)	-640	-1.088	-1.190	-1.211	-1.127	-1.147
Totaal			-3.274	-3.725	-4.196	-4.401	-4.494	-4.691
2. Verkeer, vervoer en waterstaat								
2.1	Verkeer en vervoer	(1)	-7.352	-7.208	-7.845	-6.945	-6.895	-6.889
2.2	Parkeren	(1)	-75	-63	-52	-52	-52	-52
2.3	Recreatieve havens	(3)	-13	-26	-25	-25	-25	-25
2.4	Economische havens en waterwegen	(1)	-279	-421	-354	-354	-354	-353
Totaal			-7.719	-7.717	-8.277	-7.377	-7.327	-7.319
3. Economie								
3.1	Economische ontwikkeling	(3)	-130	-146	-2.210	-85	-85	-85
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	(1)	-130	-250	-12	-12	-12	-12
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	(3)	-572	-931	-957	-949	-949	-865
3.4	Economische promotie	(3)	-204	-51	-88	-27	-27	-27
Totaal			-1.036	-1.379	-3.267	-1.072	-1.072	-989
4. Onderwijs								
4.2	Onderwijshuisvesting	(2)	-2.960	-3.228	-3.172	-3.195	-3.384	-3.207
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	(2)	-1.399	-1.911	-1.725	-1.726	-1.726	-1.726

Totaal			-4.359	-5.139	-4.897	-4.922	-5.110	-4.934
5. Sport, cultuur en recreatie								
5.1	Sportbeleid en activering	(2)	-312	-311	-340	-322	-322	-322
5.2	Sportaccommodaties	(2)	-2.282	-2.486	-2.604	-2.938	-2.903	-2.801
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	(2)	-2.327	-2.415	-2.466	-2.438	-2.440	-2.412
5.4	Kunst	(2)	-261	-315	-298	-298	-297	-296
5.5	Cultureel erfgoed	(2)	-260	-366	-351	-349	-349	-349
5.6	Media	(2)	-1.098	-1.182	-1.232	-1.217	-1.203	-1.190
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	(1)	-4.089	-4.524	-4.344	-4.156	-4.153	-4.151
Totaal			-10.630	-11.597	-11.634	-11.718	-11.667	-11.521
6. Sociaal domein								
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	(6)	-3.585	-3.866	-3.600	-3.506	-3.293	-3.044
6.2	Wijkteams	(6)	-2.594	-2.397	-1.631	-1.404	-1.324	-1.324
6.3	Inkomensregelingen	(6)	-2.491	-3.117	-2.805	-2.757	-2.757	-2.757
6.4	Begeleide participatie	(6)	-7.039	-7.142	-6.952	-6.834	-6.650	-6.623
6.5	Arbeidsparticipatie	(6)	-2.511	-2.885	-2.628	-2.506	-2.520	-2.519
6.6	Materiële voorzieningen	(6)	-1.313	-1.296	-1.450	-1.466	-1.482	-1.482
6.71	Maatwerk dienstverlening 18+	(6)	-6.565	-7.270	-7.819	-7.870	-7.938	-7.900
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	(6)	-13.345	-11.796	-13.906	-13.853	-13.968	-13.968
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	(6)	562	-244	364	190	-60	-210
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	(6)	-1.234	-1.135	-1.290	-1.310	-1.331	-1.331
Totaal			-40.116	-41.149	-41.716	-41.317	-41.323	-41.159
7. Volksgezondheid en milieu								
7.1	Volksgezondheid	(6)	-1.732	-1.793	-1.894	-1.843	-1.793	-1.793
7.2	Riolering	(1)	1.116	1.030	1.026	1.035	1.035	1.049
7.3	Afval	(1)	720	1.710	1.690	1.641	1.641	1.638
7.4	Milieubeheer	(1)	-1.661	-1.890	-2.075	-1.878	-1.907	-1.907
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	(1)	-51	11	5	5	5	5
Totaal			-1.608	-933	-1.248	-1.039	-1.019	-1.008
8. Volkshuisv., RO, sted. vernieuw.								
8.1	Ruimtelijke Ordening	(1)	-1.152	-1.242	-1.281	-1.259	-1.254	-1.254
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	(1)	2.594	-	-	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	(1)	-11	-1.157	-1.159	-1.171	-1.095	-1.095
Totaal			1.430	-2.399	-2.441	-2.430	-2.349	-2.349
Totaal generaal			776	19	5	3	-223	28

Bijlagen

Algemene dekkingsmiddelen

		bedragen x € 1.000					
Taakveld		Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
0.5	Treasury	602	455	472	465	462	459
0.61	OZB woningen	5.489	5.615	5.860	5.860	5.860	5.860
0.62	OZB niet-woningen	5.839	6.004	6.251	6.251	6.251	6.251
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	76.204	78.095	81.197	81.502	80.533	80.702
Totaal		88.134	90.169	93.780	94.078	93.105	93.272

Verloop van reserves

Stand van reserves

bedragen x € 1.000

Verloop van reserves	2021	2022	2023	2024
Stand per 1-1	94.294	90.189	90.967	91.228
	-	-	-	-
- Onttrekking	620	768	768	768
- Toevoeging	2.132	2.173	2.265	2.167
Structurele mutaties	1.512	1.405	1.497	1.398
- Onttrekking	5.831	1.026	1.236	450
- Toevoeging	214	400	-	-
Incidentele mutaties	5.617	626	1.236	450
Totaal per 31-12	90.189	90.967	91.228	92.176

Overzicht reserves

Naam reserve	2021	2022	2023	2024
E004 Eigen kapitaal	18.011	18.011	18.011	18.011
Totaal algemene reserves	18.011	18.011	18.011	18.011
Ten behoeve van egalisatie van tarieven				
E239 Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	-	-	-	-
E242 Egalisatiereserve riolering	549	549	549	549
E247 Egalisatiereserve Begraven	58	58	58	58
Totaal egalisatiereserves	607	607	607	607
D001 AR Rotondes E'oord Centrum	1.410	1.339	1.267	1.196
D002 AR Rotonde Moerasandijviestraat	312	301	290	279
D003 AR Marknesserbrug	4.296	4.181	4.065	3.957
D004 AR Verkeerssituatie Europalaan	527	510	494	478
D005 AR Verkeersregelinstallaties	262	240	219	197
D006 AR Uiv plan Speelplaatsen	322	300	278	256
D008 AR Cbs op de Wieken	-	-	-	-
D009 AR Cbs Op de Wieken OLP Tollebeek	19	18	17	16
D010 AR De Koperwiek OLP en meubilair	22	21	20	19
D011 AR Uitbreiding Groenhorstcollege PRO	596	562	529	496
D012 AR Groenhorstcollege OLP en meubilair	119	112	106	99
D013 AR Boni Mavo OLP en meubilair	59	55	52	48
D014 AR Rotonde Urkerweg/Scandinaviëlaan	296	282	269	256
D015 AR Loswallen Bant en Marknesse	132	127	123	119
D016 AR MFA Rutten	2.073	2.020	1.966	1.913
D017 AR skatebaan	132	126	120	114
D018 AR Nagelerweg-Amsterdamweg-Randweg	263	255	247	239
D019 AR Lichtmasten	413	516	627	738
D020 AR Armaturen	334	406	463	520
D021 AR Olp en meubilair De Koperwiek	8	7	7	6
D022 AR Olp en meubilair Alb Schweitzerschool	15	14	13	13
D023 AR uitbreiding Kindvoorziening L'Geest	180	176	171	167
D024 AR dorpshuis de Bosfluitier Luttelgeest	640	624	607	590
D025 AR uitbreiding De Locomotief Triade	369	359	350	341
D026 AR dorpshuis de Marke Marknesse	622	599	575	552
D027 AR zwembad Bosbad	5.039	5.039	4.839	4.639
D028 AR renovatie Barak Emmeloord	199	191	183	175
D029 AR peuteropvang Triangel E'oord	92	90	88	85
D030 AR peuteropvang Marknesse	-	-	-4	-8
D031 AR wegen	620	597	575	552
D032 AR Jongerencentrum de Klos	-	-	-	-8
D033 AR Reconstructie Leeuwenkruising	369	353	336	320

D034 AR Kinderopvang MFA Rutten	533	520	506	493
D035 AR Sport- en dorphuis MFA Rutten	1.094	1.067	1.039	1.012
D036 AR bijdrage Rotonde Muntweg	134	129	123	118
D037 AR Duiker Rotonde Muntweg	23	22	21	20
D038 AR dr Jansencentrum	1.032	-	-	-
D039 AR Atletiekbaan	-	425	404	383
D040 rotonde Dukaat	115	110	106	101
D041 Infrastructuur Espelerlaan	-	500	480	460
Totaal afschrijvingsreserves	22.669	22.193	21.572	20.950
E001 Reserve beleidsplan	6.752	5.654	5.821	5.257
E024 Reserve onderhoud uitbr Tollebeek	194	197	201	205
E026 Reserve vervanging bruggen	5.569	5.969	6.478	6.996
E029 Res Investeringsbudget Landelijk Gebied	289	289	289	289
E041 Res Ont. Fonds st. werkgelegenheid	362	308	254	198
E043 Res eu-co-financiering phasing-out progr	42	418	800	1.065
E070 Egalisatiereserve huisvesting onderwijs	666	678	690	703
E071 Res onderhoud en aanpassen gebouw	2.045	2.052	2.059	2.066
E072 Res onderh aanp Tollebeek/Nagele	108	120	132	144
E205 Reserve onderwijsachterstanden exc groei	141	144	146	149
E240 Res onderhoud/vervanging speelplaatsen	4	4	4	4
E244 Reserve optimaliseren afvalwatersysteem	19	19	19	19
E245 Reserve transitiegelden zuiderzeelijn	605	605	605	605
E265 Reserve startersleningen	654	654	654	654
E267 Duurzaam vervoer	3	3	3	3
E269 Reserve onderhoud wegen N50	929	659	659	659
E271 Reserve restauratie monumenten	154	157	160	163
E272 Reserve kerktorens	92	78	65	51
E273 Reserve duurzaamheidsleningen	690	690	690	690
E275 Hardware	23	23	23	23
E278 Reserve duurzame particuliere wvb Nagele	275	275	275	275
E280 Nog uit te voeren werkzaamheden	111	111	111	111
E281 Reserve blijverslening	300	300	300	300
E290 Reserve exploitatie poldertoren	311	295	278	261
E301 Algemene reserve grondexploitatie	26.086	23.255	22.802	22.552
E308 Reserve Beeldende Kunst en Cultuurbeleid	230	215	199	183
E310 Reserve sociaal Domein	-	-18	-18	-18
E311 Reserve degeneratiekst glasvezelproject	229	229	229	229
E312 Afschrijvingsreserve De Stiepe	200	200	200	200
E313 Egalisatiereserve VIV	4.522	5.476	6.414	7.473
E314 Reserve sociaal economische ontwikkeling	1.404	320	236	153
Totaal overige bestemmingsreserves	53.007	49.379	50.778	51.660
Totaal	94.294	90.189	90.967	91.228

Verloop van voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Naam voorziening	2021	2022	2023	2024
E511 Wegen, straten en pleinen	506	197	234	126
E531 Pensioenen wethouders	5.413	5.523	5.633	5.743
E601 Gemeentelijke gebouwen	3.468	2.958	2.001	1.500
E700 Museum Schokland	90	64	53	55
E721 Onderhoud buitensport	122	122	122	122
E800 Renovatie riolering	1.864	1.436	985	475
E723 Groot onderhoud Carillon	9	18	26	35
Totaal	11.472	10.319	9.055	8.056

Geprognosticeerde balans

bedragen * € 1.000

	rekening	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
Activa	2019	2020	2021	2022	2023	2024
(im) Materiële vaste activa	84.962	102.971	112.366	112.532	116.719	121.844
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	77	77	77	77	77	77
Financiële vaste activa: Leningen	2.519	2.283	2.047	1.953	1.889	1.825
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	2.288	2.288	2.288	2.288	2.288	2.288
Totaal Vaste Activa	89.846	107.618	116.778	116.850	120.973	126.033
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	15.668	17.105	13.870	9.689	5.101	2.193
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	25.317	1.888	1.888	1.888	1.888	1.888
Liquide middelen	426	426	426	426	426	426
Overlopende activa	11.037	7.840	7.840	7.840	7.840	7.840
Totaal Vlottende Activa	52.448	27.259	24.024	19.843	15.255	12.347
Totaal Activa	142.294	134.878	140.802	136.693	136.228	138.380
Passiva	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eigen vermogen	106.068	94.294	90.189	90.967	91.228	92.176
Voorzieningen	12.485	11.472	10.319	9.055	8.056	7.235
Vaste schuld	5.117	10.487	21.669	18.046	18.319	20.344
Totaal Vaste Passiva	123.669	116.253	122.177	118.068	117.603	119.755
Vlottende schuld	4.434	4.434	4.434	4.434	4.434	4.434
Overlopende passiva	14.191	14.191	14.191	14.191	14.191	14.191
Totaal Vlottende Passiva	18.625	18.625	18.625	18.625	18.625	18.625
Totaal Passiva	142.294	134.878	140.802	136.693	136.228	138.380

EMU

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde die afgeleid is van het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten. Noordoostpolder heeft een referentiewaarde van € 4.789 miljoen.

Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Het EMU-saldo is relevant omdat het een rol vervult bij de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over het toegestane maximale tekort van een land. Daarom is in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) bepaald dat de verschillende overheidslagen een gelijkwaardige inspanningsverplichting hebben om te voldoen aan de Europese begrotingseisen en daarmee bij te dragen aan een gunstige budgettaire positie voor Nederland.

EMU-saldo

	2020	2021	2022	2023	2024
EMU-SALDO	-32.233	-11.418	3.529	-337	-2.089
EMU-SALDO referentiewaarde	4.789	4.789	4.789	4.789	4.789
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde	-37.022	-16.207	-1.260	-5.126	-6.878

Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-236	-236	-94	-64	-64
				Uitzettingen	-	-	-	-
		Vlottende activa	Uitzettingen	-23.429	-	-	-	-
			Liquide middelen	-	-	-	-	-
			Overlopende activa	-3.197	-	-	-	-
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	5.370	11.182	-3.623	273	2.025
			Vlottende passiva	Vlottende schuld	-	-	-	-
				Overlopende passiva	-	-	-	-

EMU-enquête

Omschrijving	2020	2021	2022
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2020, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2021	Volgens meerjarenraming in begroting 2021
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.953	-4.099	782
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	18.009	9.396	166
3. Mutatie voorzieningen	-1.013	-1.153	-1.264
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.437	-3.235	-4.181
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-23.412	-11.413	3.534

Investerings

Bij de meerjarige planning van vervangings- en nieuwe investeringen zijn de volgende uitgangspunten in acht genomen:

- Rekening houden met actualisering door college.
- Investerings met een economisch nut worden geactiveerd als het investeringsbedrag groter of gelijk is aan € 10.000.
- Investerings met een maatschappelijk nut geldt een investeringsbedrag groter of gelijk aan € 50.000.
- Investerings van € 10.000 respectievelijk € 50.000 of meer worden over een reeks van jaren afgeschreven (conform de daarvoor geldende afschrijvingstermijn op basis van de verwachte gebruiksduur). Afschrijving vindt plaats vanaf het jaar volgende op het jaar van in gebruik name.

In onderstaand overzicht is aangegeven welke investeringen het betreffen. Voorgesteld wordt de voorgenomen investeringen vast te stellen en daarmee tegelijkertijd de kredieten voor 2021 te voteren.

Omschrijving	in euro's			
Investerings	2021	2022	2023	2024
(Vorbereiding) renovatie zwembad Bosbad	10.928.756	-	-	-
VO Campus	250.000	3.440.464	7.604.617	7.604.617
Aanpassing infrastructuur Espelerlaan (VO Campus)	500.000	-	-	-
Peuteropvang Marknesse	95.132	-	-	-
Renovatie 2 van de 3 gymzalen bij De Peppel	613.604	-	-	-
Renovatie RKBS Mariabasisschool Marknesse	458.514	-	-	-
(vorbereiding) nieuwbouw Brandweergarage Creil	285.397	-	-	-
Vernieuwen Jongerencentrum De Klos	-	328.625	-	-
Renovatie CBS De Zeester Marknesse	-	589.830	-	-
Renovatie OBS De Driesprong	-	-	380.693	-
Renovatie OBS Roderik van Voorst	-	-	472.101	-
Vervanging inrichting gymlokaal De Zeevaarder	-	-	41.760	-
Vervanging diverse toestellen Bosbadhal	-	-	20.000	-
Vervanging inrichting gymlokaal Rutten	-	-	-	41.760
Vervanging Inrichting 2 gymlokalen Ellertsveld De Es	-	-	-	85.376
Peuteropvang en BSO Ens	-	-	-	199.544
CBS Het Lichtschip, Ens Renovatie	-	-	-	492.174
CBS De Schalmei, Bant renovatie	-	-	-	416.050
GBS De Planthof, renovatie	-	-	-	616.382
Rioolgemalen en fontein	45.000	25.000	44.000	164.200
Onderhouden voetpaden begraafplaatsen	25.000	10.000	-	-
Vervanging tractie	402.100	173.850	247.586	115.970
Geluidsmeetapparatuur	15.000	-	-	-
Vervanging (glas)containers	30.000	-	-	-
Vervanging openbare verlichting	205.000	205.000	205.000	205.000
Vervanging hardware automatisering	226.520	226.520	226.520	226.520
Vervanging aanschaf ipads	125.000	125.000	125.000	125.000

Vervanging software automatisering	225.000	225.000	225.000	225.000
Inventaris gemeentehuis en -werf	90.539	20.000	142.271	20.000
Wireless accesspoints gemeentehuis	-	-	52.272	-
Renovatie atletiekbaan	425.000	-	-	-
Totaal	14.945.562	5.369.289	9.786.820	10.537.593

Arbeidsgerelateerde kosten

	bedragen x € 1.000		
Arbeidsgerelateerde kosten	Loonsom	Overige kosten	Totaal
Directie	423	13	436
Ruimtelijke Ordening	1.744	86	1.829
Maatschappelijke Ontwikkeling	1.839	32	1.871
Ingenieursburo	2.352	50	2.402
Wijkbeheer	2.881	109	2.990
Vergunning en handhaving	1.965	37	2.002
Klant Contact Centrum	1.728	18	1.746
Uitvoering Sociaal Domein	4.051	66	4.117
Werkcorporatie	557	-	557
Sociaal Team	386	4	390
Advies	2.992	51	3.043
FPC & Belastingen	1.940	32	1.972
Interne Dienstverlening	2.884	71	2.956
Griffie	275	1	276
Totaal bestuursdienst en griffie	26.017	569	26.586
Burgemeester en wethouders	562	37	599
Voormalig bestuur	138	-	138
Gemeenteraadsleden	523	69	592
Totaal bestuursorganen	1.224	106	1.330
Totaal	27.241	675	27.916

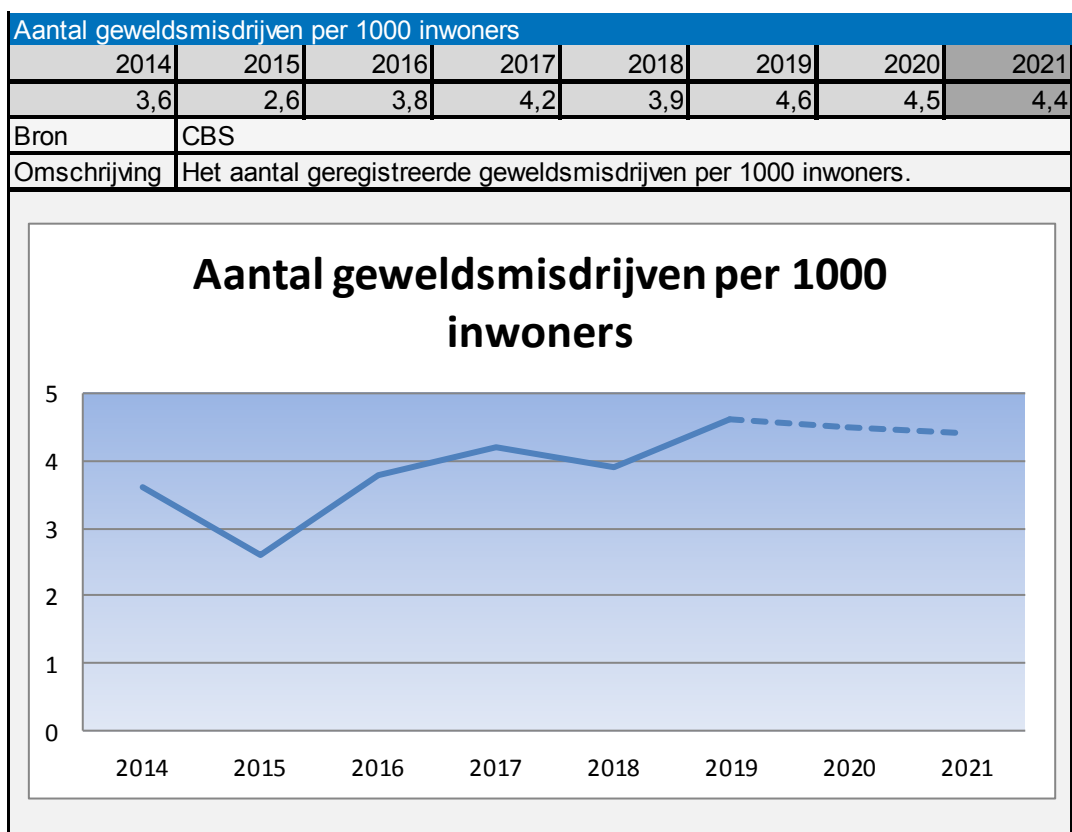
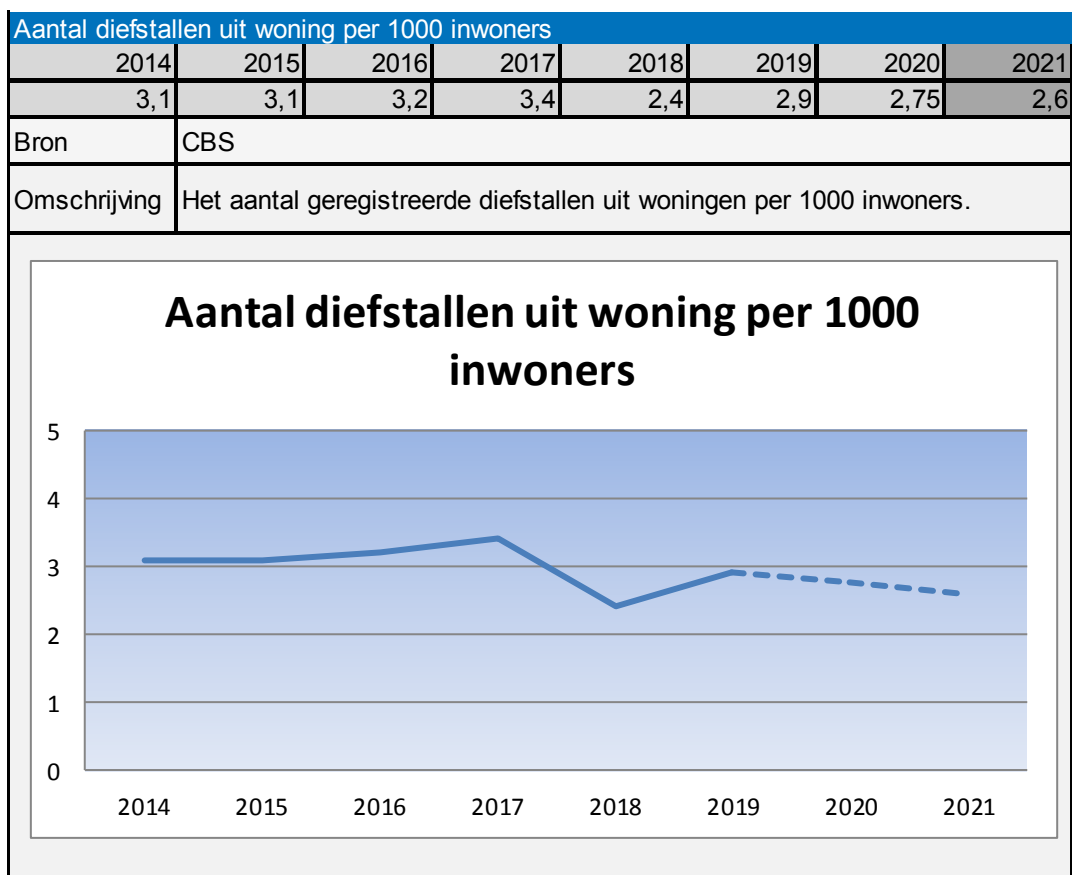
Kerngegevens

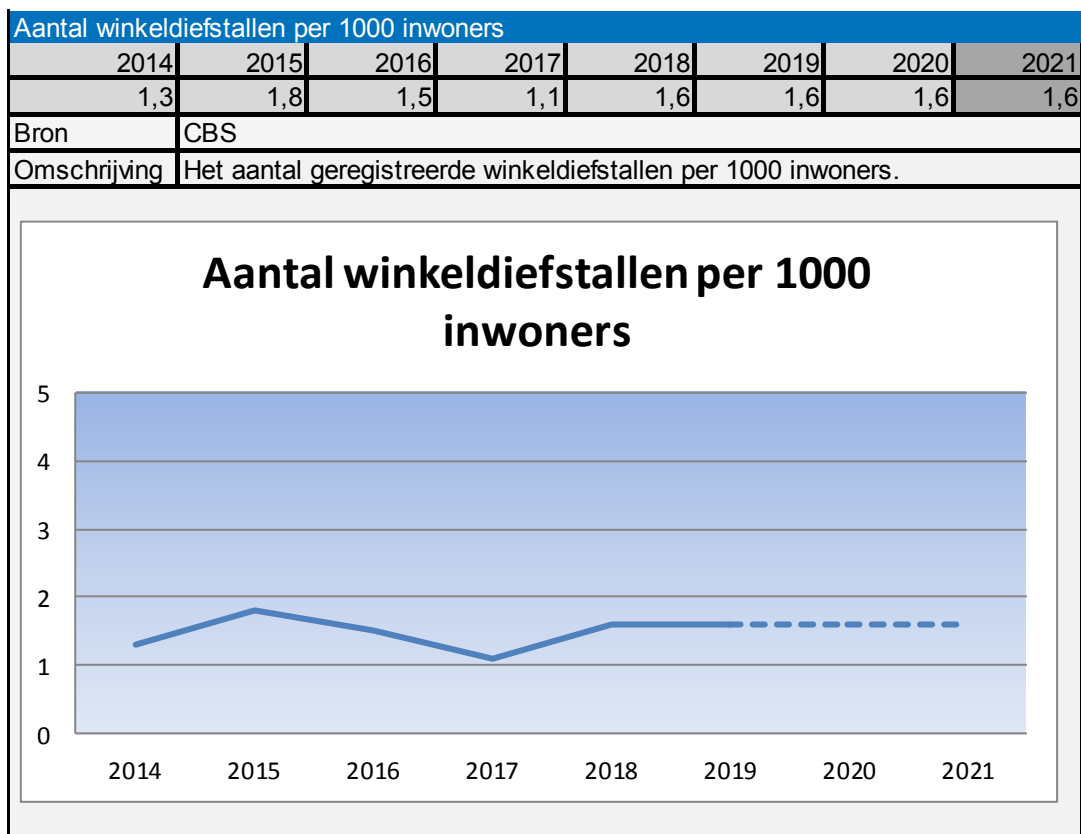
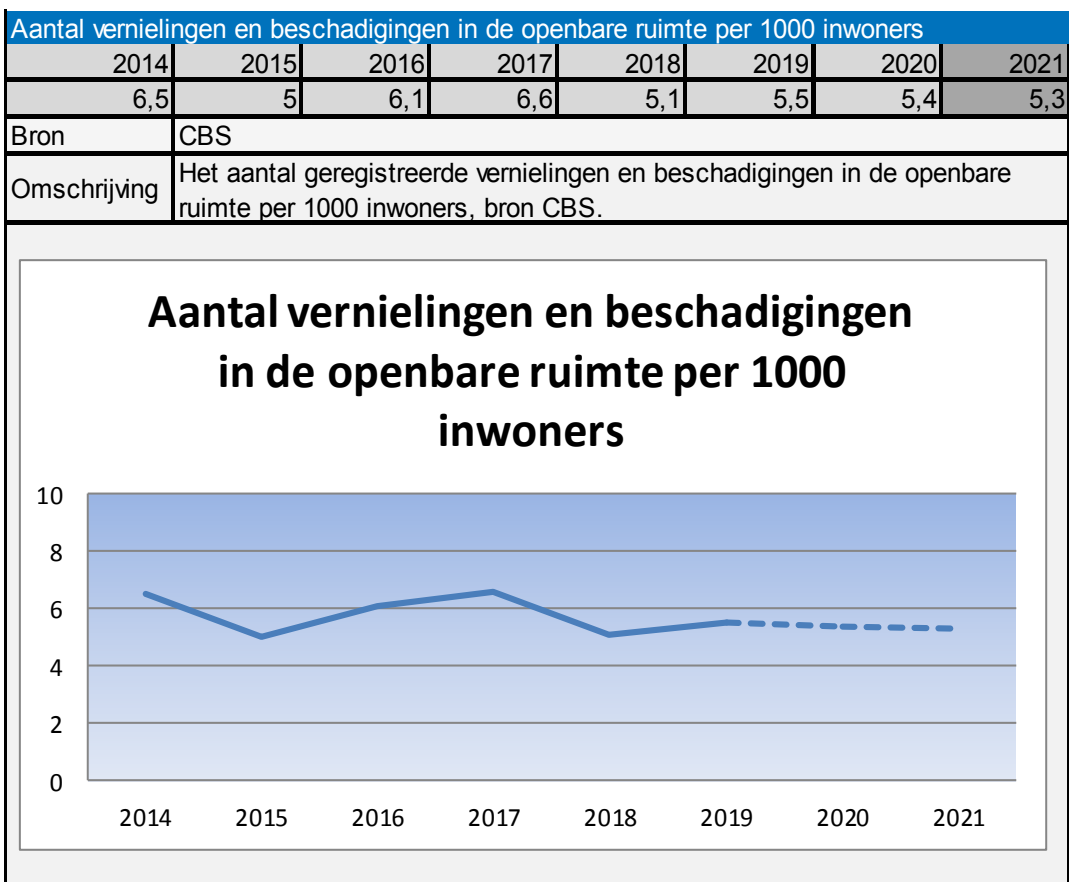
Sociale structuur	2020			2021		
	Totaal	M	V	Totaal	M	V
Aantal inwoners	47.110	23.703	23.407	47.388	23.913	23.475
- waarvan van 0 - 3 jaar	2.294	1.151	1.143	2.259	1.157	1.102
- waarvan van 4 - 16 jaar	7.785	4.024	3.761	7.637	3.941	3.696
- waarvan van 17 - 64 jaar	28.449	14.574	13.875	28.755	14.673	14.082
- waarvan van 65 jaar en ouder	8.582	3.954	4.628	8.737	4.142	4.595

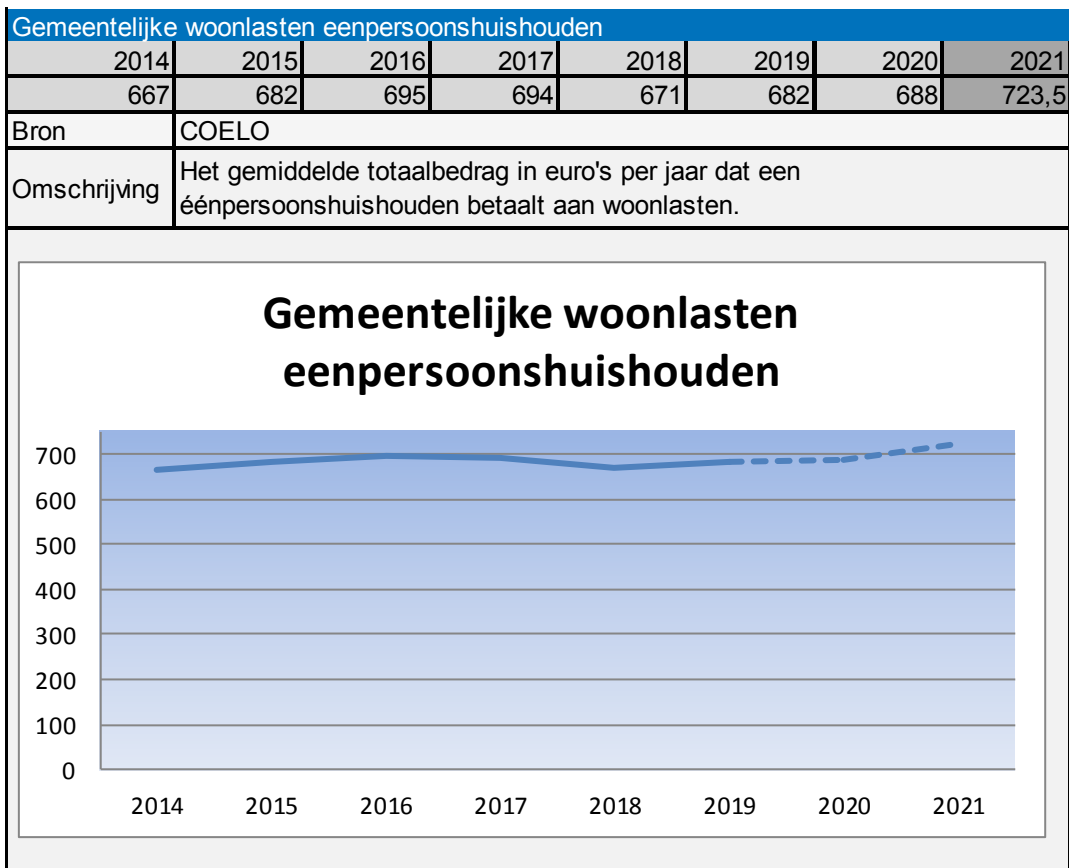
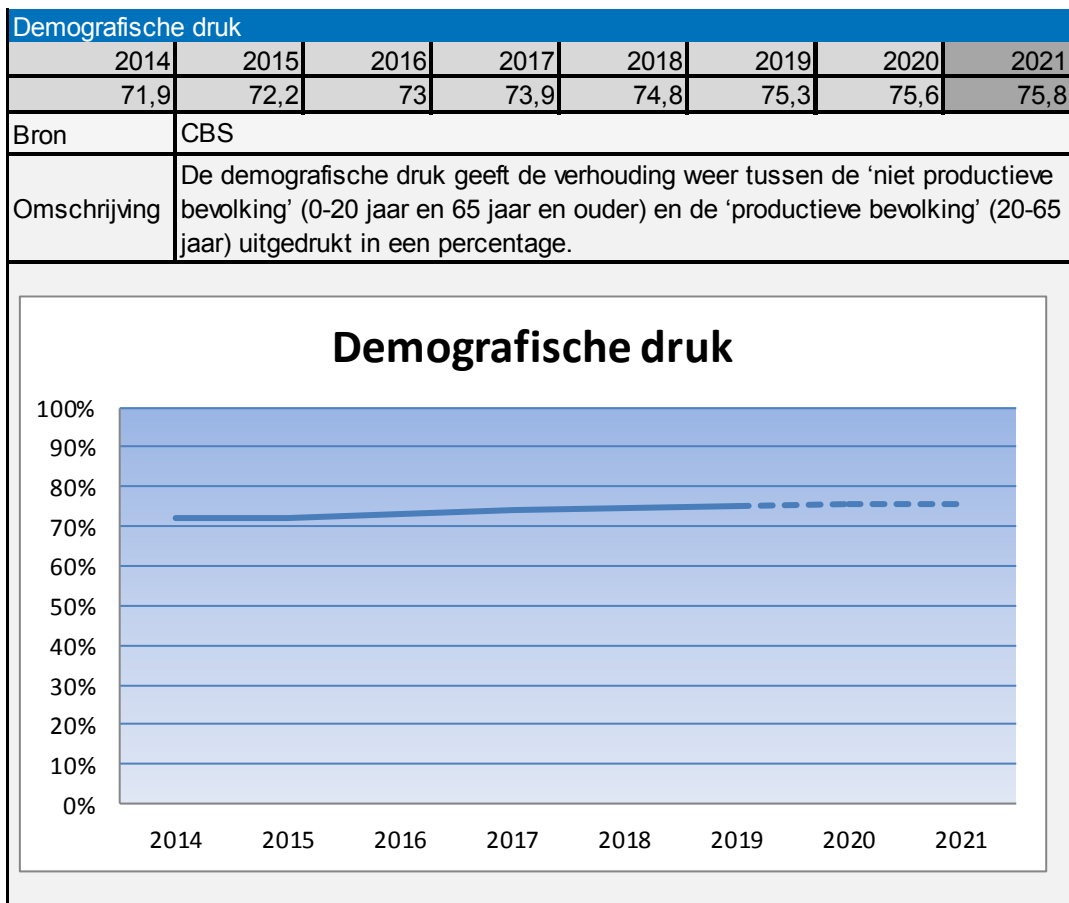
Fysieke structuur	2020	2021
Oppervlakte gemeente	59.347 ha	59.347 ha
- waarvan land	45.168 ha	45.168 ha
- waarvan water	14.179 ha	14.179 ha
Lengte van de wegen	566 km	569 km
- waarvan buiten de bebouwde kom	370 km	373 km
- waarvan binnen de bebouwde kom	196 km	196 km
Lengte fietspaden buiten de bebouwde kom	38 km	38 km
Aantal ha groenareaal	2.890 ha	2.890 ha

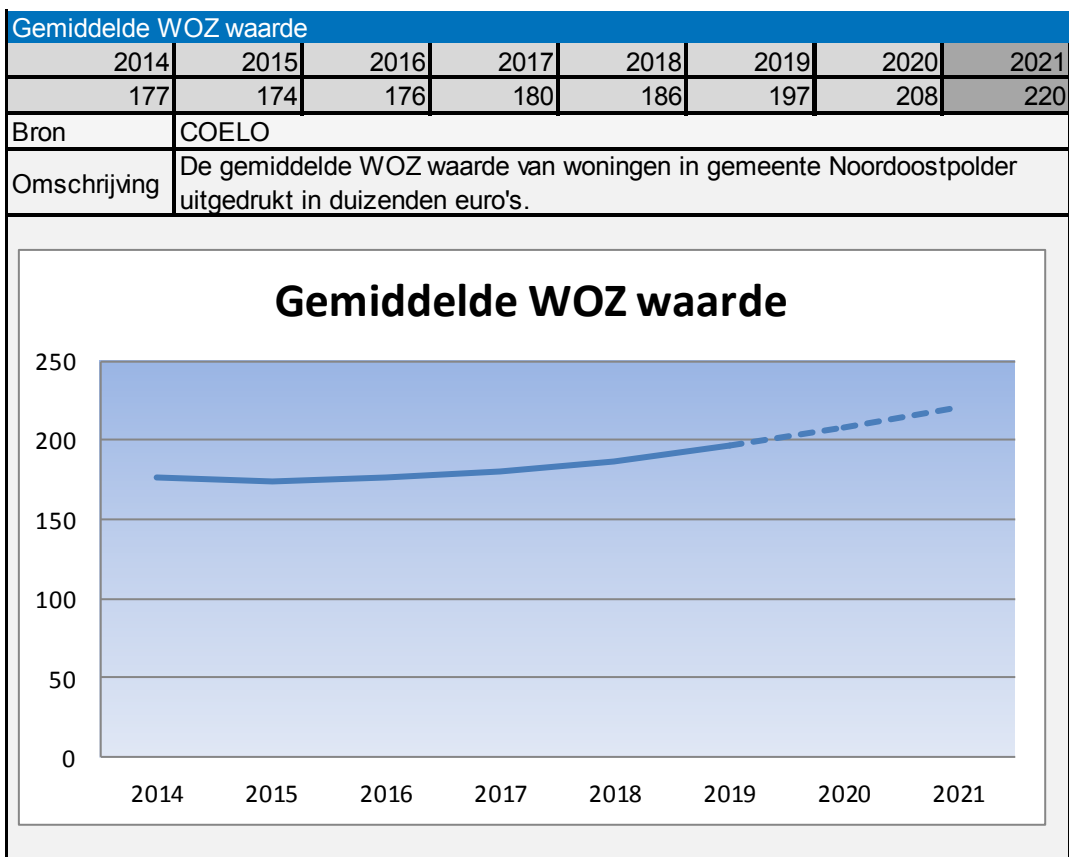
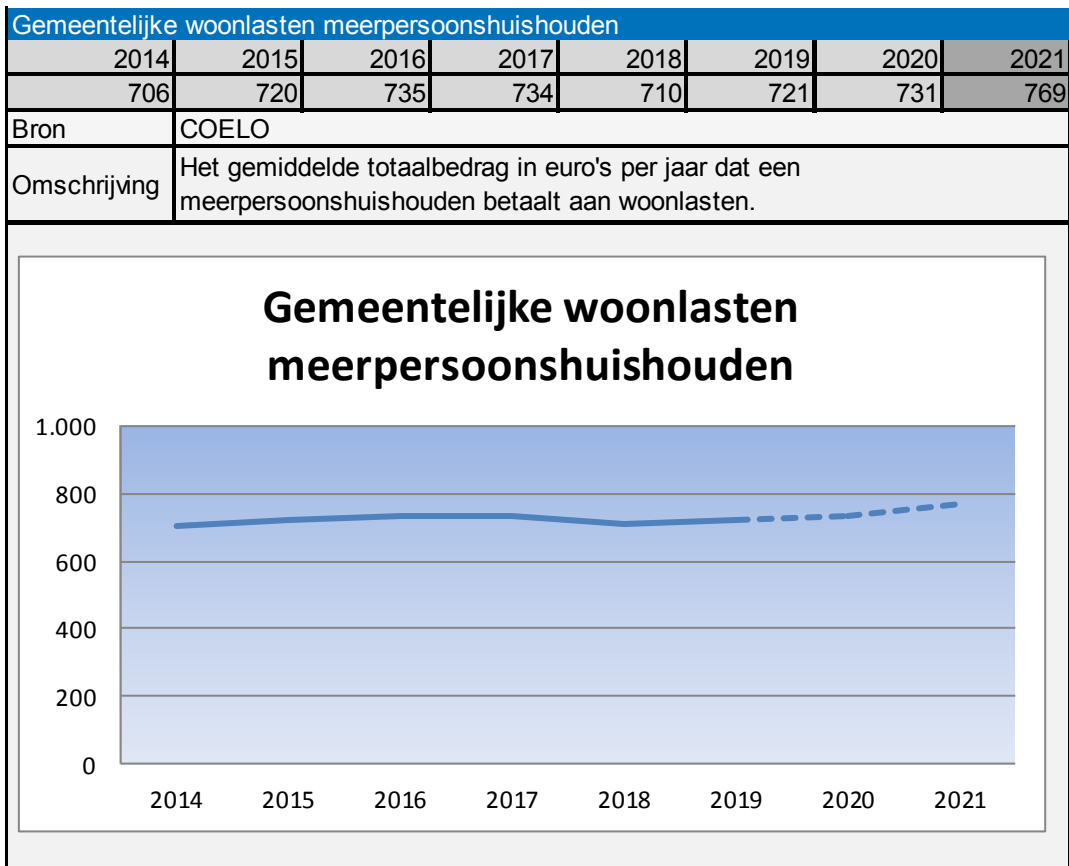
Financiële structuur	2020	Per inwoner	2021	Per inwoner
Gewone uitgaven	€ 132.840.910	€ 2.820	€ 137.708.958	€ 2.906
Opbrengst belastingen*	€ 15.149.733	€ 322	€ 15.690.400	€ 331
Opbrengst retributies**	€ 7.749.967	€ 165	€ 7.485.903	€ 158
Uitkering gemeentefonds	€ 78.089.478	€ 1.658	€ 80.975.314	€ 1.709
Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	€ 102.634.050	€ 2.179	€ 106.115.705	€ 2.239
Eigen financieringsmiddelen	€ 100.918.137	€ 2.142	€ 94.293.652	€ 1.990

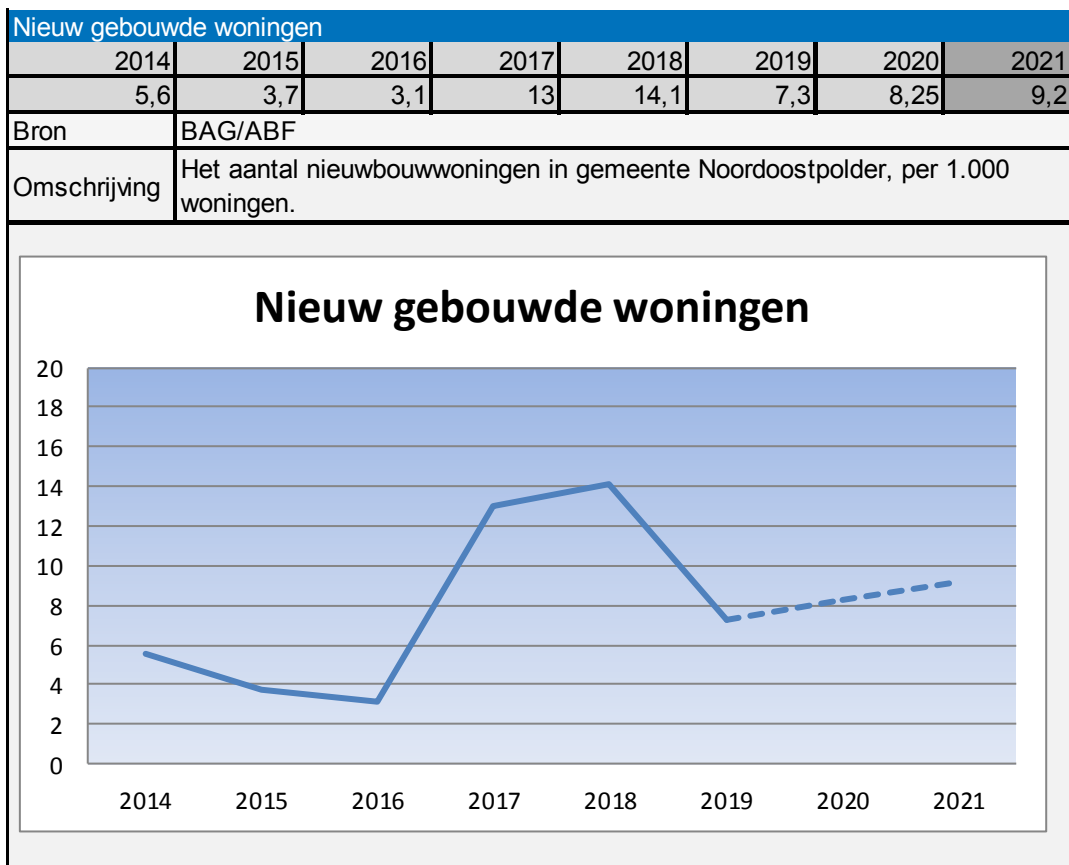
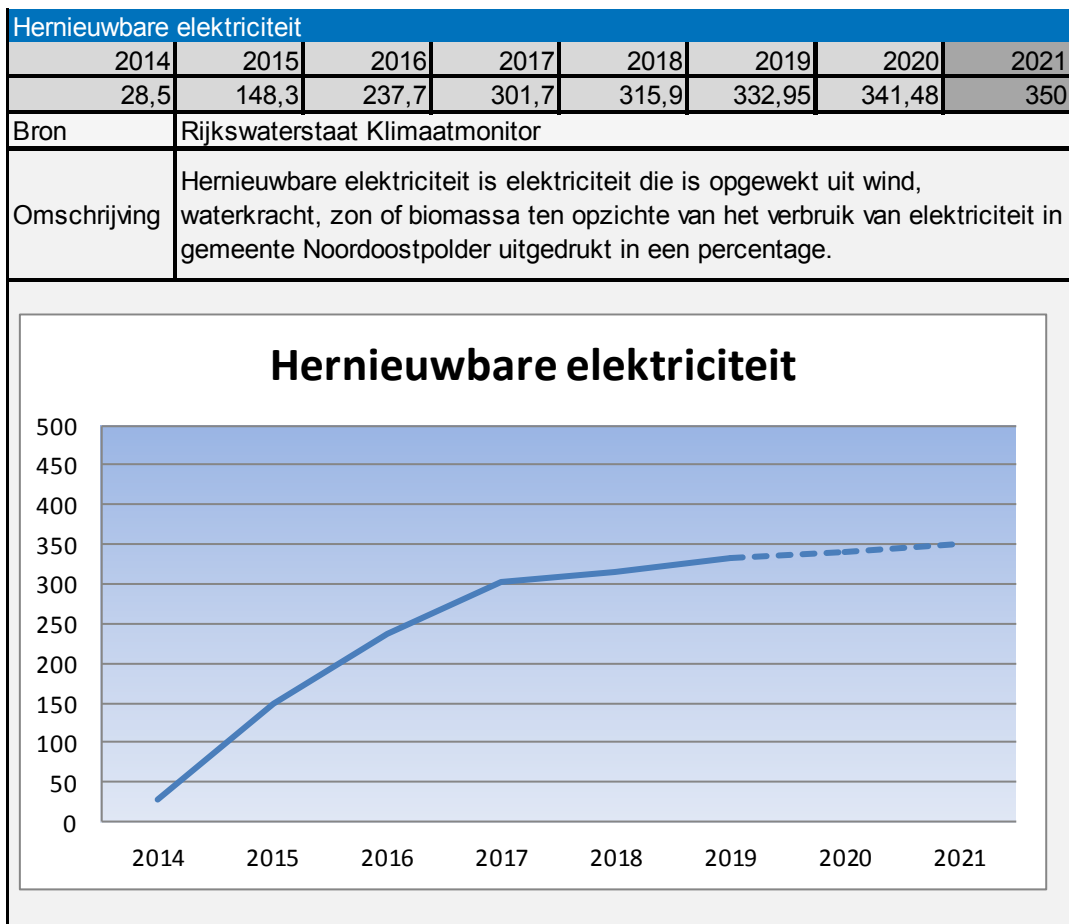
Verplichte Indicatoren

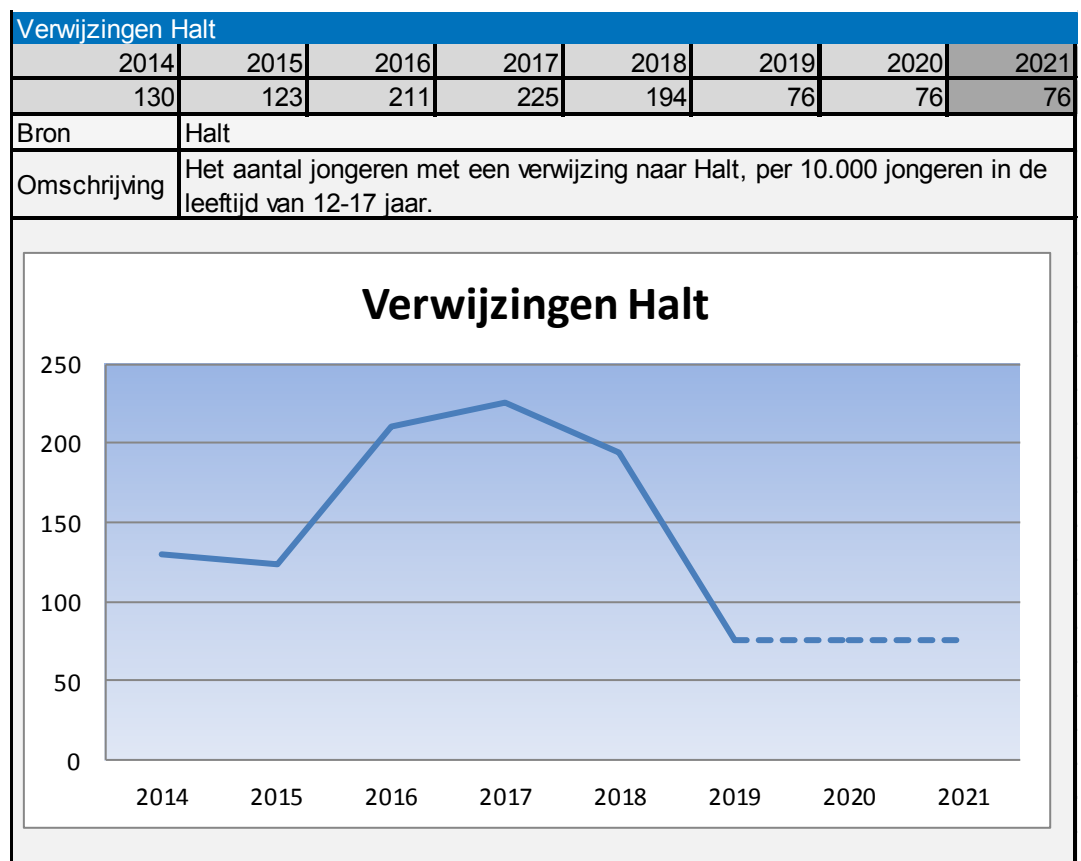
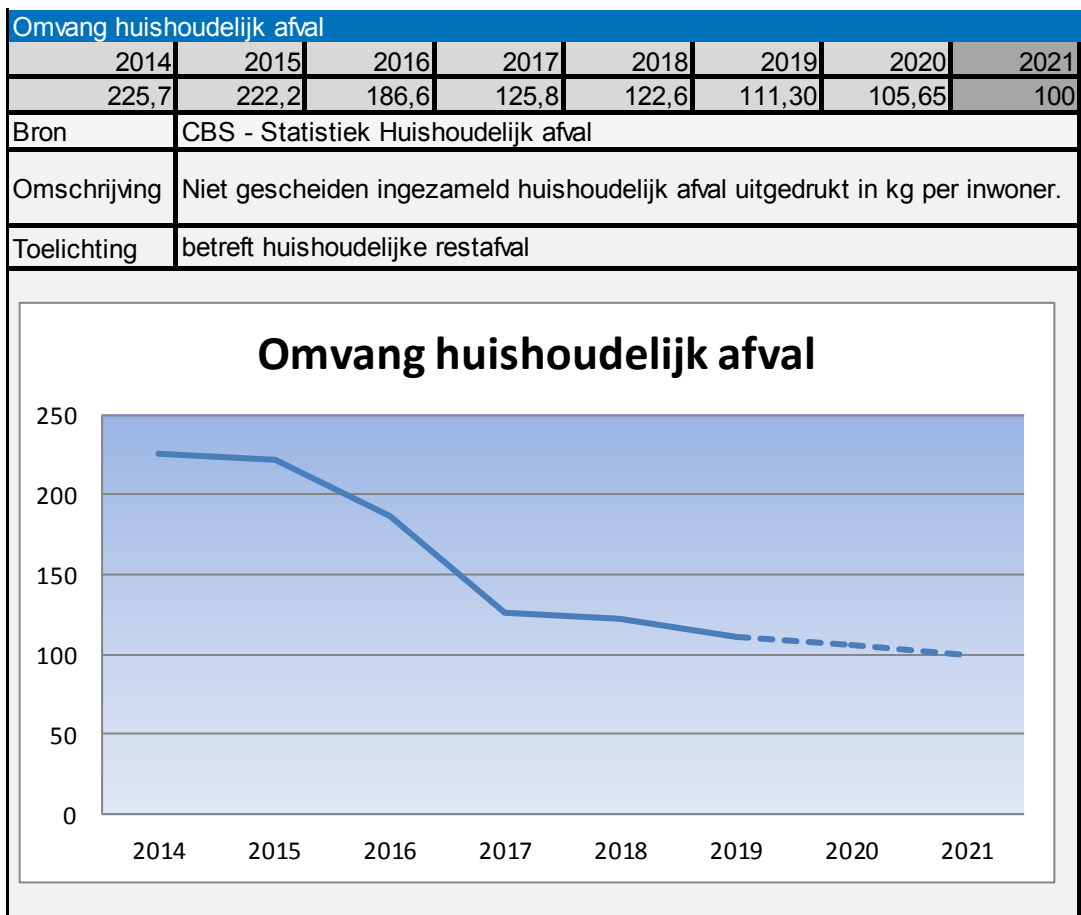

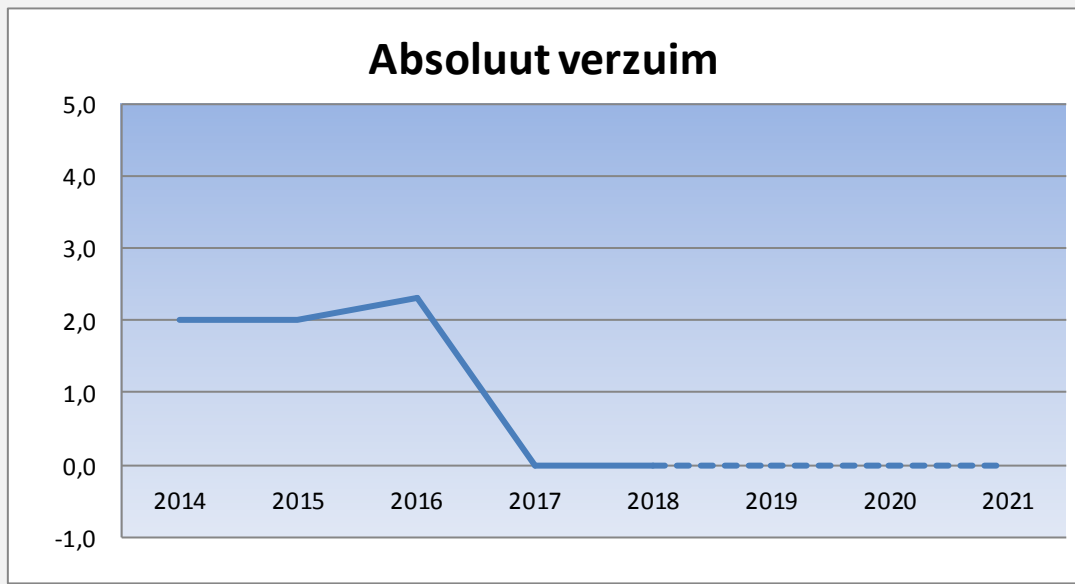

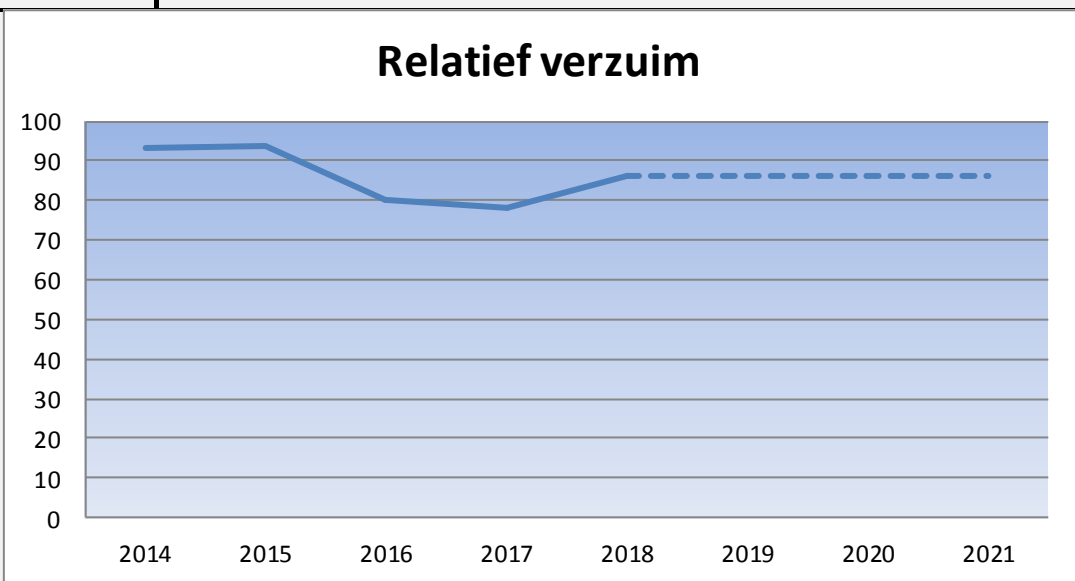

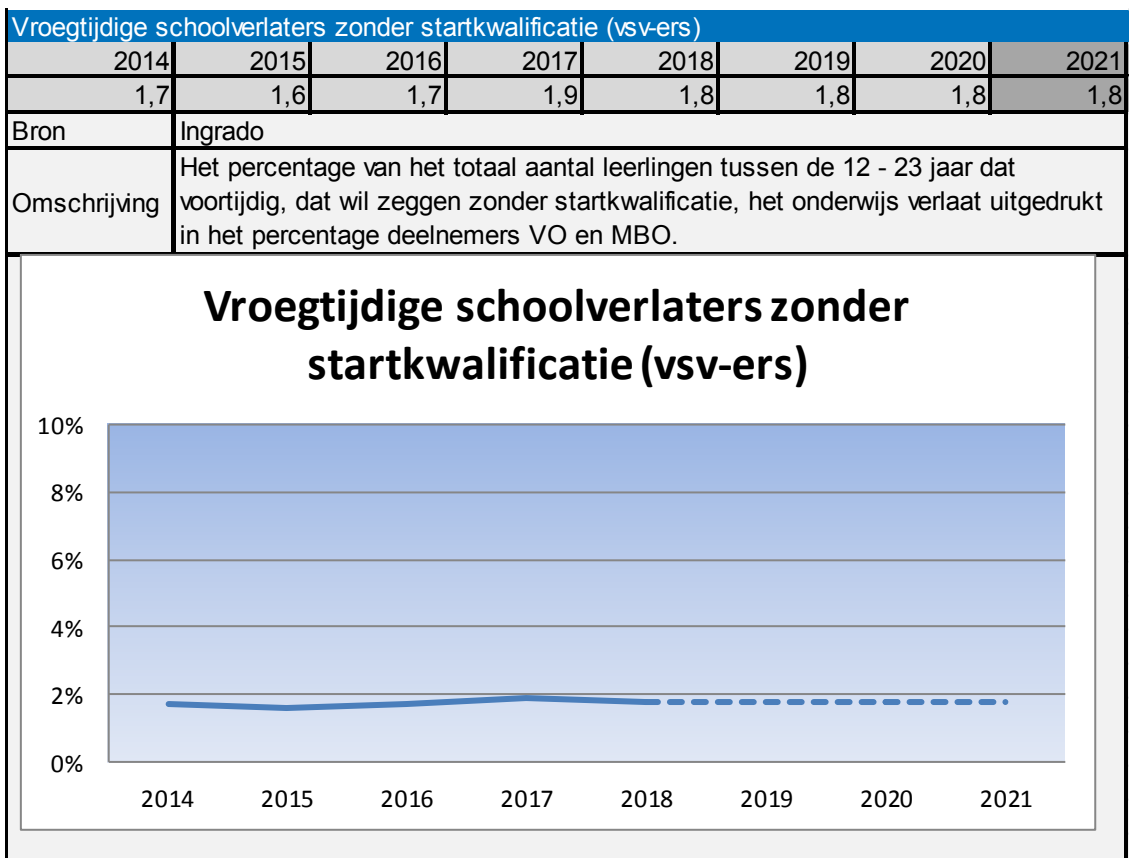
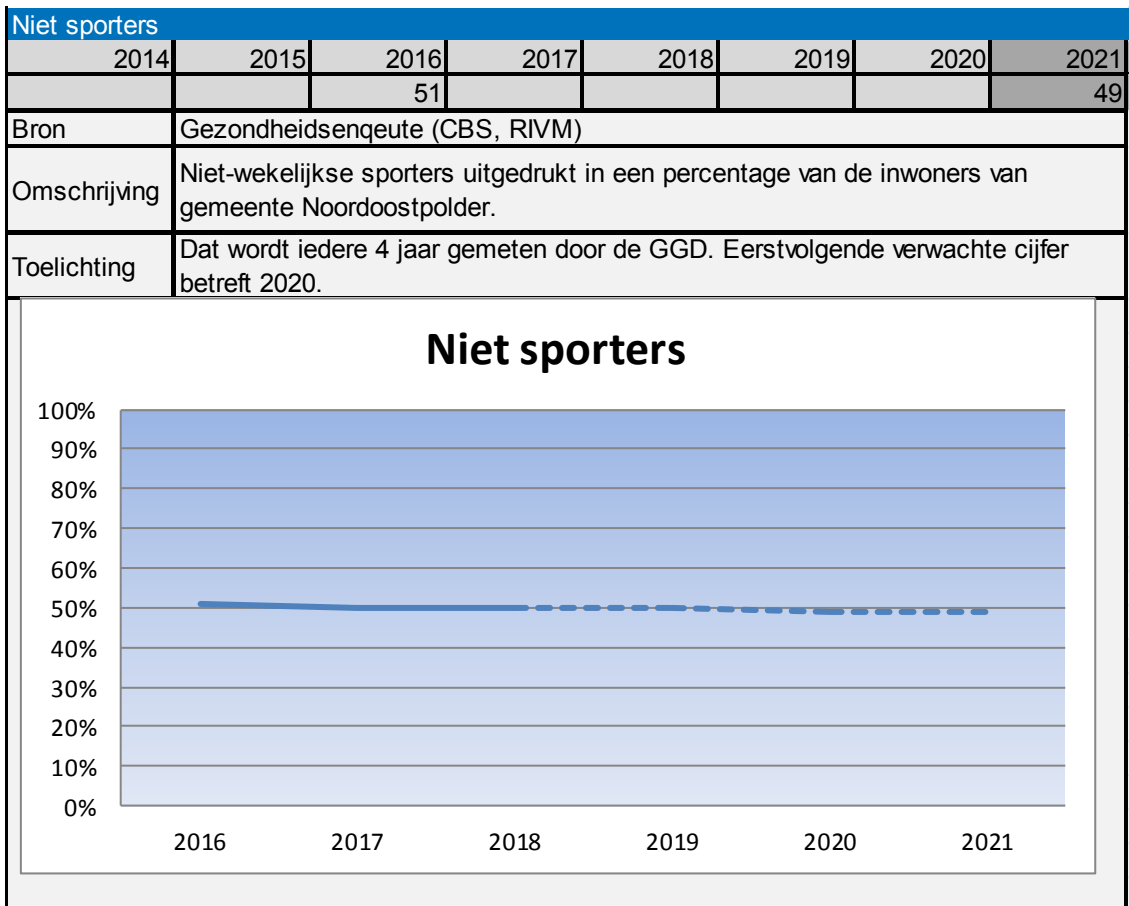

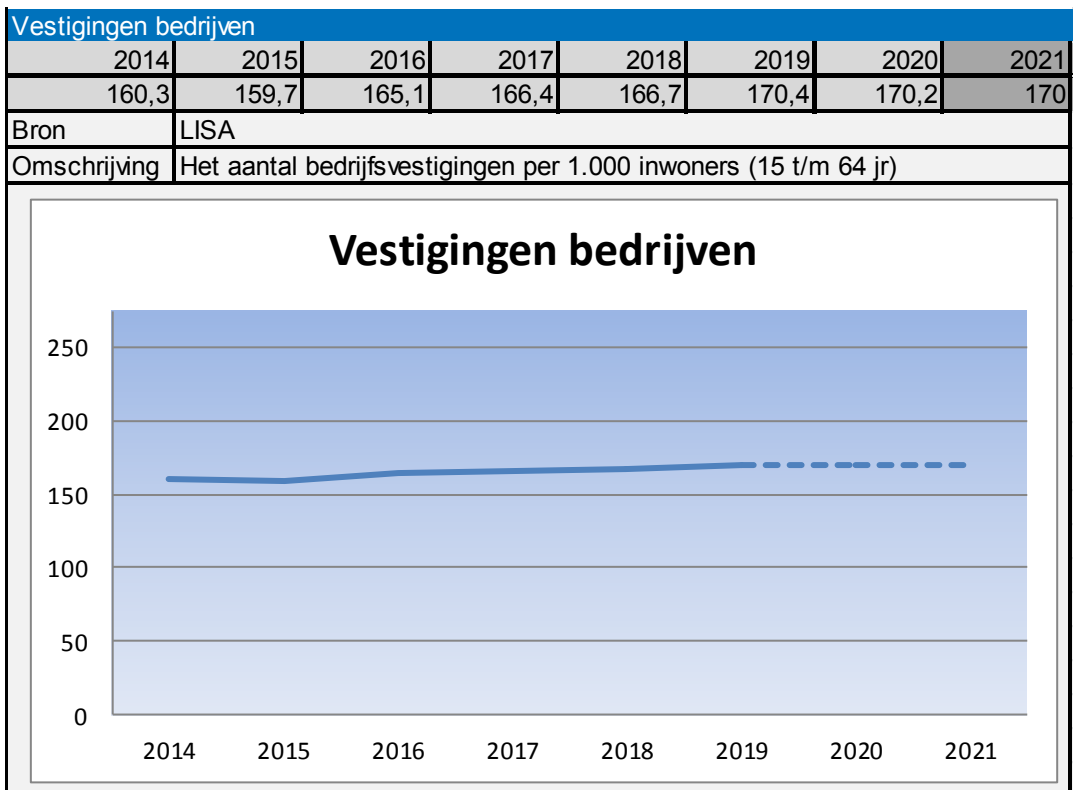
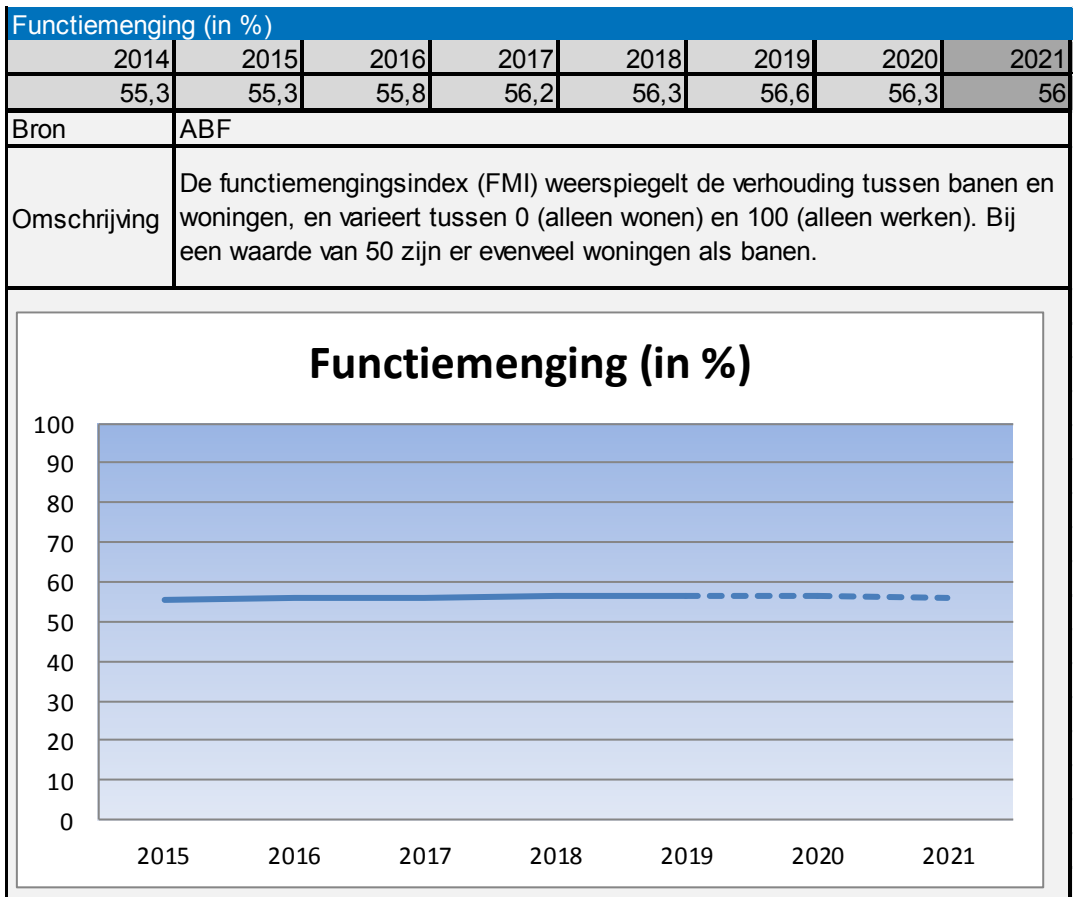
Absoluut verzuim							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
2	2	2,3	0	0	0	0	0
Bron	DUO						
Omschrijving	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 inwoners tussen de 5-18 jaar.						
Toelichting	Door onze manier van administreren komt deze waarde steevast uit op 0. Het jaarverslag leerplicht geeft een passender beeld voor Noordoostpolder.						

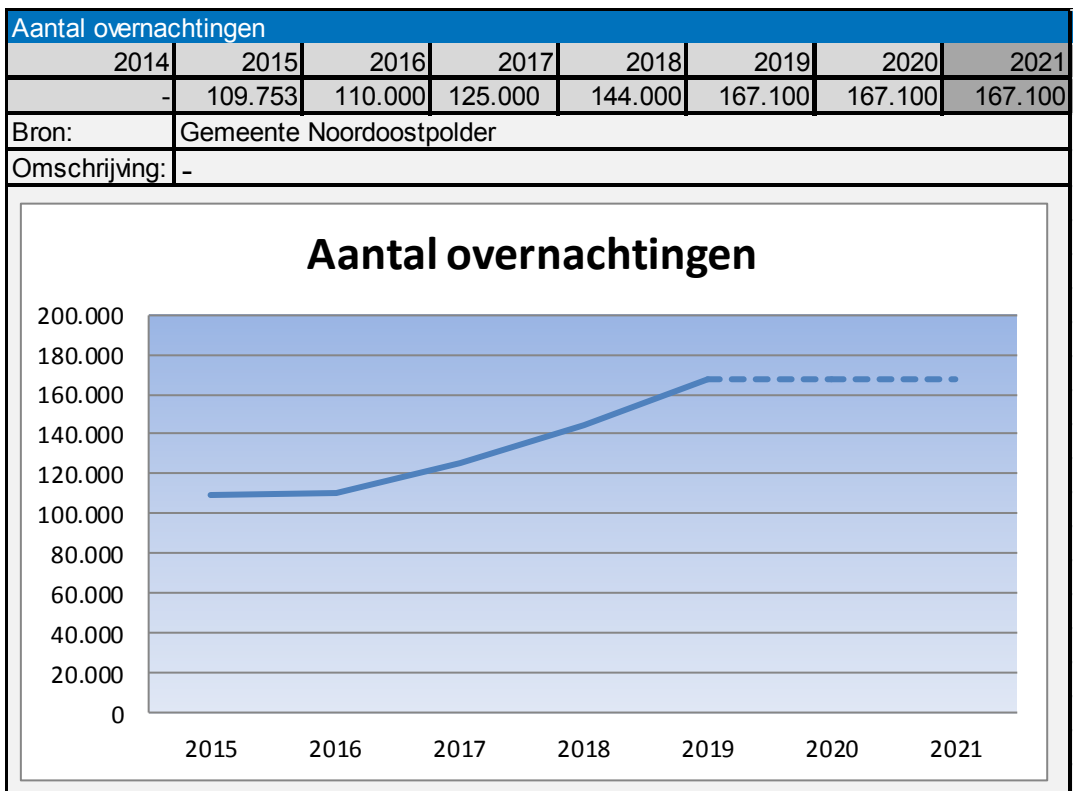
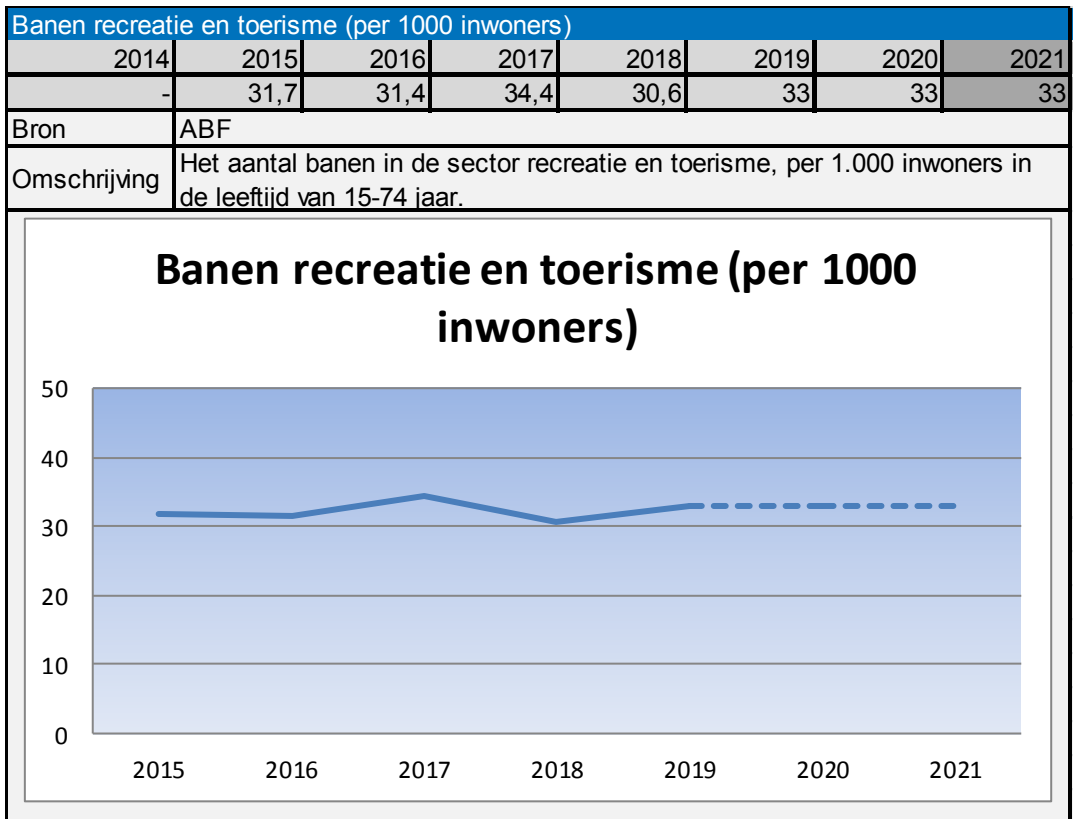

Relatief verzuim							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
93	94	80	78	86	86	86	86
Bron	DUO						
Omschrijving	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners tussen de 5-18 jaar.						

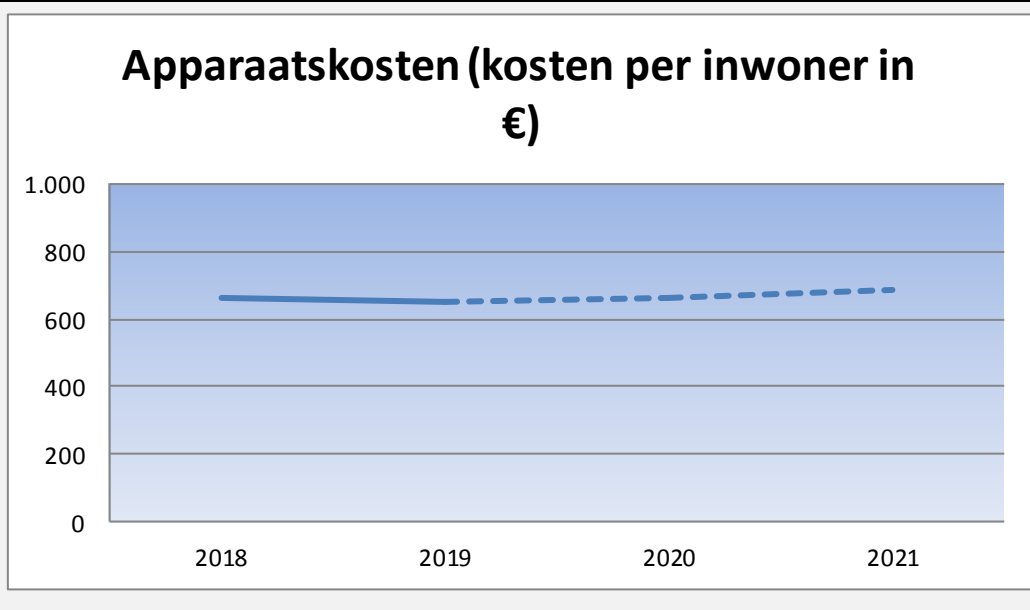

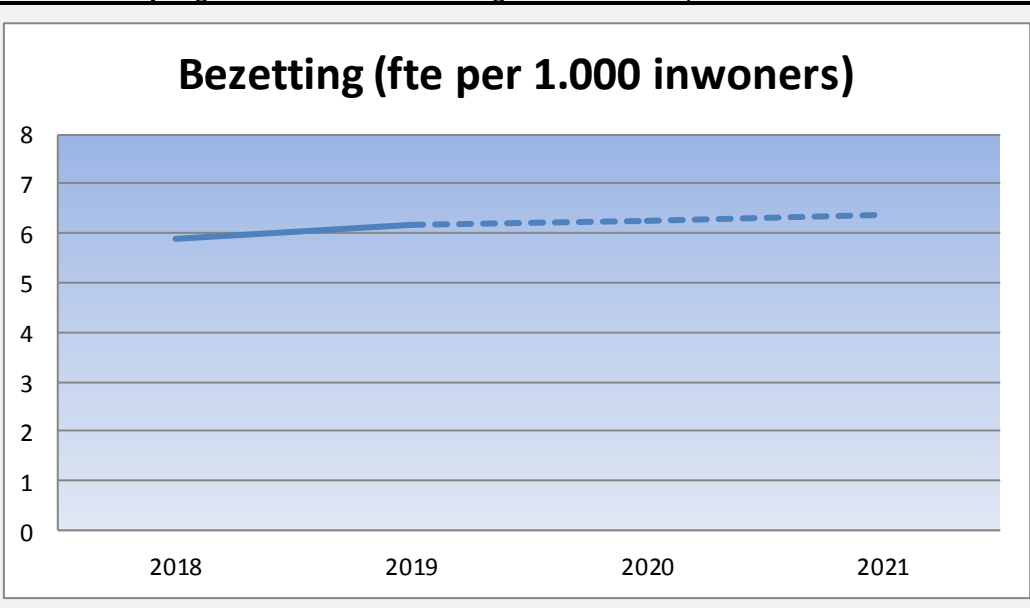

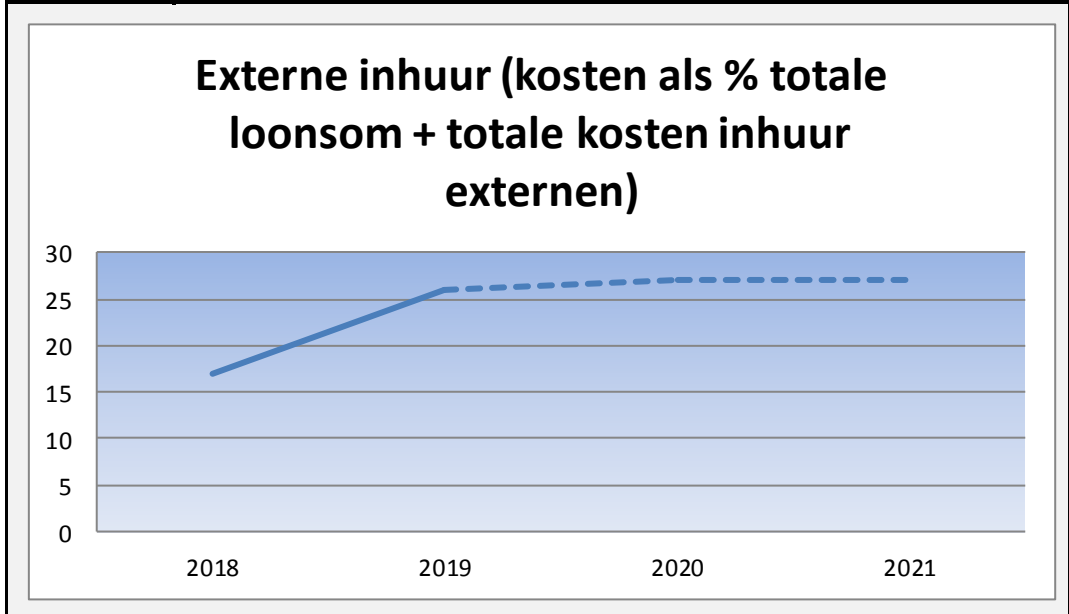
Apparaatskosten (kosten per inwoner in €)							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
				665,2	653	663	686
Bron	Gemeente Noordoostpolder						
Omschrijving	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.						

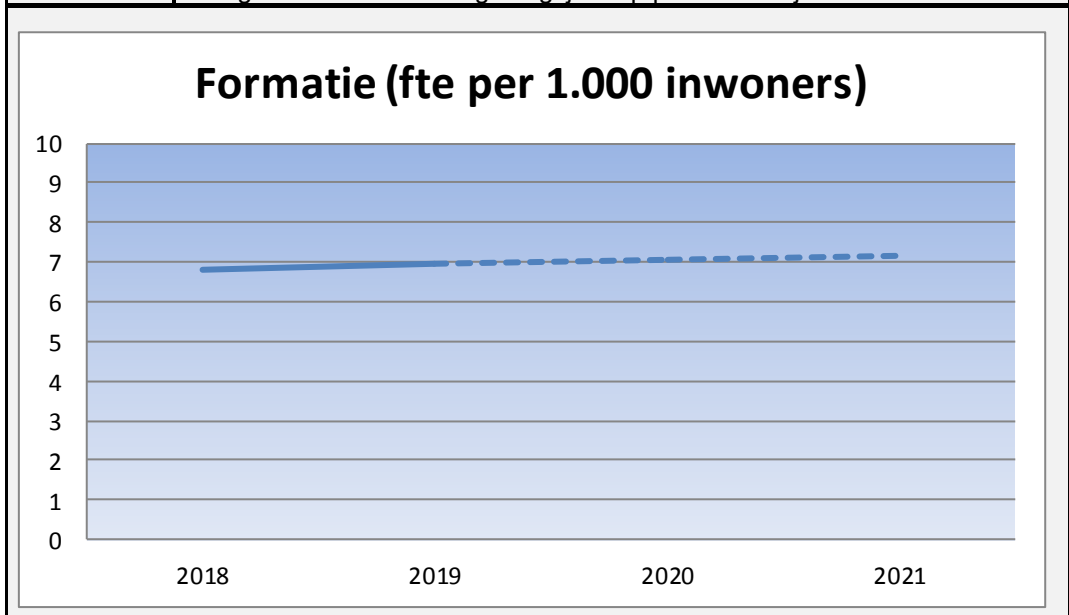
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
				5,9	6,19	6,27	6,39
Bron	Gemeente Noordoostpolder						
Omschrijving	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan.						

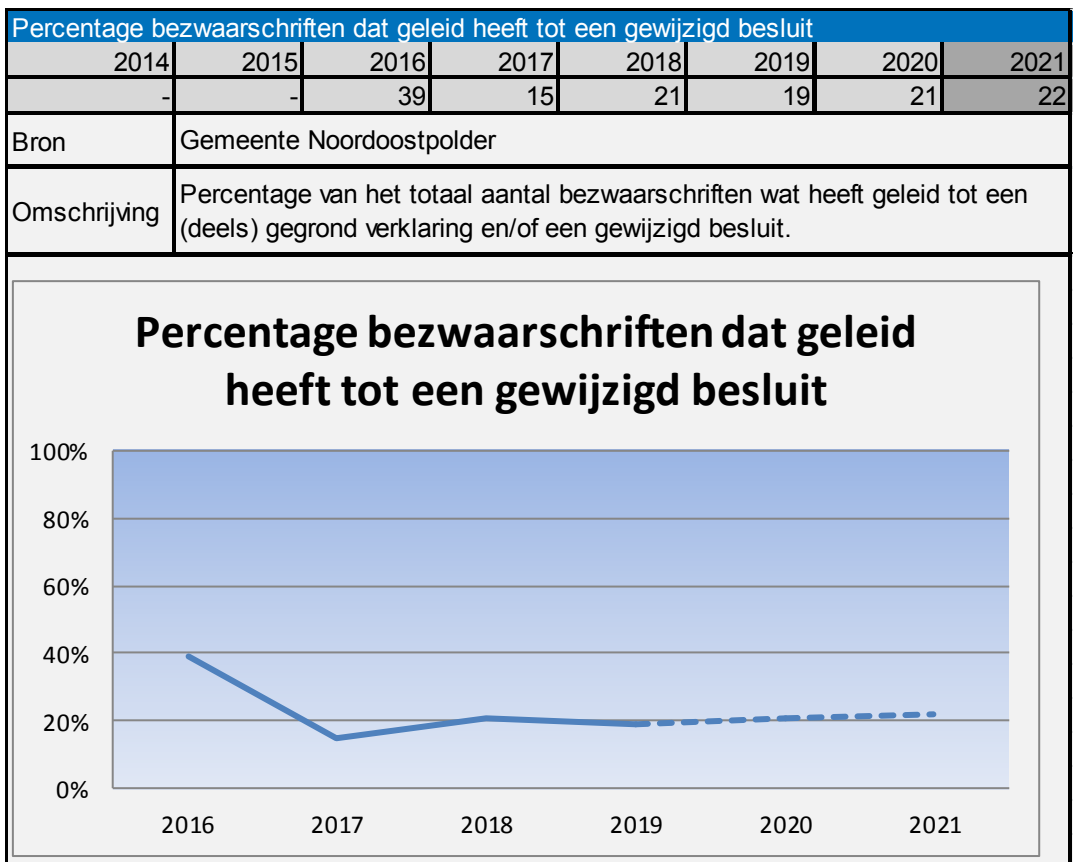
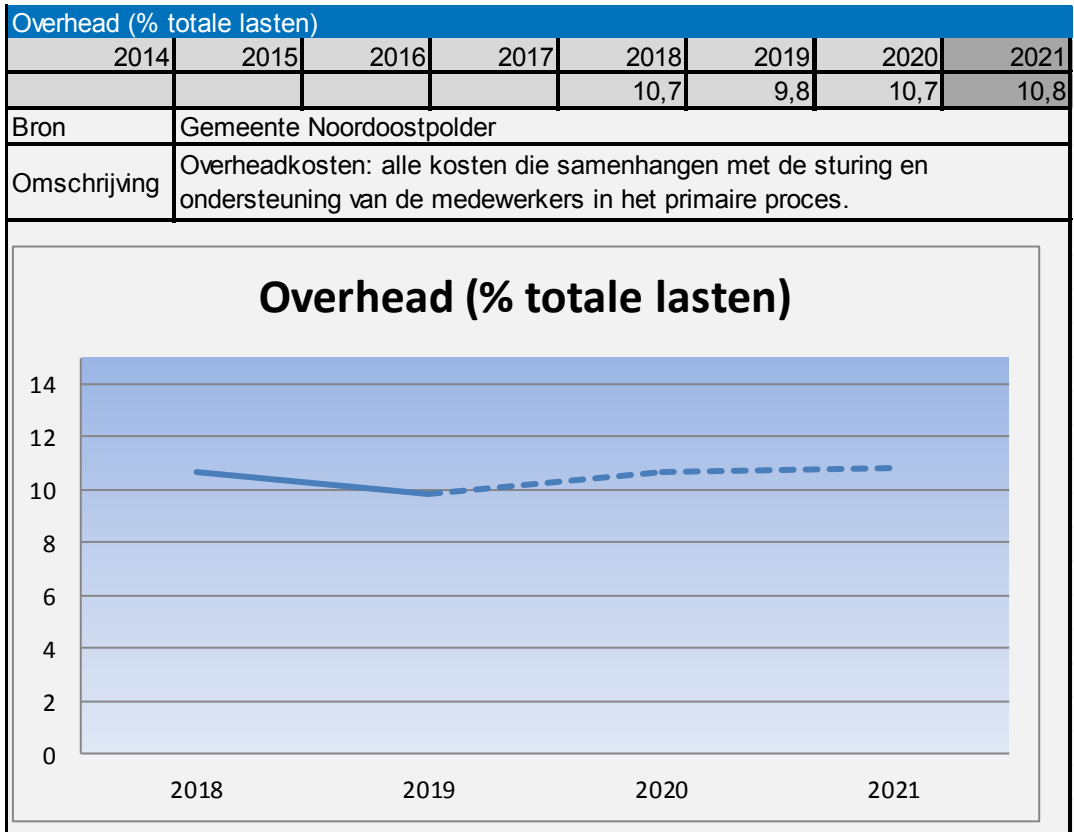

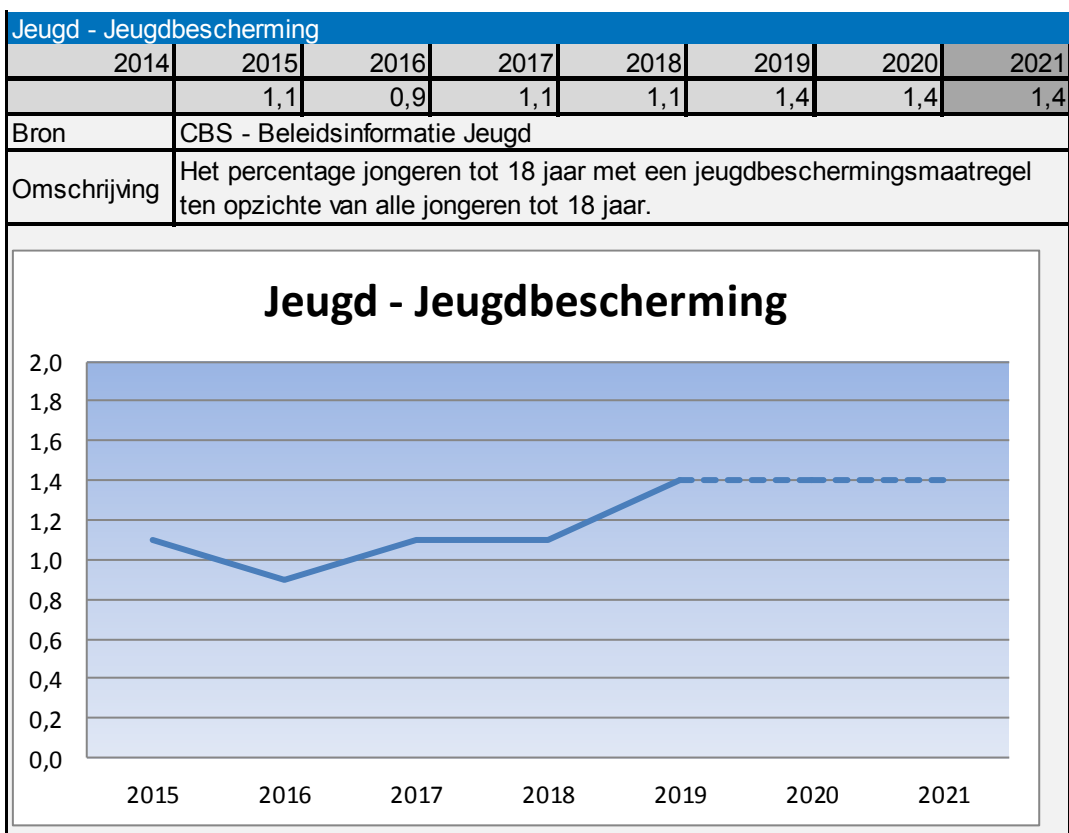
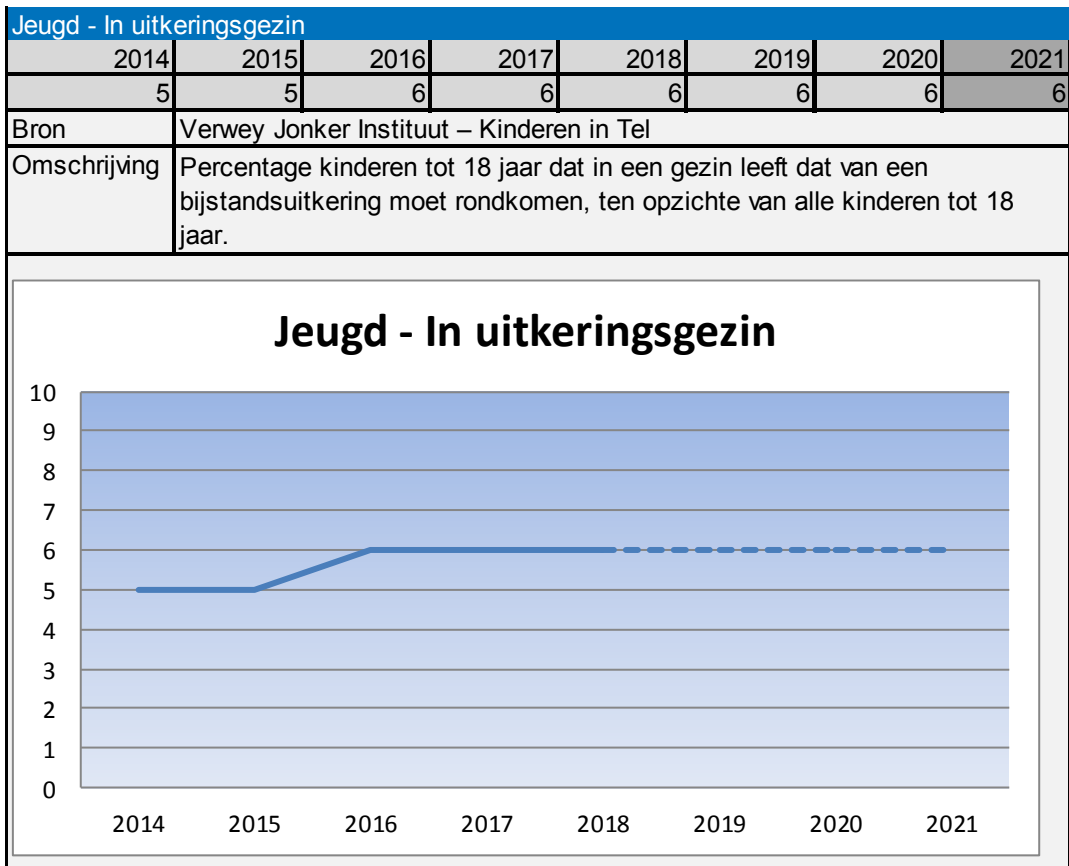
Externe inhuur (kosten als % totale loonsom + totale kosten inhuur externen)							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
				17	26	27	27
Bron:	Gemeente Noordoostpolder						
Omschrijving:	Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.						

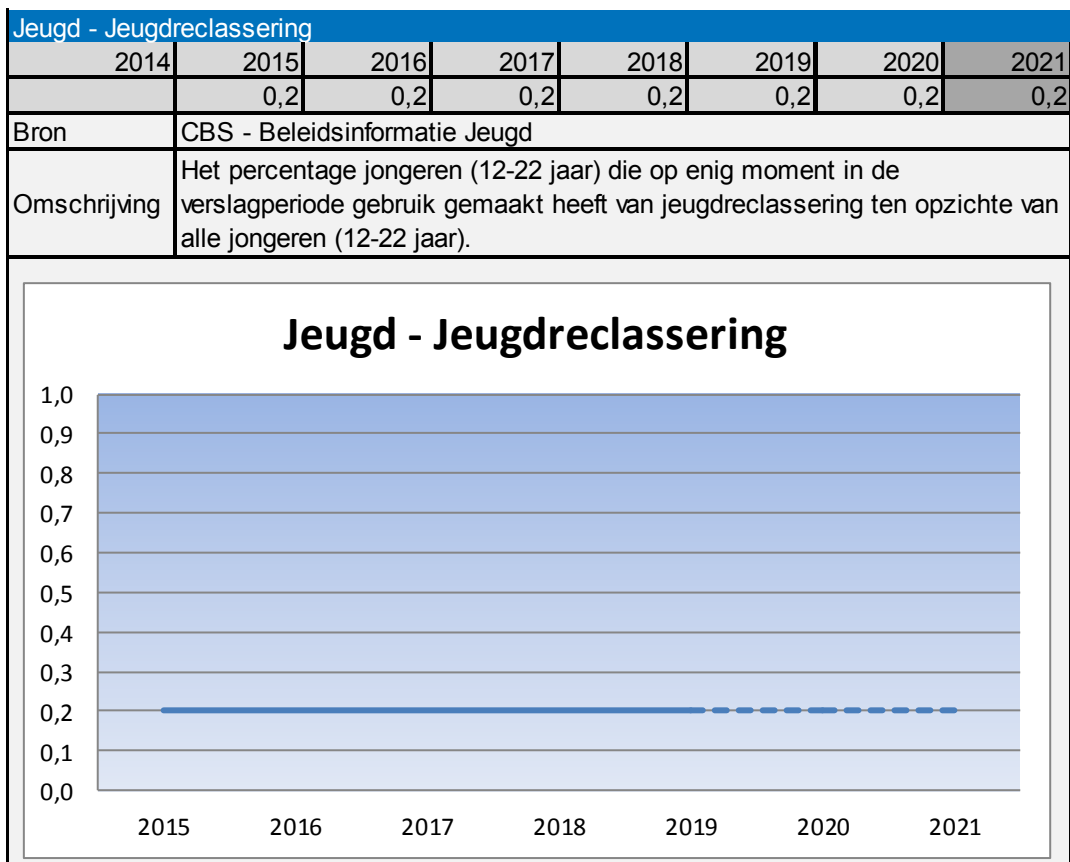
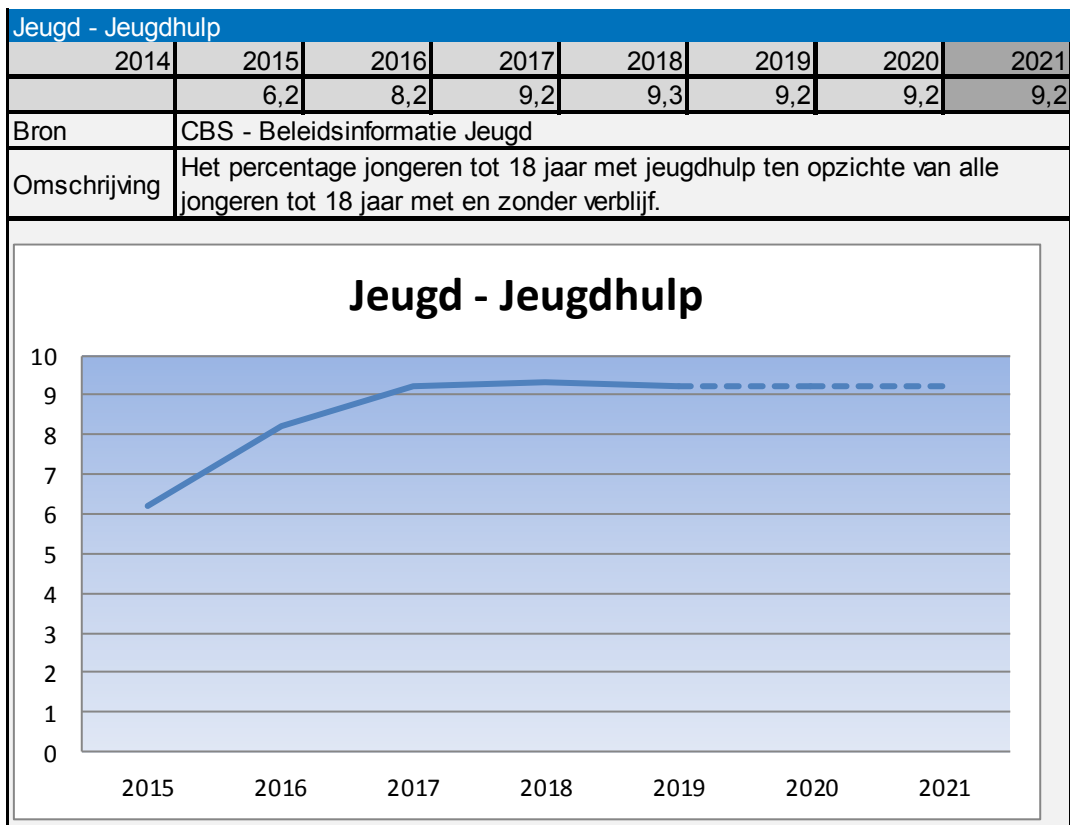

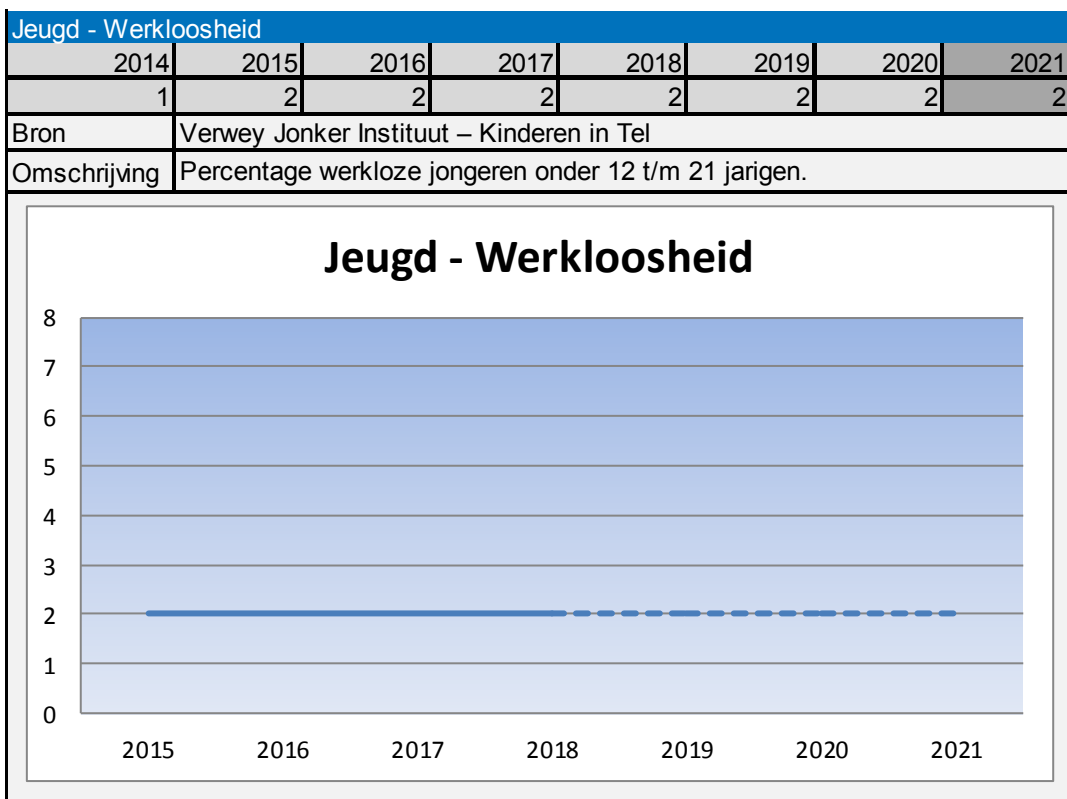
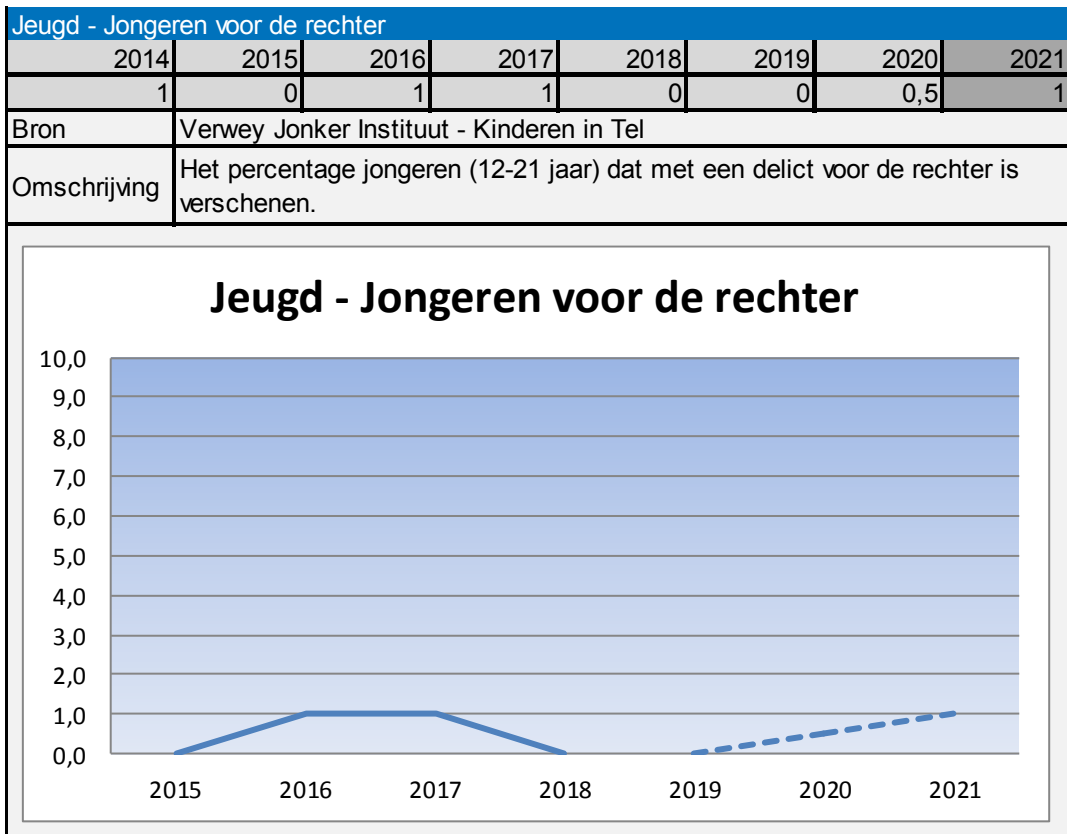
Formatie (fte per 1.000 inwoners)							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
				6,8	6,95	7,04	7,18
Bron	Gemeente Noordoostpolder						
Omschrijving	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.						

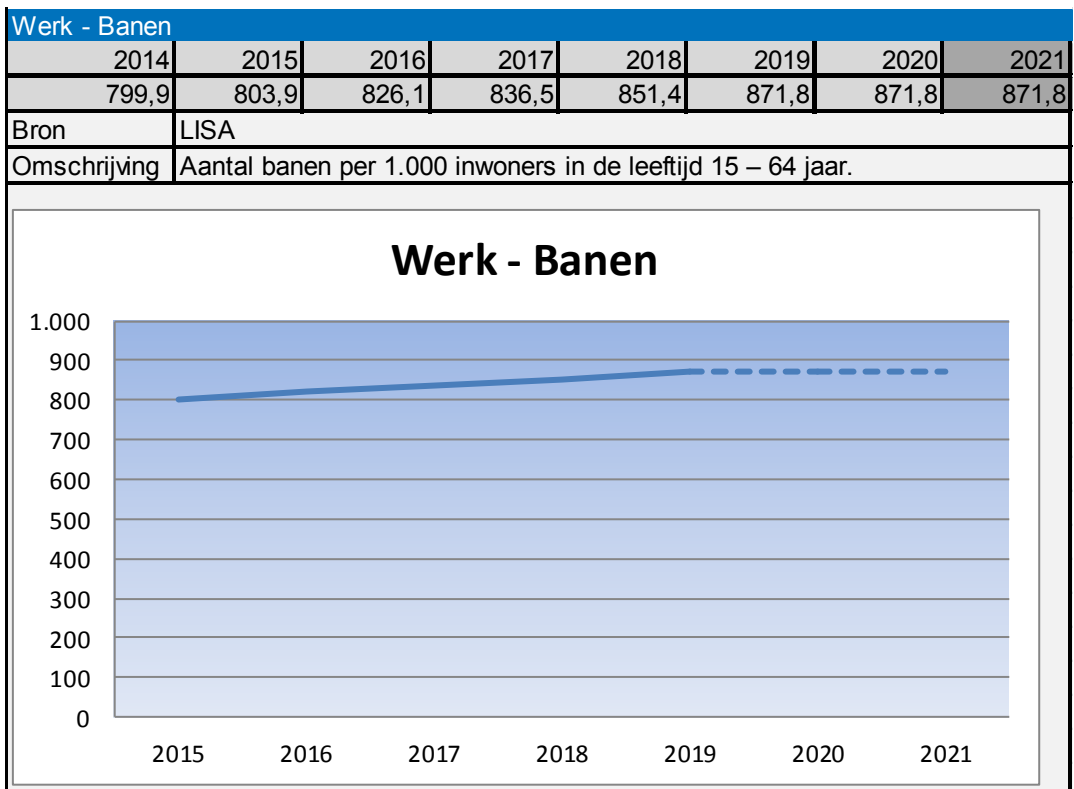
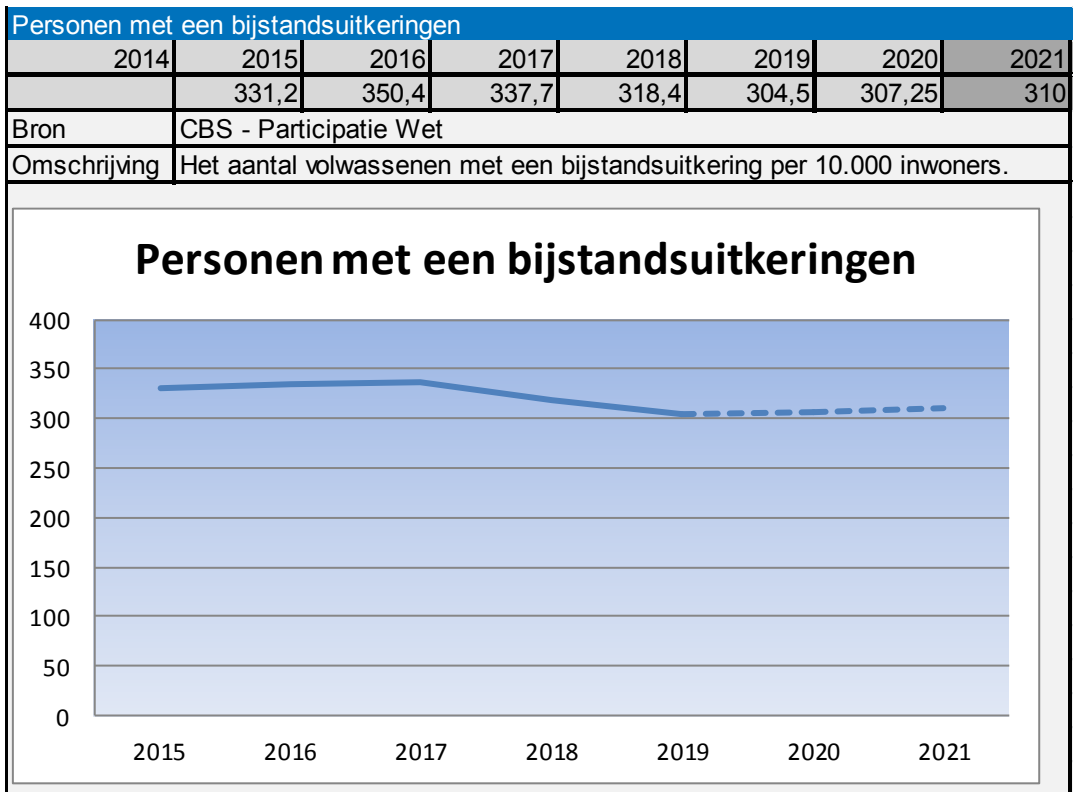

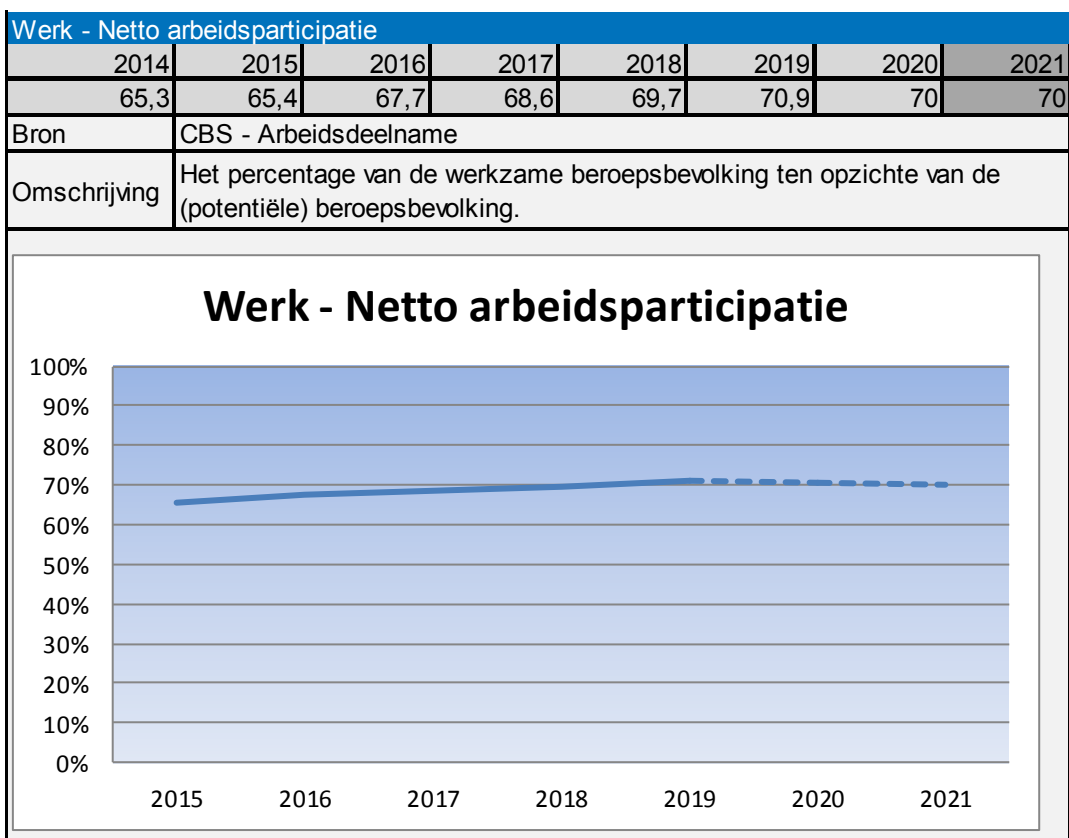
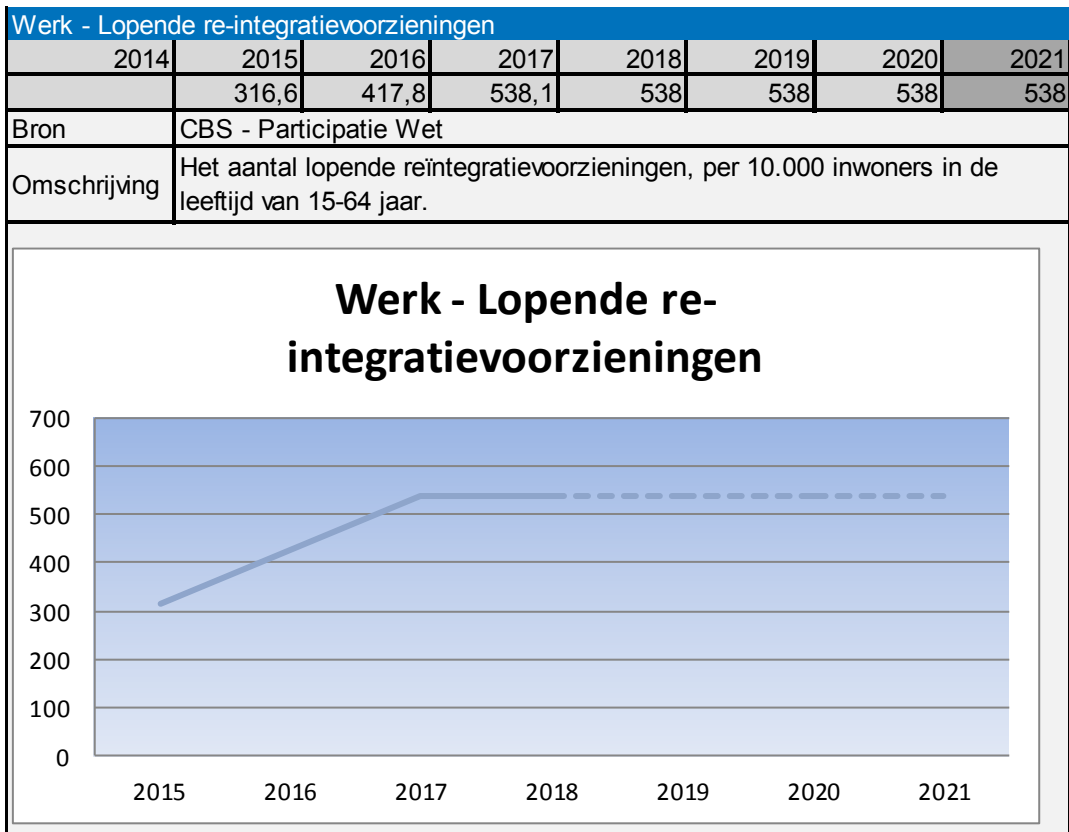

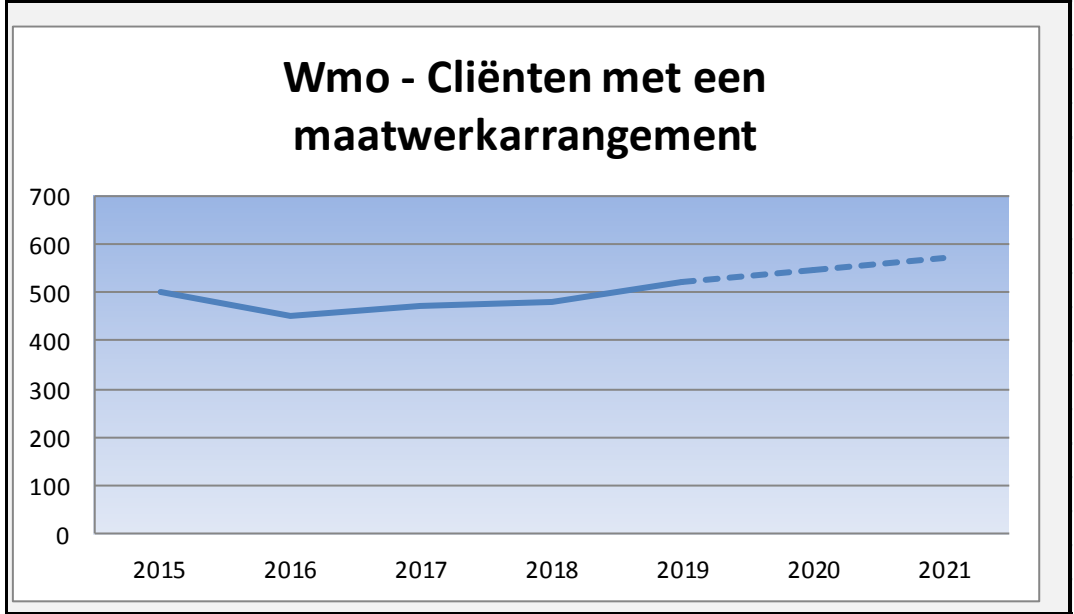

Wmo - Cliënten met een maatwerkarrangement							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	500	450	470	480	520	545	570
Bron	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO						
Omschrijving	Aantal inwoners met een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo per 10.000 inwoners.						

Vaststelling

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 9 november 2020.